



T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

1/100.000  l ekli  evre Düzeni Planı Değişiklik Teklifi

STRATEJİK ÇEVRESEL DEğERLENDİRME RAPORU

-TASLAK-

EYLÜL, 2022

ep*t*sa

BELGE KONTROL ÇİZELGESİ

İşveren	Kùltür ve Turizm Bakanlığı / Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı adına Heavenly Made Mimarlık Tasarım Ltd. Şti.
Plan/Program	İzmir Çeşme Kùltür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişiklik Teklifi
Rapor Adı	Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu
Rapor Durumu	Taslak
Teslim	22 Eylül 2022 (Taslak)
Hazırlayanlar	Pınar Yılmaz – Çevre Yük. Mühendisi, SÇD Uzmanı
	Michal Musil – Uluslararası SÇD Uzmanı
	Dr. Hüseyin Çiçek – Şehir Bölge Plancısı ve CBS Uzmanı
	Beste Nur ELİBOL – Çevre Mühendisi
	Cemre KARATAŞ- Şehir Bölge Plancısı

KISALTMALAR

AAT	Atık Su Arıtma Tesisi
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AKK	Arazi Kullanım Kabiliyeti
BM	Birleşmiş Milletler
CITES	Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaret Konvansiyonu
CORINE	Çevresel Bilginin Koordinasyonu (Coordination of Information on the Environment)
CR	Kritik
ÇDP	Çevre Düzeni Planı
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
EN	Tehlikede
EUNIS	Avrupa Doğa Bilgi Sistemi
GSYİH	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
GZFT	Güçlü-Zayıf Yönler, Fırsatlar Tehditler
HKİ	Hava Kalitesi İndeksi
IBA	Önemli Kuş Alanı (Important Bird Area)
IPCC	Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli
IUCN	Uluslararası Doğayı Koruma Birliği
KTKGB	Kùltür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi
KTB	Kùltür ve Turizm Bakanlığı
MGİ	Meteoroloji Gözlem İstasyonu
Mwe	MegaWatt Elektrik
NNW	Kuzey-kuzeybatı
PM	Partikül Madde
RES	Rüzgâr Enerjisi Santralleri
SÇD	Stratejik Çevresel Değerlendirme
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TGA	Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı
VU	Hassas

  İNDEK LER

KISALTMALAR	1
��İNDEK�LER	2
TABLolar D�z�n�	4
şEK�LLER D�z�n�	6
Y�NET�C� �ZET�	9
1. PLANIN BAşLICA �ZELL�KLER�	12
1.1 PLANIN KAPSAMI VE AMACI	12
1.2 PLAN KARARLARI	13
1.3 ALANIN �LG�L� D�ğER PLAN VE PROGRAMLARLA �L�şK�ş�	23
2. MEVCUT DURUM	26
2.1 MEVCUT ÇEVRESEL DURUM	26
2.2 PLANIN UYGULANMAMASI HAL�NDE B�LGEN�N OLASI DEğ�ş�m�	79
2.3 PLANIN DUYARLI YÖRELERLE �L�şK�ş�	81
3. PLANA �L�şK�N ÇEVRESEL HEDEFLER VE GÖSTERGELER	86
4. KAPSAM BEL�RLEME AşAMASINDA BEL�RL�NEN KAPSAM	106
4.1 KAPSAM BEL�RLEME TOPLANTISI	106
4.2 BEL�RL�NEN KAPSAM	107
5. PLANIN OLASI ÇEVRESEL ETK�LER� VE AZALTMA �NER�LER�	110
5.1 ARAZ� KULLANIM KARARLARI DEğ�ş�KL�K �NER�LER�	110
5.2 SU M�KTARI	116
5.3 SU KAL�TES�	122
5.4 B�YO��ş�TL�L�K	138
5.5 ARAZ� BOZULMAS�	148
5.6 ATIK	149
5.7 HAVA KAL�TES�	152
5.8 �KL�M DEğ�ş�KL�ğ�, ENERJ�	153
5.9 GÜRÜLTÜ VE �ş�K	154
5.10 �NSAN SAğ�L�ğ�	154
5.11 GÖRSEL PEYZAJ	155
5.12 KÜLTÜREL M�RAS	155
5.13 SOSYOKÜLTÜREL VE SOSYOEKONOM�K ETK�LER	156
6. PLANIN ALTERNAT�FLER�N�N DEğERLEND�R�LMES�	160
7.1 H��B�Rş�Y YAPMAMA ALTERNAT�F�	160

7.1 ÇEVRE DOSTU ALTERNATİF	160
<u>7. İSTİŞARE TOPLANTISI.....</u>	<u>162</u>
<u>8. İZLEME TEDBİRLERİ</u>	<u>163</u>
<u>9. SONUÇ.....</u>	<u>164</u>
<u>EKLER.....</u>	<u>165</u>
EK I – İSTİŞARE TOPLANTISI TUTANAĞI.....	166
EK II – PLANMA ALANINDA YER ALAN KRİRİK FLORA VE FAUNA TÜRLEİ	167
EK III – KAYNAKÇA	173

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Turizm Alanları fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi	14
Tablo 2: Kentsel çalışma alanları fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi	15
Tablo 3: Yerleşim alanlarının fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi.....	15
Tablo 4: Yerleşim alanlarının fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi.....	16
Tablo 5: Yerleşim alanlarının fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi.....	17
Tablo 6: Bugünkü Arazi Kullanımı Devam Ettirilerek Korunacak Alanların fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi.....	18
Tablo 7: Korunacak Alanların fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi	20
Tablo 8: Plan ile ilişkili planlar ve programlar	23
Tablo 9: Planlama Alanının Bölgedeki Yeri.....	26
Tablo 10: Gürültü şikâyet sayılarının kaynaklara göre dağılımı	41
Tablo 11: 2010-2020 yılları arası nüfus değişimi, Türkiye, İzmir, Çeşme.....	55
Tablo 12: Arazi Kullanım Planı Değerlendirme Tablosu.....	58
Tablo 13: Çeşme İlçesindeki Turizm Merkezleri.....	59
Tablo 14: 2013-2019 Çeşme Turizm Tesislerinde Konaklayan Turist Sayıları.....	59
Tablo 15: Çeşme'ye limandan Giriş Yapan Turistlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	59
Tablo 16: İzmir'e Gelen Yerli ve Yabancı Turistlerin Yıllara Göre Dağılımı	60
Tablo 17: Çeşme İlçesindeki Belgeli Yat Limanları	61
Tablo 18: Sağlıkla ilgili bazı göstergeler.....	62
Tablo 19: İzmir İli 1990-2018 Arazi Kullanımını ve Değişimler	63
Tablo 20: Çeşme İlçesi 1990-2018 Arazi Kullanımını ve Değişimler.....	67
Tablo 21: Planlama alanı mevcut arazi kullanımı (2018)	71
Tablo 22: Çeşme İlçesi mevcut içme-kullanma suyu kaynakları	73
Tablo 23: Çeşme İlçesi su kaynakları tahsisi planı.....	74
Tablo 24: Çeşme İlçesi Atık Su Arıtma Tesisleri	75
Tablo 25: Düzenli Depolama ve Düzensiz Döküm Sahalarındaki Atık Miktarları - 2019	76
Tablo 26: Evsel Katı Atıkların Toplanması ve Taşınması, 2019.....	76
Tablo 27: Park-Bahçe ve Pazar Atıkları, 2019	77
Tablo 28: Planın Duyarlı Yörelerle ilişkisi.....	81
Tablo 29: Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Arazi Kullanım Kararlarının Karşılaştırması	113
Tablo 30:İzmir Çeşme KTKGB Proje Alanı Kapasite Tablosu.....	119

Tablo 31: Mevcut Planda ve Öneri Plan Değişikliği Alternatiflerinde içme-kullanma suyu koruma alanlarında yer alan kullanım kararları.....	121
Tablo 32: İzleme Göstergeleri ve Olası Veri Kaynakları.....	163
Tablo 33: Planlama Alanında bulunan kritik flora türleri.....	167
ablo 34: Planlama Alanında bulunan kritik fauna türleri	168

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Planlama alanı uydu görüntüsü.....	12
Şekil 2: 1/100 000 Òlçekli Çevre Düzeni Planı Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1.....	21
Şekil 3: 1/100 000 Òlçekli Çevre Düzeni Planı Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2.....	22
Şekil 4: İzmir – Çeşme KTKGB Planlama Alanı ve Çevresindeki Mahalle Sınırları	26
Şekil 5: İzmir Çeşme KTKGB Eğitim Durumu	27
Şekil 6: İzmir Çeşme KTKGB Bakı Analizi	28
Şekil 7: İzmir Çeşme KTKGB Eş Yükselti Analizi.....	28
Şekil 8: İzmir Çeşme KTKGB ve çevresinin genel jeoloji haritası	30
Şekil 9: Jeoloji Haritası.....	30
Şekil 10: Çeşme MGİ yıllık sıcaklık ortalamalarının değişimi.....	31
Şekil 11: Çeşme MGİ 1964-2017 yılları aylık ortalama sıcaklık değerleri	31
Şekil 12: Çeşme MGİ 1964-2017 yılları aylık ortalama sıcaklık değerleri	31
Şekil 13: Çeşme MGİ 1964-2017 yılları aylık yağış değerleri.....	31
Şekil 14: Türkiye Deprem Tehlike Haritasına göre planlama alanının deprem tehlikesi	33
Şekil 15: Şubat 2021’de İzmir Çeşme KTKGB yakınında gerçekleşen hortumun lokasyonu	34
Şekil 16: Yangın adetinin 2001-2017 periyodunda orman bölge müdürlüklerine dağılımı	34
Şekil 17: Yanan alanın 2001-2017 periyodunda orman bölge müdürlüklerine dağılımı	34
Şekil 18: Küçük Menderes Havzası ve Alt Havzaları	36
Şekil 19: Küçük Menderes Havzası Su Kütleleri	36
Şekil 20: Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı, mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanları	37
Şekil 21: İzmir Çeşme KTKGB mevcut yerüstü su kaynakları.....	38
Şekil 22: İzmir Çeşme KTKGB Kıyı Su Kütleleri LUSIVA Risk Analizi Sonuçları	39
Şekil 23: Küçük Menderes Nehir Havzası Yeraltı Suyu Kütleleri Miktar ve Kalite Baskı Durumu	40
Şekil 24: Hava kalitesi izleme ağı.....	41
Şekil 25: Çeşme KTKGB Kritik Flora ve Fauna türleri ve yerleri gösterimi.....	43
Şekil 26: Çeşme KTKGB Kritik Flora ve Fauna türleri gösterimi	44
Şekil 27: Doğal Sit Alanları.....	45
Şekil 28: Alaçatı Sulak Alanı	47
Şekil 29: Alaçatı Önemli Kuş Alanı (IBA)	47
Şekil 30: Türkiye’nin önemli Akdeniz Foku Alanları.....	48
Şekil 31: Planlama alanı kıyılarında Akdeniz Foku için uygun habitatların sınıflandırılması	49

şekil 32: Planlama Alanı 1. Derece Akdeniz Foku Koruma Alanı (Alan 1).....	50
şekil 33: Planlama Alanı 2. Derece Akdeniz Foku Koruma Alanı (Alan 2).....	50
şekil 34: Planlama Alanı 2. Derece Akdeniz Foku Koruma Alanı (Alan 3).....	51
şekil 35: Arkeolojik Sit Alanları – Kutlu Aktaş Barajı �evresi.....	52
şekil 36: Arkeolojik Sit Alanları – �eşme Urla Sınırı.....	52
şekil 37: Karaköy	53
şekil 38: Arkeolojik Sit Alanları – Kuzey	53
şekil 39: Nüfusun yaş gruplarına göre dağılım yüzdesi	55
şekil 40: İzmir �eşme KTKGB Maden Ocaklarının konumları	56
şekil 41: İzmir �eşme KTKGB Tarım Arazilerinin Sınıflandırılması	57
şekil 42: İzinli ve izinsiz su ürünleri yetiştiriciliği tesisleri.....	58
şekil 43: Yabancı turist girişlerinde % değişim.....	60
şekil 44: �eşme’de yer alan plajlar	61
şekil 45: �eşme İlçesindeki yat limanları lokasyonları	61
şekil 46: 1990 yılı İzmir İli Arazi Kullanımı	64
şekil 47: 2018 yılı İzmir İli Arazi Kullanımı	65
şekil 48: İzmir İli Arazi Kullanımı Değişimi (1990-2018).....	66
şekil 49: 1990 yılı Proje Alanı Arazi Kullanımı	68
şekil 50: 2018 yılı Proje Alanı Arazi Kullanımı	69
şekil 51: Proje Alanı Arazi Kullanımı Değişimi (1990-2018)	70
şekil 52: Proje Alanı’nın 1/100.000 ölçekli �evre Düzeni Planı	72
şekil 53: �eşme İçme Suyu Arıtma Tesisi	74
şekil 54: �eşme AAT yeri ve deşarj noktası	76
şekil 55: İzmir �eşme KTKGB içinde yeralan RES ve GES’ler	79
şekil 56: Mevcut Plan ve �neri Plan Değişikliği Alternatif 1 �akıştırma haritası	115
şekil 57: Mevcut Plan ve �neri Plan Değişikliği Alternatif 2 �akıştırma haritası	116
şekil 58: �eşme KTKGB içme-kullanma suyu ve sulama suyu temin sistemi gösterimi- Alternatif 1&2	118
şekil 59: Alaçatı Barajı Barajı Uzun Mesafeli Koruma Alanı içinde yer alan kullanım kararları.....	126
şekil 60: Mevcut Planda, dereler, dere yatakları, azmaklar	129
şekil 61: �neri Plan Değişikliği Alternatif 1’de dereler, dere yatakları, azmaklar	130
şekil 62: �neri Plan Değişikliği Alternatif 2’de dereler, dere yatakları, azmaklar	131
şekil 63: Mevcut Plan’da yer alan Karayolları	134
şekil 64: �neri Plan Değişikliği Alternatif 1’de yer alan Karayolları	134

Şekil 65: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de yer alan Karayolları	135
Şekil 66: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 - Golf Turizm Bölgesi.....	136
Şekil 67: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 - Golf Turizm Bölgesi.....	137
Şekil 68: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Kritik Flora Türleri için hassas alanların çakıştırılması.....	139
Şekil 69: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 ve Kritik Flora Türleri için hassas alanların çakıştırılması.....	140
Şekil 70: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Kritik Fauna Türleri için hassas alanların çakıştırılması.....	142
Şekil 71: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 ve Kritik Fauna Türleri için hassas alanların çakıştırılması.....	142
Şekil 72: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 – Doğal Sit Alanları	143
Şekil 73: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 – Doğal Sit Alanları	144
Şekil 74: Akdeniz Foku Koruma Alanları çevresindeki kullanım kararları-Mevcut Plan.....	145
Şekil 75: Akdeniz Foku Koruma Alanları çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1	146
Şekil 76: Akdeniz Foku Koruma Alanları çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2	146
Şekil 77: Corine Mevcut Arazi durumu ile azalan orman alanı kararlarının çakıştırılması.....	148
Şekil 78: Korunan Alanlar ve çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1	155
Şekil 79: Korunan Alanlar ve çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2	156

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, İzmir Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP) Değişiklik Teklifinin (bundan sonra “Öneri Plan Değişikliği” olarak anılacaktır) Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu’dur. SÇD kapsamında incelenen Öneri Plan Değişikliği, 16.140 hektar büyüklüğündeki İzmir Çeşme KTKGB alanı bütüne ilişkin olarak hazırlanmıştır.

Öneri Plan Değişikliğinin kapsam ve içeriği

Çevre Düzeni Planları, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği’ne (RG. Tarih 14.06.2014 sayı 29030) göre; orman, akarsu, göl, tarım ve mera arazileri gibi temel coğrafi verilerin gösterildiği; kentsel ve kırsal yerleşim, gelişme alanları, sanayi, turizm, ulaşım, enerji gibi sektörlerle ilişkin fonksiyon ve arazi kullanım kararlarının belirlendiği; yerleşme ve sektörler arasında ilişkiler ile koruma-kullanma dengesini sağlayan 1/50.000 veya 1/100.000 ölçekte hazırlanan planlar olarak tanımlanmaktadır. Tanımda da belirtildiği üzere orman, akarsu, tarım, mera, sit alanları gibi özel statülü alanlar temel coğrafi veri niteliğinde olup, kullanım değişikliği kararı ancak ilgili kamu kurumları tarafından izin verildiği takdirde plana işlenmektedir. Kentsel ve kırsal yerleşim, gelişme alanları, sanayi, turizm, ulaşım, enerji, ulaşım yatırımları ise ÇDP’lerin karar geliştirdiği ve odaklandığı alanlardır.

Öneri Plan Değişikliği, planlama alanındaki ana kullanım kararları yönünde planlamalar yapmakta olup, bu doğrultuda alt ölçekli planlar hazırlanacak ve yapılması planlanan tesisler için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) yönetmeliği uyarınca gerekli süreç yürütülecektir.

Öneri Plan Değişikliği kapsamında iki alternatif hazırlanmıştır. İki alternatif arasındaki temel farklılık planlanan maksimum kişi kapasiteleridir. Plan Gerekçe Raporlarına göre, Alternatif 1’de İzmir Çeşme KTKGB projesinin tamamlanması ve tam doluluk oranıyla hizmet vereceği durumda maksimum kişi kapasitesi 40,436 kişilik konaklama, 40.334 kişisi yerleşik nüfus olmak üzere, toplam 80.770 kişi; Alternatif 2’de ise 31,965 kişilik konaklama, 25.000 kişisi yerleşik nüfus olmak üzere, toplam 60.509 kişidir.

Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinde, Mevcut Plan’da yer alan fonksiyonların KTKGB sınırları içerisindeki alansal oranlarının şu şekilde değişmesi önerilmektedir: i) turizm alanlarının % 1,8’den Alternatif 1’de %12,85 Alternatif 2’de %12,17’ye; ii) kentsel çalışma alanlarının %0,35’den Alternatif 1’de %6,75’e, Alternatif 2’de %4,44’e; iii) yerleşim alanlarının %0,12’den her iki Alternatifte de %0,17’ye; iv) sosyal altyapı alanlarının %1,22’den Alternatif 1’de %5,71’e Alternatif 2’de %4,21’e; v) su, atıksu ve atık sistemlerinin %0’dan Alternatif 1’de %0,36’ya, Alternatif 2’de %0,43 çıkarılması.

İlgili kurum ve kuruluş görüşleri ile mera alanları, orman alanları ve tarım alanlarına ilişkin iletilen alansal dağılımdaki değişiklik ise şu şekildedir: i) mera alanları mevcut planda %4,95’, her iki alternatifte de %4,24, ii) tarım alanları mevcut planda %41,43, Alternatif 1’de %14,17 Alternatif 2’de %32,20; iii) orman alanları mevcut planda %29,55 Alternatif 1’de %25,91, Alternatif 2’de %27,85, iv) doğal karakteri korunacak alan mevcut planda %0, Alternatif 1’de %24,89 ,Alternatif 2’de %9,20

Bunun yanı sıra mevcut plandan farklı olarak Alternatif 1 ve 2’de, arkeolojik sitler ve korunan alanların dağılımı değişmiş ve kesin korunacak hassas alan koruma statüsü ile Akdeniz Foku Yaşam Alanı koruma statüsü eklenmiştir.

SÇD Süreci

Öneri Plan Değişikliği için SÇD sürecinde, Şubat-Eylül 2021 döneminde kapsam belirleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Kapsam Belirleme Raporu, Eylül 2021’de tüm paydaşlarla paylaşılmış ve 10 Eylül 2021 tarihinde İzmir’de, planı ve plan odaklı SÇD sürecini tanıtmak, paydaşların görüşlerini almak amacıyla Kapsam Belirleme Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Paydaşların görüşlerinin de eklendiği Kapsam Belirleme Raporu’nun son hali Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na (ÇŞİDB) sunulmuş ve 12.11.2021’de ÇŞİDB tarafından onaylanmıştır.

Öneri Plan Değişikliği taslağının hazır olduğu Mayıs 2022 ‘de kapsam belirlemeden sonra ikinci aşama olan SÇD çalışmaları başlamıştır. Bu taslak SÇD Raporu, ÇŞİDB ve KTB web sayfasında yayınlanması, İzmir’de İstişare Toplantısında paydaşların görüşlerinin toplanması ve rapora yansıtılması ardından son haline getirilecektir.

SÇD Raporu, SÇD Yönetmeliği'nin Ek-4'ünün yükümlü kıldığı içerik ile tamamen aynı ekseninde hazırlanmış olup, aşağıda belirtilenleri içermektedir;

- Öneri Plan Değişikliğinin Kapsamı (Bölüm 1)
- Bölgesel özellikler (Mevcut Durum), planının uygulanmaması durumunda bölgenin gelişimi, planın duyarlı yörelerle ilişkisi (Bölüm 2)
- Çevresel hedefler ve göstergeler (Bölüm 3)
- Kapsam belirleme aşamasında belirlenen kapsam (Bölüm 4)
- Öneri Plan Değişikliğinin olası önemli etkileri ve olası olumsuz etkilerin azaltılması için önerilen tedbirler (Bölüm 5)
- Öneri Plan Değişikliğinin alternatifleri (Bölüm 6)
- İstişare Toplantısı'nın ana hatları (Bölüm 7)
- İzlemeye ilişkin tedbirlerin tanımlanması (Bölüm 8)
- Sonuç (Bölüm 9)

SÇD Yaklaşımı

Öneri Plan Değişikliği için SÇD çalışması, önerilen kullanım kararı değişikliklerinin, kapsam belirleme aşamasında belirlenen; su miktarı, su kalitesi, biyoçeşitlilik, arazi bozulması, atık oluşumu, hava kalitesi, iklim değişikliği, gürültü ve ışık, insan sağlığı, görsel peyzaj, kültürel miras, sosyokültürel ve sosyoekonomik yönleri içeren potansiyel etkilerine odaklanmaktadır. Söz konusu çevresel boyutların değerlendirmesi "hiçbir şey yapmama" alternatifinin (yani, eğer Öneri Plan Değişikliği uygulanmazsa, Mevcut Plan'ın uygulanmaya devam etmesi), iki Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinin karşılaştırılması şeklinde incelenmiştir.

SÇD, çevresel mevcut durum belirlemek, planlama alanında var olan çevresel değerleri ve Öneri Plan Değişikliği kullanım kararlarının oluşturabileceği baskıları belirlerken, Öneri Plan Değişikliği çalışmaları kapsamında hazırlanan araştırma raporları ve kendi araştırmalarından faydalanmıştır. Her bir çevresel boyut üzerine etkiler incelenirken önerilen kullanım kararları ile çevresel değerler (yerüstü su kütleleri, kritik türler için hassas alanlar vb.) çakıştırılarak, mekânsal kullanım kararı değişikliklerinin ilgili çevresel değerleri nasıl etkileyebileceği üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır.

Temel Bulgular ve Tavsiyeler

SÇD Raporunda açıklanan her iki alternatif için olası etkiler ve riskler göz önüne alındığında Alternatif 2 de Alternatif 1'e göre maksimum kişi kapasitesinin daha az olması, Alaçatı Kutlu Aktaş barajı uzun mesafe koruma alanı içinde yer alan kentsel kullanım alanlarının daha az olması, ikinci derece yol kullanım kararının daha az oluşu, golf turizm bölgesi etrafında dere/dere yataklarına (Kurt Dere, Böğürtlen Deresi) olası kirliliğin karışmasını en aza indirmek için tampon görevi görebilecek orman alanı kullanım kararının bulunması, günübirlik turizm bölgesinin (aynı zamanda Mevcut Plana göre de) daha fazla yer kaplaması ile bölge halkına daha fazla erişim ve katılım fırsatı sunulmuş olması nedenleri ile Alternatif 2'nin Alternatif 1'e göre inşaat ve işletme aşamasındaki olası etkilerinin de istikrarlı ve sıkı bir izleme kontrol ve denetim mekanizması ile kontrol altına alınması şartıyla, daha tercih edilebilir olduğu söylenebilir.

Hiçbir şey yapmama alternatifinde (Mevcut Planın uygulanmaya devam etmesi durumu) kullanım kararları içinde en büyük oranı oluşturan tarım alanlarının (%41,43) bulunması; öte yandan plan hükümleriyle maden, mezbaha, teknik altyapı tesisleri, enerji, atık tesisleri gibi çeşitli faaliyetlerin/ yapılaşmaların mekânsal olarak işli olmasa dahi ilgili izinleri almak kaydıyla bölgede gerçekleşmesine olanak tanınması; arazinin mevcut durumunda da bu doğrultuda faaliyet halindeki maden ocakları, RES'ler, balık üretim çiftlikleri bulunması; ve bu itici güçler doğrultusunda bölge gelişiminin devam etme olasılığı düşünülürse, bölgedeki en önemli çevresel değer olan hassas türler üzerine (habitat kaybı, pestisit ve gübre kaynaklı toprak ve su kirliliği, maden faaliyetleri kaynaklı etkiler vb.) baskıların mevcudiyetini koruyacağı veya daha da artacağı düşünülebilir. Bu nedenle "hiçbir şey yapılmaması alternatifi" nin (Mevcut Plan), önerilen alternatif (Öneri Plan Değişikliği) göre çevresel faydasının önemli derecede yüksek olduğu söylenemez.

Bu raporun Bölüm 5'inde açıklanan olası etkiler ve riskler, biyoçeşitlilik üzerine kentleşme, insan baskısı ve kirlilik

kaynaklı etkileri öne çıkarmaktadır. Kapsam Belirleme aşamasında tartışılan diğer önemli bir konu olan mevcut su kaynaklarının miktarına baskı oluşması etkisi, planlanan deniz suyu arıtma tesisi ve sulama amaçlı arıtılmış suyun geri kazanımı planlamalarının uygulanması durumunda beklenmemektedir. Diğer etkiler ve önlemler Bölüm 5'de verilmiştir. Bu kapsamda, aşağıdaki bazı örnekleri verilen öneriler ile Bölüm 5'de belirlenen olası etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir; (Detaylar Bölüm 5'de verilmiştir)

- a) Çevresel hassas alana yakın olası baskı unsurları için lokasyonların uygunluğunun alt ölçekli planlarda yeniden değerlendirilmesi önerileri; Örn. Gölobası geçici sulak alanının yakınından geçen ana ulaşım aksının alt ölçekli planlarda eşikler dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi
- b) Baskı yaratan unsurlar için alt ölçekli planlarda kısıtlamalar getirilmesi; örn. Alaçatı Kutlu Aktaş barajı uzun mesafe koruma alanında yapılaşma koşullarının düşük tutulması, yoğunluk artışlarına izin verilmemesi, yat limanındaki yat sayısı için sınırlama getirilmesi
- c) Plan kararları kapsamında ileride yapılması planlanan yatırımların ÇED aşamasında dikkate alınması gereken öncelikli hususların eklenmesi; ÇED sürecinde konusuna ve ilgisine göre inşaat faaliyetlerini yürütenler tarafından uygulanmak üzere biyoçeşitlilik, erozyon ve kirlilik gibi konularda Yönetim Planlarının hazırlanması ve inşaat aşamasında yatırımcılar tarafından etkin şekilde uygulanmasının sağlanması

1. PLANIN BAŞLICA ÖZELLİKLERİ

1.1 PLANIN KAPSAMI VE AMACI

İzmir Çeşme KTKGB'nin içinde yer aldığı İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (bundan sonra "Mevcut Plan" olarak anılacaktır), Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİD) tarafından hazırlanmış ve 23/06/2014 tarih ve 9948 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanmıştır. Bu tarihten sonra askı süreci içerisindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında yeniden düzenleme yapılan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (J-17, J-18, K-17, K-18, K-20, L- 16, L-17, L-18, L-19, L-20 paftaları ve plan hükümleri) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca 16.11.2015 tarihinde onaylanmıştır. Çevre Düzeni Planı sonrasında 16 defa revize edilmiştir. Yürürlükte olan Çevre Düzeni Planı en son 07.07.2020 tarihinde revize edilerek 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca onaylanmıştır.

SÇD kapsamında incelenen bu plan, **Öneri 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Plan Değişikliği** (bundan sonra "Öneri Plan Değişikliği" olarak anılacaktır), 13/9/2019 tarihli ve 30887 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 1532 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca ilan edilen ve daha sonra 12/2/2020 tarihli ve 31037 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2103 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca sınırları yeniden belirlenen **İzmir Çeşme KTKGB bütününde, yaklaşık 2.240 hektarı denizalanı olan, 16.140 hektar büyüklüğündeki alana ilişkin olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlattırılmıştır.** (Şekil 1)



Şekil 1: Planlama alanı uydu görüntüsü

Plan Gerekçe Raporuna göre, Öneri Plan Değişikliği, şunları amaçlamaktadır;

- **Planlama alanının, sahip olduğu potansiyeller ve gelişme trendi, bölge içindeki konumu ve işlevi nedeni ile geçmişte ve gelecekte öngörülen hızlı büyümesinin doğurduğu sağlıklı planlama ihtiyacının karşılanması.** Son dönemlerdeki nüfus artışı ile gelişme ve değişimin gelecek dönemde de artarak devam edeceği düşünüldüğünde, bu durumun planlama çalışmalarında göz önünde bulundurulması, gerekli tedbirlerin alınması ve alternatiflerin oluşturulması.
- **İzmir, Çeşme ilçesinin gelecek dönemde ülke ve bölge içerisindeki yükleneceği fonksiyonlar ve sahip olduğu imkânların göz önünde bulundurulması kimliğinin ortaya konulması.** Bölgede yer alan turizm tesislerinin Urla-Çeşme-Karaburun Yarımadası'nın diğer bölgelerindeki tesislere oranla daha nitelikli olması ve yapılacak olan yeni tesislerin de bu kaliteyi yakalama istekleri doğuracağı öngörüsü ile, bölgede nitelikli planların ve plan kararlarının oluşumunun desteklemesi.
- Mekânsal dağılım için arazi parçalarının genel kullanım biçimleri, başlıca bölge tipleri, bölgesel nüfus yoğunlukları, gelişme yön ve büyüklükleri, ulaşım sistemi, kentsel çalışma alanlarının yer seçim kararları gibi hususları ele alan **çok boyutlu üst ölçekli planlama ihtiyacının karşılanması.**

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca (KTB) belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda, sürdürülebilirlik, çevreye duyarlı planlama yaklaşımının yanı sıra, bireylerin biyofizik ihtiyaçlarının ötesinde psiko-sosyal ihtiyaçlarını da karşılamaya olanak sağlayan mekânsal stratejilerin gözetilmesi amaçlandığı **İzmir Çeşme KTKGB kapsamında yürütülen planlama çalışmalarının temel ilkeleri**, Plan Gerekçe Raporu'nda şu şekilde belirtilmektedir;

- Mekân tasarımlarında doğal yapı, ekolojik değerler, iklim koşulları ve alanın sahip olduğu mevcut potansiyellerin ekolojik yapıya duyarlı bir biçimde değerlendirilmesine yönelik bir genel kurgu oluşturulması ve düşük yoğunlukta yatay mimari uygulanması,
- Yapılaşma alanları ve aktif kullanımlar, ekolojik hassas alanlar ile korunması gereken doğa koridorlarını kesmeyecek biçimde farklı alt kimliklere sahip yerleşimler şeklinde parçalı bir yapıda ele alınması,
- Kıyının kamusal kullanıma açık bir biçimde değerlendirilmesi,
- "Ekolojik Planlama Yaklaşımı" ile kent ve doğanın bir arada ele alınması ve doğal alanların, ekosistem korunarak, yaşamın bir parçası olarak değerlendirilmesi,
- Doğaya saygılı, geri dönüşüm ve sıfır atık politikaları çerçevesinde işleyen bir sistem kurgusu ile sürdürülebilir ve doğa-dostu turizm sağlanması,
- Bölgenin su ihtiyacının ters ozmos yöntemi ile denizden sağlanması, bunun yanı sıra, mimari çözümler ile yağmur suyunun aktif kullanımının sağlanması,
- Bölgede 12 ay turizm yapılacağı için hava trafiğine dolayısı ile İzmir Havalimanına ve yakın çevredeki Aydın, Kuşadası, Pamucak, Didim ve İç Ege'ye destek olması

1.2 PLAN KARARLARI

14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmî Gazete 'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği çevre düzeni planını; orman, akarsu, göl, tarım ve mera arazileri gibi temel coğrafi verilerin gösterildiği; kentsel ve kırsal yerleşim, gelişme alanları, sanayi, turizm, ulaşım, enerji gibi sektörlerle ilişkin fonksiyon ve arazi kullanım kararlarını belirleyen; yerleşme ve sektörler arasında ilişkiler ile koruma-kullanma dengesini sağlayan 1/50.000 veya 1/100.000 ölçekte hazırlanan bir plan olarak tanımlamaktadır. Tanımda da belirtildiği üzere orman, akarsu, tarım, mera, sit alanları gibi özel statülü alanlar temel coğrafi veri niteliğinde olup, kullanım değişikliği kararı ancak ilgili kamu kurumları tarafından verildiği takdirde plana işlenmektedir. Kentsel ve kırsal yerleşim, gelişme alanları, sanayi, turizm, ulaşım, enerji, ulaşım yatırımları ise Çevre Düzeni Planlarının (ÇDP) karar geliştirdiği ve odaklandığı alanlardır.

Öneri Plan Değişikliği kapsamında 2 alternatif hazırlanmıştır. Alternatiflerin karar geliştirdiği ve odaklandığı alanlar fonksiyon ve arazi kullanım kararları başlığı altında, özel statülü alanlarla ilgili diğer kamu kurumlarının ilettiği temel coğrafi verilerin işlenmesiyle oluşan kararlar olmak üzere iki alt başlıkta aşağıda incelenmiştir.

Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2 ana kararları şunlardır.

1. Fonksiyon ve Arazi Kullanım Kararları

1.1 Turizm Alanları

Turizm alan kararları her iki planda da turizm bölgesi, günübirlik turizm, golf turizm bölgesi ve eko turizm kullanımlarını içermektedir.

Turizm Bölgesi¹: Turizm bölgesi turizm amaçlı tesislerin ve bu tesisleri tamamlayıcı nitelikte unsurlarının yer aldığı/alacağı kullanım alanlarıdır.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin güneyinde özellikle golf turizm bölgesi çevresinde önerilmiştir. 602,33 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin güneyinde özellikle golf turizm bölgesi çevresinde önerilmiştir. Birinci alternatifle kıyasla daha az (462,87 ha) alan kaplamaktadır.

Günübirlik Turizm²: Günübirlik turizm; konaklama ünitelerini içermeyen, duş, gölgelik, soyunma kabini, wc, kafe-bar, pastane, lokanta, çayhane, açık spor alanları, spor tesisleri, golf alanları, açık gösteri eğlence alanları, fuar, su oyunları parkı vb. rekreatif tesisler, açık gösteri ve eğlence alanları, yüzme ve eğlence havuzları, ahşap iskele vb. kullanımların yer aldığı ve özellik taşıyan el sanatları ürünlerinin 20 m²'yi geçmeyen sergi ve satış ünitelerini içeren yapı ve tesisler olarak tanımlanmaktadır. Kıyı alanlarında kamusal kullanım göz önünde bulundurularak planlama alanı içerisinde bulunan kıyı alanlarında günübirlik tesislere yer verilmiştir.

- **Alternatif 1:** Günübirlik turizm KTKGB'nin batı kıyısında önerilmiştir. 15,04 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** Günübirlik turizm KTKGB'nin batı ve güney kıyılarında önerilmiştir. 142,63 ha alan kaplamaktadır.

Golf Turizm Bölgesi³: Golf Turizm Bölgesi; golf sporunun uluslararası normlara uygun olarak gerçekleştirilmesi amacıyla, en az 1 adet 18 delikli golf parkurunun yanı sıra, ısınma ve pratik yapma alanı, kulüp binası, yeme-içme birimi, satış ünitesi, soyunma odaları, arazi bakım üniteleri, depolar ve golf arabaları için otopark gibi kullanımların yer aldığı alanlar olarak tanımlanmaktadır.

- **Alternatif 1:** Golf turizm bölgesi KTKGB'nin güneyinde 3 farklı alanda önerilmiştir. 1.097,73 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** Birinci alternatif ile aynı şekilde 3 farklı alanda önerilmiştir. 1.092,95 ha alan kaplamaktadır.

Eko Turizm: Eko turizm alanları doğal ve kültürel değerleri koruyarak, bu alanlarda ve çevresinde yaşayan nüfusun sosyo-ekonomik gelişimi için kaynak yaratabilen alternatif turizme dönük, doğal yaşama aktif katılımın sağlanabildiği, çevreye duyarlı alanlardır. Plan hükümlerine göre eko turizm alanlarında plan ile belirlenen veya alt ölçekli planlarda belirlenebilecek olan bu alanlarda; turizm tesislerinin niteliklerine ilişkin yönetmelik hükümlerine uygun olan, ekolojik yapı ile bütünleşik butik oteller, özel konaklama tesisleri ve kırsal turizm tesisleri ile bunlara bütünleşik spor tesisleri, satış üniteleri ve gerekli sosyal donatı alanları yer alabilir.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin güneyinde 3 farklı alanda önerilmiştir. 79,43 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin güneyinde 2 farklı alanda önerilmiştir. 28,47 ha alan kaplamaktadır.

Tablo 1: Turizm Alanları fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi

¹ 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılan 11.11.2008 tarihli Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik'te "turizm tesis alanı" tanımı yer almaktayken Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile "turizm bölgesi" tanımı getirilmiştir.

² 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılan 11.11.2008 tarihli Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik'te "günübirlik tesis alanı" tanımı yer almaktayken Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile "günübirlik turizm" tanımı getirilmiştir.

³ 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile golf sporunun uluslararası normlarına uygun alanlarda, golf sporuna yönelik parkur, ısınma ve pratik yapma alanıyla birlikte, kulüp binası ve bu aktiviteyi destekleyici diğer bölümlerden oluşan tesislerin yer alabileceği alanlar "golf tesis alanları" olarak tanımlanmakta iken 13.03.2022 tarihli değişiklik ile "golf tesis alanları" tanımı yerine "golf turizm bölgesi" tanımı getirilmiştir.

Fonksiyon	Alternatif 1		Alternatif 2	
	Alan	KTKGB içindeki oranı	Alan	KTKGB içindeki oranı
Turizm Bölgesi	602,33 ha	%4,31	462,87	%3,32
Golf Turizm Bölgesi	1097,73 ha	%7,86	1092,95	%7,83
Günübirlik Turizm Bölgesi	15,04 ha	%0,11	142,63	%1,02
Eko Turizm Bölgesi	79,43 ha	%0,57	28,47	%0,20
Toplam	1794,53 ha	%12,85	1726,92	%12,37

1.2 Kentsel Çalışma Alanları:

Tercihli Kullanım Bölgesi⁴: Turizm ve konut yapılaşmaları ile bunların tamamlayıcısı olan ticari faaliyetler ile sosyal ve teknik altyapının bir arada yapılmasının olanaklı kılındığı kullanım alanları olarak tanımlanmaktadır. Planlama alanının mevcut kararlarında da bu kullanım çoğunluktadır. Planlama alanı içerisinde bu plan kararı ile kullanım tercihinin esnek olduğu bu alanlarda tek tip eğilim yerine alanın potansiyelleri ve eğilimleri doğrultusunda alt ölçeklerde plan kararlarının netleşmesine imkân sağlamaktadır.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin güneyinde ve kuzey kıyılarında önerilmiştir. 919,99 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin güneyinde ve kuzey kıyılarında önerilmiş olup birinci alternatife kıyasla alansal büyüklüğü (596,5 ha) daha azdır.

Kentsel Servis Alanı: Belediye hizmet alanı, kamu hizmet alanı, konut dışı kentsel çalışma alanı, toplu işyerleri, akaryakıt ve küçük sanayi sitesi alanlarının yer aldığı kentsel ölçekte çalışma alanlarıdır.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin kuzeyinde tercihli kullanım alanı, orman ve mera alanlarının kesişiminde önerilmiştir. 21,93 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin kuzeyinde tercihli kullanım alanı, orman ve tarım alanlarının kesişiminde önerilmiştir. 23,52 ha alan kaplamaktadır.

Tablo 2: Kentsel çalışma alanları fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi

Fonksiyon	Alternatif 1		Alternatif 2	
	Alan	KTKGB içindeki oranı	Alan	KTKGB içindeki oranı
Tercihli Kullanım Bölgesi	919,99 ha	%6,59	596,5	%4,27
Kentsel Servis Alanı	21,93 ha	%0,16	23,52	%0,17
Toplam	941,92 ha	%6,75	620,02	%4,44

1.3 Yerleşim Alanları

Kentsel Yerleşik Alan: Planlama alanı içerisinde yer alan ve büyük oranda yapılaşmış alanlardır. Bu alanlar mevcut planda da yer almakta olup İldır, Karaköy ve Zeytineli mahallelerinde bulunmaktadır.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin güney ve kuzeyinde bulunan mevcut yerleşim alanları korunmuştur.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin güney ve kuzeyinde bulunan mevcut yerleşim alanları korunmuştur.

Tablo 3: Yerleşim alanlarının fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi

⁴ 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılan 11.11.2008 tarihli Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik'te "tercihli kullanım alanı" tanımı yer almaktayken Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile "tercihli kullanım bölgesi" tanımı getirilmiştir. 13.03.2022 tarih ve 31777 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile de Çevre Düzeni Planı Gösterimleri (Ek-1c) açıklamalarına "Tercihli Kullanım Bölgesi; yürürlükteki planlarda "Turizm + İl. Konut" ya da "Tercihli Kullanım Alanı" kullanımına ayrılmış alanları bütünlenecek biçimde belirlenebilir. Bu alanlarda turizm ağırlıklı olmak üzere, konut ve bunların tamamlayıcısı olan ticari faaliyetler ile sosyal, kültürel ve teknik altyapıya ilişkin kullanımlar birlikte yer alabilir." ibaresi eklenmiştir.

Fonksiyon	Alternatif 1		Alternatif 2	
	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı
Kentsel Yerleşik Alan	24,27	%0,17	24,27	%0,17
Toplam	24,27	%0,17	24,27	%0,17

1.1 Sosyal Altyapı Alanları⁵

Kentsel ve bölgesel yeşil alan ve spor alanı:

Kentsel ve bölgesel yeşil alan ve spor alanı; bölgenin doğal nitelikleri göz önüne alınarak, kullanım türleri ve yapılaşma koşulları alt ölçekli planlarda belirlenmek üzere, park ve yeşil alanlar, rekreasyon alanları, rekreatif alanlar, spor alanları vb. kullanımlar olarak tanımlanmaktadır.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin kuzey ve güney kıyı kesimi ile Kutlu Aktaş Barajı'nın batısında önerilmiştir. 702,5 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin kuzey ve güney kıyı kesimi ile Kutlu Aktaş Barajı'nın batısında önerilmiş olup birinci alternatife kıyasla alansal büyüklüğü (492,2) daha azdır.

Kentsel ve Bölgesel Sosyal Altyapı Alanı: Bölgenin doğal nitelikleri göz önüne alınarak, kullanım türleri ve yapılaşma koşulları alt ölçekli planlarda belirlenmek üzere, film platoları, yüksek ve teknik eğitim alanları, kültür ve sanat merkezleri vb. kullanımlar olarak tanımlanmaktadır.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin güneyinde eko turizm alanı, turizm bölgesi ve tercihli kullanım alanı kullanımlarının çevresinde önerilmiştir. 94,43 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin güneyinde tercihli kullanım alanı ve eko turizm alanı kullanımlarının çevresinde önerilmiştir. 95,69 ha alan kaplamaktadır.

Tablo 4: Yerleşim alanlarının fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi

Fonksiyon	Alternatif 1		Alternatif 2	
	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı
Kentsel ve Bölgesel Yeşil Alan ve Spor Alanı	702,5	%5,03	492,26	%3,53
Kentsel ve Bölgesel Sosyal Altyapı Alanı	94,43	%0,68	95,69	%0,69
Toplam	796,93	%5,71	587,95	%4,21

1.5 Su, Atıksu ve Atık Sistemleri

Su Kaynakları Toplama Yeri (Kaptaj Alanı): Atık su arıtma tesisinden elde edilen sulama sularının, mevsimsel olarak depolanması ve ihtiyaç halinde su yolu ile sevkine ilişkin olarak, doğal dokuya minimum müdahalede bulunarak gölet (kaptaj alanı) alanı ayrılmıştır. Her iki alternatifte de 21,76 ha alan kaplamaktadır.

Teknik Altyapı Alanı: İzmir Çeşme KTKGB proje alanı içme suyu ihtiyacı deniz suyu arıtma tesisi, sulama suyu ihtiyacı ise atık suyun arıtılarak yeniden kullanımı ile elde edilecek olup, alanda aynı zamanda yağmur suyu

⁵ 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılan 11.11.2008 tarihli Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik'te "büyük kentsel yeşil alan" tanımı yer almaktayken Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile "kentsel ve bölgesel yeşil alan ve spor alanı" tanımı getirilmiştir.

14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde sosyal altyapı alanları "birey ve toplumun kültürel, sosyal ve rekreatif ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlıklı bir çevre ile yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik kamu veya özel sektör tarafından yapılan eğitim, sağlık, dini, kültürel ve idari tesisler, açık ve kapalı spor tesisleri ile park, çocuk bahçesi, oyun alanı, meydan, rekreasyon alanı gibi açık ve yeşil alanlara verilen genel isim" olarak tanımlanmaktayken 13.03.2022 tarihli Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile bölgesel ve kentsel büyüklükte olan yeşil alanlar, spor ve oyun alanları, sosyal ve kültürel tesis alanı, sağlık, eğitim ve teknik altyapı alanları olarak tanımlanmaktadır.

planlaması yapılacaktır. Bu kapsamda deniz suyundan ters ozmoz yöntemiyle su temin edecek içme ve kullanma suyu arıtma tesisi ile atık su arıtma tesisi alanları ayrılarak işlenmiştir.

Su Yüzeyi: Su yüzeyleri nehir, göl-gölet ve deniz alanlarını ifade etmektedir.

Tablo 5: Yerleşim alanlarının fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi

Fonksiyon	Alternatif 1		Alternatif 2	
	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı
Su Kaynakları Toplama Yeri (Kaptaj Alanı)	21,76	%0,16	21,76	%0,16
Teknik Altyapı Alanı	23,6	%0,17	32,94	%0,24
Su Yüzeyi	4,71	%0,03	4,71	%0,03
Toplam	50,07 ha	%0,36	59,41	%0,43

1.6 Ulaşım:

Karayolu Ulaşımı: Plan çalışmalarında otoyol, I., II.ve III. Derece yollar belirtilmiştir. Toplayıcı-dağıtıcı nitelikteki alt kademeli ulaşım sistemlerine alt ölçekli planlarda karar verilecektir.

Denizyolu Ulaşımı: Mersin limanı içerisinde koyun geneline göre oldukça küçük bir yer tutması planlanan, çevre dostu yaklaşımlarla ele alınacak olan yat limanı planlanmıştır Yat limanı çevresinde geleneksel sokak kurgusuna sahip, yaya ağırlıklı canlı bir merkez oluşturulması planlanmaktadır. Bu merkezin hem Yarımada'daki mevcut yerleşik nüfus hem de turistler için önemli bir çekim noktası olması planlanmaktadır.

Havayolu: Adnan Menderes Havaalanı, havayolu açısından ana ulaşım kanalı olarak kullanılmaya devam edecektir

2. Diğer Kamu Kurumlarından Gelen Temel Verilerin İşlenmesiyle Oluşan Kararlar

Orman, akarsu, tarım, mera, sit alanları gibi özel statülü alanlar coğrafi veri niteliğinde olup, kullanım değişikliği kararı ancak ilgili kamu kurumları tarafından verildiği takdirde plana işlenmektedir. Dolayısıyla sorumlu kurumlardan gelen güncel sınırlar kabul edilerek planda gösterilmektedir.

2.1. Bugünkü Arazi Kullanımı Devam Ettirilerek Korunacak Alanlar

Mera Alanları: Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü) 15.12.2020 tarihli ve 58125898 sayılı görüş yazısı, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nün resmi internet sayfasından elde edilen mülkiyet bilgileri uyarınca cinsi mera olarak kayıtlı taşınmazlar tespit edilmiş ve planlama alanı içerisinde tespiti ve tescili yapılmış "Mera Alanları" gösterilmiştir. Bu kapsamda, öneri 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı güncel mera alanlarını plana işlemiştir.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin güney ve kuzeyinde 2 farklı alanda yer almaktadır. 592,62 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin güney ve kuzeyinde 2 farklı alanda yer almaktadır. 592,62 ha alan kaplamaktadır.

Orman Alanları: Planlama alanı içerisinde gösterilen "Orman Alanları" devlet ormanları, özel orman alanları veya muhafaza ormanları vb. olup 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine tabii alanlardır. 4,482.16 m2 lik ormanlık alan 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında KTB'ye tahsis edilmiştir.

- **Alternatif 1:** KTKGB'nin batısında ve kuzeyinde yer almaktadır. 3.619,48 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB'nin güney kıyı kesiminde ve kuzeyde yer almaktadır. 3.888,76 ha alan kaplamaktadır.

Tarım Alanları: Planlama alanı içerisinde mevcut arazi kullanım durumları ile Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü) 15.12.2020 tarihli ve 58125898 sayılı yazısı doğrultusunda tarımsal nitelikli alanlar

“Tarım Alanları” olarak işlenmiştir.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında mutlak korunması gereken tarım arazileri; sulu ve kuru mutlak tarım arazileri, dikili tarım arazileri, sulu ve kuru özel ürün arazileri, örtü altı yetiştiriciliği yapılan alanlar ve sulu marjinal tarım arazileri olup; bu arazilerin tarımsal niteliği korunarak planlama dışında tutulması gerekmektedir. Tarım alanı niteliğinde olan kuru marjinal tarım arazileri ise planlama çalışmalarında tarımsal potansiyeli göz önünde bulundurularak, tarım dışı alanların yetersiz kalması durumunda alternatif olarak değerlendirilebilecek alanlardır. Alandaki kuru marjinal tarım arazileri her iki alternatifte de Doğal Karakteri Korunacak Alan ve Kentsel ve Bölgesel Yeşil ve Spor Alanı olarak planlanmıştır. Kuru marjinal tarım arazilerinin bir kısmı 1. Derece Arkeolojik Sit sınırı içinde kalmaktadır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda üzerinde toprak bulunmayan çıplak kayalar, daimi karla kaplı alanları, ırmak yataklarını, sahil kumullarını, sazlık ve bataklıkları, askeri alanları, endüstriyel, turizm, rekreasyon, iskân, altyapı ve benzeri amaçlarla plânlanmış araziler tarım dışı alanlar olarak tanımlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü) 15.12.2020 tarihli ve 58125898 sayılı yazısıyla tarım dışı alanları

- Alternatif alan olarak değerlendirilebilecek alanlar ve
- Bugünkü niteliği devam ettirilecek alanlar

şeklinde ikiye ayırmıştır.

Alternatif alan olarak değerlendirilebilecek alanlar çıplak kayalık alanlar (>%50), çıplak alanlar (%10-50), maden ve ocak alanları ile potansiyel mera alanlarıdır. Planlama alanı içerisindeki alternatif alan olarak değerlendirilebilecek alanlar Alternatif 1’de doğal karakteri korunacak alanlar olarak planlanmışken Alternatif 2’de tarım alanı ve golf turizm bölgesi olarak planlanmıştır.

Planlama alanındaki bugünkü niteliği devam ettirilecek alanlar ırmak ve ırmak yatağı ve sahil kumulları, baraj, göl ve gölet, sulak alanlardır. Planlama alanı içerisindeki bugünkü niteliği devam ettirilecek alanlar her iki plan alternatifinde doğal karakteri korunacak alanlar olarak planlanmıştır.

- **Alternatif 1:** KTKGB’nin kuzey ve güneyinde dağınık şekilde yer almaktadır. 1.979,84 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB’nin kuzey ve güneyinde alanın büyük çoğunluğuna yayılmış şekilde yer almaktadır. Birinci alternatifte “doğal karakteri korunacak alanlar” ikinci alternatifte “tarım alanı” olarak işlenmiştir. 4.495,01 ha alan kaplamaktadır.

Akdeniz Foku Yaşam Alanları: Akdeniz Foku (*Monachus monachus*) Türüne Yönelik Araştırma Faaliyeti ve Ekolojik Değerlendirme Raporu kapsamında bölgenin yapısal durumu ve hâlihazırda kullanım özellikleri değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda, İzmir Çeşme KTKGB proje alanı içerisinde koruma dengesinin kurulmasına yönelik temel kriterler belirlenerek koruma alanları sınırları belirlenmiştir.

Tablo 6: Bugünkü Arazi Kullanımı Devam Ettirilerek Korunacak Alanların fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi

Fonksiyon	Alternatif 1		Alternatif 2	
	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı
Doğal Karakteri Korunacak Alanlar	3477,15	%24,89	1284,99	%9,20
Mera Alanları	592,62	%4,24	592,62	%4,24
Orman Alanları	3619,48	%25,91	3888,76	%27,85
Tarım Alanları	1979,84	%14,17	4495,01	%32,20
Toplam	10.076,26	%69,21	10.668,39	%76,41

2.2 Korunacak Alanlar:

Korunacak alanlar doğal sitler⁶, arkeolojik sitler ve yapı sınırlaması getirilerek korunacak alanları içermektedir. Doğal sit alanları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı- Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından tescil edilirken; arkeolojik sit alanları Kültür ve Turizm Bakanlığı –İzmir 1 No'lu Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından tescil edilmektedir.

Kesin Korunacak Hassas Alanlar: 19.07.2012 tarih ve 28358 sayılı Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'te kaynak değerlerinin korunması için; alan kullanımı ve alana tüm etkilerin sınırlandırıldığı, gerektiğinde insanların bölgeye girişlerinin engellendiği, bilimsel araştırma, eğitim ya da çevresel izleme amacıyla özel önlemler alınarak korunacak kara, su, deniz alanları olup, Cumhurbaşkanı kararı ile ilan edilen mutlak korunması gereken alanlar olarak tanımlanmaktadır.

Öneri 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında 06.04.2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 05.04.2022 tarihli ve 5363 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile tescil edilen alanlar işlenmiştir.

Nitelikli Doğal Koruma Alanları: 19.07.2012 tarih ve 28358 sayılı Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'te doğal yapısı değişmemiş veya az değişmiş, modern yaşam ve önemli ölçüde insan faaliyetleri tarafından etkilenmemiş, doğal süreçlerin hâkim olduğu, koruma amaçlarına uygun olarak yörede yaşayanların alanın mevcut kaynaklarını kullanmasını sağlayarak doğal hayata dayalı geleneksel yaşam şekillerinin korunduğu kara, su, deniz alanları olarak tanımlanmaktadır.

Öneri 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında 23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ile tescil edilen alanlar işlenmiştir.

Sürdürülebilir Koruma Kontrollü Kullanım Alanları: 19.07.2012 tarih ve 28358 sayılı Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'te bölgenin doğal yapısı, ekolojik değerleri, silueti, doğal peyzajı ve benzeri ayırt edici özellikleri göz önünde bulundurularak faaliyetlerin niteliğine ve içeriğine ilişkin Bölge Komisyonu tarafından yapılacak değerlendirmeye göre; kesin korunacak hassas alanlarda ve nitelikli doğal koruma alanlarında izin verilen faaliyetlere ek olarak doğal ve kültürel bakımdan uyumlu düşük yoğunlukta faaliyetlere, tarım ve hayvancılık amaçlı entegre tesislere, hidroelektrik, rüzgâr ve güneş enerji santralleri ile turizm ve yerleşimlere izin verilen alanlar olarak tanımlanmaktadır.

Öneri 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında 23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ile tescil edilen alanlar işlenmiştir.

İzmir Çeşme KTKGB'nin %45,40'ı sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı, %38,79'u nitelikli doğal koruma alanı ve %5,26'sı kesin korunacak hassas alanı olarak belirlenmiştir.

I., II. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanları: Arkeolojik sit alanları Kültür ve Turizm Bakanlığı –İzmir 1 No'lu Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından tespit ve tescil edilen alanları kapsamaktadır.

Planlama alanındaki I., II. ve III. derece arkeolojik sit alanlarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığı –İzmir 1 No'lu Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu kararları öneri ÇDP'ye işlenmiştir.

Yapı Sınırlaması Getirilerek Korunacak Alanlar: İçme ve kullanma suyu koruma alanları, Kutlu Aktaş Barajı ve Alaçatı regülatörünün mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeleri koruma alanları bu kapsamda planda yer almaktadır.

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (Turizm Merkezi): 15.05.2004 tarih ve 25463 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezlerinin Belirlenmesine Ve İlanına İlişkin Yönetmelik'te turizm merkezleri, Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri dışında kalmakla birlikte, bu bölgelerin niteliğini taşıyan, turizm hareketleri ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil Hazine taşınmazları ile tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yeri, mevkii ve sınırları Cumhurbaşkanı Kararıyla tespit ve ilân edilen alanlar olarak

⁶ Doğal sit alanları statüleri (1., 2. ve 3. derece) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından bölgede yürütülen Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu doğrultusunda (23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ve 06.04.2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 05.04.2022 tarihli ve 5363 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile) değişerek Kesin Korunacak Hassas Alanlar, Nitelikli Doğal Koruma Alanları ve Sürdürülebilir Koruma Kontrollü Kullanım Alanları olmak üzere 3 kategoriye ayrılmıştır.

tanımlanmaktadır.

12.02.2020 tarih ve 31037 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan İzmir Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinin Sınırlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Karar (Sayı: 2103) ile KTKGB’nin sınırı 11.979 ha iken 16.140 ha olarak değişmiştir.

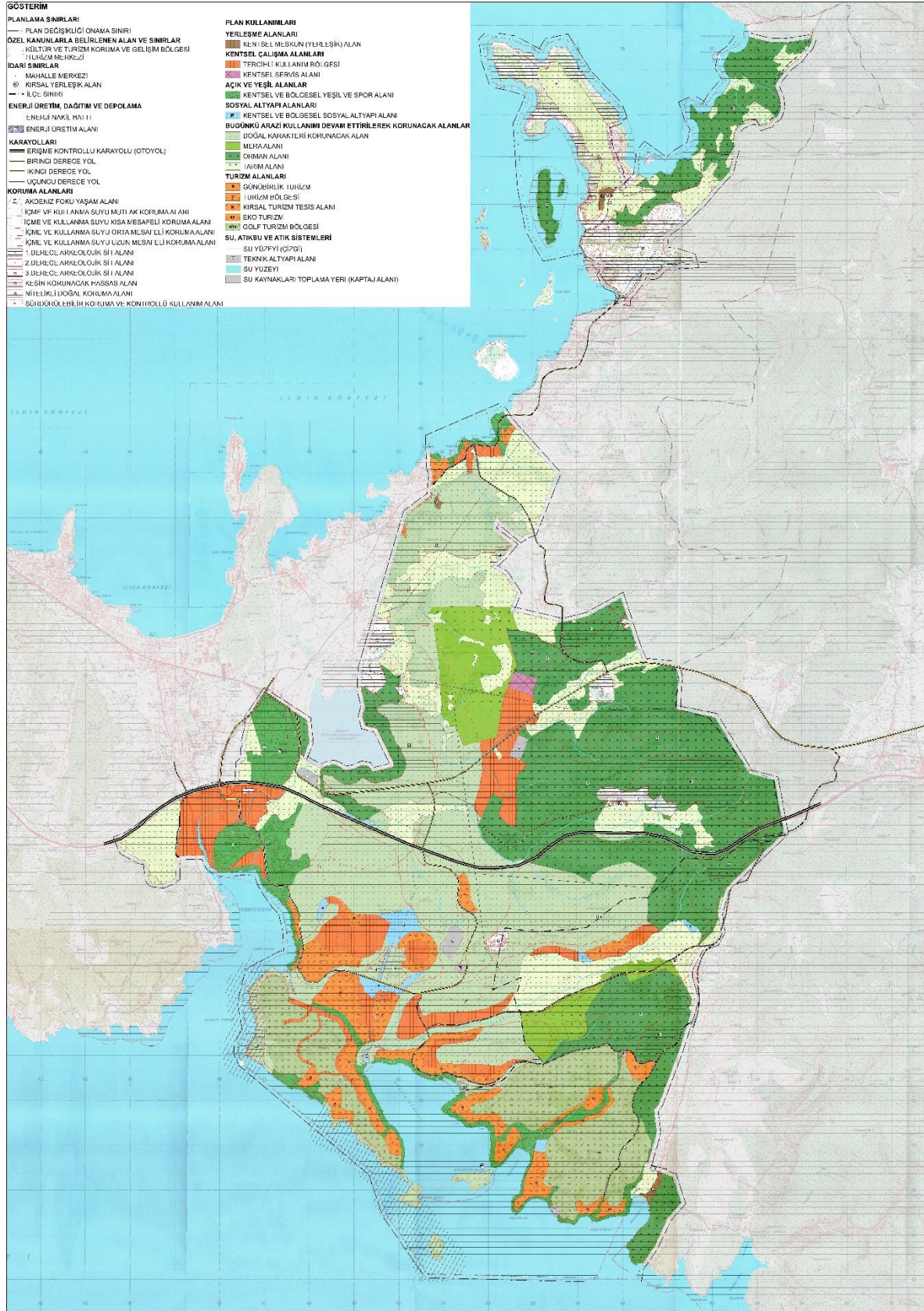
Tablo 7: Korunacak Alanların fonksiyonları, alanı ve toplam alandaki yüzdesi

Fonksiyon	Alternatif 1		Alternatif 2	
	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı	Alan (ha)	KTKGB içindeki oranı
Kesin Korunacak Hassas Alanlar	848,67	%6,07	848,66	%6,08
Nitelikli Doğal Koruma Alanları	6.260,91	%44,82	6260,79	%44,84
Sürdürülebilir Koruma Kontrollü Kullanım Alanları	7.327,96	%52,45	7327,95	%52,49
I. Derece Arkeolojik Sit Alanları	692,34	%4,96	692,34	%4,96
II. Derece Arkeolojik Sit Alanları	2,95	%0,02	2,94	%0,02
III. Derece Arkeolojik Sit Alanları	23,01	%0,16	23	%0,16
Yapı Sınırlaması Getirilerek Korunacak Alanlar	6112,20	%43,75	6113,1	%43,79

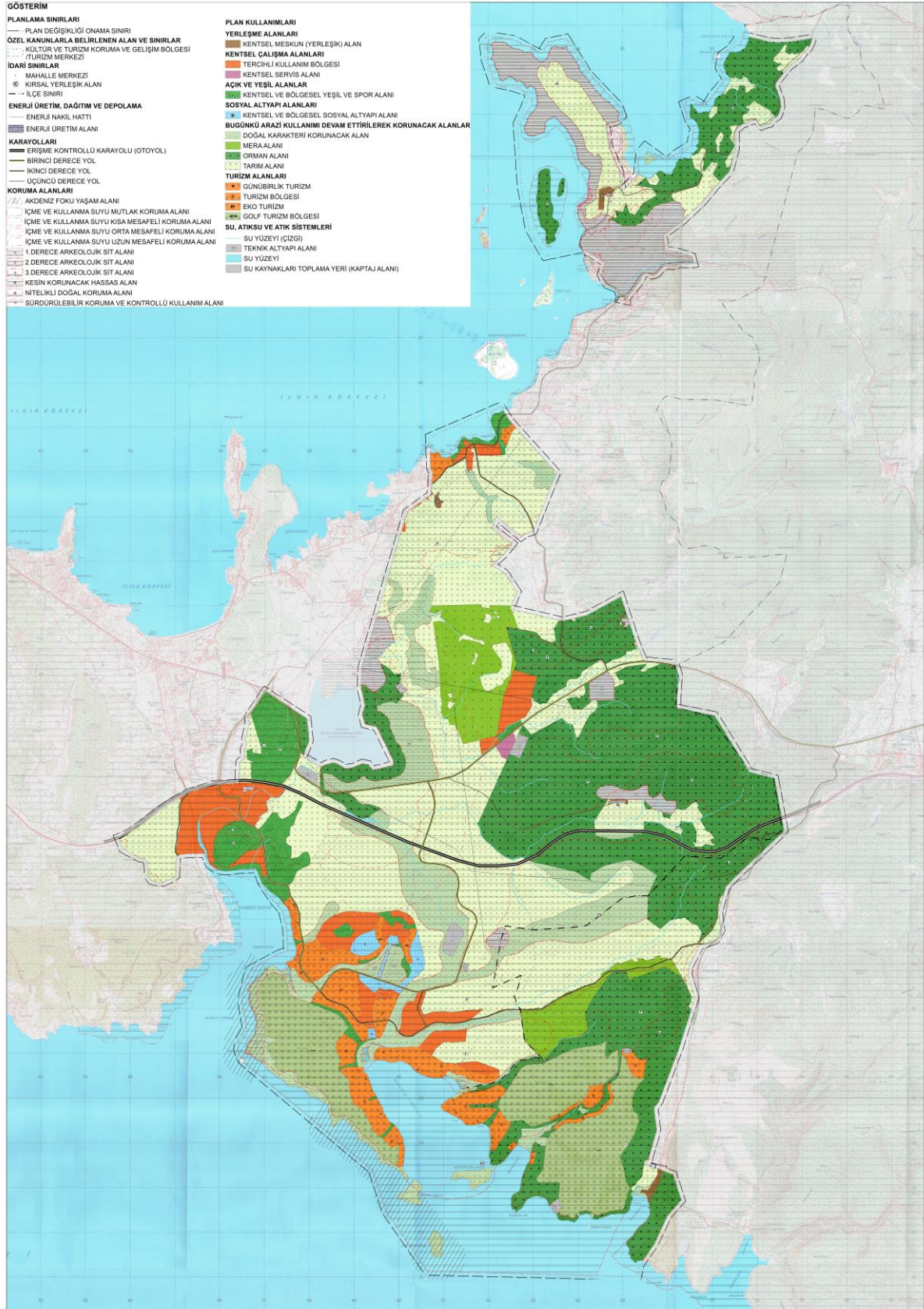
2.3 Doğal Karakteri Korunacak Alanlar

Planlama alanı içerisinde gösterilen “Doğal Karakteri Korunacak Alanlar” doğal yapısı kayalık ve taşlık olan alanlar, azmaklar, sazlık bataklık, plaj-kumsal, jeolojik özelliği farklılaşmış alanlar vb. yanı sıra ekolojik düzeni bozmamak adına formu ve niteliği korunarak herhangi bir müdahalede bulunulmayacak olan alanları kapsamaktadır. Bu alanda ekolojik koridorlar oluşturarak, planlama alanının doğal form ve dengesinin korunması amaçlanmıştır.

- **Alternatif 1:** KTKGB’nin güney kıyı kesiminde ve kuzeyde yer almaktadır. 3.477,15 ha alan kaplamaktadır.
- **Alternatif 2:** KTKGB’nin güney kıyı kesiminde ve Kutlu Aktaş Barajı çevresinde yer almaktadır. 1.284,99 ha alan kaplamaktadır.



Şekil 2: 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1



Şekil 3: 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2

1.3 ALANIN İLGİLİ DİĞER PLAN VE PROGRAMLARLA İLİŞKİSİ

Planın, planlama gücünü etkilemesi beklenen planlar aşağıda Tablo 8'te gösterilmiştir.

Tablo 8: Plan ile ilişkili planlar ve programlar

Dokümanın adı	Yıl	Planı ile İlişkisi
Sektör Planları		
11. Kalkınma Planı	2019	❖ Turizm, imalat, tarım ve savunma sanayii ile birlikte öncelikli gelişme alanı olarak belirlenmiştir. (Bölüm 2.2.2) ❖ Turizm sektörünün gelişmesinde, değişen tüketici eğilimleri ile teknolojik gelişmeler doğrultusunda, turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçinin ülkemize çekilmesi ile konaklama süresi ve konaklama dışı harcamaların artırılması, her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde sektörde dönüşümün gerçekleştirilmesi ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması temel amaç olarak tariflenmiştir. (Paragraf 423) Turizm sektörünün geliştirilmesine yönelik belirlenen politika ve tedbirler arasında şunlar yer almaktadır. ❖ Mevcut kaynak pazarlarımızın güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve bunun yanı sıra yeni kaynak pazarların yaratılması yoluyla ziyaretçi sayısı artırılması (Paragraf 424). Bu kapsamda, •Artan turist sayısını karşılamak üzere yatırım sürecindeki 212.038 yatağa ilaveten Plan döneminde yatak kapasitesinin 300.000 artırılması (Paragraf 424.5) ❖ Daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerinin geliştirilmesi, konaklama süresinin uzatılması, konaklama dışı harcama alanlarının yaratılması ve harcama eğilimi yüksek ziyaretçilere ulaşılması yoluyla kişi başı harcamaların artırılması (Paragraf 425). Bu kapsamda; •Gastronomi, golf, sağlık, kruvaziyer, düğün, inanç, kongre ve alışveriş gibi daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerine yönelik talebin yüksek olduğu pazarların tespit edilmesi ve bu ülkelerden ziyaretçi sayısının artırılmasına ilişkin çalışmaların yürütülmesi (Paragraf 425.1), • Ortalama konaklama süresini artıracak ve turizmin yılın tamamına yayılmasını sağlayacak sağlık turizminin geliştirilmesi için tanıtım ve yatırım faaliyetlerinin yürütülmesi (Paragraf 425.2), ve • İçerdiği farklı kullanımlarla turizm çeşitliliği sunan, bütüncül planlanmış turizm kentleri hayata geçirilerek ziyaretçilerin konaklama süreleri artırılabilecek, alışveriş, eğlence ve sportif faaliyetlerle konaklama dışı harcamaları artırılması. (Paragraf 425.3) ❖ Büyük ölçekli turizm yatırımlarının gerçekleştirilmesine yönelik planlama ve arazi tahsis çalışmaları yapılarak, sürdürülebilir bir anlayışla turizmin çeşitlendirilmesi ve sezonun uzatılması amacıyla turizm altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi. (Paragraf 425.4). ❖ Her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde; planlama hiyerarşisi gözetilerek yatırım planlaması dâhil turizmin gelişimi ve yönetimi bütüncül olarak ele alınacak; çevreye duyarlı ve sorumlu turizm anlayışı ile sürdürülebilir turizm uygulamalarının geliştirilmesi (Paragraf 426). Bu kapsamda, •Destinasyon bazında strateji, master plan ve fiziki planlar hazırlanması ve projeler yürütülmesi (Paragraf 426.1). •Kıyı alanlarının turizm sektörünün talepleri ile entegre bir şekilde koruma-kullanma dengesi dikkate alınarak bütüncül yönetim ve planlamasının yapılması (Paragraf 426.2).

Dokümanın adı	Yıl	Planı ile ilişkisi
		Turizm Sektörü 2023 yılı hedeflerinde; turizm geliri 65 milyar dolar, turist sayısı ise 75 milyon olarak belirlenmiştir (Tablo 21).
İzmir Bölge Planı 2014-2023 – Kalkınma Ajansı	2015	2014-2023 İzmir Bölge Planı'nın vizyonu “Bilgi, Tasarım ve Yenilik Üreten, Akdeniz'in Çekim Merkezi İzmir” olarak belirlenmiştir. Planın üç gelişme eksenini Güçlü Ekonomi, Yüksek Yaşam Kalitesi ve Güçlü Toplum'dur. Planın Çeşme/ Proje alanı için geliştirdiği kararlar; ❖ Urla-Çeşme-Karaburun Yarımadası'ndan, kuzeye doğru uzanan aksta rüzgâr enerjisi yatırımları desteklenecektir. ❖ Çeşme, Karaburun, Foça, Dikili ve Seferihisar'da ekoturizm faaliyetleri artırılacaktır. ❖ Başta Seferihisar, Dikili, Foça, Çeşme ve Karaburun olmak üzere temel ekolojik süreçlerinin ve biyolojik çeşitliliğinin zarar görmemesi ve devamlının sağlanması amacıyla tedbirler alınacaktır. ❖ Çeşme, Karaburun, Foça ilçelerini kapsayan kıyı turizmi aksında denizyolu ulaşımı güçlendirilecektir. Çeşme'den, güneyde Selçuk ve Kuşadası'na kadar uzanan Gümüldür-Özdere eksenini potansiyel bir kıyı turizm koridorudur. ❖ Ekoturizm alanında başta Karaburun, Çeşme, Seferihisar, Urla, Foça, Dikili ilçeleri olmak üzere Bergama, Tire, Ödemiş ve Buca'da da yatırımlar özendirilecektir. ❖ Çeşme Alaçatı Zeytineli ve Karaburun kıyılarında flora ve fauna korunacak, bu alanlar ekoturizm, doğa turizmi gibi turizm çeşitlerine olanak verecek hale getirilecektir
Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Turizm Master Planı Kültür ve Turizm Bakanlığı	2007	❖ Strateji belgesinde Türkiye'de turizmde kitle turizmine yönelik gelişmeler ve turizm planlamasına parçacı yaklaşımlar sonucunda Akdeniz ve Ege kıyısında aşırı yığılma klip gerisi ve çevresi alanda çarpık kentleşme yapılaşma altyapı yetersizliği ve çevre sorunları ortaya çıktığı tespit edilmiş ve bu olumsuz yapılaşmayı olumlu yönde değiştirebilmek için Türkiye Turizm stratejisi kapsamında bütüncül politika strateji ve uygulamaya dönük yaklaşımlar benimsendiği belirtilmiştir.
Turizm Kıyı Yapıları Master Plan Sonuç Raporu – Ulaştırma Bakanlığı	2010	❖ Çalışma turizmin önemli bir alt sektörü olan deniz turizmi ve yat turizminde, mevcut durumu, sorunları ve paydaşların beklentilerini değerlendirmek, bu alanda zamanla artan genel ve bölgesel talepleri tahmin etmek, bu talepleri yerinde ve zamanında karşılamak amacı ile hazırlanmış olup proje alanı için özel bir karar getirmemiştir.
Ulaştırma Kıyı Yapıları Master Planı – Ulaştırma Bakanlığı	2010	❖ Çalışma 2030 yılına kadar, Türkiye'nin kıyı yapıları ulaşımının ve talebinin güncel durumunu tanımlamayı hedeflemektedir. Plan Çeşme Yarımadası'nda öneri ro-ro yatırım bölgesi olarak tespit edilmiştir.
Yarımada Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi – İzmir Kalkınma Ajansı	2014	❖ Çalışmada “İzmir İli Arazi Sınıflandırması ve planlanmış alanlar (1/5.000 ölçekli nazım planlar ve 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planları) kullanılarak çakışmalar tespit edilmiştir. Çalışmaya göre Çeşme İlçesi'ndeki mutlak tarım alanları, Ovacık yerleşiminin güneyinde ve Alaçatı'nın batısında yer almaktadır. Ovacık yerleşiminin güneyindeki kıyılarda yer alan ikinci konut siteleri ile mutlak tarım alanları çakışmaktadır. Çeşme İlçesinde, merkezin kuzeyinde ve Dalyanköy'ün batısındaki yerleşim alanları ise dikili alanlar ile çakışmaktadır. Ayrıca Çeşme İlçesi'nde, Şifne ve Ildır arasındaki çatışma alanları ise, dikili alanlar ile çoğunlukla ikinci konut sitelerinin bulunduğu bölgede görülmektedir. Çeşme İlçesi'nde, Limanın batısında yer alan Altınkum Mahallesi'nde yer alan ikinci konut alanları ise dikili alanlarla çevrilidir.
Mekânsal Planlar		

Dokümanın adı	Yıl	Planı ile ilişkisi
İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı	2014 (son revizyon 29.03.2022)	❖ Çeşme ve Alaçatı sınırları içinde var olan ikinci konut ve turizm tesisleri nedeniyle bu nüfusun yaz aylarında oldukça yüksek değerlere ulaştığı ve ikinci konut alanlarının, yapılaşmaların ve yazlık nüfus büyüklüğünün ayrıca değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Planda 2017 yılı nüfusu 41.278 olan Çeşme İlçesi için 2025 hedef yılında 70.000 kişilik nüfus kabulü belirlenmiştir. ❖ Planda proje alanının batı ucunda, çeşme otoyolunun güneyinde turizm tesisleri önerilmiş olup alan doğal sit alanı niteliğindedir. Ayrıca Alaçatı Havaalanı⁷, plan kararı olarak düzenlenmiş ve Alaçatı'dan havalimanına bağlantı yolu plana dahil edilmiştir. (CB kararı ile iptal edildi)
1/25.000 Ölçekli İzmir Büyükşehir Bütünü Çevre Düzeni Planı	2012 (son revizyon 29.03.2022)	❖ Çeşme ilçesi 50 km yarıçaptaki alan içerisinde yer almadığından dolayı bu planda Çeşme ve dolayısıyla KTKGB ile ilgili olarak plan kararı bulunmamaktadır.
İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim ve Planlama Projesi Kıyı Alanları Mekânsal Strateji Planı	2012	❖ İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim ve Planlama Projesi'nin Hedefleri Kıyı alanlarında sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda; doğal ve kültürel kaynaklardan yararlanmada sektörler arası uyumun sağlanması ve duyarlı ekosistemlerin korunması, kıyıya erişebilirlik ve kıyılardan yararlanmada kamu yararı ve eşiklik ilkesi çerçevesinde mekânsal gelişme stratejilerinin geliştirilmesi, İzmir ili kıyı alanlarında yetki ve sorumluluğu olan kurumlar ile kıyıda faaliyet gösteren sektörler arası uyum ve eşgüdümüne yönelik Yönetim Modelinin oluşturulması, planlama ve yönetime ilişkin uygulama araçlarının geliştirilmesi olarak tanımlanmıştır. ❖ İzmir ili kıyı alanları proje bölgelerinden biri Çeşme Bölgesi Mekânsal Strateji Planı (Çeşme İlçesi) olarak belirlenmiştir. Plan Çeşme alt bölgesi için ❖ Kıyı termal ve kültürel kaynaklara dayalı turizm gelişimi ❖ Kruvaziyer ve yat turizmi ❖ Amatör denizcilik ❖ Deniz ulaştırması ve ro-ro limanı ❖ Su ürünleri avcılığı önermiştir.

Kaynak: SÇD Ekibi tarafından derlenmiştir.

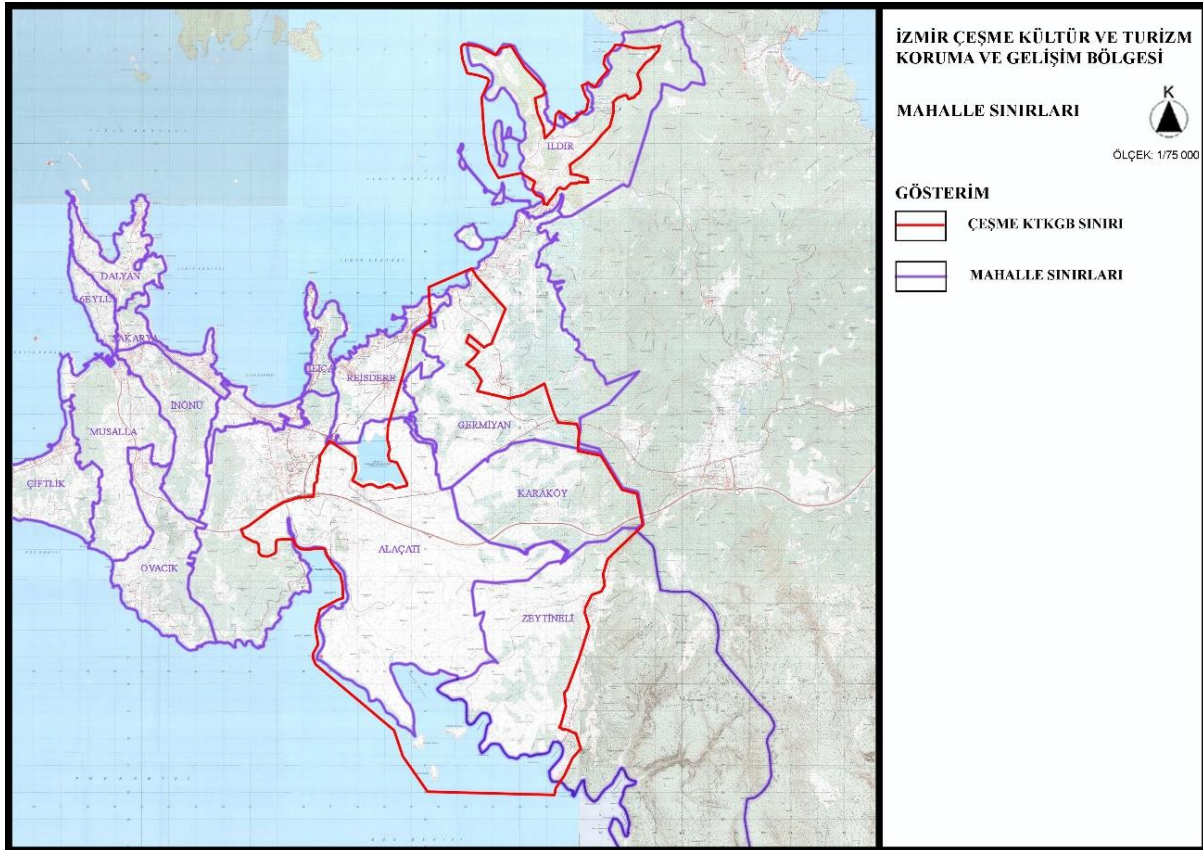
⁷ 6/4/2020 tarihli ve 2375 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İzmir Çeşme- Alaçatı Havalimanı projesinin yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilmesine ve söz konusu yatırım ve hizmetleri yaptırmak üzere görevlendirilecek şirkete sözleşme yapmaya Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün yetkili kılınmasına dair 11/12/2017 tarihli ve 2017/T-14 numaralı Yüksek Planlama Kurulu kararı yürürlükten kaldırılmıştır.

2. MEVCUT DURUM

2.1 MEVCUT ÇEVRESEL DURUM

2.1.1 YÖNETİM YAPISI, İDARİ SINIRLAR

İzmir Çeşme KTKGB 16.140 ha alan kaplamakta olup, Çeşme ilçe sınırları içerisinde yer alan Alaçatı, Germiyan, Reisdere, Ildır mahallelerini ve Urla ilçesinde yer alan Zeytinli mahallesini kapsamaktadır (Bkz. Şekil 4). Büyükşehir Belediyelerin hizmet alanlarının il mülki sınırları olarak genişletildiği 6360 Sayılı Kanun'un (RG. Tarih 06.12.2012 No 28489) yürürlüğe girdiği 30 Mart 2014 tarihinden bu yana İzmir Çeşme KTKGB'nin bulunduğu alan İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırlarındadır.



Şekil 4: İzmir – Çeşme KTKGB Planlama Alanı ve Çevresindeki Mahalle Sınırları

İzmir Çeşme KTKGB 11.247 ha'ı kara alanı, 4.893 ha'ı deniz alanı olan İzmir Çeşme KTKGB kaplamakta olduğu kara alanı yüzölçümü olarak İzmir ilinin %0,95'ini, Yarımada'nın %6,13'ünü, Çeşme İlçesinin %42,02'sini oluşturmaktadır. (Bkz. Tablo 9).

Tablo 9: Planlama Alanının Bölgedeki Yeri

KTKGB Bölgedeki Yeri	İzmir	Yarımada ⁸	Çeşme	İzmir Çeşme KTKGB
Yüzölçümü (ha)	1.189.100	183.477,2	26.769	13905 ⁹
Çeşme KTKGB'nin yüzölçümün kapladığı (%)	0.95	6.13	42.02	

Kaynak: (İZKA İ. , 2014) verileri doğrultusunda SÇD ekibi tarafından hazırlanmıştır.

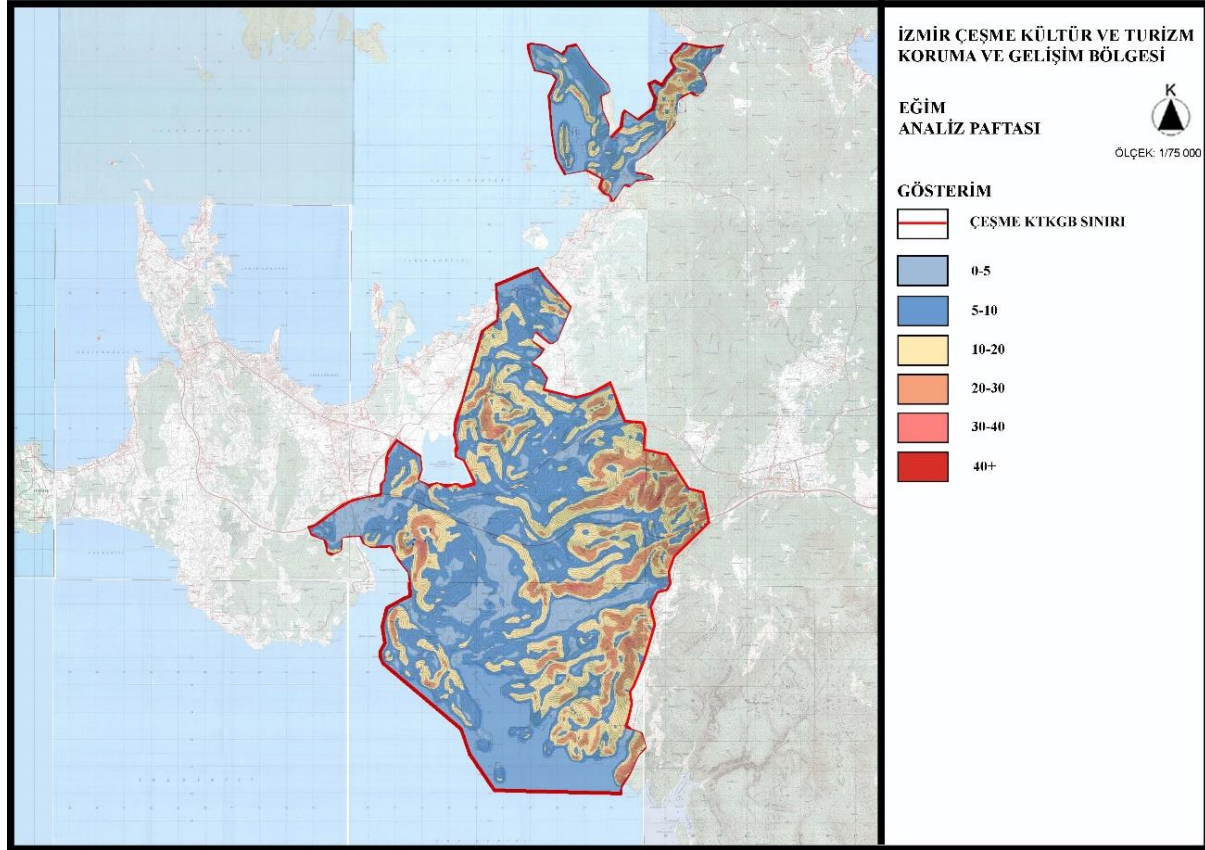
⁸ Seferihisar (36.565,80ha), Urla (68.848,27ha); Karaburun (42.706,40ha), Çeşme (26.796ha) ve Güzelbahçe (8.560,76ha) ilçeleri Kaynak: İzmir Kalkınma Ajansı – Yarımada Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi

⁹ İzmir Çeşme KTKGB'nin toplan alanı 16.140 ha olup, bunun 13.905 ha 'ı kara alanıdır.

2.1.2 TOPOGRAFYA VE EĞİM

Denize dik inen dağlar, bunların arasında yer alan ovalar ve kıyılardaki düzlükler, bölgenin başlıca topografik öğeleridir. Çeşme Yarımadasının geneli topografik özelliklerine bakıldığında ise %11'inin yerleşime uygun olmayan, eğimi %30'dan fazla topografik eşik alanlarından oluştuğu görülmektedir. %23'ü ise eğimi %20-30 arasında, genelde yerleşmeye uygun olmamakla birlikte, zorunlu hallerde kısıtlı oranda yerleşime açılabilir alanlardır. Çeşme Yarımadası'nın %48'ini oluşturan ve eğimi %12-20 arasında olan alanlar; konut yerleşimi için kullanılabilir olmakla birlikte altyapı ve maliyeti yüksek alanlardır. %18'i ise eğimi %0-12 arasında yerleşmeye elverişli alanlardan oluşmaktadır. (İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2017)

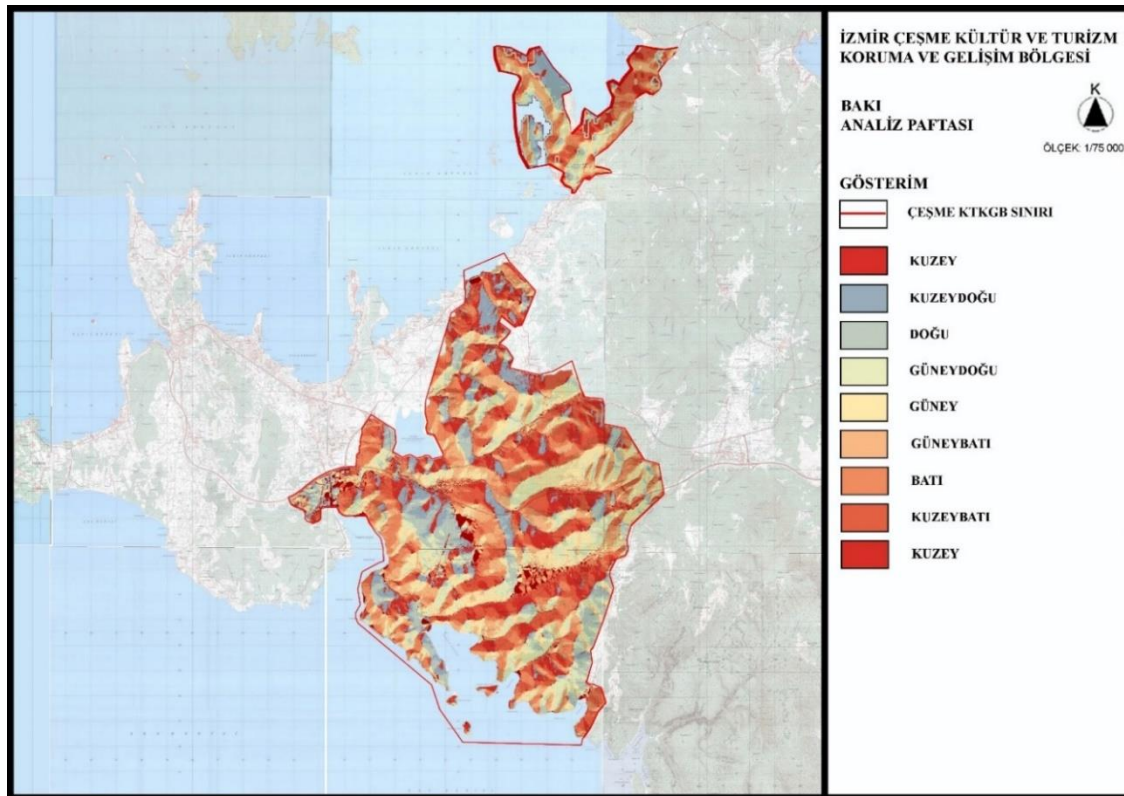
Planlama çalışmaları sırasında hazırlanan Mikro-bölgeleme Raporuna göre; planlama alanı da Çeşme Yarımadası ile benzer özellikte, eğimli bir topoğrafyaya sahip olup eğim değeri %0-40 aralığındadır. Genel olarak %0-10 eğim mevcuttur. Eşik olarak kabul edilen %40 ve üstü eğimler ise alanın doğusunda görülmektedir. (Şekil 5)



Şekil 5: İzmir Çeşme KTKGB Eğim Durumu
Kaynak: (Planlama Ekibi, Mikrobölgeleme Raporu, 2021)

Planlama çalışmaları sırasında hazırlanan Mikro-bölgeleme Raporuna Bakı analizine¹⁰ göre planlama alanı topoğrafyasından dolayı tüm yönlerden cephe alırken, genel olarak; güney, kuzey, kuzeydoğu, kuzeybatı ve batı yönlerine yönelmektedir. Hâkim yöneliş olarak planlama alanının büyük çoğunluğunun güney ve kuzeybatı yönlerine baktığı görülmektedir. (Şekil 6)

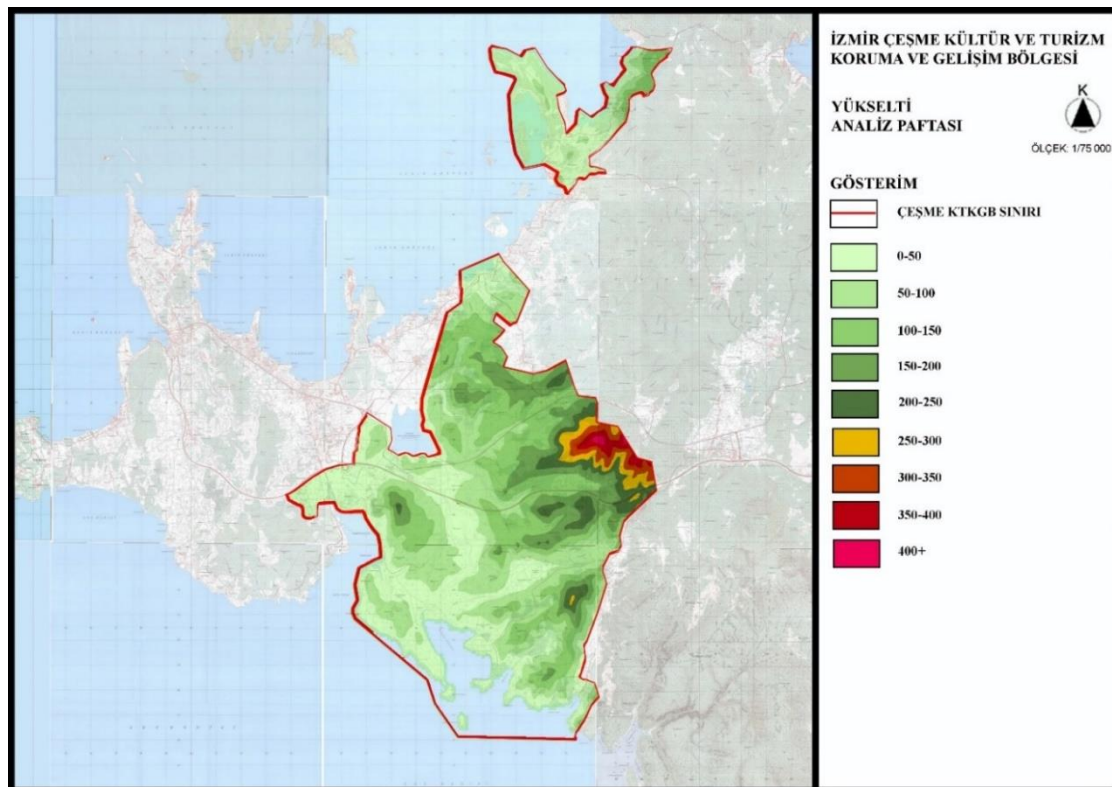
¹⁰ Güneşten yararlanma, güneşten korunma, bitkilendirme, yapısal elemanların (konutlar, spor alanları vs) konumlandırılmasında önem taşıyan, arazide bulunan detaylara ait yüzeylerin bakış yönlerinin belirlenmesinde kullanılan sayısal bir arazi analiz şekli.



Şekil 6: İzmir Çeşme KTKGB Bakı Analizi

Kaynak: (Planlama Ekibi, Mikrobölgeleme Raporu, 2021)

Planlama çalışmaları sırasında hazırlanan Mikro-bölgeleme Raporu Eş-Yükselti Analizine göre alanın batısından doğusuna 50 m kotundan 400 m kotuna kademeli olarak çıkılmaktadır. Birçok tepe noktası ve yamacın bulunduğu alanda, manzara noktaları mevcuttur. (Bkz. Şekil 7)



Şekil 7: İzmir Çeşme KTKGB Eş Yükselti Analizi

Kaynak: (Planlama Ekibi, Mikrobölgeleme Raporu, 2021)

2.1.3 JEOLJİ VE JEOMORFOLOJİ

Çeşme-Karaburun yarımadasında yapılan jeolojik araştırmalara göre, çalışma sahası ve yakın çevresini en eski birimi Trias Kretase yaşlı kireçtaşları oluşturmuştur. Çeşme Yarımadası, doğu-batı yönünde uzanmasına karşın, özellikle kuzey güney doğrultusunda bir topografik uzanışa ve yapısal kuruluşa sahiptir. Bu kuruluşa temel oluşturan Trias-Kretase yaşlı birimin kuzey güney yönlü dislokasyonlarla şekillenmesi etkili olmuştur. Yörede gözlemlenebilen bu eski temel birimi andezit, aglomera ve tüflerden oluşmuş Neojen volkanik yapı ile marn, kumtaşı, kumlu kireçtaşı ve konglomera katmanlarından meydana gelmiş yine Neojen tortul birimler kaplamıştır. Söz konusu bütün bu litolojik birimler tektonik etkilerle kırılmış ve değişik yönlerde eğilimlenmiş veya yükselip alçalmıştır. (KTB, 2018)

İzmir Çeşme KTKGB'nin Jeolojisi

İzmir Çeşme KTKGB çalışmaları kapsamında hazırlanmış olan Mikro-bölgeleme Raporu sonuçlarına göre, İzmir Çeşme KTKGB 6 farklı formasyon görülmektedir. Bunlar;

- Camiboğazı Formasyonu,
- Güvercinlik Formasyonu,
- Nohutalan Formasyonu,
- Triyas-Jura Yaşlı Kireçtaşları,
- Neojen Volkaniti
- Alüvyon'dır.

Camiboğazı Formasyonu: Birim, altta, Gerence formasyonunun pembe renkli kireçtaşları üzerinde, genellikle pembe renkli damarlar içeren bir düzey ile başlar ve beyaz, pembemsi beyaz, pembemsi bej, açık gri renkli, genelde kalın tabakalı, bazen masif kireçtaşları ile devam ederek Güvercinlik formasyonuna geçer. Çalışma alanının en sarp yerlerini ve yüksek tepelerini oluşturması, belirgin morfolojik özelliğidir. Bol miktarda alg, gastropod, lamellibrans, krinoid, sünger spikülü ve mikrofosil içerir. Birim, altta Gerence formasyonu ve üstte Güvercinlik formasyonu ile geçişlidir. İnceleme alanında bu formasyonda 6 adet sondaj kuyusu açılmış olup, bu kuyularda kırıklı çatlaklı kireçtaşı gözlenmiştir. (Planlama Ekibi, Mikrobölgeleme Raporu, 2021)

Güvercinlik Formasyonu: Birim altta Camiboğazı, üstte ise Nohutalanı formasyonu ile geçişlidir. Formasyon için, Brinkmann ve diğerleri (1972)'nin belirttiği Hanaylı ve Güvercinlik birimlerinin toplam 260 m.'lik kalınlığı da dikkate alınarak, yaklaşık 250-300 m.'lik bir kalınlık öngörülmüştür. Güvercinlik formasyonunda belirgin bir yanal değişim gözlenmez. İnceleme alanında bu formasyonda 20 adet sondaj kuyusu açılmış olup, bu kuyuların bazılarında çakıllı kil litolojisine sahip rezidüel seviye ile kırıklı çatlaklı kireçtaşı gözlenmiştir. (Planlama Ekibi, Mikrobölgeleme Raporu, 2021)

Nohutalan Formasyonu: Nohutalan formasyonu, kireçtaşı, dolomitik kireçtaşı ve dolomitlerden oluşan yeknesak sayılabilecek bir birimdir. Genelde orta-kalın tabakalı ve gri renktedir. Altta gri, açık gri renkli kireçtaşı ve bunlarla girik gri, kül renkli dolomit, dolomitik kireçtaşı bulunur. Orta kesimleri gri, açık gri, beyaz renkli, ender çört sıvımalı ve seyrek yumru kireçtaşlarından oluşur. Bu kesimler yer yer oolitlik, mikritik, biyoklastik özellikler gösterir. İnceleme alanında bu formasyonda 5 adet sondaj kuyusu açılmış olup, bu kuyuların bazılarında çakıllı kil litolojisine sahip rezidüel seviye ile kırıklı çatlaklı ve altere kireçtaşı gözlenmiştir. (Planlama Ekibi, Mikrobölgeleme Raporu, 2021)

Triyas-Jura Yaşlı Kireçtaşı: Karbonat kayalarının baskın olduğu çörtlü ince tabakalı kireçtaşları, marn, ammonitli kırmızı kireçtaşları, kırmızı-yeşil çörtler ve kumtaşı ara katkılarından oluşmaktadır. İnceleme alanında bu formasyonda 22 sondaj kuyusu açılmış olup, bu kuyuların bazılarında çakıllı sert kil litolojisine sahip rezidüel seviye ile kırıklı çatlaklı kireçtaşı gözlenmiştir. (Planlama Ekibi, Mikrobölgeleme Raporu, 2021)

Neojen Volkanit: Batı Anadolu'da yapılmış eski çalışmalar ve arazi gözlemleri, belli bir zaman aralığında (Orta Miyosen- Pliyosen?) volkanik etkinliğin sürdüğünü göstermektedir. Bu süreç içinde iki adet yoğun volkanizma göze çarpar. İlk yoğun volkanizma "Neojen detritik 2 (Nd₂) olarak adlandırılan birimin üst seviyelerinin çökelişi sırasında başlamıştır. Burada yer alan volkanitler, ağırlıklı olarak riolit, riyodasit, dasit gibi asidik kayalara ait lav, tuf ve aglomeralardan oluşur. İkinci yoğun volkanizma, muhtemelen, Pliyosen de kendini gösterir. Bu dönemin değişik evrelerinde yığılma yapan volkanitler büyük ölçüde bugünkü görünümünü oluşturmuşlardır. Ağırlıklı olarak andezitik, yer yer bazaltik lav, tuf ve aglomeralar bu volkanizmaya ait ürünlerdir. İnceleme alanında bu formasyonda 287 sondaj kuyusu açılmış olup, bu kuyuların bazılarında çakıllı kil litolojisine sahip rezidüel seviye ile bazalt blokları içeren tuf-aglomera-andezit-bazalt- oksitli kırıklı çatlaklı aglomera- bazaltik aglomera- andezitik aglomera

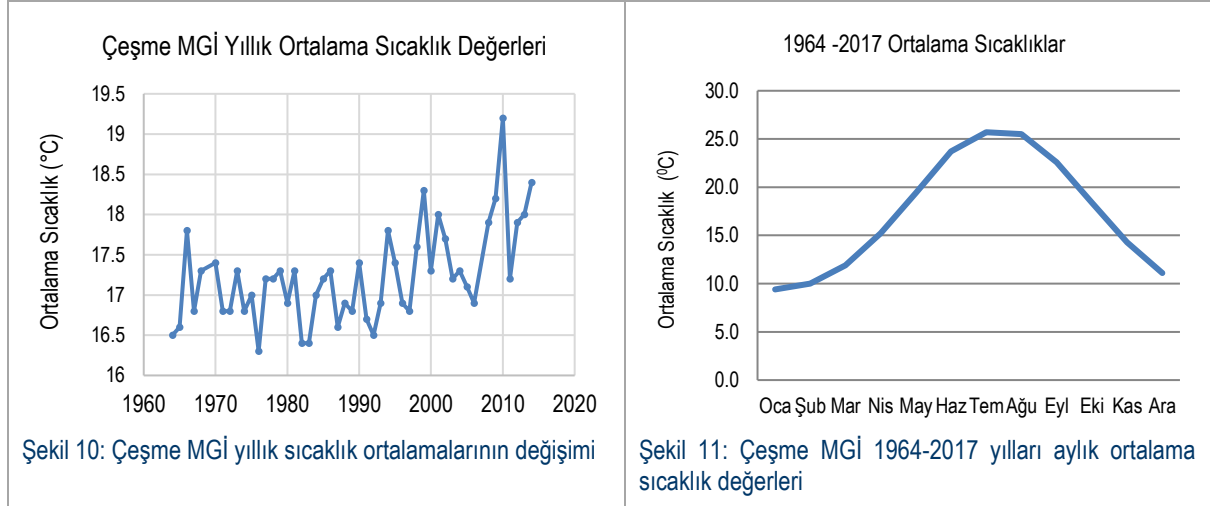
2.1.4 İKLİM VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İklim Özellikleri

Yarımada Akdeniz iklimi koşulları etkisi altındadır. Yağışların çok büyük bir bölümü kış ve bahar aylarında toplanmıştır. Yaz döneminde bölgede tropikal hava kütlesi hakim olduğundan, yaz ayları yağışsız, sıcak ve kurak geçmektedir.

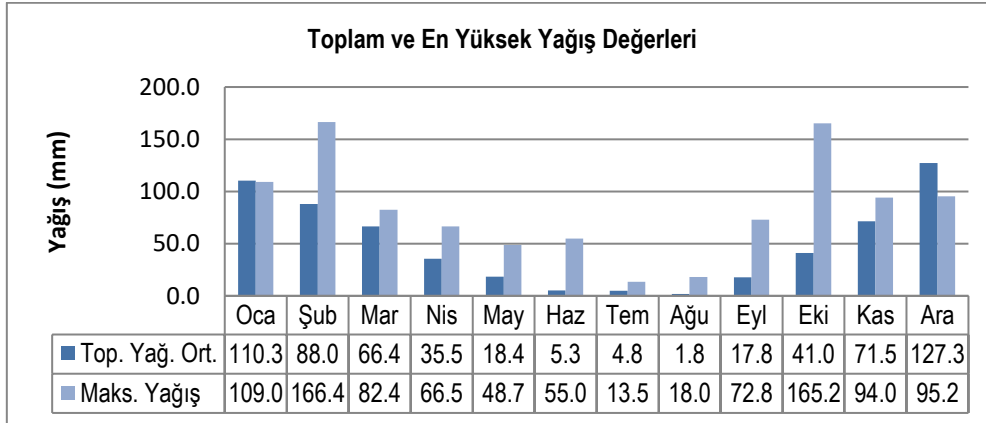
Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün, Çeşme Meteoroloji Gözlem İstasyonu (MGİ) verilerine göre, yağış miktarı, sıcaklıklar ile ilgili değerlendirmeler aşağıdaki şekildedir.

Sıcaklık: 1964-2017 yılları verilerine göre 53 yıllık ortalama sıcaklık 17,3 °C, yıl içinde en yüksek sıcaklık 40,5 °C ile haziran ayında, en düşük sıcaklık -4 °C ile şubat ayında ölçülmüştür (Şekil 11). Bununla birlikte, yıllık ortalama sıcaklıklarda artış eğilimi olduğu görülmektedir (Bkz. Şekil 10).



Şekil 12: Çeşme MGİ 1964-2017 yılları aylık ortalama sıcaklık değerleri
Kaynak: MGG verileri ile SÇD ekibi tarafından hazırlanmıştır

Yağış: 1963-2017 yılları verilerine göre 53 yıllık toplam ortalama yağış miktarı 588,3 mm'dir. En yüksek yağışlar 166,4 mm ve 165,2 mm ile sırasıyla Şubat ve Ekim aylarında düşmektedir.



Şekil 13: Çeşme MGİ 1964-2017 yılları aylık yağış değerleri
Kaynak: MGG verileri ile SÇD ekibi tarafından hazırlanmıştır

Buharlaştırma: MGİ 1964-2017 yılları verilerine göre ortalama açık yüzey buharlaştırma miktarı 1359,1 mm olarak görülmektedir. En yüksek buharlaştırma değerleri 198,7 mm ve 226,1 mm ve 209,5 mm ile haziran, temmuz ve ağustos aylarında ölçülmüştür.

Rüzgâr: Çeşme MGİ uzun yıllar rüzgâr yönlerinin esme sayılarına göre hâkim rüzgâr yönü kuzey-kuzeybatı (NNW)'dir.

İklim Değişikliği

İklim değişikliğinin ana etkileri, iklim değişikliği etkileri karşısında en hassas bölgeler olan kıyılarda, sulak alanlarda,

lagünlerde, kıyı arazilerinde ve kıyı ekosistemlerinde gözlenmektedir. Bu kapsamda, uluslararası bazda ve ülkemizde yapılan iklim değişikliği çalışmalarının önemli bulgularından aşağıda bahsedilmiştir.

Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 5. Değerlendirme Raporu'na (2013-2014) göre, küresel yüzey sıcaklığı değişikliği, 21. yüzyılın sonuna kadar, biri dışında tüm yeni IPCC senaryolarına dayanarak olasılıkla sanayi öncesi döneme göre 1,5°C'yi ve iki yeni senaryoya göre 2°C'yi aşacaktır. 19. yüzyıl ortasından buyana gözlenmiş olan deniz düzeyi yükselmesi oranı (hızı), önceki iki bin yıllık dönemdeki ortalama yükselme oranından daha büyüktür. Küresel ortalama deniz düzeyi 1901-2010 döneminde 19 cm yükselmiştir. Olasılıkla küresel ortalama deniz düzeyi yükselmesini sürdürecektir.

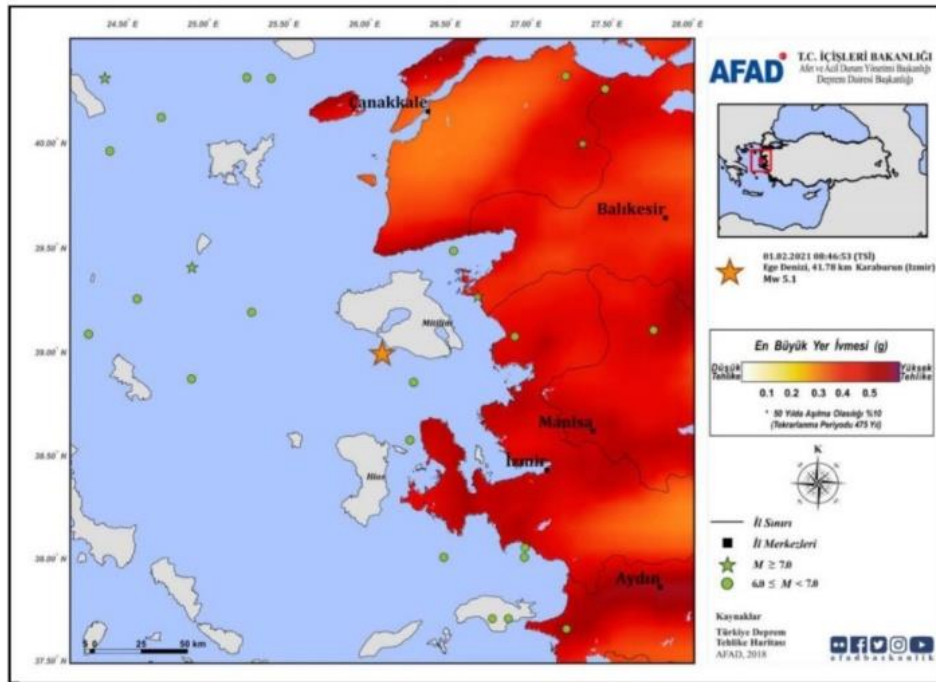
ÇŞİDB'nin Bölgesel İklim Değişiklikleri Eylem Planı 'na göre Ege Bölgesi'nde beklenen iklim değişikliği etkileri şu şekildedir: (ÇŞB, 2020):

- İlkbahar ve yaz aylarında sıcaklık anomalilerinde en fazla artışın Türkiye 'nin batısında görülebileceği ve bu aylarda Kıyı Ege 'de 1,5°C 'nin üzerinde bir ısınmanın olacağı tahmin edilmektedir.
- 2015-2040 döneminde yaşanacak tropik gün sayılarının 40-65 gün arasında değişirken, 2041-2070 döneminde yaz günlerinin sayılarının ortalama 70-100 gün olacağı ve maksimum sıcaklık 350°C 'den büyük olacağı tahmin edilmektedir.
- 2016-2040 döneminde; Ege Bölgesinin toplam yağış anomali değerlerinde azalmaların yaşanacağı tahmin edilmektedir. Sonbahar yağışlarında batı bölgelerde azalışlar, ilkbahar yağışlarında Ege kıyıları ve Doğu Anadolu'nun doğusu hariç Türkiye'nin önemli bir kısmında %20'ler civarında azalmaların görüleceği, yaz yağışlarında ise kıyı bölgelerinin çoğunluğunda %40'lara varan artışlar olacağı tahmin edilmektedir
- Aşırı yağıştan kaynaklanan sel baskınlarının, tarım arazilerinde büyük sorunlara sebep olması, özellikle Muğla ve İzmir gibi büyük şehirlerde ve kırsal alanlarda can ve mal kaybına neden olması beklenmektedir.
- Minimum sıcaklık artışlarının tersine don afeti ve donlu gün sayısında azalış beklenmektedir.
- Yazların daha sıcak olacağı ve toprak neminin azalacağı tahmini ile orman yangınlarının sezonlarının daha da uzayacağı ve sayı ve büyüklüklerinde artış olacağı tahmin edilmektedir.
- Sıcaklık artışından daha çok çölleşme tehdidi altında bulunan ve yeterli suya sahip olmayan yarı nemli Ege Bölgesi daha fazla etkilenecek bölgeler arasındadır.

Bununla birlikte, iklim değişikliği etkisi ile, kuraklık, sıcak hava dalgaları, orman yangınları, boranlar, ani seller, hortum ve dolu yağışı gibi meteorolojik afetlerin Türkiye'nin güneyinden kuzeyine doğru sayı ve şiddet bakımından artması beklenmektedir. (Kadıoğlu, 2021)

2.1.5 DOĞAL AFETLER

Depremler: Yakın jeolojik geçmişinde büyük depremlerin yaşandığı Yarımada, gelecekte deprem üretme potansiyeline sahip diri (aktif) faylar üzerinde bulunmaktadır. Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı tarafından hazırlanmış olan Türkiye Deprem Tehlike Haritasına göre Planlama Alanının da içinde bulunduğu Türkiye'nin batı kıyıları yüksek deprem tehlikesi taşımaktadır. Bölgede 1900 yılından günümüze kadar en büyüğü 7.2 olmak üzere 742 adet $M \geq 4.0$ deprem meydana gelmiştir. Ayrıca bahsi geçen bölgeye ait, 1900 yılı öncesi için, 297 adet tarihsel dönem depremi kaydı mevcuttur. Son büyük deprem, Şubat 2021'de, Karaburun açıklarında 5.1 Moment Büyüklüğü (Mw) 'nde meydana gelmiştir.



Şekil 14: Türkiye Deprem Tehlike Haritasına göre planlama alanının deprem tehlikesi
Kaynak: (AFAD, 01.02.2021 Ege Denizi, Karaburun açıklarına ilişkin Deprem Değerlendirme Raporu, 2021)

İklim Değişikliğinin Yerel Etkileri Raporu'na göre İzmir'in konumlandığı Ege Bölgesi'nde iklim değişikliğinden kaynaklı kuraklık, tarımsal verimlilikte azalma, su kaynakları üzerindeki baskının artması, meteorolojik afetlerde artış (sel, heyelan vs.), mevsimlerde kayma ve mevcut mevsim trendlerinin izlenememesi gibi sorunlar yaşanabileceği belirtilmektedir (TEMA & WWF, 2015).

Seller: İzmir'in halihazırda sıkça yaşadığı afetlerden biri aşırı yağışlardan kaynaklı sel ve taşkınlardır. Kentte yaklaşık 60 km'lik bir kıyı bandında genellikle çok katlı ve bitişik nizamdan oluşan yoğun konut yapılaşmaları bulunmaktadır. Ayrıca kentin merkezi iş alanı ve kentsel çalışma alanlarının önemli bir kısmı da alçak rakımlı kıyı bölgesinde konumlanmaktadır. Bu nedenle kentin alansal olarak önemli bir büyüklükteki kısmı ve kentsel faaliyetlerin önemli bir bölümü sel, taşkın ve deniz seviyesinin yükselmesine bağlı oluşan su baskını tehdidi ile karşı karşıyadır. (Dokuz Eylül Üniversitesi, 2017) İzmir en son olarak, 1 Şubat 2021 tarihinde gece saatlerinde başlayan ve aralıksız devam eden yağışlar sonucunda birçok ilçede sel ve su baskınları meydana gelmiştir.

Hortum: Uluslararası Coğrafya Kongresi Bildiriler Kitabı (2019) 'da hortumların özellikle okyanuslara kıyısı olan ülkelerde fazlaca görülen bir olay iken, Türkiye'de son yıllarda gerçekleşme sıklığı arttığı belirtilmektedir. Türkiye'de hortum olaylarının incelendiği çalışmada¹² 2000 ile 2019 yılları arasında gerçekleşen hortum vakaları ile ilgili European Severe Weather Database (ESWD)'den alınan veriler sonucu genel bir analiz yapılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre; 2000-2019 (18.04.2019) yılları arasında Türkiye'de toplam 478 hortum kaydına ulaşılmıştır. Hortumların gerçekleşme sıklığı bölgelere göre sıralandığında Akdeniz Bölgesi %51'lik oranla ilk sırada gelmektedir. Daha sonra bunu Karadeniz (%17) ve Ege Bölgeleri (%12) ile diğer bölgeler takip etmektedir. (Bayraktar & Çiçek, 2019). Bununla birlikte, İzmir Çeşme KTKGB'nin yaklaşık kuş bakışı 1-1,5 km batısında, Çeşme Alaçatı Port alanı civarında, Şubat 2021'de hortum meydana gelmiş ve büyük maddi hasara yol açmıştır.

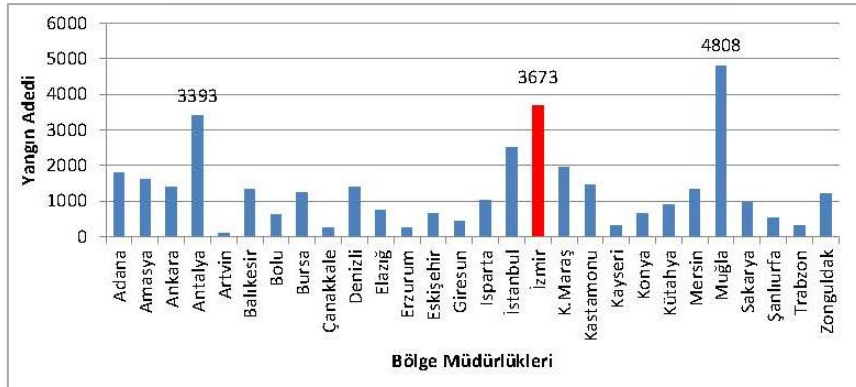
¹² Özen Bayraktar, Sema ve Çiçek, İhsan (2019) Türkiye'de Hortum Olayları



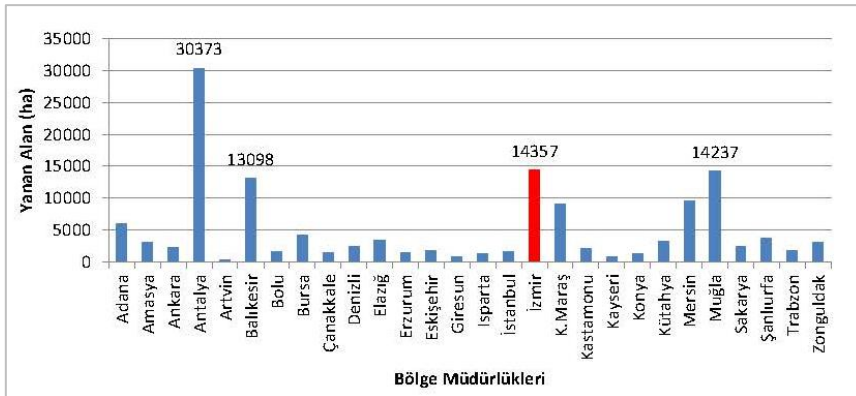
Şekil 15: Şubat 2021'de İzmir Çeşme KTKGB yakınında gerçekleşen hortumun lokasyonu
Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr>

Orman Yangınları: Son yıllarda dünya ve ülke genelinde büyük orman yangınları yaşanmaktadır. Raporun hazırlanmakta olduğu 2021 yazında ülke genelinde (Antalya-Manavgat, Mersin-Aydıncık, Osmaniye, Adana, Muğla-Marmaris)'de ormanlık alanlarda önemli kayıplara neden olan yangınlar meydana gelmiştir. (AFAD, 2021) İzmir'de yaşanan son büyük yangın ise 2019 yılında Karabağlar ilçesinde gerçekleşmiş ve yaklaşık 70 km²'lik bir alan etkilenmiştir.

İklim değişikliği ve orman yangını ilişkisi artan kuraklıklar, bitki örtüsünün kuruması, toprağın nemini kaybetmesi dolayısıyla ormanların direncinin azalmasıyla açıklanmaktadır. Bartın Üniversitesi tarafından 2019 yılında İzmir Orman Bölge Müdürlüğü özelinde yürütülen çalışmada, 2001-2018 yılları arasında İzmir'de 28 adet orta, 11 adet büyük yangın meydana geldiği belirtilmektedir. 2001-2017 yılları arasında çıkan yangın sayısının illere göre dağılımının incelendiği aynı çalışmada, İzmir yangın adeti ve yanan alan büyüklüğüne göre ülke genelinde ikinci sırada yer almaktadır. (Bkz. Şekil 16, Şekil 17) (Bartın University, 2019)



Şekil 16: Yangın adedinin 2001-2017 periyodunda orman bölge müdürlüklerine dağılımı
Kaynak: (Bartın University, 2019)



Şekil 17: Yanan alanın 2001-2017 periyodunda orman bölge müdürlüklerine dağılımı
Kaynak: (Bartın University, 2019)

Bölüm 2.1.4'de belirttiği gibi, ÇŞİDB'nin Bölgesel İklim Değişiklikleri Eylem Planı'na göre Ege Bölgesinde yazların daha sıcak olacağı ve toprak neminin azalacağı tahmini ile orman yangınlarının sezonlarının daha da uzayacağı ve sayı ve büyüklüklerinde artış olacağı tahmin edilmektedir.

2.1.6 TOPRAK

Çeşme Yarımadası'nda Akdeniz iklimi koşulları ile bitki örtüsünün etkisi altında farklı yaş ve litolojik özellikteki çeşitli ana materyal üzerinde genellikle iskelet toprağı karakterinde olgun horizonlaşma göstermeyen toprak tipleri gelişmiştir. Toprak özelliklerinin gelişmesinde özellikle litolojik yapı belirleyici olmuştur. Volkanik yapı üzerinde regosoller, mesozoik kalkerleri üzerinde iklimin de etkisiyle kırmızı akdeniz toprakları, neojen kırıntılı ve karbonatlı alanlarda ise redzinalar, alüvyal kolüvyal dolgular üzerinde de alüvyal topraklar gelişmiştir. Çeşme Yarımadası'nda, zonal toprak grubuna giren kahverengi akdeniz, kahverengi orman, kireçsiz kahverengi, kireçsiz kahverengi orman, kırmızı akdeniz, intrazonal grubuna giren rendzina ve azonal grubuna alüvyal ve kolüvyal topraklar bulunmaktadır.

Çeşme Yarımadası'nda en geniş alanı kaplayan kırmızı kahverengi akdeniz toprakları, çeşitli yaştaki kalker formasyon üzerinde oluştuklarından yüksek oranda kireç içermektedir. Bulunduğu alanlardaki genel topoğrafya dalgalı ve tepelik olan bu topraklar, Çeşme Yarımadası'nın genellikle orta kısmı ile Karaburun'un doğusunda kalker formasyonu üzerindedir. Bu topraklar, eğimin müsait olduğu alanlarda, II. ve III. sınıf arazi yetenek sınıfına sahiptirler.

Çeşme Yarımadası'nda geniş yer kaplayan kireçsiz kahverengi topraklar, genellikle andezit, bazalt gibi volkanik kayalar ile kuvarsit, gre gibi kayaçların ayrışması sonucu oluşmuştur. Dağlık, tepelik karakterinde gelişmiş olan ve sığ bir profile sahip olan bu topraklar, Alaçatı Ovası ve çevresindeki volkanik neojen alanlar ile Karaburun'un batısında görülmektedir. Taşlılık oranının yüksek ve eğimin fazla olması nedeniyle bu alanlar genellikle, VI. ve VII. sınıf arazi yetenek sınıfına sahiptirler. Kireçsiz kahverengi orman toprakları, Çeşme Yarımadası'ndaki tepelik ve dağlık alanlarda, özellikle de eğimin fazla olduğu yerlerde görülmektedir. Sığ olmaları nedeniyle, tarıma elverişli değildir. Çeşme Yarımadası'nda bu toprakların yayılış gösterdiği alanlar, VII. sınıf arazi yetenek sınıfı gösterirler.

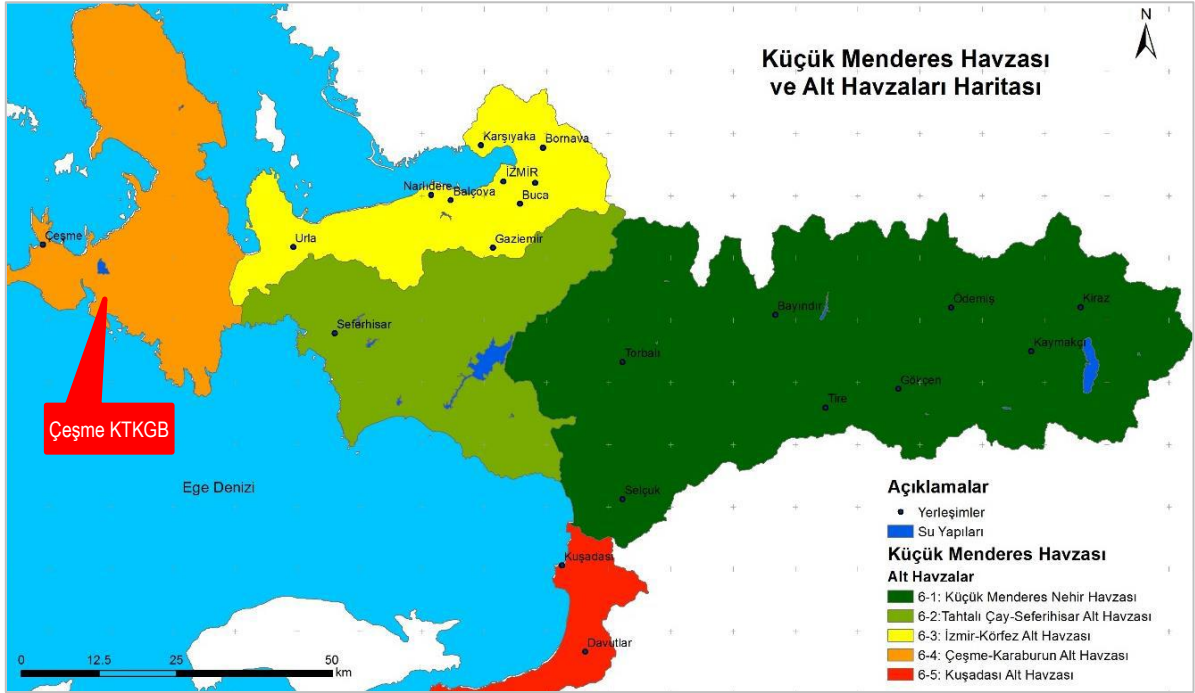
Çeşme Yarımadası içinde çoğunlukla neojen kalker ve marnların üzerinde oluşan rendzina toprakları, orta dereceli eğime sahip dalgalı bir topoğrafya üzerinde yayılış gösterirler. Özellikle eğimin uygun olduğu alanlarda bu topraklar, genellikle II. ve III. sınıf arazi yetenek sınıfı özelliği gösterirler. Çeşme Yarımadası'nda kırmızı akdeniz toprakları, sığ ve taşlı topraklar olup, taşlılık oranının fazla olması nedeniyle, VII. sınıf arazi yetenek sınıfı özelliği gösterirler.

Alüvyal topraklar, Çeşme Yarımadası'nın tarımsal yönden en verimli alanlarını oluşturmaktadır. Çeşme Yarımadası'nda alüvyal topraklar alçak kıyı ovaları ile kıyı alanlarında bu özelliklere sahiptir. Bu topraklar, genellikle I. ve II. sınıf arazi yetenek sınıfına sahip olarak değerlendirilirler. Çeşme Yarımadası içinde az yer kaplayan kahverengi orman toprakları, genellikle rendzina topraklarla birlikte bulunmaktadır. Bu topraklar, bölgede eğimin fazla olduğu alanlarda olduğundan, arazi yetenek sınıfı olarak IV.-V.-VI.- VII. sınıf alanlar olarak değerlendirilmektedir. Çeşme Yarımadası'nda, üzerinde belirgin bir toprak örtüsü bulunmaması nedeniyle, arazi tipi VIII. sınıf araziler olarak değerlendirilen ve genellikle %45'ten fazla eğime sahip olan alanlar, genelde çıplak kayalık alanlar olarak değerlendirilmektedir. (İZKA İ. , 2014)

2.1.7 SU KAYNAKLARI MİKTAR VE KALİTESİ

Yerüstü Su Kaynakları

İzmir Çeşme KTKGB, Küçük Menderes Havzasında ve havzasının yüzölçümü açısından %16'lık bir kısmını oluşturan Çeşme Karaburun Alt Havzasında yer almaktadır.



Şekil 18: Küçük Menderes Havzası ve Alt Havzaları
Kaynak: (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2019)

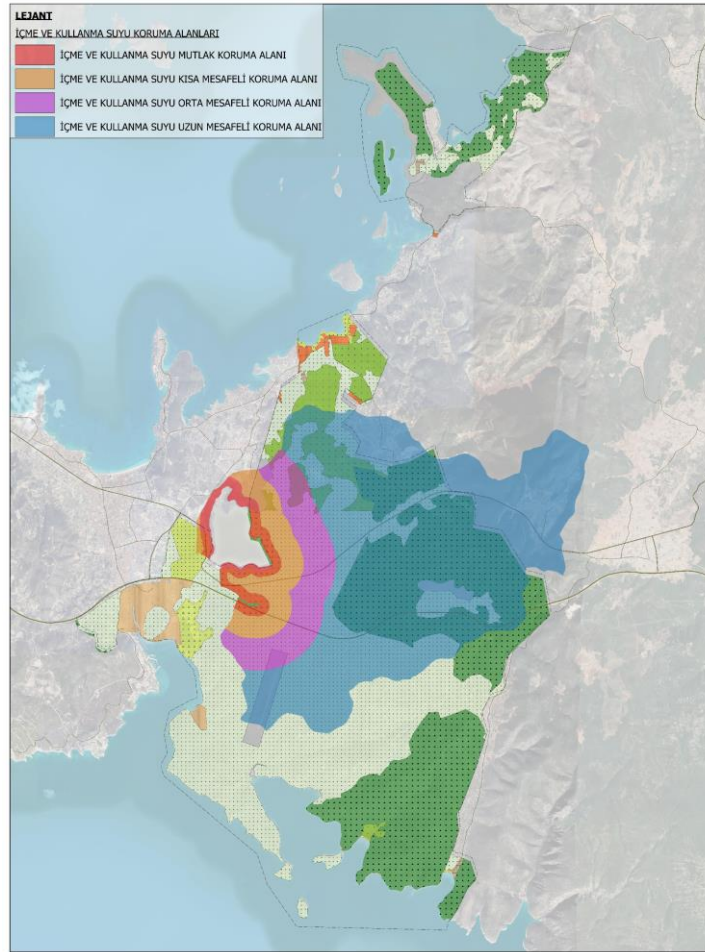
Küçük Menderes Havza Yönetim Planı'nda, Çeşme-Karaburun Alt Havzası'nın İzmir Çeşme KTKGB sınırları içinde kalan kısmında yer alan iki nehir ve sınırında ise bir göl su kütlesinin kalite baskı unsurları incelenmiştir. Bunlar, İncirli Dere (KMN_024), Hırsız Deresi (KMN_025) ve Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı (KMG_005)'dir (Şekil 19)

Küçük Menderes Havza Yönetim Planı'nda belirtilen kalite ve baskı unsurları aşağıdaki verilmiştir:



Şekil 19: Küçük Menderes Havzası Su Kütelleri
Kaynak: (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2019)

Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı: İzmir Çeşme KTKGB, barajın sınırında yer almakta olup, önemli bir kısmı barajın mutlak, kısa, orta, uzun mesafeli koruma alanı içinde kalmaktadır (Şekil 20)¹³. İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik (RG No 30224 Tarih 28.10.2017)'e göre mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarında içme-kullanma suyu kalitesini korumak amaçlı yapılaşma kısıtları bulunmaktadır. Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı 2000 yılından bu yana işletmede olup Çeşme ilçe yerleşiminin içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılamaktadır. Küçük Menderes Havza Yönetim Planı kapsamında yürütülen çalışmalarda Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı'nın göl suyunun %50'sinden fazlasının çekiliyor olması ve göl suyu toplama havzasında ve göl yakın çevresinde yerleşim yeri bulunması sebebi ile hidromorfolojik baskı" altında olduğu, trofik durumunun mezotrofik (orta kalite)¹⁴, genel fiziko-kimyasal parametreler açısından II. Sınıf (iyi)¹⁵ olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, ulaşım faaliyetlerinden kaynaklanabilecek kirlilik riski nedeni ile yayılı kaynaklı baskısı altında olduğu belirtilmektedir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2019).



Şekil 20: Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı, mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanları
Kaynak: Mevcut Plan üzerinde Danışman tarafından yürütülen QGIS çalışması

¹³ İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik (RG No 30224 Tarih 28.10.2017): **Mutlak Koruma Alanı (Madde 9):** Mutlak koruma alanı, içme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlerin, maksimum su seviyesinden itibaren yatayda 300 metre genişliğindeki kara alanıdır; **Kısa mesafeli koruma alanı (Madde 10),** içme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlerin, mutlak koruma alanı sınırından itibaren yatayda 700 metre genişliğindeki kara alanıdır, iskan dışı alanlarda hiçbir yapılaşmaya izin verilmez, günübirlik turizm tesisleri dışında yeni turizm tesislerine izin verilmez; **Orta mesafeli koruma alanı (Madde 11),** içme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlerin, kısa mesafeli koruma alanı sınırından itibaren yatayda 1000 metre genişliğindeki kara alanıdır. Bu alanlarda iskan dışı alanlarda hiçbir yapılaşmaya izin verilmez, günübirlik turizm tesisleri dışında yeni turizm tesislerine izin verilmez. **Uzun mesafeli koruma alanı (Madde 12),** içme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlerin mutlak, kısa ve orta mesafeli koruma alanlarının dışında kalan içme-kullanma suyu havzasının bütünüdür.

¹⁴ Çevre Koruma Ajansı (EPA) tarafından kullanılan Trofik Durum İndeksi'ne (TSI) göre: **Oligotrofik** (TSI 0-40, biyolojik üretkenliğin minimum miktarda olduğu, "iyi" su kalitesi); **mezotrofik** (TSI 40-60, orta derece biyolojik üretkenliğin olduğu, "orta" su kalitesi); ya da **ötrofik ile hiperötrofik** (TSI 60-100, en yüksek seviye biyolojik üretkenlik, "zayıf" su kalitesi). Türkiye denizlerinin ötrofikasyon kriterleri, Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği Hassas ve Az Hassas Su Alanları Tebliği Ek 3 (27.06.2009 tarihli 27271 sayılı Resmî Gazete) uyarınca belirlenmiştir.

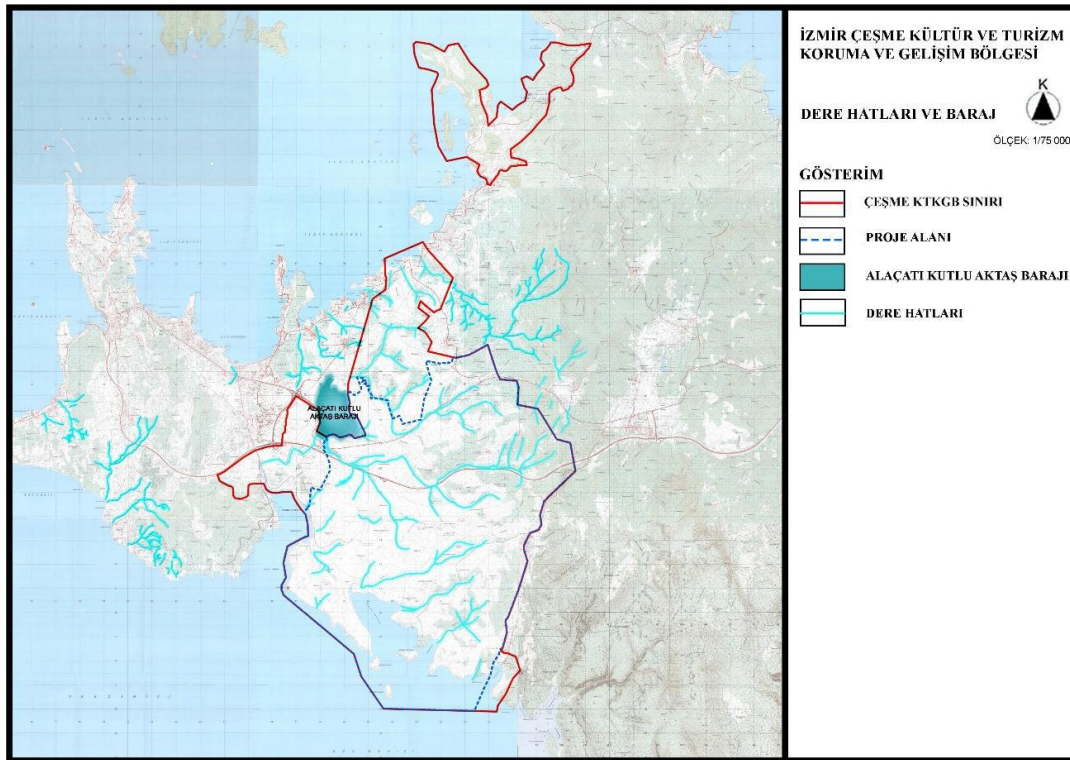
¹⁵ Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği (RG. 30.11.2012-28483) Tablo 2

İncirli Deresi: Alaçatı Barajı'na dökülmektedir. Küçük Menderes Havza Yönetim Planı kapsamında yürütülen çalışmalarda İncirli Deresi'nin su kütlesinin iki kıyısından da 1'er km'lik tampon bölgede petrol istasyonu olması nedeni ile yayılı kirlilik açısından baslı altında olduğu ancak noktasal kirlilik riski veya hidromorfolojik açıdan baskı altında olmadığı belirtilmiştir. İzleme çalışmaları sırasında yatağın kuru olması sebebi ile örnekleme yapılamadığı belirtilmiştir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2019).

Hırsız Deresi: Alaçatı Barajından çıkıp, Yumru Koyu'ndan Alaçatı Körfezi'ne dökülmektedir. Küçük Menderes Havza Yönetim Planı kapsamında yürütülen çalışmalarda Deresi'nin su kütlesi drenaj alanı içerisinde yer alan karayolları veya hava alanı faaliyetleri sebebi ile yayılı kirlilik riski baskısı altında olduğu belirtilmiştir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2019).

Karşıyaka Azmağı¹⁶: Karşıyaka Azmağının yol güzergahının yanlış seçilmesi sebebiyle, deniz kıyısına doğru giden yolun taşkın düzlüğü içerisinde kalmış olduğu, bu durumun azmağın akış karakterini büyük oranda etkilediği belirtilmektedir. Aynı zamanda, taşkın düzlüğü üzerinde yapılmış düzensiz çöp ve moloz depolama alanlarının kirlilik riski oluşturduğu belirtilmektedir (ÇŞB-TVK GM, 2021). Bölgede yer alan diğer azmaklar, Mersin Deresi, Kurt Deresi ve Böğürtlen Deresinin deniz ile birleştiği noktalarda yer almaktadır.

Bunların dışında, İzmir Çeşme KTKGB'de, kuzeyden güneye doğru Camiboğazı Dere, Hırsız Dere, Halkapınar Dere, Değirmen Dere, Mersin Dere, Kurt Dere, Böğürtlen Dere, Zeytineli Dere ve Sarp Deresi ve çok sayıda dere yatağı mevcuttur. (TOB, KTKGB Mühendislik Hidrolojisi Ön İnceleme Raporu, 2020)

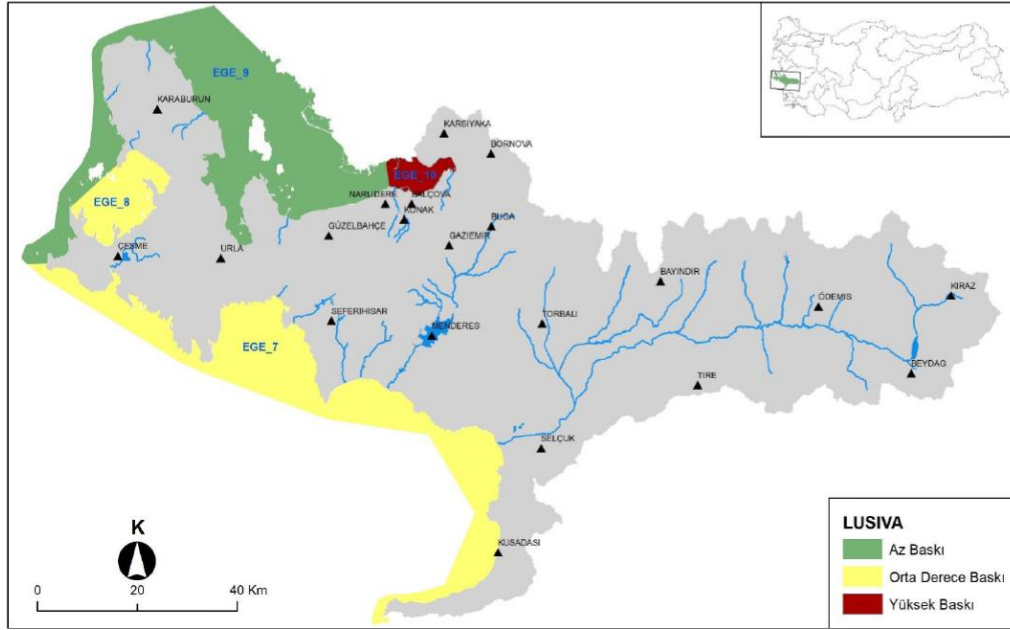


Şekil 21: İzmir Çeşme KTKGB mevcut yerüstü su kaynakları

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü) 02.04.2021 Tarihli, 1095011 Sayılı Yazısı Doğrultusunda Planlama Ekibi Tarafından Hazırlanmıştır.

Kıyı Suları: Küçük Menderes Havza Yönetim Planı kapsamında yürütülen çalışmalarda Kuşadası Körfezi ve Çeşme kıyı suları bütün olarak (EGE-07) incelenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, İzmir Çeşme KTKGB sınırlarının ve bir kısmının bulunduğu (EGE-07) kıyı su kütlesinin, turizm, Küçük Menderes Nehri, Kentsel Atık Su Arıtma Tesisi ve balık çiftlikleri nedeni ile orta derecede baskı altında olduğu, EGE-08 kıyı su kütlesinin ise balık çiftlikleri ve turizm kaynaklı orta derece baskı altında olduğu belirlenmiştir.

¹⁶ Azmak: Akarsuların deniz ile birleştiği (Östarin Yapı)ya verilen isim



Şekil 22: İzmir Çeşme KTKGB Kıyı Su Kütelleri LUSIVA¹⁷ Risk Analizi Sonuçları

Kaynak: (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2019)

Hassas Su Kütelleri ile Bu Kütelleri Etkileyen Alanların Belirlenmesi ve Su Kalitesinin İyileştirilmesi Hakkında Yönetmelik (RG. 23.12.2016-29927) 'e göre EGE-7 ve EGE-08 kıyı su kütelleri "az hassas su kütlesi"¹⁸ olarak belirlenmiştir.

Yeraltı Suları

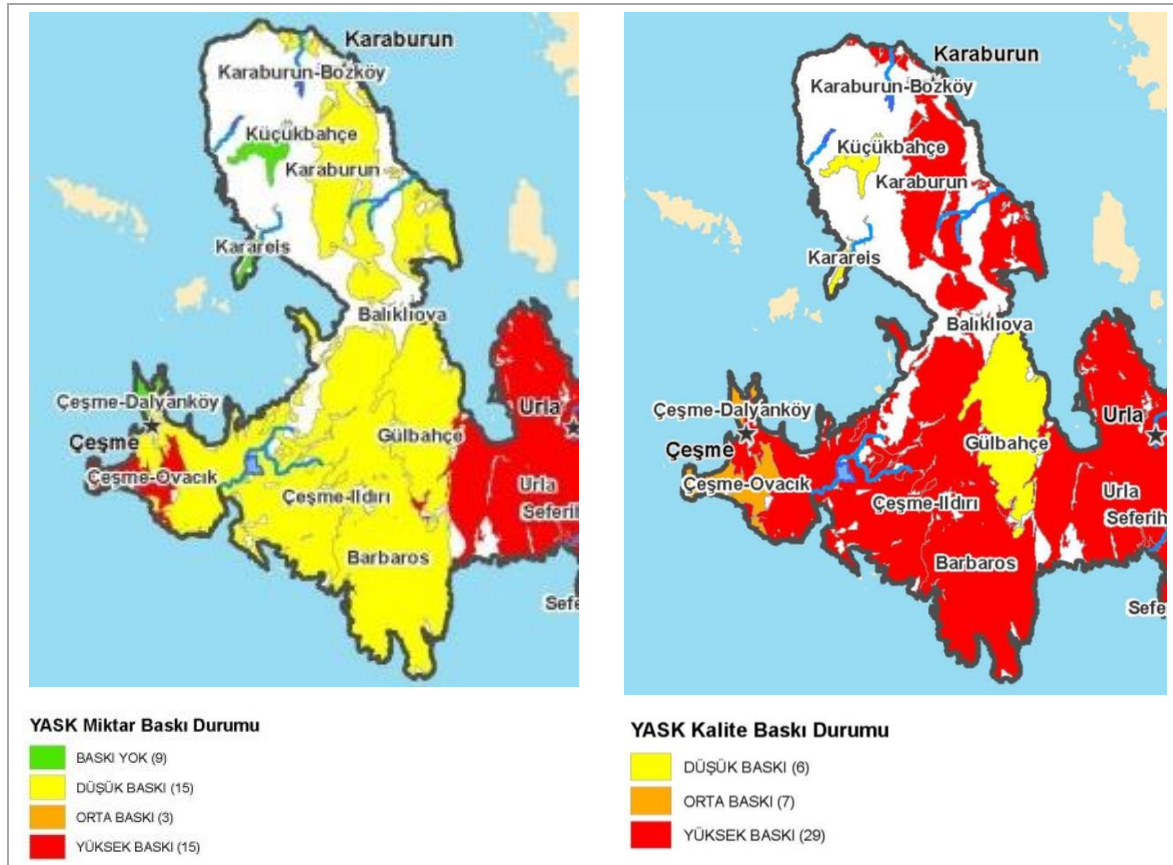
Küçük Menderes Nehir Havza Yönetim Planı kapsamında 2019 yılında yürütülen çalışmalar kapsamında havzada toplam 42 yeraltı suyu kütlesi¹⁹ belirlenmiştir. Bu çalışmaya göre İzmir Çeşme KTKGB planlama alanı, yaklaşık 180 km² yüzey alanına sahip çeşme karbonatları, çeşme münferit dere alüvyonları, Alaçatı-Ildırı volkanitleri ve Ildırı alüvyonu birimlerini içeren "Çeşme-Ildırı Yeraltı Suyu Kütlesi" içinde yer almaktadır. Yürütülen miktar ve kalite baskı etki analizleri kapsamında, Çeşme-Ildırı Yeraltı Suyu Kütlesinde miktar üzerine baskının düşük ve kalite üzerine baskının yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. (Bkz. Şekil 23)

Yapılan çalışmalarda, bölgede yeraltı su kaynaklarının hem içme hem de sulama suyu amaçlı kullanılmakta olduğu, ruhsatsız açılmış çok sayıda kuyu bulunduğu ve aşırı çekimin bir sonucu olarak tuzlanmaya başladığı, zamana bağlı su seviyelerinin düştüğü belirtilmektedir. İçme-kullanma suyu amacıyla İZSU tarafından kullanılan kuyuların yansıra, genelde evlerin müstakil bahçeli olması sebebiyle, bahçe sulaması ve havuz suyu ihtiyacının şahısların ferdi olarak açtırdıkları yeraltı sularından sağlandığı belirtilmektedir. Nisan-Ekim 2014 tarihlerinde düzenli ölçümler yapılarak gerçekleştirilen bir çalışmada, nisan ayından itibaren tuzlanmanın da artmaya başladığı belirtilmektedir. (Baba, 2020).

¹⁷ LUSIVA: LUSI (Land Uses Simplified Index) indisin modifiye edilmiş hali: Su Çerçeve Direktifi doğrultusunda kıyı suları üzerindeki baskıları değerlendirmek için kullanılan bir araç

¹⁸ Az hassas su kütlesi: Morfoloji, hidroloji ya da özel hidrolik şartlara göre atıksu deşarjının çevreyi olumsuz yönde etkilemediği deniz, haliç ve lagün gibi kıyı su ortamları ile hassas su kütelleri haricindeki kıyı sularını

¹⁹ i) Su Çerçeve Direktifi (SÇD) kriterleri uyarınca jeolojik, hidrojeolojik ve litolojik koşullar esas alınarak belirlenen akifer türleri, ii) akiferlerin beslenme ve boşalım alanları ve havza morfolojisi göz önüne alınarak yönetilebilir birimlere bölünmesi, iii) baskı ve etki unsurları ile alt bölümlere ayrılması, iv) benzer kütellerin birleştirilmesi yöntemiyle



Şekil 23: Küçük Menderes Nehir Havzası Yeraltı Suyu Kütelleri Miktar ve Kalite Baskı Durumu
Kaynak: (TOB T. , 2019)

İZSU'nun 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 sayılı yazısına göre İlçe sınırlarındaki yazlık ve yerleşik nüfusunun İzmir İçme Suyu Master Plan projeksiyonundaki öngörülen rakamların üzerindeki seyrinin ve kürese ısınmanın neden olduğu iklim değişikliğinin yüzey/yeraltı su kaynakları üzerindeki artan baskısının, su kalitesinin bozulmasını tetiklediği belirtilmektedir. Artan nüfusa paralel olarak ilerleyen bu baskı ile ihtiyacı karşılamak amacıyla belirlenen debilerin üzerinde gerçekleştirilen çekimlerin ve kullanım suyu amaçlı olarak da değerlendirilen derin kuyuların tamamına yakınında insan ve doğal kaynaklı kirlilik artmış olup, telafisinin çok uzun yıllar mümkün olmayacağı tuzluluk problemi oluşmuş olduğu elektriksel iletkenlik ile Na⁺ ve Cl⁻ iyonlarının ölçüm değerlerini kabul edilebilir sınırların üzerine çıktığı belirtilmektedir.

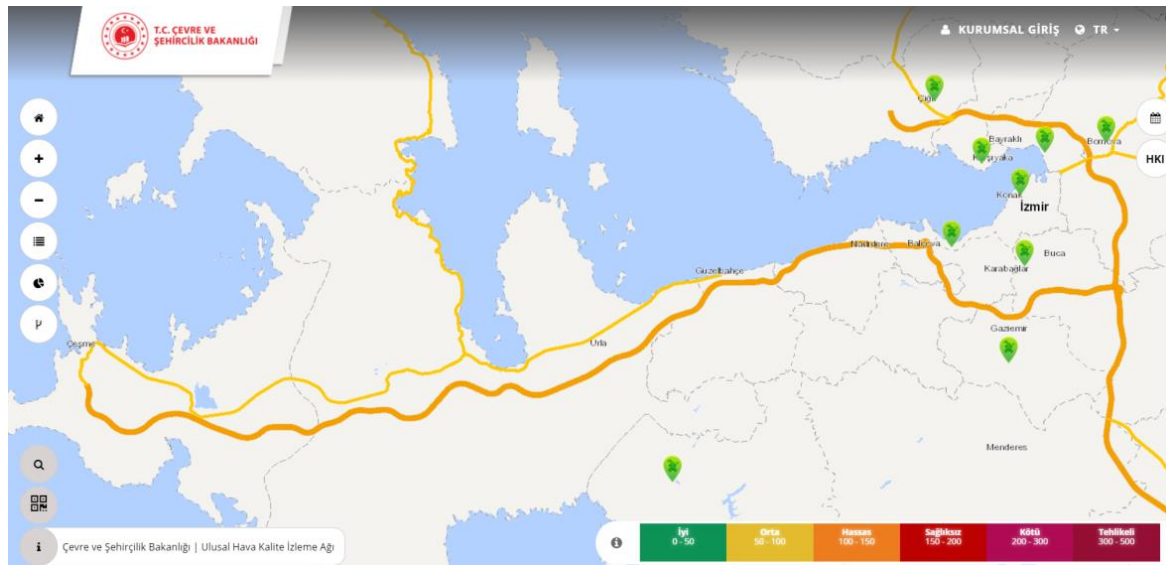
İzmir Çeşme KTKGB'nin içinde bulunduğu bölgede korunması gereken yeraltı suyu besleme ve çekim alanları İZSU tarafından şu şekilde belirtilmiştir; (İZSU'nun 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 Sayılı Yazısı); (Bkz. Bölüm 3.2)

- İldır kaynakları, bölgenin en önemli yeraltı suyu kaynağı sayılabilir durumdadır. Bu sebeple, besleme ve çekim alanlarına müdahale edilmemeli ve yapılaşmaya açılmamalıdır. (Şekil 9 – M)
- İldır alt havzadaki lav akıntıları (bazalt ve andezitler) oluşumları aşırı çekimler nedeni ile tuzlanma sorunu ile karşı karşıya kalmışlardır. Kırık çatlak yapısı ile beslendiklerinden yapılaşmaya açılmamalı ve yeni kuyu açılmamalıdır. (Şekil 9 – a)
- Kuvaterner yaşlı alüvyonların beslenme alanı yapılaşmadan dolayı yok denecek kadar azdır. Daha fazla yapılaşmaya maruz bırakılmamalıdır. (Şekil 9 – Qa1)

2.1.8 HAVA KALİTESİ

İzmir ilinde 7 adet sabit, 1 adet mobil (gezici) olmak üzere toplam 8 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu ile hava kalitesi izleme çalışmaları devamlı olarak gerçekleştirilmektedir. Sabit tip ölçüm istasyonları Alsancak, Bornova, Karşıyaka, Güzelyalı, Çiğli, Şirinyer ve Bayraklı ilçelerinde, mobil (gezici) hava kalitesi izleme istasyonu ise il merkezinde ve ilçelerde hava kalitesi ölçümlerini gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda Hava Kalitesi İndeksi (HKİ),

“iyi” olarak sınıflandırılmış olup “Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor” anlamını taşımaktadır. Ancak Çeşme ilçesinde düzenli hava kalitesi ölçümü yapan sabit bir istasyon bulunmamaktadır.



Şekil 24: Hava kalitesi izleme ağı
Kaynak: (ÇŞB Ç. , 2021)

İzmir gibi büyük şehirlerde hava kirliliği; yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topografik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerle özellikle kış mevsiminde ortaya çıkmaktadır. Çeşme ilçesi şehir merkezine kuş uçuşu 74 km mesafede yer almaktadır. Çeşme ilçesi coğrafi yapısı ve iklimi (kumsalları, termal kaynakları, rüzgârlı hava koşulları vb.), tarihi yapısı sebebiyle turistik bir alandır. Sanayi yatırımları yer almamaktadır. Turizm sezonu olan yaz mevsiminde trafik yoğunluğu artmaktadır. Kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar sayılarının artması ile taşıtlardan kaynaklanan karbon monoksit, azot oksit, hidrokarbonlar ve kurşun konsantrasyonlarının artması muhtemeldir, ancak bu konuda Çeşme ilçesi özelinde yayınlanmış bir araştırma mevcut değildir.

2.1.9 GÜRÜLTÜ

İzmir İl Çevre Durum Raporlarına göre, Tablo 10'de gürültü şikayetlerinin gürültü kaynaklarına göre dağılımı incelendiğinde en yüksek oranın eğlence yerlerinden kaynaklandığı görülmektedir.

Tablo 10: Gürültü şikâyet sayılarının kaynaklara göre dağılımı

Gürültü Kaynakları	2018	2019	2020
İşyeri	162	284	154
Eğlence Yeri	252	303	221
Trafik	77	71	30
Diğer	49	46	20
Şantiye	23	8	6
Sanayi	9	28	10
Toplam Şikayet sayısı	572	740	401

Kaynak: İzmir İl Çevre Durum Raporları, 2018, 2019, 2020

2018 yılı İl Çevre Durum Raporu'nda eğlence yerlerinden kaynaklanan şikayetlerin büyük çoğunluğunun Çeşme İlçesinden olmak üzere, bunun dışında Dikili, Karaburun İlçelerinden kaynaklandığı belirtilmektedir.

2.1.10 EKOLOJİ, BİYOÇEŞİTLİLİK

İzmir Çesme KTKGB Planlama Alanı Vejetasyonu ve Ekosistemi

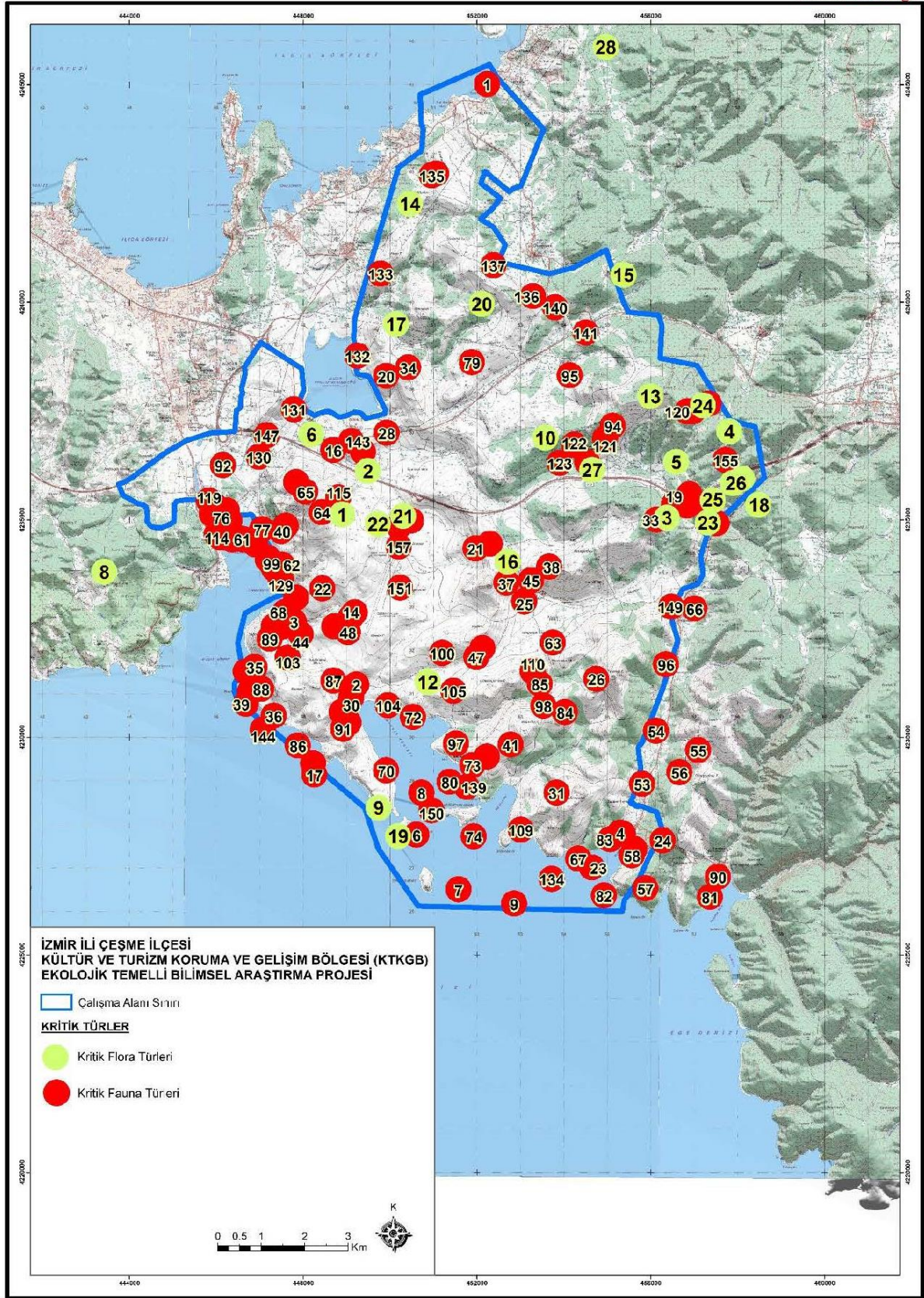
İZKA Kalkınma Ajansının Yarımada Kalkınma Stratejisinde Raporunda belirtildiği üzere, Alaçatı ile Zeytineli arasındaki kıyılar, deniz kıyısına özgü garig, fazla yüksek olmayan sarp kayalık, vadi bataklık ve kumsal habitatlarının bir mozaigini içermektedir. Alanın, kısa ömürlü bitkiler bakımından zengin nemli mera toplulukları ve çeşitli sığ gölcükler nedeniyle olağanüstü önemli olduğu, özellikle sığ gölcüklerin, Akdeniz Bölgesi'nde çok nadir görülen ve tehlike altında bulunan önemli habitatlar arasında yer aldığı belirtilmektedir. (İZKA İ. , 2014)

Doğa Derneği tarafından raporlandığı üzere planlama alanının içerisinde yer aldığı alan, bitkiler açısından zengin mevsimsel su basar çayırlara ve sığ gölcüklere ev sahipliği yapmaktadır. Bugüne kadar Çeşme Havalimanı inşaatı nedeniyle Alaçatı'nın doğusunda yer alan garig toplulukları ve mevsimsel su basar çayırların yer aldığı alanların kısmen zarar gördüğü ve İzmir – Çeşme otoyolunun İldır Körfezi ile Alaçatı arasında kalan ekosistemi ikiye böldüğü belirtilmektedir. 1998 yılında yapılan Alaçatı Kutlu Aktaş içme suyu barajı sebebiyle özellikle küçük kerkenezler (*Falco naumanni*) için önemli bir beslenme alanı olan sulak çayırların kaybolduğu belirtilmektedir.

Bölgede yürütülen çalışmalar kapsamında hazırlanan, Ekolojik Araştırma ve Değerlendirme Raporu'na göre alanın vejetasyonun büyük ölçüde kısa boylu frigana ve garig bitki toplulukları ile dağınık çalıların bir mozaiginden oluştuğu görülmektedir. Deniz kenarlarında garig ve frigana vejetasyonu çok yoğun gözlenmektedir. Denizden uzak, daha yüksek kesimlere doğru odunsu türlerin baskın olduğu maki vejetasyonu ve alanın kuzeydoğusunda orman vejetasyonu yer almaktadır. Alanın büyük bir bölümünde *Asphodelus aestivus*-*Cistus salviifolius*-*Genista acanthoclada*-*Sarcopoterium spinosum*, *Lavandula stoechas* ve *Thymbra spicata* garig toplulukları hakimdir. Denize yakın sabit kumullar üzerinde ise *Centaurea spinosa*-*Sarcopoterium spinosum* toplulukları baskındır. Denizden uzaklaştıkça *Anthyllis hermanniae*, *Fumana thymifolia*, *Pistacia lentiscus* ve *Thymelaea tartaronraria* lokal ancak bol miktarda görülmektedir. Alçak kesimlerde yetişen iki nadir ağaç taksonu *Juniperus oxycedrus* subsp. *macrocarpa* ve *Juniperus phoenicea* alanda dağınık olarak bulunur. Araştırma alanının kuzey doğusunda *Pinus brutia* (Kızılçam) ormanlık alanları görülmektedir. Kumul vejetasyonlarda; yer yer *Pancratium maritimum*, *Euphorbia paralias*, *Cakile maritima*, *Eryngium maritimum*, *Achillea maritima*, *Medicago* spp. ve *Anthemis* spp. türlerine rastlanmaktadır. Kutlu Aktaş barajından gelen ve dere benzeri kıvrımlar oluşturarak denize dökülen sular Östarin oluşumu göstermektedir. Bu kıvrımların kenarlarında *Phragmites*, *Carex*, *Juncus* gibi türler ve Poaceae familyası üyeleri yoğun olarak görülmektedir. Maki vejetasyonunda *Pistacia lentiscus*, *Arbutus unedo*, *Olea europaea*, *Nerium oleander*, *Juniperus oxycedrus* gibi odunsu türler yoğun gözlenmektedir. Kutlu Aktaş Barajından başlayıp denize kadar devam eden azmak (Östarin yapı) sulak alanlarda ise *Halimione portulacoides* (Kocabetne), *Limonium gmelinii* (Çardaksüpürgesi) ve *Sarcocornia perennis* (Kocageren) türlerine su içlerinde ve kenarlarda yoğun olarak rastlanmaktadır. (ÇŞB-TVK GM, 2021)

Planlama alanı sınırları içerisinde ibrelili ağaçları (Uzunkuyu Mesire alanında olduğu gibi) barındıran orman ekosistemi görüldüğü, alanda plantasyon yapılmış iğne yapraklı bitki türlerinin bulunduğu, *Olea europaea* (zeytin ağacı)'nın kültürel ya da doğal türlerini barındırdığı (Zeytineli ve çevresi gibi), kıyı kesimlerinde kıyı, falez ve kumul ekosistemlerinin bulunduğu, adalar (Böğürtlen, Çarufa ve Çırakan adaları), yarım adalar, koylar ile birlikte biyolojik ve peyzaj kaynak değerlerini oluşturduğu, yıllık ya da çok yıllık otsu kumul ekosistemine özgü bitkileri barındırdığı, orman ekosistemine rastlanmayan kısımlarda çayır-mera ekosistemi bulunduğu, Kutlu Aktaş Barajı gibi göl ve göletlerin bulunduğu alanlarda durgun su ekosistemine rastlandığı, alan içerisinde yer alan dereler ve çevrelerinde akarsu ekosistemi ve dere kenarlarında sazlık ekosistemi bulunduğu, tatlı suların denize döküldüğü kısımda östarin (azmak) ekosistemine rastlandığı, farklı ekosistemlerinin bir ekosistem bütünlüğü oluşturduğu, alanın sahip olduğu farklı ekosistem tipleri, barındırdığı zengin flora ve fauna elemanları ile zengin biyolojik ve peyzaj kaynak değerleri sunduğu, çeşitli vejetasyon tipine sahip bir alan olduğu, zengin renk kombinasyonları içerdiği, arazide görülen farklı yüzey dalgalanmalarının olduğu tespit edilmiştir. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı görsel peyzaj kalitesinin alan genelinde yüksek olduğu belirlenmiştir (ÇŞB-TVK GM, 2021).

Plan kapsamında gerçekleştirilen Ekolojik Araştırma ve Değerlendirme Raporu sonuçlarına göre planlama alanı içinde yer kritik flora türleri için önem taşıyan toplam 25 hassas tür bulunmaktadır. Planlama Alanında, 134 tanesi kuşlar, 7 tanesi memeliler, 13 tanesi balıklar, 2 tanesi omurgasızlar, 1 tanesi sürüngenler için önem taşıyan toplam 157 hassas tür bulunmaktadır. (Listesi ve koordinatları EK-II de verilmiştir.)



Şekil 25: Çeşme KTKGB Kritik Flora ve Fauna türleri ve yerleri gösterimi
Kaynak: (ÇŞB-TVK GM, 2021)

KRİTİK FLORA TÜRLERİ		
1. <i>Carex illegitima</i>	34. <i>Turdus turquatus</i> (Linnaeus, 1758)	97. <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> (Linnaeus 1758)
2. <i>Carex illegitima</i>	35. <i>Juncus triglutta</i> (Linnaeus, 1758)	98. <i>Anthus campestris</i> (Linnaeus, 1758)
3. <i>Centaurea calolepis</i> Boiss.	36. <i>Rhodospiza ocellata</i> (Lichtenstein, 1823)	99. <i>Linnaea lapponica</i> (Linnaeus, 1758)
4. <i>Centaurea lydia</i>	37. <i>Ceranthus isabellina</i> (Temminck, 1929)	100. <i>Lentus senator</i> (Linnaeus, 1758)
5. <i>Centaurea polydala</i>	38. <i>Silvia borin</i> (Boadett, 1783)	101. <i>Cecropis daurica</i> (Linnaeus, 1771)
6. <i>Cistus monspeliensis</i>	39. <i>Calandria diomedea</i> (Scopoli, 1768)	102. <i>Lentus collino</i> (Linnaeus, 1758)
7. <i>Cistus monspeliensis</i>	40. <i>Circus macrourus</i> (S. G. Gmelin, 1770)	103. <i>Buteo rufinus</i> (Cretschmar, 1827)
8. <i>Eradium absinthoides</i> Willd. subsp. <i>absinthoides</i>	41. <i>Calamagrostis brachystachya</i> (Lester, 1914)	104. <i>Edithacus rubecula</i> (Linnaeus, 1758)
9. <i>Erigeron humilis</i> Guss.	42. <i>Ades aida</i> (Linnaeus, 1758)	105. <i>Anthus cervinus</i> (Pallas, 1811)
10. <i>Emilia flourensiana</i> Steud. & Hochst. ex Schult. & Schult.f.	43. <i>Parus major</i> (Linnaeus, 1758)	106. <i>Phoenicurus phoenicurus</i> (Linnaeus, 1758)
11. <i>Ins unguicularis</i> subsp. <i>canis</i> var. <i>canis</i>	44. <i>Canga clanga</i> (Pallas, 1811)	107. <i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Linnaeus 1758)
12. <i>Ins unguicularis</i> subsp. <i>canis</i> var. <i>canis</i>	45. <i>Eurostopygia galactodes</i> (Temminck, 1829)	108. <i>Berlinus oscitatus</i> (Linnaeus, 1758)
13. <i>Linum molle</i> Boiss.	46. <i>Parus ater</i> (Linnaeus, 1758)	109. <i>Athene rostrata</i> (Scopoli, 1769)
14. <i>Narcissus serotinus</i>	47. <i>Anthus pratensis</i> (Linnaeus, 1758)	110. <i>Sylvia curruca</i> (Linnaeus, 1758)
15. <i>Nepeta cataracta</i> Boiss.	48. <i>Saxicola rubra</i> (Linnaeus, 1758)	111. <i>Acrocephalus minutus</i> (Linnaeus, 1758)
16. <i>Orchis testacea</i>	49. <i>Pagalis falcinellus</i> (Linnaeus, 1758)	112. <i>Larus calvus</i> (Linnaeus, 1758)
17. <i>Orchis testacea</i>	50. <i>Anas querquedula</i> (Linnaeus, 1758)	113. <i>Serinus serinus</i> (Linnaeus, 1758)
18. <i>Orchis testacea</i>	51. <i>Acrocephalus scirpaceus</i> (Linnaeus, 1758)	114. <i>Microcarbo pygmaeus</i> (Pallas, 1773)
19. <i>Papaver argemone</i> L. subsp. <i>caucasicum</i> Kadereit	52. <i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)	115. <i>Falco naumanni</i> (Fischer, 1818)
20. <i>Phomis hispidus</i> L.	53. <i>Audubon's iridopis</i> (Vieillot, 1820)	116. <i>Vireonellus spinosus</i> (Linnaeus, 1758)
21. <i>Ptilinopus minutus</i>	54. <i>Rhinoceros perfoliatus</i> (Linnaeus, 1758)	117. <i>Larus ruber</i> (Lichtenstein, 1823)
22. <i>Ptilinopus minutus</i>	55. <i>Aithya aprutina</i> (Linnaeus, 1758)	118. <i>Sylvia melanocephala</i> (Gmelin, 1789)
23. <i>Scrophularia floribunda</i> Boiss. & Askanas	56. <i>Fringilla monticola</i> (Linnaeus, 1758)	119. <i>Cyanistes caeruleus</i> (Linnaeus, 1758)
24. <i>Sinapis sibirica</i>	57. <i>Muscicula citreola</i> (Lichtenstein, 1823)	120. <i>Tringa glareola</i> (Linnaeus, 1758)
25. <i>Stachys cretica</i> subsp. <i>smirniensis</i>	58. <i>Pumila iridopis</i> (Linnaeus, 1758)	121. <i>Lulus arborea</i> (Linnaeus, 1758)
26. <i>Stachys cretica</i> subsp. <i>smirniensis</i>	59. <i>Adalia bipunctata</i> (Linnaeus, 1758)	122. <i>Lulus arborea</i> (Linnaeus, 1758)
27. <i>Vestrum submersa</i>	60. <i>Adalia bipunctata</i> (Linnaeus, 1758)	123. <i>Lulus arborea</i> (Linnaeus, 1758)
28. <i>Verbascum thapsus</i> L. var. <i>heterandrum</i> Moench	61. <i>Adalia bipunctata</i> (Linnaeus, 1758)	124. <i>Haematopus ostralegus</i> (Linnaeus, 1758)
KRİTİK FAUNA TÜRLERİ		
1. <i>Anguilla anguilla</i>	62. <i>Adalia bipunctata</i> (Linnaeus, 1758)	125. <i>Haematopus ostralegus</i> (Linnaeus, 1758)
2. <i>Anguilla anguilla</i>	63. <i>Carduelis chloris</i> (Linnaeus, 1758)	126. <i>Orchis testacea</i>
3. <i>Anguilla anguilla</i>	64. <i>Falco peregrinus</i> (Linnaeus, 1758)	127. <i>Circus aeruginosus</i> (Linnaeus, 1758)
4. <i>Anguilla anguilla</i>	65. <i>Monticola solitarius</i> (Linnaeus, 1758)	128. <i>Acrocephalus scirpaceus</i> (Linnaeus, 1758)
5. <i>Dendroica dentex</i>	66. <i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1758)	129. <i>Bubulcus ibis</i> (Linnaeus, 1758)
6. <i>Dendroica dentex</i>	67. <i>Coracias garrulus</i> (Linnaeus, 1758)	130. <i>Sturnus vulgaris</i> (Linnaeus, 1758)
7. <i>Mustelus mustelus</i>	68. <i>Ades cinerea</i> (Linnaeus, 1758)	131. <i>Sitta europaea</i> (Linnaeus, 1758)
8. <i>Pomatomus setatyr</i>	69. <i>Cyodus caninus</i> (Linnaeus, 1758)	132. <i>Phylloscopus collybita</i> (Linnaeus, 1758)
9. <i>Pomatomus setatyr</i>	70. <i>Larus michahellis</i> (J. T. Neumann, 1847)	133. <i>Passer hispaniolensis</i> (Temminck, 1820)
10. <i>Trachurus trachurus</i>	71. <i>Charadrius dubius</i> (Scopoli, 1768)	134. <i>Sterna fuscata</i> (Linnaeus, 1758)
11. <i>Trachurus trachurus</i>	72. <i>Ficedula albicollis</i> (Temminck, 1815)	135. <i>Buteo buteo</i> (Linnaeus, 1758)
12. <i>Trachurus trachurus</i>	73. <i>Upupa epops</i> (Linnaeus, 1758)	136. <i>Saxicola torquatus</i> (Linnaeus, 1758)
13. <i>Xiphus gladius</i>	74. <i>Larus goni</i> (Pomel, 1839)	137. <i>Chamaea glauca</i> (Linnaeus, 1758)
14. <i>Cerambyx cerdo</i>	75. <i>Otus scops</i> (Linnaeus, 1758)	138. <i>Gulonus aristatus</i> (Linnaeus, 1758)
15. <i>Lycaena otomana</i>	76. <i>Otlio est</i> (Temminck, 1820)	139. <i>Pelecanus crispus</i> (Burch, 1932)
16. <i>Falco eleonorae</i> (Günther, 1839)	77. <i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)	140. <i>Galleria crisata</i> (Linnaeus, 1758)
17. <i>Larus audouinii</i> (Payraudeau, 1826)	78. <i>Phoenicurus phoenicurus</i> (S. G. Gmelin, 1771)	141. <i>Alcedo atthis</i> (Linnaeus, 1758)
18. <i>Arctia trivialis</i> (Linnaeus, 1758)	79. <i>Coona nigra</i> (Linnaeus, 1758)	142. <i>Imantopus nimbipus</i> (Linnaeus, 1758)
19. <i>Passer montanus</i> (Linnaeus, 1758)	80. <i>Chalcidius niger</i> (Linnaeus, 1758)	143. <i>Streptopelia turtur</i> (Linnaeus, 1758)
20. <i>Hippoboscus pallidus</i> (Ehrenberg, 1833)	81. <i>Larus minor</i> (Gmelin, 1789)	144. <i>Puffinus puffinus</i> (Acerbi, 1927)
21. <i>Sylvia communis</i> (Latham, 1787)	82. <i>Larus ridibundus</i> (Linnaeus, 1766)	145. <i>Ostia lundii</i> (Fischer, 1812)
22. <i>Sylvia communis</i> (Gmelin, 1789)	83. <i>Sinus spicus</i> (Linnaeus, 1758)	146. <i>Tringa ochropus</i> (Linnaeus, 1758)
23. <i>Oriolus chinensis</i> (Temminck, 1912)	84. <i>Silvia arctica</i> (Linnaeus, 1758)	147. <i>Polluxia kronii</i> (Scopoli, 1769)
24. <i>Puella lagotis</i> (Temminck, 1820)	85. <i>Silvia ruficapilla</i> (Temminck, 1923)	148. <i>Anas platyrhynchos</i> (Linnaeus, 1758)
25. <i>Stix aluco</i> (Linnaeus, 1758)	86. <i>Traillia sarouveni</i> (Latham, 1787)	149. <i>Hipoboscus pallidus</i> (Linnaeus, 1758)
26. <i>Peris aprica</i> (Linnaeus, 1758)	87. <i>Ceranthus hispanica</i> (Linnaeus, 1758)	150. <i>Manchus manchus</i>
27. <i>Acipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758)	88. <i>Turdus merula</i> (Linnaeus, 1758)	151. <i>Ribicallia corymb</i>
28. <i>Certhia brachyactyla</i> (C. L. Dreyer, 1920)	89. <i>Patalia leucocollis</i> (Linnaeus, 1758)	152. <i>Ribicallia corymb</i>
29. <i>Dendroica aestiva</i> (Linnaeus, 1758)	90. <i>Emberiza cia</i> (Linnaeus, 1758)	153. <i>Myotis capaccini</i>
30. <i>Acrocephalus scirpaceus</i> (Linnaeus, 1758)	91. <i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)	154. <i>Myotis capaccini</i>
31. <i>Parus major</i> (Linnaeus, 1758)	92. <i>Patania palmaria</i> (Linnaeus, 1758)	155. <i>Cercal caracal</i>
32. <i>Aurizaphus melanogaster</i> (Temminck, 1820)	93. <i>Sitta europaea</i> (Linnaeus, 1758)	156. <i>Myomimus rochi</i>
33. <i>Sylvia cantillans</i> (Pallas, 1764)	94. <i>Falco tinnunculus</i> (Linnaeus, 1758)	157. <i>Testudo graeca</i> (Linnaeus, 1758)
	95. <i>Carduelis chloris</i> (Linnaeus, 1758)	
	96. <i>Alectoris chukar</i> (J. E. Gray, 1830)	

Şekil 26: Çeşme KTKGB Kritik Flora ve Fauna türleri gösterimi
Kaynak: (ÇŞB-TVK GM, 2021)

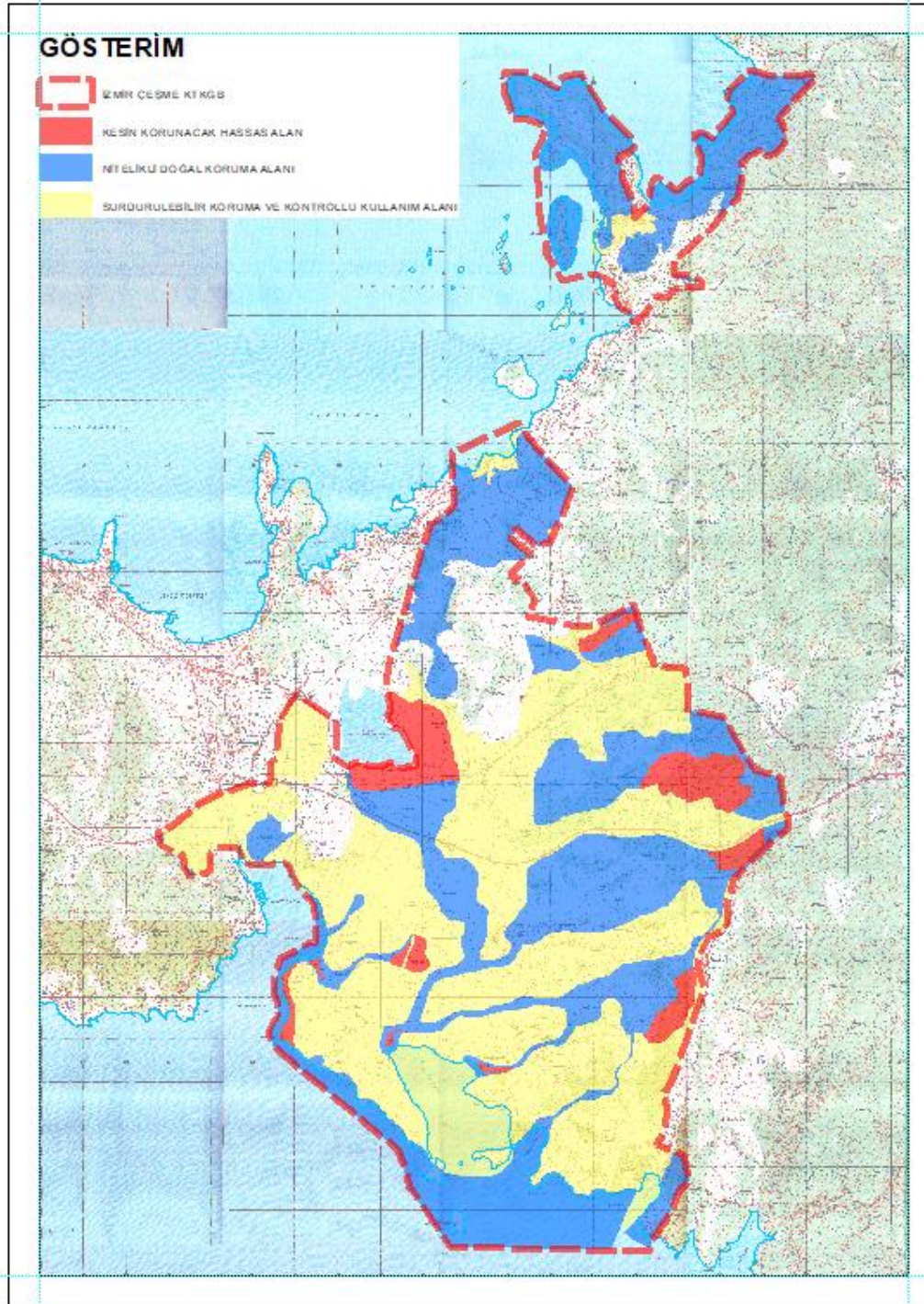
Doğal Sit Alanları

Planlama Alanının içinde yer aldığı "Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı", "Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" ve "Kesin Korunacak Hassas Alanlar" ²⁰ aşağıda Şekil 27'de verilmiştir.

Doğal Sit Alanları Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararına (RG. 07.12.2019/30971) göre; Kesin Korunacak Hassas Alanlar "Ulusal ve uluslararası öneme sahip tür, habitat ve ekosistemleri bünyesinde barındıran, biyolojik, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri açısından ekosistem hizmetlerine katkı sağlayan, insan faaliyetleri sonucu

²⁰ Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik (RG. 19.07.2012- 28358) Geçici Madde 2'sine istinaden, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından bölgede yürütülen Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu doğrultusunda bölgede doğal sit alanlarının statülerinde (23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ve 06.04.2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 05.04.2022 tarihli ve 5363 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile) değişiklik olmuştur.

bozulma veya tahrip olma riski yüksek olan, bitki örtüsü, topoğrafya ve silüetin korunması ve gelecek nesillere aktarılması gereken ve Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilen kara, su ve deniz alanları”; Nitelikli Doğal Koruma Alanları; “Doğal yapısı değişmemiş veya az değişmiş, modern yaşam ve önemli ölçüde insan faaliyetleri tarafından etkilenmemiş, doğal süreçlerin hakim olduğu, koruma amaçlarına uygun olarak yörede yaşayanların alanın mevcut kaynaklarını kullanmasını sağlayarak doğal hayata dayalı geleneksel yaşam şekillerinin korunduğu kara, su, deniz alanları”, Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı ise “Barındırdığı silüet, jeolojik ve ekolojik değerlerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla alanın potansiyeli ve kullanım özellikleri göz önünde bulundurularak, doğal ve kültürel bakımdan uyumlu düşük yoğunlukta faaliyetler, turizm ve yerleşimlere izin veren alanlar” olarak tanımlanmaktadır.



Şekil 27: Doğal Sit Alanları
Kaynak: (Plan Gerekçe Raporu, 2022)

Çeşme Gölobası Mevki Geçici Sulak Alanı:

Gölobası, Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı ve Çeşme İçme Suyu Arıtma Tesisi karşısındaki bölgede olup, Çeşme ilçe merkezinin 10 kilometre, Alaçatı'nın ise 2,5 kilometre doğusunda yer almaktadır. Daha önceleri göl olarak tanımlanabilecek Gölobası, sıtma ile mücadele yıllarında kurutma amacıyla suyu drene edilmiş ve o zamandan bu yana alan hem yetiştiricilik hem de otlatma için kullanılan bir alan olup irili ufaklı birçok geçici sulak alanı içeren bir ova özelliğindedir. Alanın içerisinde drenaj kanalları bulunmaktadır. Bu alana uzun süre müdahale edilmediğinde derinliği azalarak dönemsel geçici sulak alan özelliği kazanmaktadır. (Bozyel, 2019)

Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Biyoloji Anabilim Dalı tarafından yüksek lisans tez çalışması olarak 2019 yılında yürütülen çalışmada, gölobası mevki sulak alanının bitkisel açıdan oldukça önemli bazı türleri barındırdığı tespit edilmiştir. Özellikle bu habitatları temsil en önemli türlerden olan sucul bir relikt eğrelti olan, IUCN'ye göre küresel ölçekte EN kategorisinde (tehlikede) yer alan olan, *Pilularia minuta*'dır. Ülkemizde sadece İzmir'de bilinen bir türdür. *P. minuta* türünün popülasyonu da bu drenaj kanalı boyunca kenar zonda bulunmaktadır. Alandaki diğer önemli bitki ise ulusal ölçekte VU kategorisinde (duyarlı/hassas) yer alan, *Cistus monspeliensis*'tir. Ülkemizde sadece Muğla/Bodrum ve İzmir/ Gölobası'ndaki lokaliteleri ile temsil edilen bir türdür. Bodrum civarında Frigana içerisinde yer almaktadır ve baskın tür değildir. Gölobası civarındaki popülasyon ise oldukça sağlıklı ve baskın tür niteliğinde üst zon vejetasyonda yer almaktadır. Alanda, direkt su içerisinde yaşayan, *Ranunculus peltatus*, *Eleocharis palustris*, *Eleocharis mitracarpa* ve *Callitriche turuncata* gibi önemli sucul türler görülmektedir (Bozyel, 2019). Kenar zonuna ait en önemli türlerden biri ise Ege Üniversitesi Biyoloji Bölümü araştırmacıları tarafından keşfedilmiş ve şu an yayın safhasında olan, dünyada sadece bu alanda yayılış gösteren yeni bir tür "*Isoetes spec nova*" bulunduğunu belirtilmektedir.

2018 yılında Kutlu Aktaş Barajına su aktarım amaçlı alandaki drenaj kanallarının derinleştirilip genişletildiği ve habitatın büyük oranda zarar verildiği belirtilmektedir. Bu nedenle, habitatın doğal su sistemini bozan drenaj kanallarının habitatın mevcut en önemli tehdit unsuru olarak belirtilmiştir. Ayrıca, sahanın tam ortasından geçen İzmir-Çeşme otobanının habitatı bölmesi; çevresindeki yoğun RES baskısı altında olması ve enerji nakil hatları kaynaklı yüzey örtüsü yangınlarının görülmesi ile habitatın önemli üst zon taksonlarından *Cistus monspeliensis* topluluklarının zarar görmesine neden olmuş; turizm potansiyeli yüksek alanlara çok yakın olması nedeniyle yoğun turizm baskısı altında olması, alanda aktif kullanılan bir atış poligonunun yer alması nedeniyle alanın sürekli insan aktivitesiyle karşı karşıya olması; alanda yoğun moloz ve çöp dökümünün olması; alanda yapılan hayvancılık faaliyetlerinden dolayı yoğun otlatma baskısının özellikle önemli ve hassas türlere zarar vermesi alanın diğer tehdit faktörlerini oluşturduğu belirtilmektedir (Bozyel, 2019).

Alaçatı Kıyı Ekosistemi Mahalli Sulak Alanı (Teklif): İzmir İli'nin batısındaki Çeşme Yarımadası'nın güney-batısında yer almaktadır. 351 ha sulak alan sınırı vardır. Geçici sulak çayırlar, tuzcul çayırlar, kumsal, frigana ve sarp kayalıklardan oluşan bir ekosistem mevcuttur. Alanı besleyen ana kaynak Aymaz Deresi'dir. Dere üzerine 1998 yılında Kutlu Aktaş İçme Suyu Barajının yapılması ile sulak alan özelliğini yavaş yavaş yitirmeye başlamıştır. Sahada karasal alanlarda frigana baskındır. Ekosistemi oluşturan Aymaz Deresinin, baraj yapımı ile denize ulaşması kesilince kıyı ekosistemi tatlı sudan tuzlu suya doğru hızla ilerleyen dar bir bantta kalmış ve özelliklerini yitirmeye başlamıştır. Sulak Alanda daha çok tek ve çok yıllık çayır bitkileri görülmekte, kıyı kumluklarda ve tatlı suyun denizle buluştuğu alanda tuzcul çayırlar bulunmaktadır. Sahada amfibiler, sürüngenler ve kemirgenler bulunmaktadır (Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, 2019).



Şekil 28: Alaçatı Sulak Alanı

Önemli Kuş Alanı: İzmir Çeşme KTKGB'nin büyük bir kısmı, 2004 yılında Birdlife International tarafından A1, A3 ve B2 kriterlerine²¹ Önemli Kuş Alanı (ÖKA) (Important Bird Area- IBA) olarak belirlenen 55.740 ha'lık alan içerisinde kalmaktadır. Doğa Derneği tarafından raporlandığı üzere, kıyının batı kesimindeki Mersin Körfezi'nin açıklarında deniz kuşları için önemli bir üreme alanı olan adacıklar bulunmaktadır.

Most recent IBA monitoring assessment			
Year of assessment	Threat score (pressure)	Condition score (state)	Action score (response)
2016	high	unfavourable	low

For more information about IBA monitoring please click here



Şekil 29: Alaçatı Önemli Kuş Alanı (IBA)

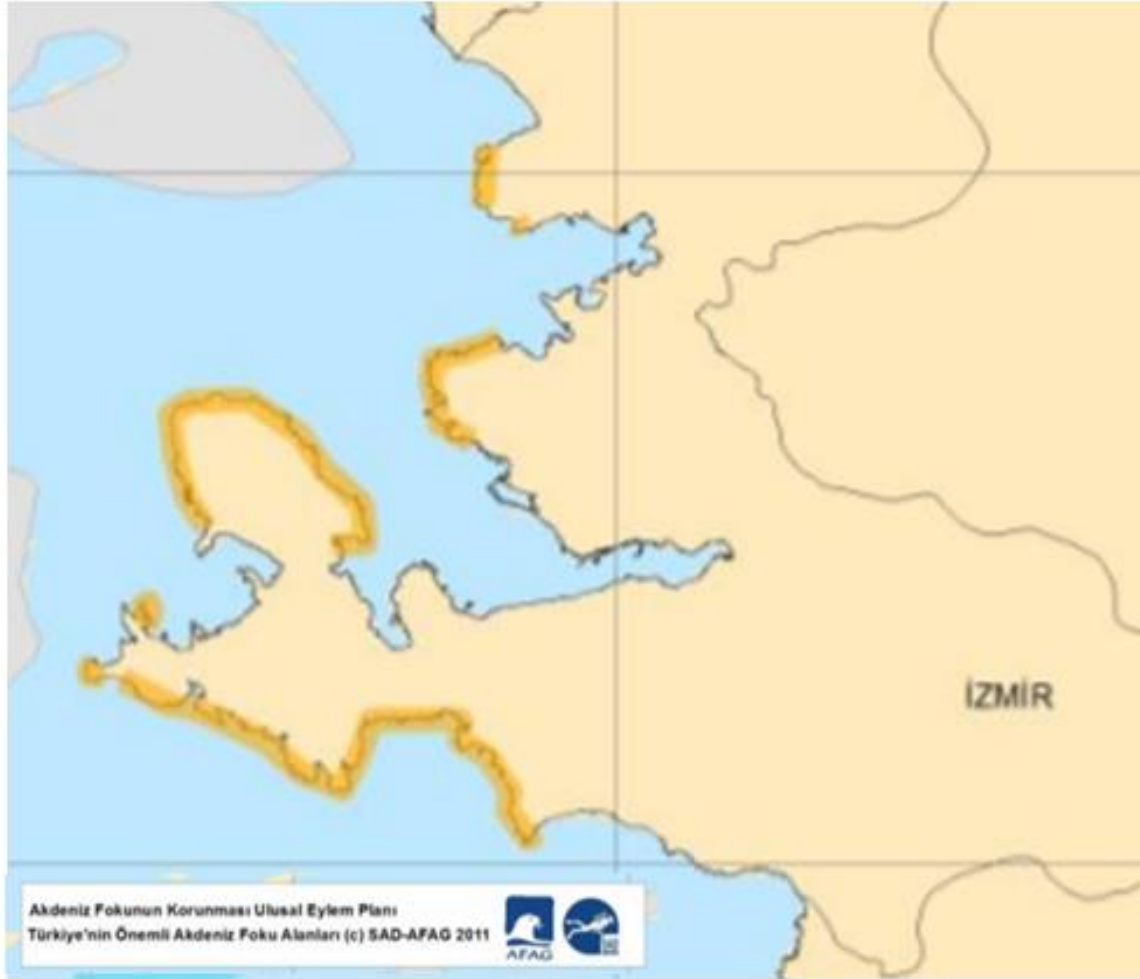
Kaynak: <http://www.birdlife.org>, Şubat 2021

Akdeniz Foku Yaşam Alanı

Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Sualtı Araştırma Derneği – Akdeniz Foku Araştırma Grubu işbirliği ile 2013 yılında hazırlanan hazırlanan Akdeniz Fokunun Türkiye'de Korunması Ulusal Eylem Planı'nda Çeşme'de yer alan akdeniz foku yaşam alanları şu şekilde belirtilmiştir: "Çeşme kuzeyinde (38°20'24.58"K ve 26°18'58.51"D) ile (38°21'43.96"K ve 26°18'8.59"D) arasındaki kıyılar ile Çeşme Batı burnu çevresinde (38°17'27.26"K ve 26°14'35.68"D) ile (38°16'9.59"K ve 26°15'22.91"D) kıyısız noktaları arasında, yerleşim yerleri ve kıyı tesisleri dışında yapılaşmamış ve el değmemiş kıyılar. Bu bölgedeki deniz alanında yer alan adalar, adacıklar ve taşlar; Süngükaya Adası ve Fener Adası vd. Alaçatı-Sığacık kıyıları: **Çeşme güneyinde (38°15'58.43"K ve 26°16'54.58"D) noktası ile Doğanbey Burnu doğu kıyısı (38°3'2.50"K ve 26°52'59.89"D) noktası arasındaki**

²¹ A1: Küresel ölçekte tehdit altındaki türler, A3: Biyom-kısıtlı türler, B2: Avrupada elverişsiz koruma statüsüne sahip türler

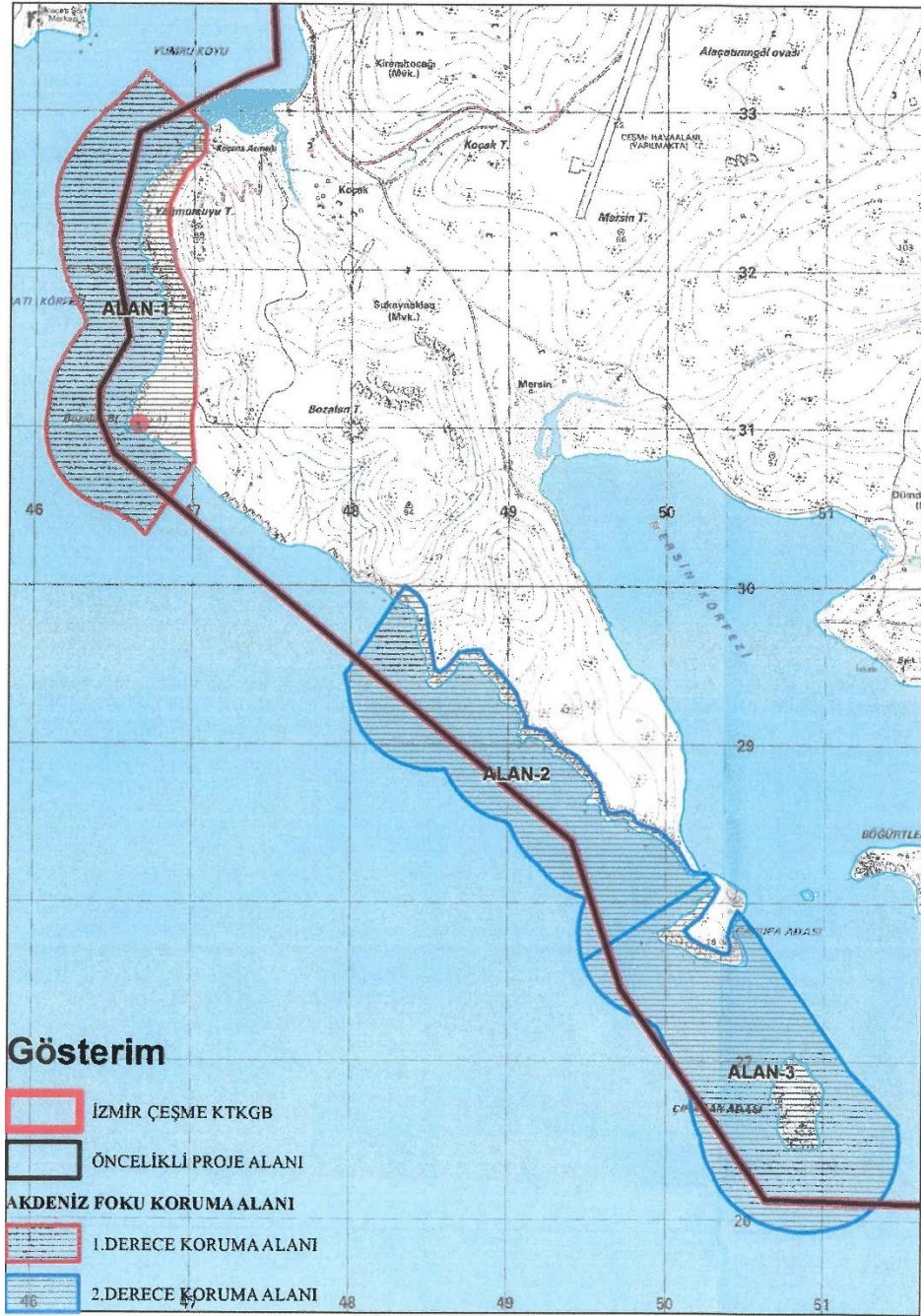
kıyılarda, ayrıca Özdere'de (38° 1'20.79"K ve 27° 4'18.91"D) noktası ile (38° 0'57.28"K ve 27° 5'9.97"D) noktası arasındaki kıyıda, yerleşim yerleri ve kıyı tesisleri dışında yapılaşmamış ve el değmemiş kıyılar ile bu bölgedeki deniz alanında yer alan tüm adalar, adacıklar ve taşlar." Buna göre, Çeşme'de yer alan akdeniz foku yaşam alanlarından üçüncüsü olarak belirtilen Çeşme güneyinde (38°15'58.43"K ve 26°16'54.58"D) noktası ile Doğanbey Burnu doğu kıyısı (38°3'2.50"K ve 26°52'59.89"D) noktası arasındaki kıyılar İzmir Çeşme KTKGB kıyılarını da kapsamaktadır.



Şekil 30: Türkiye'nin önemli Akdeniz Foku Alanları

Kaynak: (SAD-AFAG, 2013)

Bununla birlikte, çalışmalara altlık oluşturması için Yetkili Otorite (KTB) tarafından planlama alanında Akdeniz Foku (*Monachus monachus*) yönelik detaylı bir araştırma ve ekolojik değerlendirme çalışması yürütülmüştür. Çalışma kapsamında Planlama Alanı kıyılarının Akdeniz Foku (*Monachus monachus*) açısından habitat uygunluğu yaklaşık 29 km uzunluğundaki tüm kıyı şeridinin tekne ile yavaş seyir halinde ve dalgıçlar vasıtası ile su seviyesini üzerindeki ve altındaki tüm mağara ve kovukların incelenmesi şeklinde yürütülmüştür. Çalışma sonuçlarına göre, "Birinci Derece Koruma Alanı" ve "İkinci Derece Koruma Alanı" olarak iki farklı kategoride koruma alanı ve bu alanların içinde sürdürülebilir koruma ve kullanıma uygun bölgeler belirlenmiştir. (Bkz. Şekil 31) (Biosphere Çevre Danışmanlık, 2021)



Şekil 31: Planlama alanı kıyılarında Akdeniz Foku için uygun habitatların sınıflandırılması
Kaynak: (Biosphere Çevre Danışmanlık, 2021)

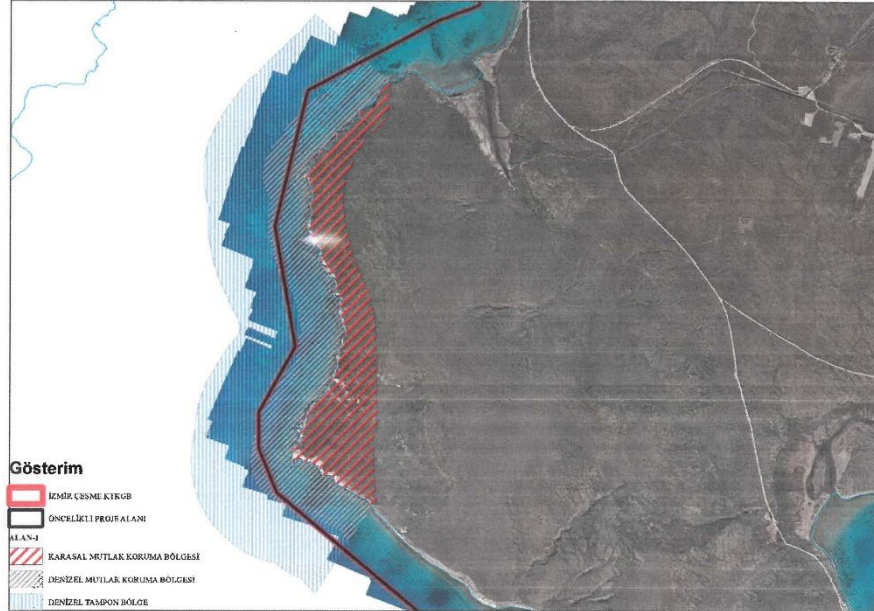
Yukarıda bahsi geçen çalışma kapsamında, her bir alan için “Denizel Mutlak Koruma Bölgesi”, “Karasal Mutlak Koruma Bölgesi ve “Denizel Tampon Bölge” olarak bölgelemeler²² yapılmıştır. Her üç alan içinde söz konusu bölgeler için şu sınırlamalar getirilmiştir;

- Denizel Mutlak Koruma Bölgesi: Bu alanda yüzme, dalma, sörf, kano vb. insan girişi olmaması, tekne ve diğer deniz aracı ile seyir olmaması

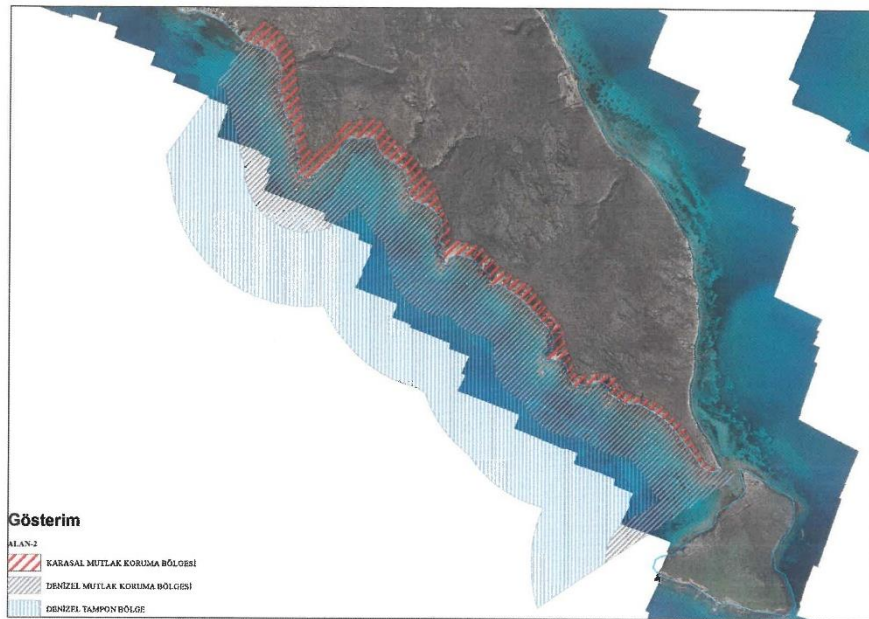
²² Söz konusu çalışma kapsamında;

- Denizel Mutlak Koruma Bölgesi: Kıyı çizgisinden denize doğru ilk 200 metre sınır olacak şekilde;
- Karasal Mutlak Koruma Bölgesi: CBS ortamında, kıyı şeridini insan faaliyet ve yerleşimlerinin ses, ışık ve benzeri etkilerine karşı, coğrafi bariyer oluşturan yükseltiler sınır olacak şekilde;
- Denizel Tampon Bölge: Mutlak Koruma Bölgesi sınırlarından itibaren ilk 300 m olacak şekilde belirlenmiştir.

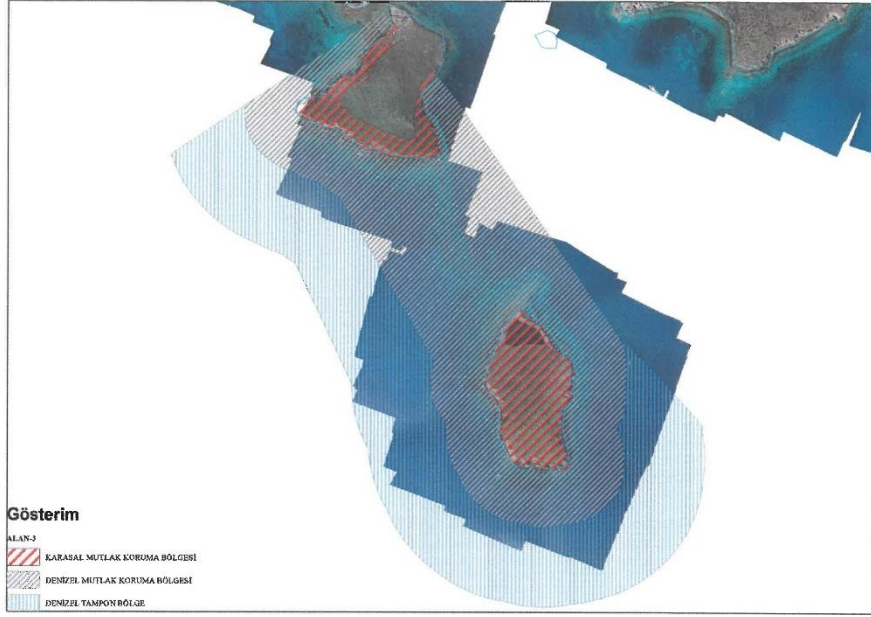
- Karasal Mutlak Koruma Bölgesi: Bu bölgede karasal alanın dışında insan girişi olmaması, herhangi bir yapılaşma ve konaklama olmaması, ortamın doğal dokusunun bozulmamasına dikkat edilmesi
- Denizel Tampon Bölge: Tampon bölge denizel alanında yüzmeye, dalma, sörf, kano vb insan girişi ve tekne ve diğer deniz aracı ile (balıkçılık, dalış, gezinti tekneleri) ile seyir olabileceği ancak amatör/profesyonel avlanma (paragat, ağ, zıpkın vs. olmaması).



Şekil 32: Planlama Alanı 1. Derece Akdeniz Foku Koruma Alanı (Alan 1)
(Biosphere Çevre Danışmanlık, 2021)



Şekil 33: Planlama Alanı 2. Derece Akdeniz Foku Koruma Alanı (Alan 2)
(Biosphere Çevre Danışmanlık, 2021)



Şekil 34: Planlama Alanı 2. Derece Akdeniz Foku Koruma Alanı (Alan 3)
(Biosphere Çevre Danışmanlık, 2021)

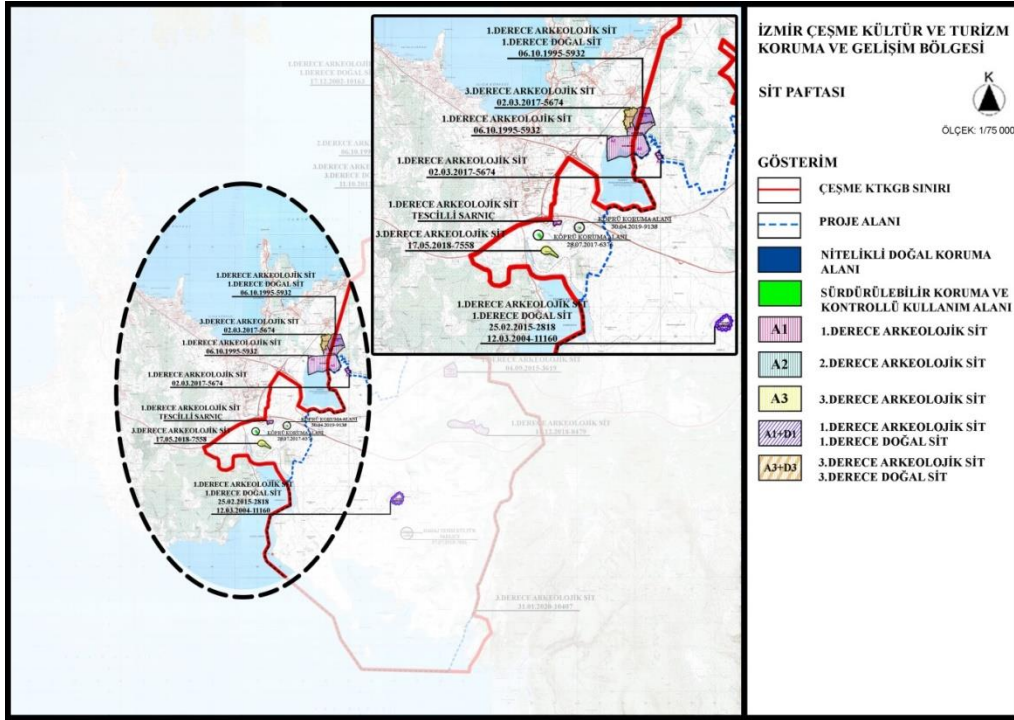
2.1.11 KÜLTÜREL MİRAS

İlçede tarihi yapı olarak en önemli eser Çeşme Kalesi'dir. Çeşme Kalesi, Osmanlılar zamanında 1508 yılında 2. Beyazıt tarafından yaptırılmıştır. İlçe isminden anlaşılacağı üzere birçok tarihi çeşmeye sahiptir. Çeşme'nin çeşitli mahallelerinde 18. ve 19. yüzyıllardan kalma Anonim Çeşme, Kaymakam Çeşmesi ve Molla Çeşmesi adı ile anılan üç önemli Çeşme bulunmaktadır. (Kaymakamlığı, 2021). Alaçatı Evleri; tarihsel ve kültürel miras açısından önemli özellikler taşımaktadır. Çoğu 19. yüzyıldan kalmadır. Alaçatı Evleri, Osmanlıların Ege kıyılarında oluşturduğu karma mimari örneğidir.

İzmir Çeşme KTKGB 'nin Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı çevresi

İzmir Çeşme KTKGB 'nin Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı çevresinde yer alan kısmında 5 adet 1. derece arkeolojik sit alanı, 2 adet 3. derece arkeolojik sit alanı ve 2 adet "Köprü Koruma Alanı" bulunmaktadır (Şekil 35)

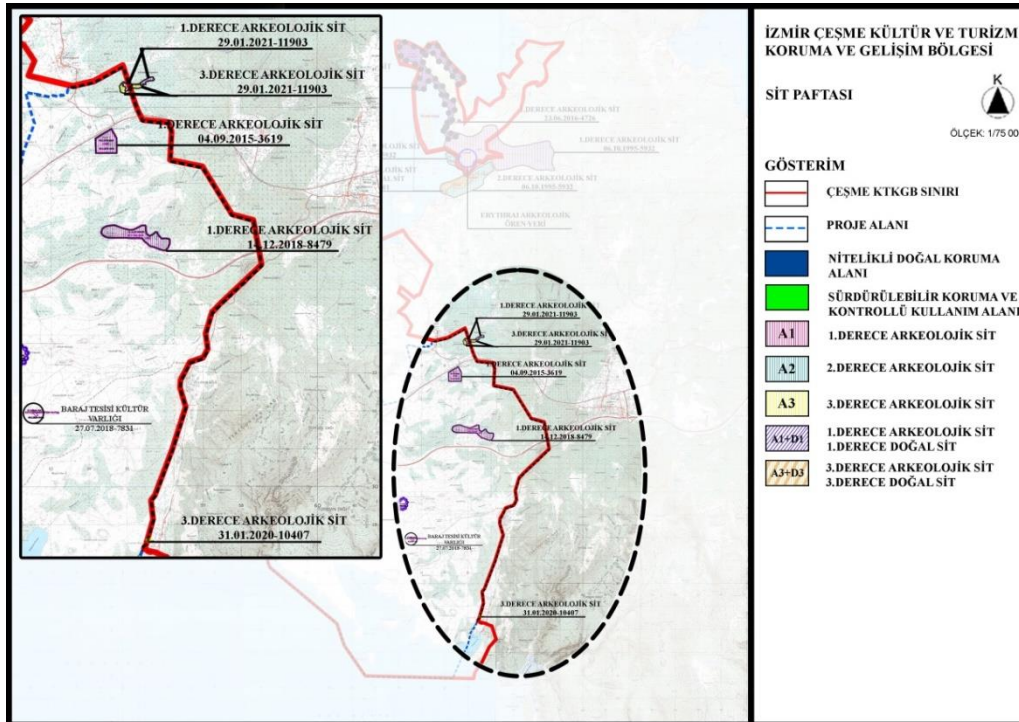
Köprü ve Köprü Ayağı: Alaçatı'nın ve İzmir Alaçatı otoyolunun güneyinde, 71-72 km'ler arasında Bayındır İnşaat Şantiyesi alanı içerisinde üç gözlü köprü ve köprünün yaklaşık 500 metre kadar batısında iki gözlü bir köprü ayağı saptanmıştır. Osmanlı Dönemine ait olduğu düşünülen köprü küçük düzensiz taşlar ve kireç harç ile inşa edilmiştir. Düzgün yönlü taşlarla örülen Kemerin üst kısmı günümüzde tahribata uğramıştır. Toprak dolgu altında izlenebilen kemer kısımları düzgün yönlü taşlarla örülüdür. Yoğun tahribata uğramış olan köprü ayağı da köprüye benzer şekilde küçük düzensiz taşlar ve kireç harç ile inşa edilmiştir.



Şekil 35: Arkeolojik Sit Alanları – Kutlu Aktaş Barajı Çevresi

İzmir Çeşme KTKGB ‘nin Çeşme Urla sınırında yer alan bölge

İzmir Çeşme KTKGB ‘nin Çeşme Urla sınırında yer alan bölgede 3 adet 1. derece arkeolojik sit, 2 adet 3. Derece arkeolojik sit ve 1 adet “Baraj Tesisi Kültür Varlığı” bulunmaktadır.



Şekil 36: Arkeolojik Sit Alanları – Çeşme Urla Sınırı

Karaköy: İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 14.12.2018 tarih ve 8479 sayılı kararı ile 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmiştir. Bölgede bulunan yazıtlar ve kalıntılar ışığında Çeşme ilçesine bağlı Karaköy yerleşiminin 4 bin yıl öncesine dayandığı ve bölgedeki ilk Türk köylerinden biri olduğu kabul edilmektedir. Eteklerinde yer alan zeytinlik alan içerisinde Roma Bizans Dönemi seramik ve çatı kiremiti parçaları tespit edilmiştir. Bir tepe üzerine kurulmuş olan Karaköy’de evler genellikle 2 katlı olup her evin önünde taş duvarla

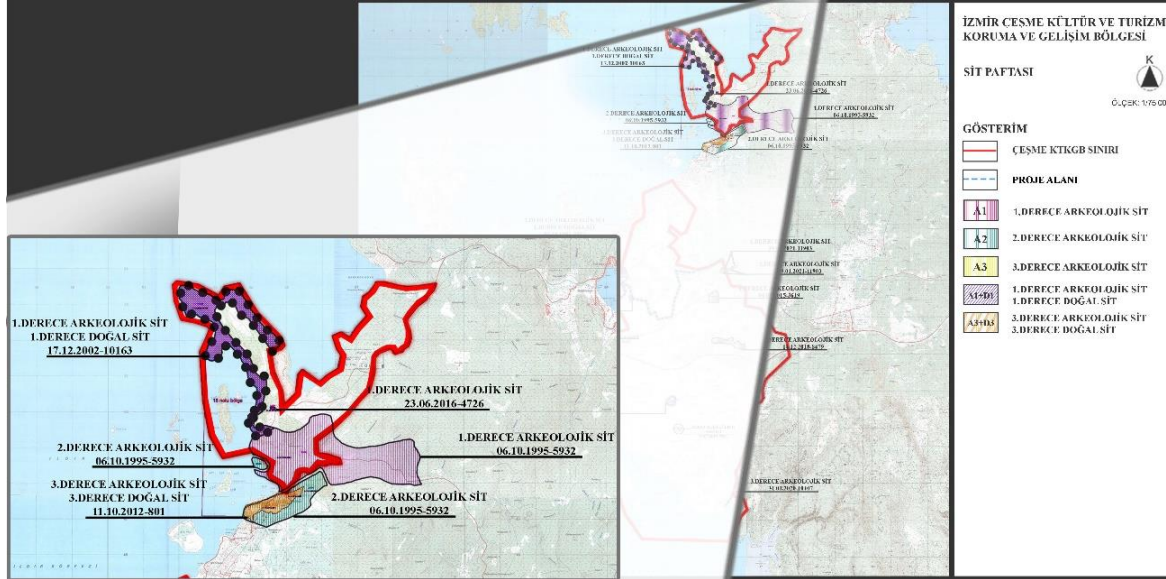
çevrili küçük bir bahçe vardır. Evlerin tamamının duvarları Türk ev yapım stiline uygun olarak, tahta dikmelerin arasına düzgünce yerleştirilmiş taşlardan yapılmıştır. Evlerinin özel yapısı, camisi ve köy mezarlığındaki mezar taşlarının yapısı Karaköy'ün bir Türk Köyü olduğunu gösteren en önemli bulgulardır. 1950 senesinde su azlığı ve ulaşım zorluğu nedeniyle terk edilen Karaköy'den ayrılan halkın çoğu Alaçatı'da, az bir kısmı ise Çeşme ilçesinde yaşantılarını sürdürmektedir.



Şekil 37: Karaköy

İzmir Çeşme KTKGB 'nin kuzey bölümü

İzmir Çeşme KTKGB 'nin kuzey bölümünde 3 adet 1. derece arkeolojik sit, 2 adet 2. derece arkeolojik sit ve 1 adet 3. derece arkeolojik sit alanı bulunmaktadır.



Şekil 38: Arkeolojik Sit Alanları – Kuzey

Erythrai (İldırı) Antik Kenti İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 06.10.1995 tarih ve 5932 sayılı kararı ile 1. Derece ve 2. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmiştir. Yukarıda verilen şekilde İzmir Çeşme KTKGB sınırları içinde kalan 2. Derece Arkeolojik Sit 06.10.1995-5932 ve İzmir Çeşme KTKGB sınırında kalan 1. Derece Arkeolojik Sit 06.10.1995-5932 olarak sınırları gösterilmiştir.

Antik çağda on iki İon devletinin önde gelenlerinden olan Erythrai, Antik Ege dünyasının önemli yerleşimlerden biridir. Kentte ele geçen bulgular bu yörede İlk Tunç çağından bu yana yerleşimin olduğunu göstermektedir. Bu alan bir dönem Lidya ve daha sonra Persler'in eline geçmiş daha sonra bütün İon kentleriyle birlikte İskender bağımsızlığını kazandırmıştır. İskender'in ölümü ile Pergamon (Bergama) Krallığının eline geçen Erythrai; Roma

İmparatorluğu içinde özgür bir kent statüsü kazanmıştır. 1366'da Türk egemenliğine girdikten sonra İlderem ve İldırı adlarıyla anılmaya başlanmıştır. Şehirde 1963-1966 yılları arasında Prof. Hakkı Gültekin ve sonraları Prof. Ekrem Akurgal tarafından kazı çalışmaları yapılmıştır. İlk önce MÖ 3.yüzyıl sonralarında yapıldığı sanılan Akropol'ün kuzey yamaçlarındaki antik tiyatro toprak altından çıkarılmıştır. Akropolün en yüksek düzlüğünde yapılan araştırmalarda Athena tapınağına ait kalıntılar bulunmuştur. Şehrin etrafının 5 km uzunluğa sahip bir surla çevrili olduğu anlaşılmıştır. Akropolde yapılan araştırmalarda ise MÖ 6. ve 7.yüzyıl'dan kalma çanak, çömlek, taş ve topraktan figürler bulunmuştur. Devam eden çalışmalara göre, Erythrai'daki en erken yerleşim izleri, M.Ö. 3. Bin'e kadar geri gitmeye başlamıştır. Erythrai'daki yüzey kalıntılarının bazıları ile ilgili kısa bilgiler ve görüntüler aşağıda verilmiştir. (ANKÜSAM, 2021).

Cennettepe: Kazıları ilk defa 1978 yılında Ekrem Akurgal tarafından başlatılmıştır. İkinci Nesil Kazılar bölgeye odaklanmış ve çok sayıda mozaik ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca bulgular, başlangıç bölgedeki yerleşimin tarihi bronz çağına kadar uzanmaktadır. Şuan bölgedeki çalışmalar 2007 yılından buyana Ankara Üniversitesi Doç. Dr Ayşe Gül Akalın Orbay tarafından yürütülmektedir. Bölgenin Arkeoparka dönüştürülmesine yönelik talepler bulunmaktadır.

Tiyatro: İlk yapım dönemi İÖ. 3. yy'ın ilk yarısına karşılık gelmektedir. Çift diazomalı (seyirci oturma platformları) olan yapının cavea'sı (yarım daire formu seyirci oturma kısmı) ve analemma duvarları Hadrian döneminde eklenti ve tamir gördüğü tahmin edilmektedir. Görsel anlamda herkes için ilgi çekici olan tiyatronun restorasyonu ve kültürel etkinliklere açılması konusunda yoğun talep vardır. Ancak Erythrai tiyatrosu kalan haliyle diğer restorasyon görmüş örneklerin şansına sahip değildir. (ANKÜSAM, 2021)

Athena Tapınağı ve Megaron Meydanı: Tiyatronun bulunduğu yamacın tepesi yani akropolde yer alan tapınak, poligonol (çok köşeli) duvar örgüsünün gösterdiği özelliklere göre ilk İÖ. 8. yy'ın ikinci yarısında inşa edilmiş ama 7. ve 6 yy'larda farklı eklerle genişletilmiştir. Kullanılan polygonal duvar (çok köşeli kütsel taşlarla oluşturulan örgü) tekniği ve iç mekanda yer alan rampası ile Arkaik Çağ mimarisinin önemli bir örneği olarak kabul edilmektedir. (ANKÜSAM, 2021)

Heroon: Tiyatroya giden yolun girişinde yer alan Heroon, Erythrai'da yaşamış dönemin ünlü komutanı vb. önemli kişi adına yapılmış olan anıtsal bir mezardır. (ANKÜSAM, 2021)

Agora: Akropol tepesinin kuzeybatı yamacındaki düz alanının tiyatro gibi anıtsal yapılarla çevrili geniş bir düzlük alanı olması nedeniyle agora (yurttaşların toplandığı kent alanı) olduğu tahmin edilmektedir. Ancak henüz kazılmamış, tarım arazisi olarak kullanılmaktadır. (Topal, 2017)

2.1.12 PLANLAMA BÖLGESİNİN SOSYO EKONOMİK ÖZELLİKLERİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2014 yılı verileri kullanılarak yürütülen, İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2017) göre, Türkiye'nin ilçeleri, sekiz kategori altındaki 32 değişken göz önüne alınarak, demografi, istihdam, eğitim, sağlık, rekabetçilik, mali değişkenler ve yaşam kalitesi olmak üzere altı kademe gelişmişlik seviyesinde sınıflandırılmıştır. Bu çalışma sonuçlarına göre, Çeşme İlçesi 1. Kademe Gelişmiş İlçeler arasında yer almaktadır. Çeşme İlçesinin, Türkiye genelinde 970 ilçe arasından 22., İzmir ilinde ise 30 ilçe arasından 4. gelişmişlik sıralamasında olduğu belirlenmiştir.

Demografik Yapı

İzmir Çeşme KTKGB Planlama Alanının içinde bulunduğu İzmir ili, Türkiye'nin en fazla nüfusa sahip üçüncü ilidir. 2020 yılında 46.093 kişi olan Çeşme ilçesinin nüfusu İzmir ili nüfusunun yaklaşık %1 'ini, Urla, Seferihisar, Güzelbahçe ve Karaburun'da yer aldığı Yarımada nüfusunun ise yaklaşık %25 'ini oluşturmaktadır. Çeşme Kaymakamlığı internet sayfasında verilen bilgilere göre ilçenin yaz nüfusunun 250.000-300.000'e, bazı kaynaklarda da 1,000,000'a kadar çıktığı belirtilmektedir. Bununla birlikte son dönemde pandemi nedeniyle kış nüfusunda da artış olduğu belirtilmektedir.

Son on yıldaki nüfus artış hızları incelendiğinde, nüfus artış hızı Türkiye'de %13,4, İzmir'de %11,3 iken Çeşme'de bu oranın %39,5 olduğu görülmektedir (Tablo 11). Artan nüfus daha çok yaşlı nüfustur. Yarımada Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi'nde de belirtildiği gibi nüfus yaşlanma eğilimindedir. Yarımada genç nüfus göçü vermekte yaşlı

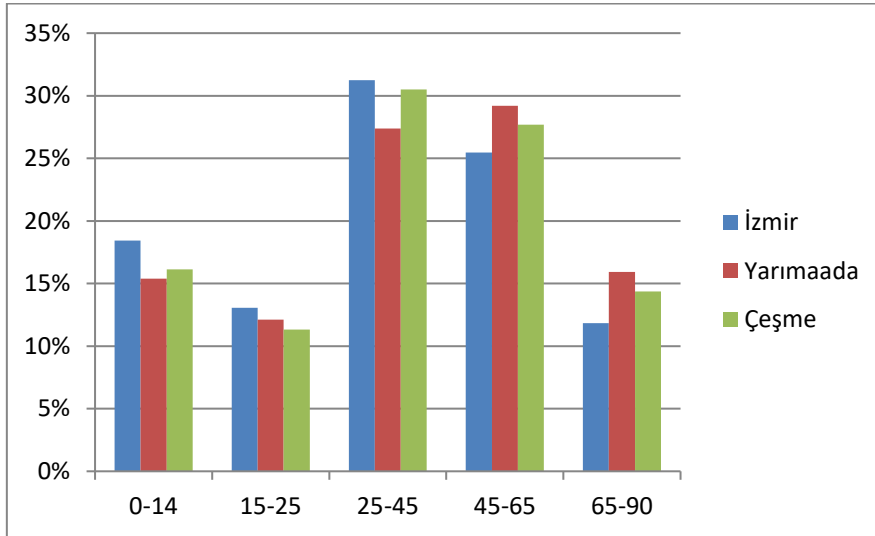
nüfus göçü almaktadır.

Tablo 11: 2010-2020 yılları arası nüfus değişimi, Türkiye, İzmir, Çeşme

Yıllar	Türkiye Nüfusu	İzmir	Çeşme
2010	73.722.988	3.948.848	33.051
2011	74.724.269	3.965.232	33.931
2012	75.627.384	4.005.459	34.563
2013	76.667.864	4.061.074	35.965
2014	77.695.904	4.113.072	39.243
2015	78.741.053	4.168.415	39.243
2016	79.814.871	4.223.545	40.312
2017	80.810.525	4.279.677	41.278
2018	82.003.882	4.320.519	43.489
2019	83.154.997	4.367.251	44.363
2020	83.614.362	4.394.694	46.093
2021	84.680.273	4.425.789	48.167
Eğilim	%13,4 ↑	%11,3 ↑	%39,5 ↑

Kaynak: TÜİK

Nüfus Yaş Grupları: Nüfusun yaş gruplarına göre dağılım yüzdesi incelendiğinde, Çeşme ilçesinde nüfusun %29'u 45-65 yaş grubunda, %27'si 25-45 yaş grubunda, %16'sı 65-90 yaş grubunda, %15'i 0-14 yaş grubunda, %12'si ise 15-25 yaş grubunda yer almaktadır. İzmir ve Yarımada genelinde karşılaştırıldığında, tamamında en yüksek yaş grubunu 25-45 ve 45-65 yaş grubu oluşturmaktadır. 25-45 yaş grubunda Yarımada'ya göre daha yüksek bir nüfus yüzdesi Çeşme'de ikamet etmektedir. 45-90 yaş aralığındaki nüfus yüzdesi ise İzmir'e göre daha yüksek ancak Yarımada'ya göre nispeten daha düşüktür. 25 yaş altı genç nüfus yüzdesi İzmir'den daha düşüktür.



Şekil 39: Nüfusun yaş gruplarına göre dağılım yüzdesi

Kaynak: TÜİK verileri üzerinden SÇD Ekibi tarafından hazırlanmıştır.

Sosyokültürel Yapı

Yarımada Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi'nde Yarımada'ya gelenler ve gidenler sonucu kültür çeşitlenirken, diğer yandan da yerel kültürün kaybolma eğiliminde olduğu belirtilmektedir (İZKA İ. , 2014).

İZSU Stratejik Planında, kontrolsüz nüfus artışı ve yapılaşma, dönemsel nüfus artışları, doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı sosyokültürel anlamda ildeki en önemli sorunlardan biri olarak belirtilmiştir (İZSU, İZSU Stratejik Planı 2020-2024, 2020)

Ekonomik Profil

İzmir ekonomisinde en büyük payı hizmet sektörü, ikinci sırada sanayi sektörü, en son sırada ise tarım sektörü oluşturmaktadır. 2017 yılı verilerine göre, hizmet sektörünün, sanayinin ve tarımın Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİH)

içindeki payı sırasıyla %57,5, %37,5 ve %5 'dir (Küçüközmen, 2019). İzmir'de GSYİH'daki tarımın payı yıllar itibarı ile bir azalış eğilimindedir. 1987 yılında %10,4 olan bu değer, 2001 yılında %7, 2017'de ise %5'e kadar gerilemiştir (İZKA İ. , 2014).

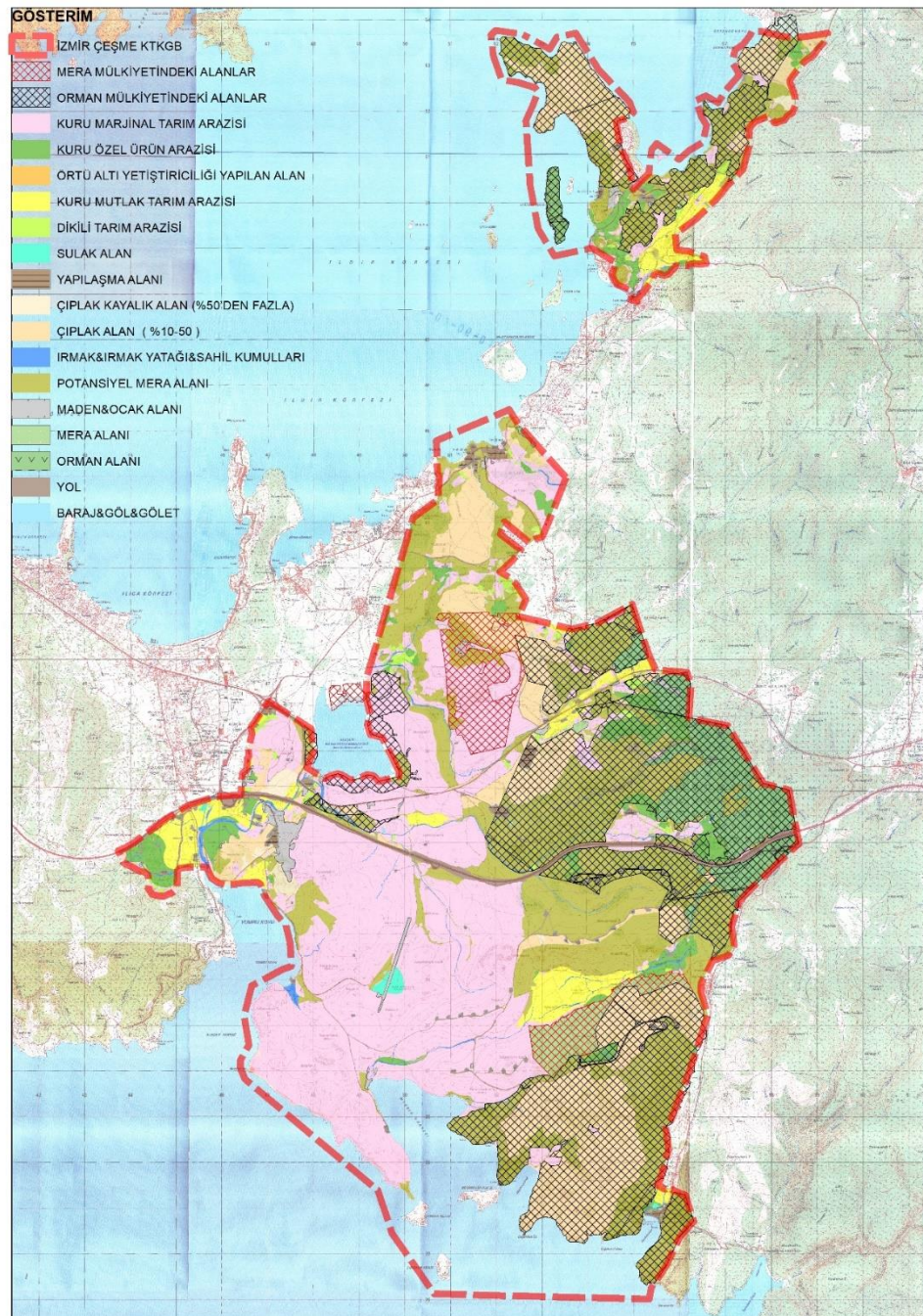
A. Sanayi

İlçede büyük ölçekli sanayi kuruluşu bulunmamakla birlikte, üç adet orta kapasiteli zeytin yağhanesi mevcuttur. (Kaymakamlığı, 2021). İzmir Çeşme KTKGB'de ise, 10 adet işletme ruhsatı bulunan ve 2 adet arama ruhsatı bulunan maden ocakları bulunmaktadır.



Ağırlıklı olarak kavun, marul, domates, enginar, patlıcan, lahanası, buğday ve arpa tarımı yapılmaktadır. Dikili tarım arazisi olarak tanımlanan alanların büyük çoğunluğu, 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun hükümleri ile korunan zeytinlik alanlardan oluşmaktadır. Sakız ağacı da bölgenin önemli doğal ürünlerinden biridir. Bölgede aynı zamanda güvenilir ve sağlıklı gıdaya ulaşım açısından önemli olan Organik ve İyi Tarım Uygulamaları da yapılmaktadır. (Planlama Ekibi, Proje Alanına İlişkin Araştırma Raporu, 2021)

Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarım arazilerinin sınıflandırması çalışmaları ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün resmi internet sayfasından elde edilen mülkiyet bilgileri doğrultusunda Planlama Ekibi tarafından hazırlanan İzmir Çeşme KTKGB için tarımsal arazi kullanım planı ve tarım arazilerinin sınıflandırılması haritaları aşağıda verilmiştir.



Şekil 41: İzmir Çeşme KTKGB Tarım Arazilerinin Sınıflandırılması
Kaynak: (Plan Gereke Raporu, 2022)

Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Arazi Kullanım Planı (AKUP)²³ Değerlendirme tablosuna göre (Tablo 12)

Tablo 12: Arazi Kullanım Planı Değerlendirme Tablosu

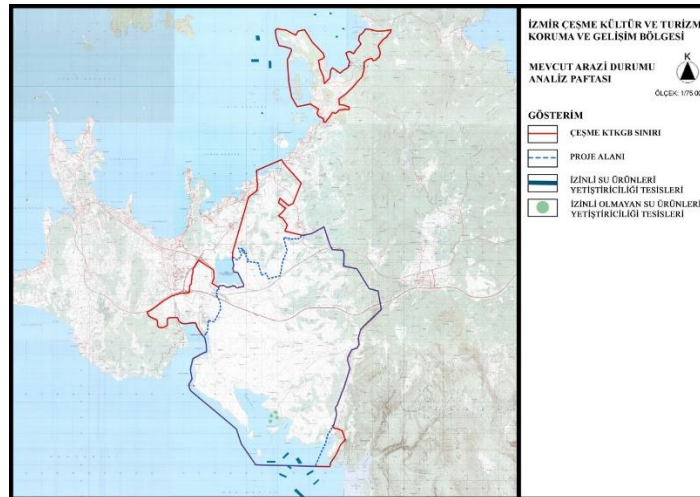
TARIM ALANLARI		TARIM DIŞI ALANLAR		Kapsam Dışı Alanlar
Mutlak Korunacak Alanlar	Alternatif Alan Olarak Değerlendirilebilecek Alanlar	Alternatif Alan Olarak Değerlendirilebilecek Alanlar	Bugünkü Niteliği Devam Ettirilecek Alanlar	
Sulu mutlak tarım arazisi	Kuru marjinal tarım arazisi	Çıplak kayalık alan (%50'den fazla)	İrmak, ırmak yatağı, sahil kumulları	Mera alanı
Kuru mutlak tarım arazisi		Çıplak alan (%10-50)	Baraj, Göl, Gölet	Orman alanı
Dikili tarım arazisi		Maden, Ocak alanı	Sulak alan	Yapılaşma alanı
Sulu özel ürün arazisi		Potansiyel mera alanı	Daimî karla kaplı alan	Yol
Kuru özel ürün arazisi				
Örtü altı yetiştiriciliği yapılan alan				
Sulu marjinal tarım arazisi				

Kaynak: (Plan Gerekçe Raporu, 2022) - Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü) 15.12.2020 tarihli ve 58125898 sayılı yazısı

C. Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği

Ege Denizi'nde mevcut stokların korunması, üretimin artırılması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla Çeşme mülki deniz sınırları içerisinde kalan alanlar; 22 Mart 1983 tarih ve 17938 sayılı Resmi Gazete'nin yayınlanan kararı ile "Kuzeyde; Çeşme İlçe hudutları Gerence Körfezi ve Güneyde Urla İlçesiyle sınır teşkil eden Zeytinli Körfezi'nden çıkılacak dik hatlar arasında kalan ve karasularımız içinde bulunan bu alanlar ile bu kıyılara akan tüm akarsu ve azmaklar" su ürünleri istihsal alanı olarak belirlenmiştir.

İzmir Çeşme KTKGB sınırları içerisinde "1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği" hükümleri doğrultusunda ve ilgili diğer kurumlarla beraber Tarım ve Orman Bakanlığı'nın olumlu görüşleri alınarak yetiştiricilik faaliyeti yürütmekte olan 3 adet "İzinli Su Ürünleri Yetiştiriciliği Tesisi" bulunmaktadır. Bunun yanı sıra KTKGB sınırları dışında muhtelif uzaklıklarda ağ kafeslerde su ürünleri yetiştiriciliği yapan izinli tesisler ve Mersin Körfezi çevresinde izinli olmayan su ürünleri yetiştiriciliği tesisleri de bulunmaktadır. (Bkz. Şekil 42)



Şekil 42: İzinli ve izinsiz su ürünleri yetiştiriciliği tesisleri

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığının (Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü) 23.01.2020 tarih, 238532 sayılı yazısı

²³ Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu (RG tarih 19.07.2005 tarih ve Sayı 25880) Madde 10'a göre; **Arazi kullanım plânları**, ülkesel ve bölgesel plânlamalara temel oluşturan ve diğer fizikî plânlamalara veri teşkil eden; su potansiyeli, toprak veri tabanı ve haritaları esas alınarak çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda toprağın niteliği, arazinin yeteneği ve diğer arazi özellikleri gözetilerek uygun arazi kullanım şekillerinin belirlendiği planlardır.

Turizm

Çeşme ilçesi çeşitli turizm imkânlarıyla İzmir ilinin en çok tesis barındıran ilçesidir. Çeşme ilçesinde başta deniz (kıyı) turizmi olmak üzere kültür turizmi, termal turizm, doğa turizmi, kamp turizmi ve spor turizmi yapılmaktadır. Sahip olduğu kıyı alanları sayesinde deniz turizmi özelinde önemli bir potansiyele sahiptir.

Çeşme ilçesinde Tablo 13'de verilen 11 adet Turizm Merkezi²⁴ yer almakta olup ve ilçe yüz ölçümünün yaklaşık %25'ini oluşturmaktadır.

Tablo 13: Çeşme İlçesindeki Turizm Merkezleri

No	Adı	Tema	Açıklama	İlan edildiği Resmi Tarih ve Sayısı
1	İzmir Alaçatı TM	Kıyı	Doğal	06.09.1982 - 17804
2	İzmir Çeşme Altinkum TM	Kıyı	Doğal	07.12.1985 - 18951
3	İzmir Çeşme Paşa Limanı	Kıyı	Doğal	05.08.1986 - 19186
4	İzmir Çeşme Reisdere	Kıyı	Doğal	13.03.2008 - 26815
5	İzmir Alaçatı Çakabey	Kıyı	Doğal	06.02.2010 - 27485
6	İzmir Alaçatı Yumru Koyu	Kıyı	Doğal	06.02.2010 - 27485
7	İzmir Alaçatı Güvercinlik	Kıyı	Doğal	06.02.2010 - 27485
8	İzmir Çeşme Şifne	Kıyı	Doğal	06.02.2010 - 27485
9	İzmir Alaçatı Mersin	Kıyı	Doğal	05.06.2011 - 27955
10	İzmir Çeşme Altinkum TM	Kıyı	Doğal	02.12.2011 - 28130
11	İzmir Çeşme Ayasaranda	Kıyı	Arkeolojik,	02.12.2011 - 28130

Kaynak: (KTB K. , 2021)

Turizm Tesisleri ve Turist Sayıları: Çeşme ilçesi çeşitli turizm imkânlarıyla İzmir ilinin en çok tesis barındıran ilçesidir. Çeşme ilçesinin yatak kapasitesi 9.357 adet işletme belgeli, 3.246 adet yatırım belgeli ve 17.959 adet olmak üzere toplamda 30.562 adet olup, bu oran İzmir ilinin toplamda 130.717 olan yatak kapasitesinin yaklaşık %13'üne denk gelmektedir

2017-2019 yılları arasında İzmir İli ve Çeşme İlçesi'ne gelen yerli ve yabancı turist sayıları incelendiğinde, İl genelinde yabancı turist sayısı yerli turist sayısından fazla iken, Çeşme İlçesinde yerli turist sayısının daha yüksek olduğu, ancak 2019 yılında Çeşme'ye gelen yabancı turist sayısında belirgin bir artış olduğu görülmektedir. (Bkz. Tablo 14)

Tablo 14: 2013-2019 Çeşme Turizm Tesislerinde Konaklayan Turist Sayıları

	2013 ^a	2014 ^a	2015 ^a	2017 ^b	2018 ^b	2019 ^b	2020
Yerli Turist Sayısı	507.118	564.945	581.408	727.260	858.215	666.164	973.999
Yabancı Turist Sayısı	74.070	64.818	53.997	72.853	98.698	142.617	169.472

Kaynak: a. (Kaymakamlığı, 2021) b: (Planlama Ekibi, Proje Alanına İlişkin Araştırma Raporu, 2021),

Son üç yılda, Çeşme Limanından giriş yapan turist sayıları aşağıda Tablo 15'de verilmiştir.

Tablo 15: Çeşme'ye limandan Giriş Yapan Turistlerin Yıllara Göre Dağılımı

	2018	2019	2020	2021
Çeşme Limanından giriş yapan turist sayısı	55.448	73.672	5.145	944

Kaynak: (İzmir KTM, 2022);

Bununla birlikte, il genelinde son üç yıldaki turist verileri incelendiğinde, COVID-19 salgını nedeniyle 2020 yılında

²⁴ 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 3. maddesine göre "Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında, öncelikle geliştirilmesi öngörülen; yeri, mevkii ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen, turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan yerleri veya bölümleri" olarak tanımlanmaktadır.

ciddi oranda düşüş olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 16).

Tablo 16: İzmir'e Gelen Yerli ve Yabancı Turistlerin Yıllara Göre Dağılımı

	2018	2019	2020	2021
Yabancı Turist	1.021.576	1.224.634	297.442	698.351
Yerli Turist	661.712	750.553	267.018	338.511
Toplam	1.683.288	1.975.187	564.460	1.036.872

Kaynak: (İzmir KTM, 2022);

Dünya Turizm Örgütü verilerine göre, COVID-19 salgınının küresel turizm üzerindeki yıkıcı etkisi devam etmektedir. Tüm dünya ülkelerinde uluslararası turist girişlerinde büyük düşüşler yaşanmaya devam etmektedir. Tüm dünyada, 2020 yılında 2019 yılına göre %73 düşüş yaşanırken, bu oran 2021 yılının ocak ayında %87'ye ulaşmıştır. (UNWTO, 2021)



Şekil 43: Yabancı turist girişlerinde % değişim

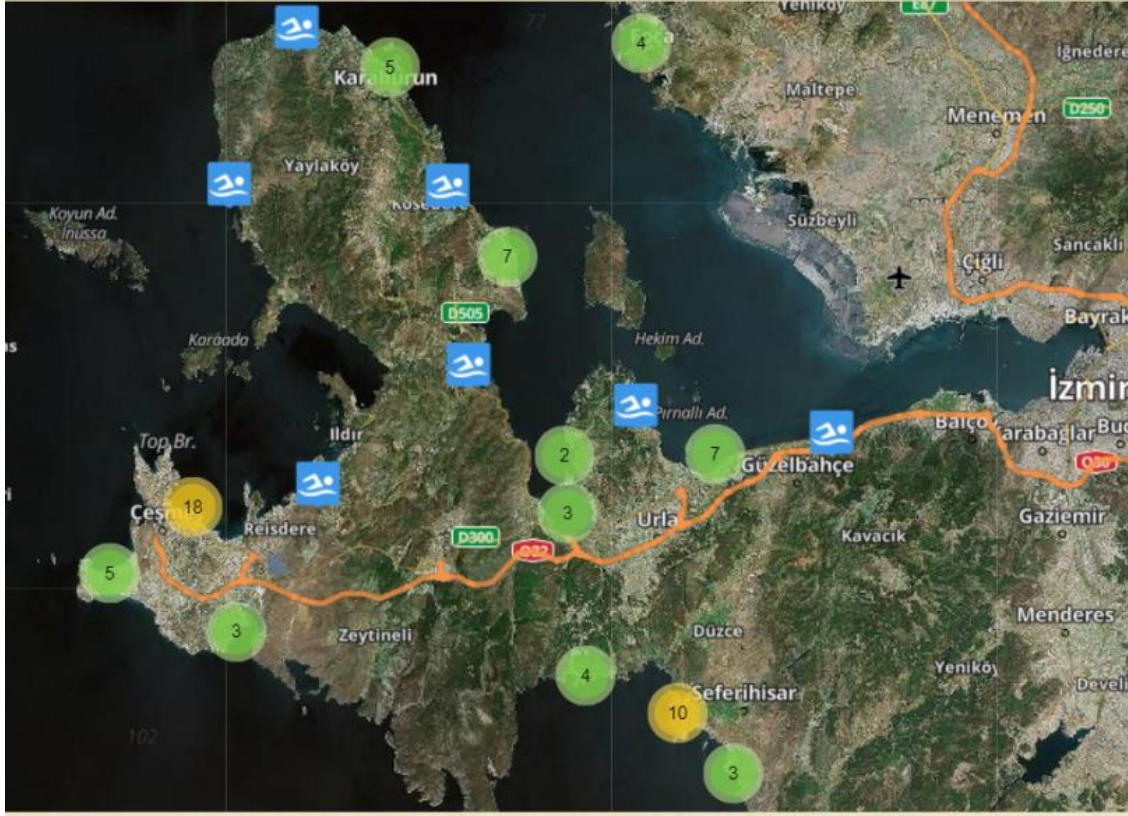
Kaynak: (UNWTO, 2021)

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından 2020 Haziran ayında hazırlanan COVID-19 Dirençlilik Eylem Planına göre pandeminin en çok etkilediği sektör turizm olarak belirtilmiştir. İzmir Yeşil Şehir Eylem Planına göre, pandeminin, turizm sektörü üzerinde bu denli büyük bir şok etkisi olması beklenmemekte, hızlı etkiler yerine sistematik ve uzun süreli etkilerinin olacağı düşünülmektedir. Bu sebeple, etkilere karşı hazırlıklı olmanın zorunluluğu belirtilmektedir. (İBB, 2020)

Spor Turizmi (Rüzgâr Sörfü): Alaçatı'nın rüzgar sörfüne elverişli plajları turizm açısından önem taşımaktadır. Rüzgar sörfü dünya ölçeğinde tanınırlığa sahiptir. Özellikle, 2000'lerin başından itibaren Alaçatı'da turizmde hızlı gelişme yaşanmıştır. Alaçatı Turizm Merkezi, uluslararası rüzgâr sörfü yarışmalarının organize edildiği nitelikli koylarıyla önemli bir yerdir. Özellikle Çark, Windsurf ve Yumru Koy plajları sahip olduğu doğal güzellikleri sayesinde sörf yapılmasına olanak sağlamaktadır ve bu kapsamda bölgede şu festival ve yarışmalar düzenlenmektedir:

- Alaçatı Sörf Festivali
- PWA Windsurf Dünya Kupası Alaçatı Ayağı
- Türkiye Windsurf Ligi Yarışları Alaçatı Ayağı
- Alaçatı Fishing Uluslararası Balıkçılık Turnuvası
- IFCA Çocuklar, Gençler & Büyükler Dünya Sörf Şampiyonası

Deniz (kıyı) Turizmi: Çeşme İlçesinde 16 tanesi Karaburun'da olmak üzere toplam 43 adet plaj bulunmaktadır. İzmir Çeşme KTKGB kıyılarında plaj bulunmamaktadır.



Şekil 44: Çeşme'de yer alan plajlar
Kaynak (SB, 2021)

Yat Turizmi: Çeşme ilçesinde yat turizmine olanak sağlayan üç adet yat limanı bulunmaktadır. Üç yat limanı toplamda 727'si denizde, 260'ı karada olan yata hizmet verebilmektedir (Tablo 17). Aynı zamanda, Çeşme ilçesinde toplam kapasitesi 5452 kişi olan, 53 adet günübirlik gezi teknesi bulunmaktadır. Çeşme ilçesi, İzmir ilindeki en çok günübirlik teknesi olan ilçedir.



Şekil 45: Çeşme İlçesindeki yat limanları lokasyonları

Tablo 17: Çeşme İlçesindeki Belgeli Yat Limanları

No	Yat Limanının Adı	Belge Sahibi	Yat Kapasitesi		Ek Özellikler
			Denizde	Karada	
1	Port Alaçati Marina	Alaçati Turizm Yatırım İşletmeleri A.Ş.	260	100	100 Kişilik 2. Sınıf Lokanta, Alakart Lokanta, 6 Adet Satış Ünitesi, 6 Adet 150 Araçlık Otopark

2	Setur Çeşme Marina	Setur Marina Turistik Anonim Şirketi	90	60	
3	IC Çeşme Marina	IC Çeşme Marina Yat. Tur. ve İşl. A.Ş.	377	100	Seminer Salonu 21 Adet, Satış Ünitesi 90 Kişilik, Kafe Bar, 150 Kişilik, 150 ve 175 Kişilik Lokanta, Kafeterya, Yat Kulübü, Akaryakıt İkmal Yeri, Kreş, Yatçı, Spa Ve Spor Merkezi, Aletli Jimnastik Salonu, Sauna Türk Hamamı, Masaj Odaları, Yüzme Havuzu, Jakuzi, Revir, Hangar Otopark
Toplam			727	260	

Kaynak: (İzmir KTM, 2022)

Termal Turizm: Türkiye’de, 410 termal su kaynağının 123’ü Ege Bölge’sinde; bu kaynakların 59’u İzmir’de bulunmaktadır. Çeşme Ilıcaları ve Şifne (Reisdere) Kaplıcası ve Çamuru ise Çeşme ilçesindeki termal-sağlık turizminin yapıldığı yerlerdir.

Kültür Turizmi: Çeşme Kalesi, Kervansaray, Çeşme Müzesi ve Erytrai (İldırı) Çeşme’nin tarihi yerleridir. Ayrıca birçok tarihi çeşme yer almaktadır: Maraş Çeşmesi, Mehmet Kethuda Çeşmesi, Ahmetoğlu Hacı Memiş Ağa Çeşmesi (Ömer Ağa , Hamaloğlu veya Hafize Rabia Hatun Çeşmesi, Şerif Ağazade Seyyidi Hasan Ağa Ailesi Hacı Salihe Çeşmesi, Kitabesiz Eski Çeşme, Kaymakam Sadık Bey Çeşmesi, Kabadayı Çeşmesi.

İkincil Konut Gelişimi: Kıyı kesimlerinde turizm gelişmesi için uygun olan alanlarda ortaya çıkan ikinci konut yapılaşmaları bütünlüklü bir turizm gelişmesini engellemiştir. Turizm tesisleri, ikinci konut gelişmeleri ile bir arada, parçalı halde ortaya çıkmıştır.

Sağlık

Sağlık Bakanlığı’nın 2021 yılında yayınladığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı’na göre (Tablo 18) İzmir ilinde bin kişi başına düşen hastane yatak sayısı ve hekim sayıları, Türkiye ortalamasında veya üzerindedir. Ancak Türkiye ve İzmir Avrupa Birliği (AB) ve Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü (OECD) ülkeleri ortalamalarının gerisindedir.

Tablo 18: Sağlıkla ilgili bazı göstergeler

Sağlıkla ilgili bazı göstergeler 2019 yılı	AB ^a	OECD ^a	Türkiye ^b	Ege-TR3 ^b	İzmir-TR31 ^b
Bin kişi başına toplam hastane yatak sayısı	4,87	4,53	2,86	2,90	2,8
Bin kişi başına düşen toplam hekim sayısı	3,79	3,52	1,93	2,08	2,6

Kaynak: a: (Sağlık Bakanlığı, 2019) b: (TÜİK, 2021)

TÜİK verilerine göre, İzmir’de 2019 yılı itibarı ile toplam 60 hastane bulunmaktadır. İl Sağlık Müdürlüğü verilerine göre Çeşme ilçesinde bir adet devlet hastanesi, dört adet aile sağlığı merkezi bulunmaktadır.

Eğitim

İl Millî eğitim Müdürlüğü verilerine göre Çeşme İlçesinde üç adet devlet bir adet özel anadolu lisesi, dört adet mesleki ve teknik lisesi, bir adet anaokulu, iki adet özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi bulunmaktadır.

2.1.13 ARAZİ KULLANIMI VE ÇEVRE DÜZENİ PLANI

Arazi Kullanımı

İzmir İli

İzmir ilinin arazi kullanımını şekillendiren temel faktörlerden birisi ilin coğrafyasıdır. İlin %60 ’ı dağlık, %18 ’i plato ve %22 ’si ovalardan oluşmaktadır. Yüksek kesimlerde temel arazi örtüsü ormandır. İlde kıyı ormanları genellikle tahrip olmuştur. Bu alanlar makilikler ve zeytinliklerle örtülmüştür ya da yapılaşmıştır. Orman varlığı yönünden en zengin ilçeler Menderes ve Kemalpaşa; en fakir ilçeler ise Konak, Bayraklı, Balçova ve Çiğli ilçeleridir. İlde dağ uzantıları arasında çöküntü ovaları bulunmaktadır. Küçük Menderes Ovası, Bakırçay Ovası, Gediz Ovası ve Menemen Ovası ildeki önemli ovalardır ve tarımsal niteliktedir.

İlde yapılaşmış alanlar İzmir merkez ile ilçe merkezlerinde ve sahil kesiminde yoğunlaşmaktadır. Topoğrafya merkez çevresinde yerleşim açısından oldukça kısıtlı gelişmeye olanak vermektedir. Bu topoğrafik yapı mekânsal gelişmesinin aksiyel gelişme ya da alt bölgesel odaklanmalara imkân vermektedir.

İzmir ili ve Çeşme ilçesine ait 1990 ve 2018 yılları arasında arazi kullanımı ve arazi kullanımında değişimler CORINE²⁵ arazi örtüsü sınıflandırmasına göre analiz edilmiştir. CORINE tanımlamasına göre 2018 yılı için İzmir ilinde bütün arazi kullanımları arasındaki en yüksek oran (%53,2) ormanları, maki ve diğer otsu bitkileri, bitki örtüsü ile kaplı olmayan veya az miktarda bitki örtüsü ile kaplı olan açık alanları kapsayan orman ve yarı doğal alanlara aittir. Orman ve yarı doğal alanları sırasıyla ekilebilir alanları, sürekli ürünleri, meralar ve karışık tarım alanlarını kapsayan tarımsal alanlar (%40) ve şehir yapısını, endüstri, ticaret ve ulaşım birimlerini, maden ocağı, çöp ve boşaltım sahalarını, yapay ve tarımsal olmayan yeşil alanları kapsayan yapay alanlar (%5,6) izlemektedir. Sulak alanlar ve su kütlelerinin payı ise oldukça azdır.

İzmir ili arazi kullanım dağılımını değerlendirmek için Türkiye geneli arazi kullanım oranları referans olarak kullanılabilir. 2018 yılı itibarıyla Türkiye geneli için en yüksek arazi kullanımı orman ve yarı doğal alanlar (%50,3) ve tarımsal alanlar (%42,3)'dür. Yapay alanların oranı ise sadece %1,9'dur. Oransal olarak bakıldığında İzmir ilinde yapay alanların oranı Türkiye'deki yapısal alanların payının 3 katına yakındır. Bu durumda ilin nüfus büyüklüğü, sanayi, ticaret ve lojistik faaliyetlerin gelişmişliği etkilidir. Türkiye'de nüfus yoğunluğu 1 kişi/ha iken İzmir'de nüfus yoğunluğu 3,6 kişi/ha'dır. Yapay alanların oranının yüksek olmasında, ayrıca, kıyı şeridindeki ikincil konutların etkisinin olduğu düşünülmektedir.

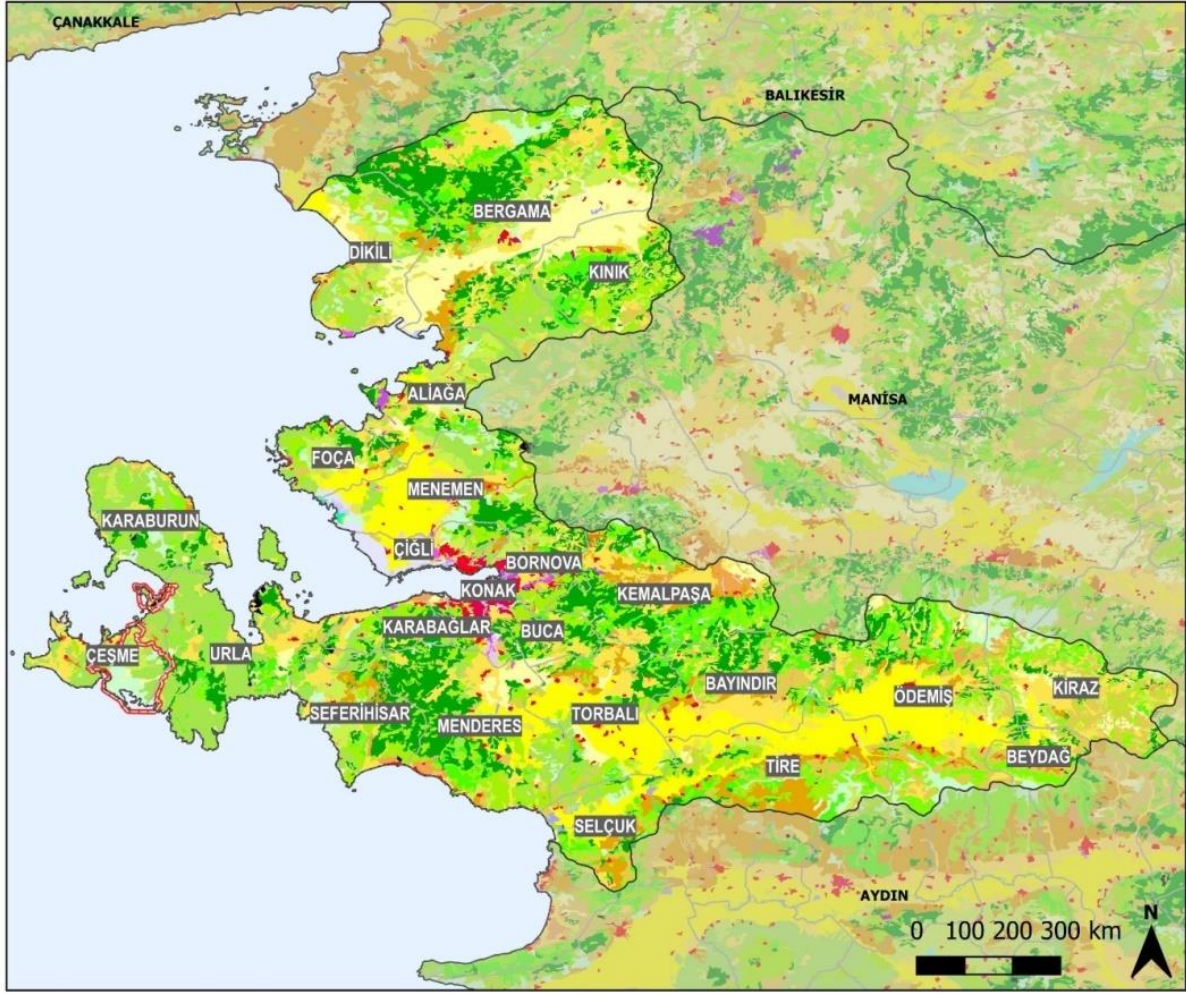
İzmir İli arazi kullanım büyüklüğü bakımından 2018 yılı sıralaması 1990 yılı ile aynıdır ancak arazi kullanımında bazı değişiklikler meydana gelmiştir. 1990 yılına göre tarımsal alanlar, orman ve yarı doğal alanlar ile sulak alanlar azalırken yapay alanlar ve su kütlelerinin alansal büyüklüğü artmıştır. Nüfus ve yapılaşma baskısı ile 1990-2018 döneminde yapay alanlar ikiye katlanmıştır. Bu dönemde İzmir nüfusu yaklaşık %60 artmış iken yapay alanların %99,96 oranında artması ikincil konut ve kontrolsüz yapılaşma ile açıklanabilir. İzmir ili 1990-2018 arazi kullanımını ve değişimleri Tablo 19'de verilmiştir. 1990 ve 2018 yılı İzmir ili arazi kullanımı ve 1990 sonrasında arazi kullanımında meydana gelen değişimler ise sırasıyla aşağıdaki şekillerde verilmiştir.

Tablo 19: İzmir İli 1990-2018 Arazi Kullanımını ve Değişimler

Arazi ölçüsü sınıfı	İZMİR İLİ				1990-2018 yılları arası eğilim
	1990		2018		
	ha	%	ha	%	
Yapay Alanlar	33.052	2,8	66.091	5,6	+100,0
Tarımsal Alanlar	501.895	42,2	475.895	40,0	-5,2
Orman ve Yarı Doğal Alanlar	643.385	54,1	633.095	53,2	-1,6
Sulak Alanlar	6.413	0,5	6.149	0,5	-4,1
Su Kütleleri	4.687	0,4	8.327	0,7	+77,7
Toplam	1.189.431	100	1.189.556	100	0,00

Kaynak: (TOB, Tarım ve Orman Bakanlığı, 2021)

²⁵ CORINE (Coordination of Information on the Environment- Çevresel Bilginin Koordinasyonu), Avrupa Çevre Ajansı tarafından belirlenen Arazi Örtüsü/Kullanımı Sınıflandırmasına göre uydu görüntüleri üzerinden bilgisayar destekli görsel yorumlama metodu ile üretilen arazi örtüsü/kullanımını verisidir. CORINE Arazi Örtüsü (CLC) envanteri, 1985 yılında (referans yılı 1990'dır) başlatılmıştır. 2000, 2006, 2012 ve 2018 yıllarında güncellemeler yapılmıştır. 44 sınıftan oluşan bir arazi örtüsü envanterinden oluşmaktadır. Corine Projesi kapsamında ölçek 1/100000, haritalanacak en küçük alan 25ha, minimum koridor genişliği 100m, çalışılan hassasiyet ise 1/25000 olarak belirlenmiştir.



Lejant

1990 Arazi Kullanımı

- Sürekli kentsel doku
- Sürekli olmayan kentsel doku
- Endüstriyel veya ticari birimler
- Karayolu ve demiryolu ağları ve ilgili arazi
- Limanlar
- Havaalanları
- Maden çıkarma sahaları
- Döküm sahaları
- İnşaat alanları
- Yeşil kentsel alanlar
- Spor ve eğlence alanları
- Sulanmayan ekilebilir arazi
- Kalıcı olarak sulanan arazi

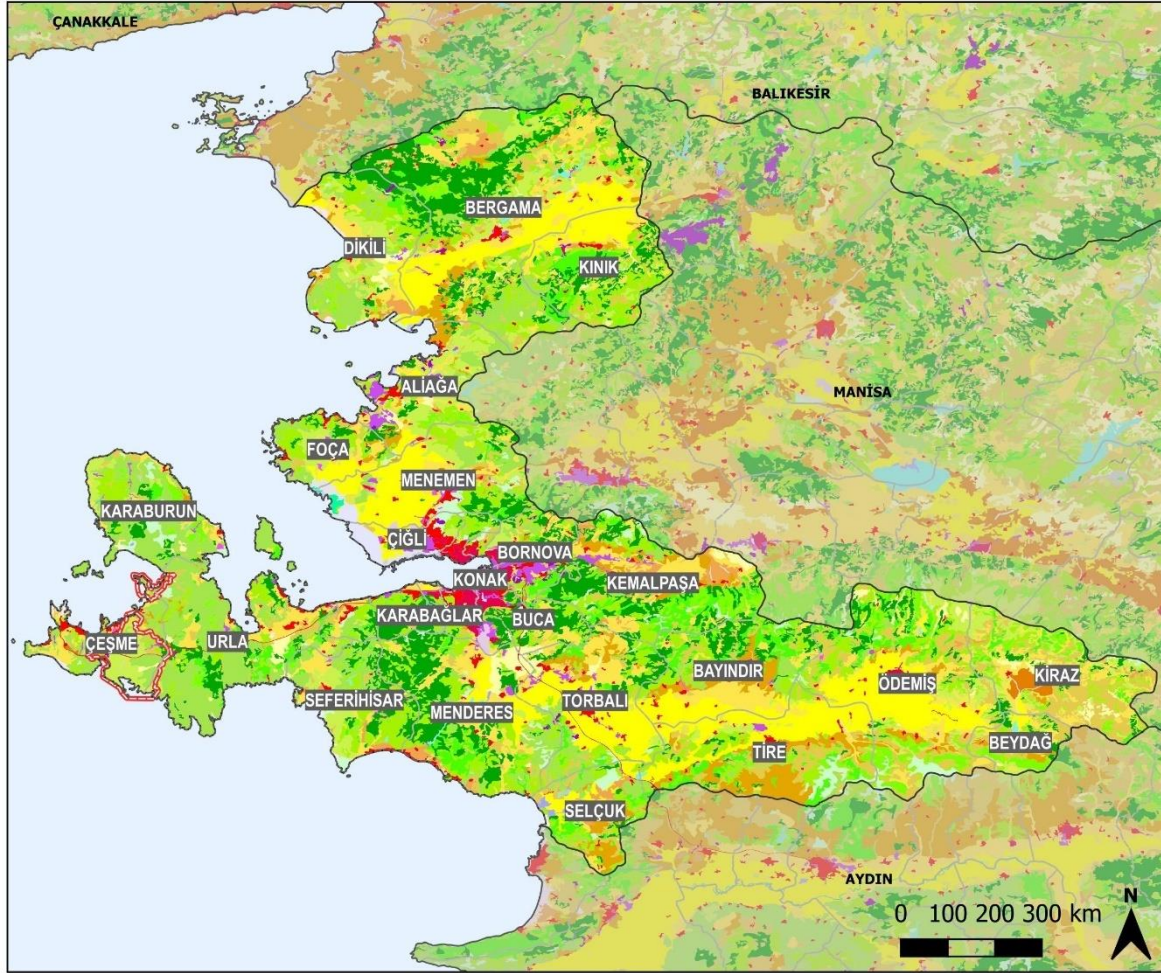
- Üzüm bağları
- Meyve ağaçları
- Zeytinlikler
- Meralar
- Karışık yetiştirme alanları
- Önemli doğal bitki örtüsüne sahip, esas olarak tarımla kullanılan arazi
- Tarımsal orman alanları
- Geniş yapraklı orman
- İğne yapraklı orman
- Karışık orman arazisi
- Doğal çayır/ırmaklar
- Sklerofil bitki örtüsü
- Bitki değişim alanları
- Sahiller, kumsallar, kumluklar

- Seyrek bitki örtüsü
- İç bataklıklar
- Tuz bataklıklar
- Tuzlalar
- Su yolları
- Su kütleleri
- Kıyı lagünleri
- Haliçler
- Deniz ve okyanus
- Yanmış alanlar

İdari sınırlar

- İl sınırı
- İlçe sınırı
- Proje alanı

Şekil 46: 1990 yılı İzmir İli Arazi Kullanımı
Kaynak: CORINE, 1990 verilerinden üretilmiştir



Lejant

2018 Arazi Kullanımı

- Sürekli kentsel doku
- Sürekli olmayan kentsel doku
- Endüstriyel veya ticari birimler
- Karayolu ve demiryolu ağları ve ilgili arazi
- Limanlar
- Havaalanları
- Maden çıkarım sahaları
- Döküm sahaları
- İnşaat alanları
- Yeşil kentsel alanlar
- Spor ve eğlence alanları
- Sulanmayan ekilebilir arazi
- Kalıcı olarak sulanan arazi

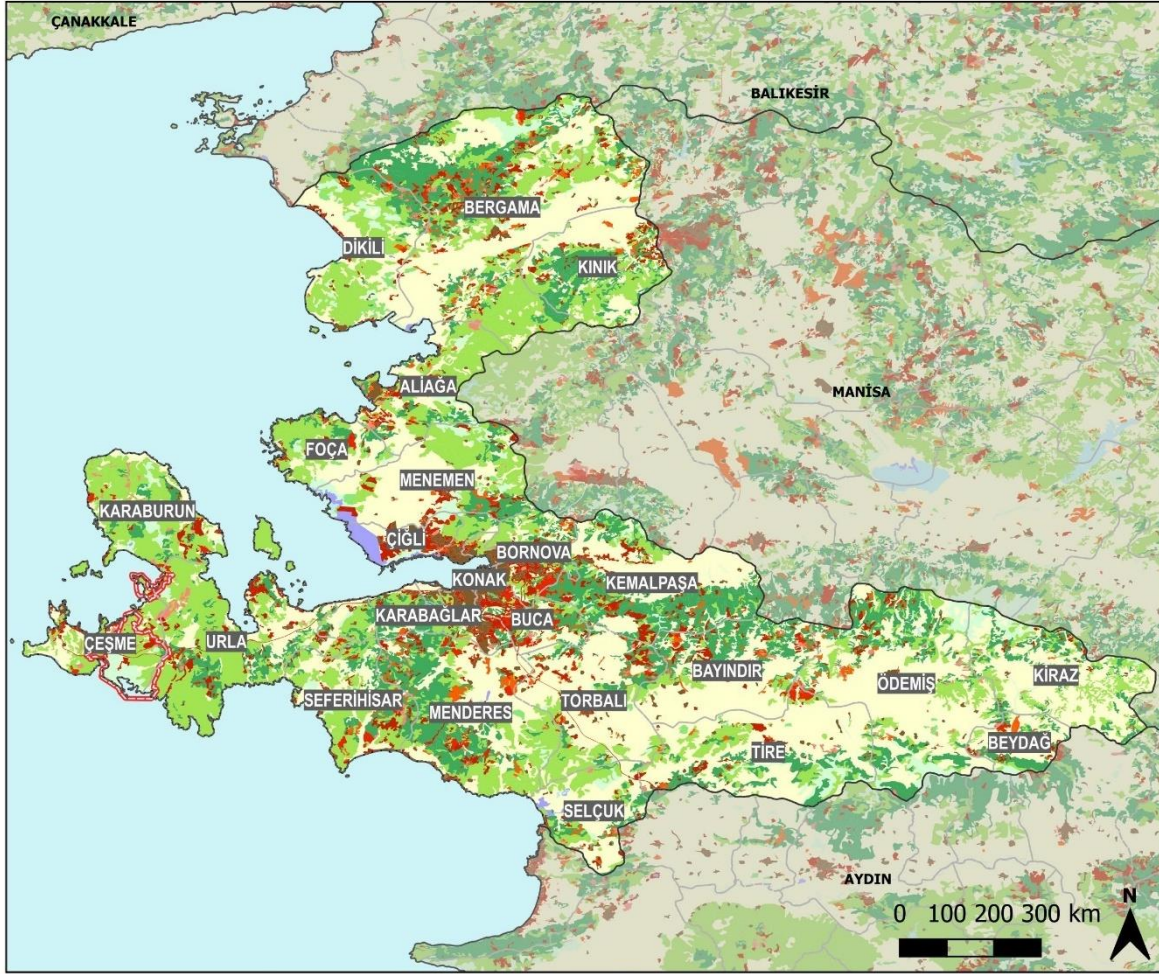
- Üzüm bağları
- Meyve ağaçları
- Zeytinlikler
- Meralar
- Karışık yetiştirme alanları
- Önemli doğal bitki örtüsüne sahip, esas olarak tarımla kullanılan arazi
- Tarımsal orman alanları
- Geniş yapraklı orman
- İğne yapraklı orman
- Karışık orman arazisi
- Doğal çayırliklar
- Sklerofil bitki örtüsü
- Bitki değişim alanları
- Sahiller, kumsallar, kumluklar

- Seyrek bitki örtüsü
- İç bataklıklar
- Tuz bataklıklar
- Tuzlalar
- Su yolları
- Su kütleleri
- Kıyı lagünleri
- Haliçler
- Deniz ve okyanus
- Yanmış alanlar

İdari sınırlar

- İl sınırı
- İlçe sınırı
- Proje alanı

Şekil 47: 2018 yılı İzmir İli Arazi Kullanımı
Kaynak: CORINE, 2018 verilerinden üretilmiştir



Lejant

1990 Arazi Kullanımı

- Yapılaşmış Alan
- Karayolu ve demiryolu ağları ve ilgili arazi
- Yeşil kentsel alanlar
- Tarımsal alanlar
- Meralar

- Orman
- Doğal çayırliklar ve otsu bitkiler
- Seyrek bitki örtüsü ve kumsallar
- Bataklık ve tuzlalar
- Su kütleleri

İdari sınırlar

- İl sınırı

- İlçe sınırı

- Proje alanı

Arazi Kullanım Değişimi

- 2012-2018 Değişim
- 2006-2012 Değişim
- 2000-2006 Değişim
- 1990-2000 Değişim

Şekil 48: İzmir İli Arazi Kullanımı Değişimi (1990-2018)

Kaynak: CORINE, 1990, 2000, 2006, 2012 ve 2018 verilerinden üretilmiştir

Çeşme İlçesi ve İzmir Çeşme KTKGB

Çeşme ilçesinde arazi çoğunlukla meyillidir. Bunun sonucu olarak tarımsal nitelikli alanlar oldukça sınırlı, bozuk baltalık halindeki orman görece fazladır. Yapılaşmış alanlar ise çoğunlukla Çeşme Yarımadası'nın kuzey kıyı şeridinde olmak üzere kıyılardadır. Ayrıca, iç kesimlerde yapılaşmış alanların devamı ve İzmir-Çeşme otoyolu, Alaçatı havaalanı²⁶ gibi altyapılar yer almaktadır.

²⁶ 2018 yılında ihalesi yapılan Çeşme- Alaçatı Havalimanı'nın Temmuz 2019'da master çalışmalarına başlanmış ancak Ekim 2019 tarihinde iş durdurulmuştur. 6/4/2020 tarihli ve 2375 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile İzmir Çeşme- Alaçatı Havalimanı projesinin yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilmesine ve söz konusu yatırım ve hizmetleri yaptırmak üzere görevlendirilecek şirketle sözleşme yapmaya Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün yetkili kılınmasına dair 11/12/2017 tarihli ve 2017/T-14 numaralı Yüksek Planlama Kurulu kararının yürürlükten kaldırılmıştır.

2018 yılı için Çeşme ilçesi arazi kullanımları arasındaki en yüksek oran (%61,2) orman ve yarı doğal alanlara aittir. Orman ve yarı doğal alanları sırasıyla tarımsal alanlar (%21,6) ve yapay alanlar (%13,6) izlemektedir. İlçede sulak alan bulunmazken su kütlelerinin payı ise %3,5'tir.

Çeşme ili arazi kullanımı İzmir ili ve Türkiye ile karşılaştırıldığında iki konu ön plana çıkmaktadır. Bunlardan birincisi ilçedeki orman alanlarının oransal olarak hem Türkiye hem de İzmir'den yüksek olmasıdır. İkinci konu ise yapay alanların oranının yüksek olmasıdır. 2018 yılı itibarıyla yapay alanların oranı İzmir ili için %5,6, Çeşme ilçesi için ise %13,6'dır. Oransal olarak bakıldığında Çeşme ilçesinde yapay alanların oranı İzmir ilindeki yapısal alanların payının 2 katından fazladır. Bu durum nüfus yoğunluğu ile de çelişmektedir. İzmir ilinin 2018 yılı nüfus yoğunluğu 3,6 kişi/ha iken Çeşme ilçesinin nüfus yoğunluğu 1,5 kişi/ ha'dır. Çeşme ilçesinde Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) nüfus verileri kullanılarak hesaplanan nüfus yoğunluğu İzmir'e nazaran düşükken yapay alanların oranının yüksek olmasında, yukarıda da belirtildiği gibi, kıyı şeridindeki ikincil konutların etkili olduğu düşünülmektedir.

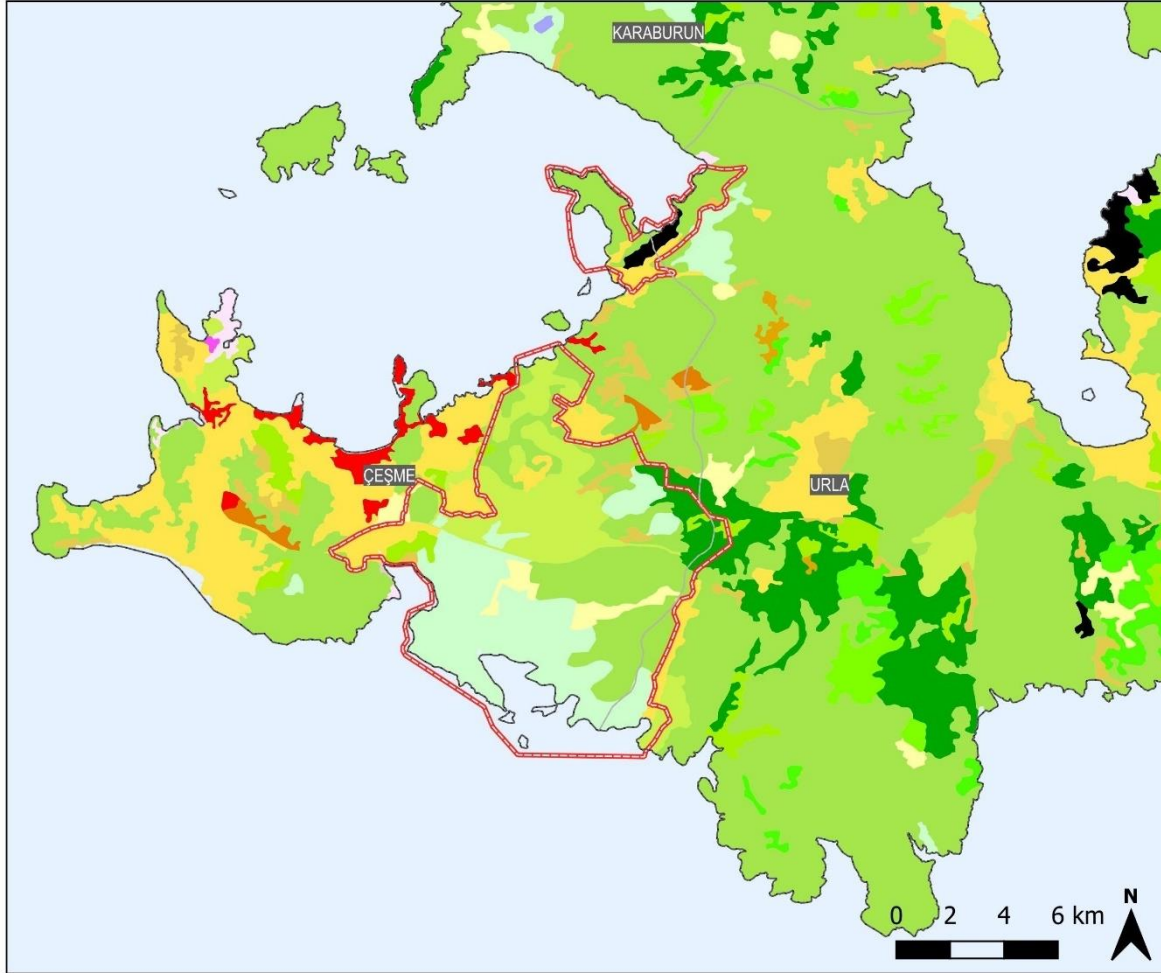
Çeşme ilçesi arazi kullanımında 1990-2018 döneminde bazı değişiklikler meydana geldiği görülmektedir. 1990 yılına göre tarımsal alanlar ile orman ve yarı doğal alanlar azalırken yapay alanlar ve su kütlelerinin alansal büyüklüğü artmıştır.

Çeşme ilçesi 1990-2018 arazi kullanımını ve değişimler Tablo 20'de verilmiştir. 1990 ve 2018 yılı Çeşme ilçesi arazi kullanımı ve 1990 sonrasında arazi kullanımında meydana gelen değişimler ise sırasıyla aşağıdaki şekillerde verilmiştir.

Tablo 20: Çeşme İlçesi 1990-2018 Arazi Kullanımını ve Değişimler

Arazi ölçüsü sınıfı	ÇEŞME İLÇESİ				1990-2018 yılları arası eğilim
	1990		2018		
	ha	%	ha	%	
Yapay Alanlar	1.174	4,1	3.888	13,6	+231,3
Tarımsal Alanlar	7.761	27,2	6.154	21,6	-20,7
Orman ve Yarı Doğal Alanlar	18.777	65,9	17.463	61,2	-7,00
Su Kütleleri	801	2,8	1.008	3,5	+25,8
Toplam	28.512	100,0	28.512	100,0	0,00

Kaynak: <https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>.



Lejant

1990 Arazi Kullanımı

- Sürekli kentsel doku
- Sürekli olmayan kentsel doku
- Endüstriyel veya ticari birimler
- Karayolu ve demiryolu ağları ve ilgili arazi
- Limanlar
- Havaalanları
- Maden çıkarma sahaları
- Döküm sahaları
- İnşaat alanları
- Yeşil kentsel alanlar
- Spor ve eğlence alanları
- Sulanmayan ekilebilir arazi
- Kalıcı olarak sulanan arazi

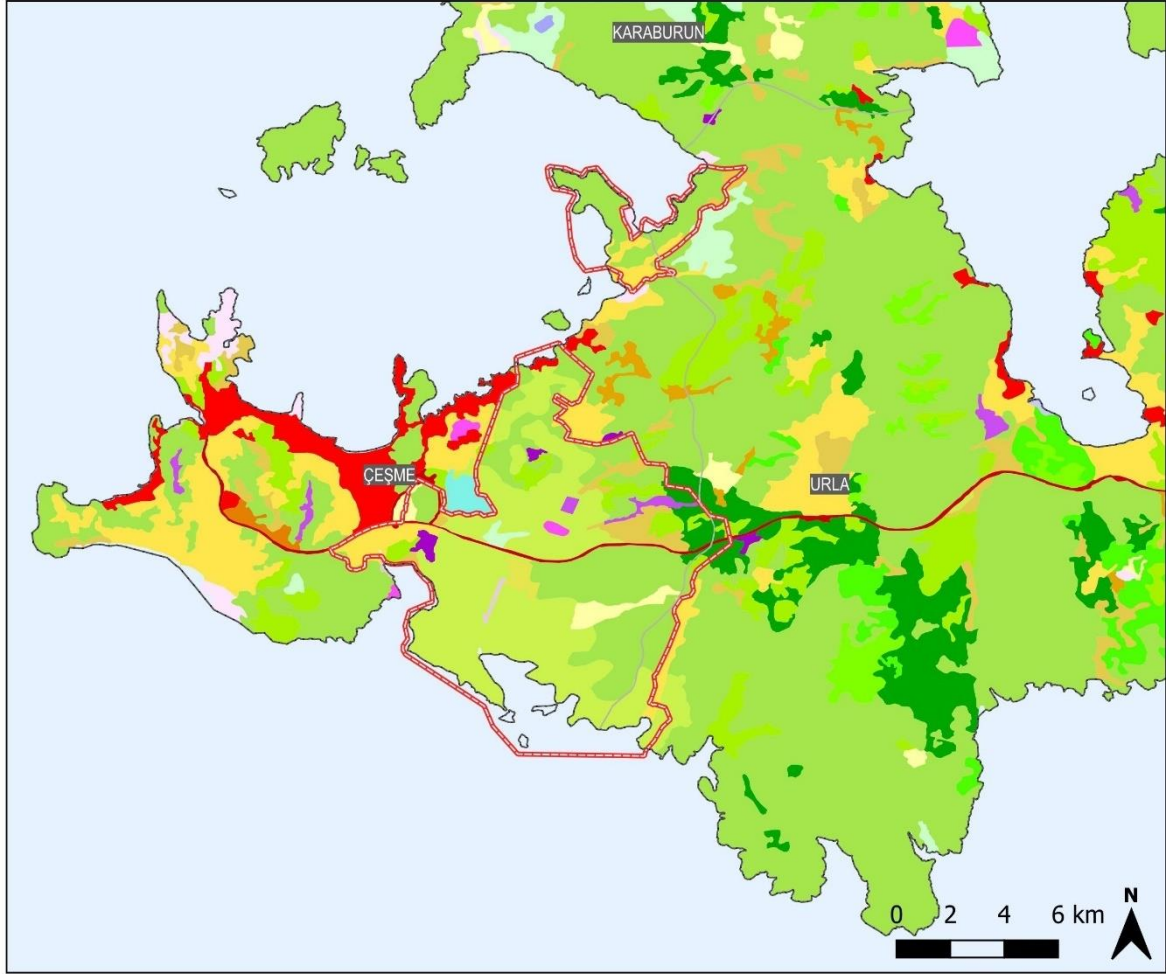
- Üzüm bağları
- Meyve ağaçları
- Zeytinlikler
- Meralar
- Karışık yetiştirme alanları
- Önemli doğal bitki örtüsüne sahip, esas olarak tarımla kullanılan arazi
- Tarımsal orman alanları
- Geniş yapraklı orman
- İğne yapraklı orman
- Karışık orman arazisi
- Doğal çayır/likler
- Sklerofil bitki örtüsü
- Bitki değişim alanları
- Sahiller, kumsallar, kumluklar

- Seyrek bitki örtüsü
- İç bataklıklar
- Tuz bataklıklar
- Tuzlalar
- Su yolları
- Su kütelleri
- Kıyı lagünleri
- Haliçler
- Deniz ve okyanus
- Yanmış alanlar

İdari sınırlar

- İl sınırı
- İlçe sınırı
- Proje alanı

Şekil 49: 1990 yılı Proje Alanı Arazi Kullanımı
Kaynak: CORINE, 1990 verilerinden üretilmiştir



Lejant

2018 Arazi Kullanımı

- Sürekli kentsel doku
- Sürekli olmayan kentsel doku
- Endüstriyel veya ticari birimler
- Karayolu ve demiryolu ağları ve ilgili arazi
- Limanlar
- Havaalanları
- Maden çıkarma sahaları
- Döküm sahaları
- İnşaat alanları
- Yeşil kentsel alanlar
- Spor ve eğlence alanları
- Sulanmayan ekilebilir arazi
- Kalıcı olarak sulanan arazi

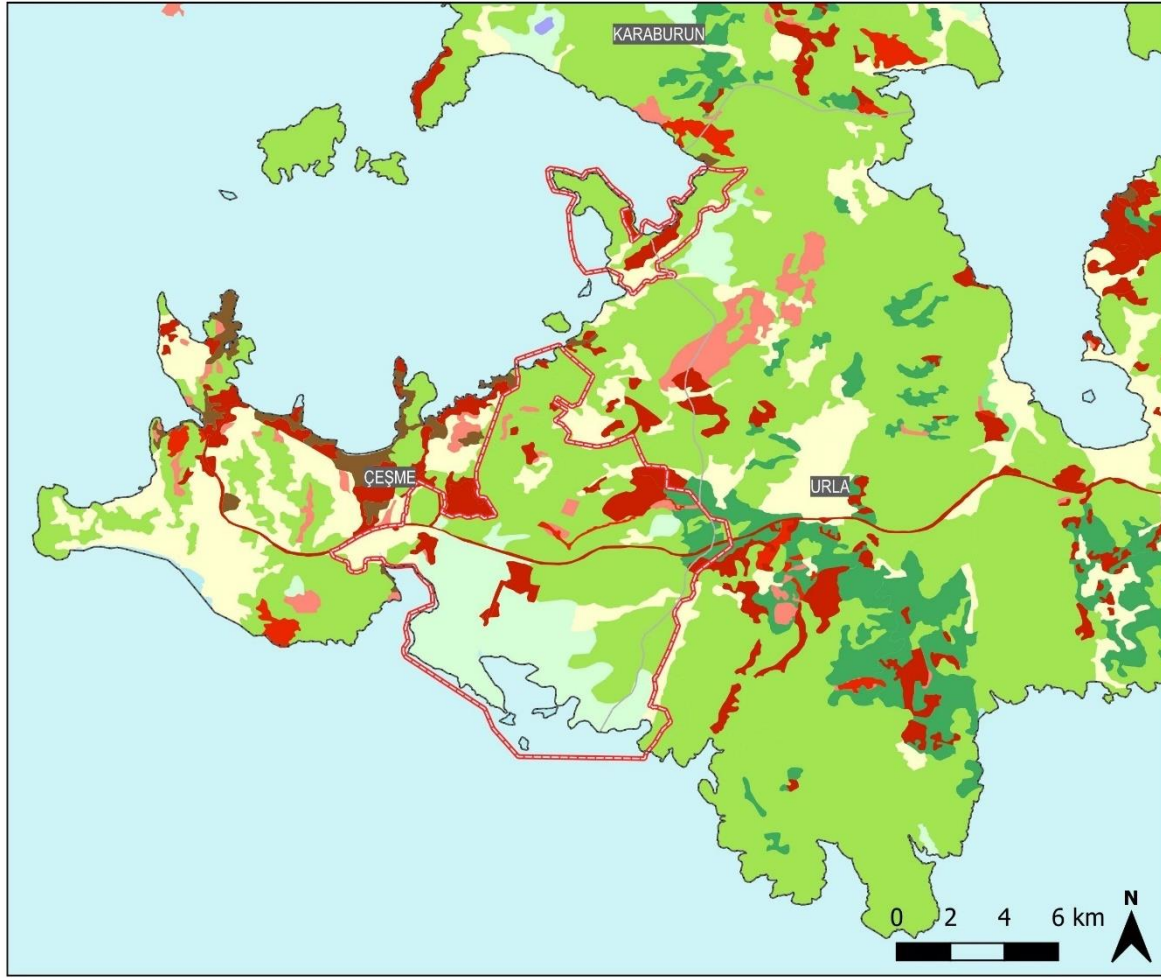
- Üzüm bağları
- Meyve ağaçları
- Zeytinlikler
- Meralar
- Karışık yetiştirme alanları
- Önemli doğal bitki örtüsüne sahip, esas olarak tarımla kullanılan arazi
- Tarımsal orman alanları
- Geniş yapraklı orman
- İğne yapraklı orman
- Karışık orman arazisi
- Doğal çayırliklar
- Sklerofil bitki örtüsü
- Bitki değişim alanları
- Sahiller, kumsallar, kumluklar

- Seyrek bitki örtüsü
- İç bataklıklar
- Tuz bataklıklar
- Tuzlalar
- Su yolları
- Su kütleleri
- Kıyı lagünleri
- Haliçler
- Deniz ve okyanus
- Yanmış alanlar

İdari sınırlar

- İl sınırı
- İlçe sınırı
- Proje alanı

Şekil 50: 2018 yılı Proje Alanı Arazi Kullanımı
Kaynak: CORINE, 2018 verilerinden üretilmiştir



Lejant

1990 Arazi Kullanımı

- Yapılaşmış Alan
- Karayolu ve demiryolu ağları ve ilgili arazi
- Yeşil kentsel alanlar
- Tarımsal alanlar
- Meralar

- Orman
- Doğal çayırliklar ve otsu bitkiler
- Seyrek bitki örtüsü ve kumsallar
- Bataklık ve tuzlalar
- Su kütleleri

İdari sınırlar

- İl sınırı

- İlçe sınırı

- Proje alanı

Arazi Kullanım Değişimi

- 2012-2018 Değişim
- 2006-2012 Değişim
- 2000-2006 Değişim
- 1990-2000 Değişim

Şekil 51: Proje Alanı Arazi Kullanımı Değişimi (1990-2018)

Kaynak: CORINE, 1990, 2000, 2006, 2012 ve 2018 verilerinden üretilmiştir

İzmir Çeşme KTKGB Mevcut Arazi Kullanımı

İki ayrı parçadan oluşan çalışma alanının 2018 CLC verilerine göre mevcut arazi kullanım dağılımı Tablo 21'de verilmiştir. Buna göre alanda doğal çayırliklar 5.926,4 hektar ile en geniş alanı kaplamakta ve toplam alanın %36,69'unu oluşturmaktadır. Ardından, 4.547,80 hektar alan kaplayan sklerofil bitki örtüsü tüm alanın %28,16'sını oluşturmaktadır. Üçüncü sırada ise, deniz 2.292,43 hektar alanı kaplamakta ve tüm alanın %14,19'unu oluşturmaktadır. Doğal çayırliklar, sklerofil bitki örtüsü ve deniz alanından sonra arazi kullanımının geri kalanını sulanmayan tarım alanları, karışık tarım alanları ve doğal bitki örtüsü ile bulunan tarım alanları olmak üzere toplam 1.570,14 hektar alan ile tarım arazileri oluşturmaktadır.

Tablo 21: Planlama alanı mevcut arazi kullanımı (2018)

CLC ²⁷ Kodu	Arazi kullanımı	Alan ha	Oran %
112	Sürekli Olmayan Kentsel Yerleşim	43,70	0,27
121	Endüstriyel ve Ticari Birimler	140,50	0,87
122	Karayolları ve Demiryolları ile ilgili Alanlar	193,10	1,20
124	Havaalanları	38,40	0,24
131	Maden Çıkarma Sahaları	112,70	0,70
133	İnşaat alanları	43,60	0,27
142	Spor ve Eğlence Alanları	4,25	0,03
211	Sulanmayan Tarım Alanları	301,90	1,87
231	Meralar	141,90	0,88
242	Karışık Tarım Alanları	704,24	4,36
243	Doğal Bitki Örtüsü ile Bulunan Tarım Alanları	564,00	3,49
311	Geniş Yapraklı Orman	52,2	0,32
312	İğne Yapraklı Ormanlar	366,10	2,27
321	Doğal Çayırliklar	5.926,40	36,69
323	Sklerofil Bitki Örtüsü	4.547,80	28,16
324	Bitki Değişim Alanları	585,80	3,63
333	Seyrek Bitki Alanları	92,48	0,57
512	Su kütleleri	0,02	0,00
523	Deniz ve Okyanuslar	2.292,43	14,19

Kaynak: CLC 2018 verileri qGIS²⁸ programı ile analiz edilerek SÇD ekibi tarafından hazırlanmıştır.

1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇŞB) tarafından hazırlanan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı 23/06/2014 tarih ve 9948 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanmıştır. Bu tarihten sonra askı süreci içerisindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında yeniden düzenleme yapılan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (J-17, J-18, K-17, K-18, K-20, L- 16, L-17, L-18, L-19, L-20 paftaları ve plan hükümleri) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca 16.11.2015 tarihinde onaylanmıştır. Çevre Düzeni Planı sonrasında 16 defa revize edilmiştir. Plan en son 07.07.2020 tarihinde revize edilerek 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca onaylanmıştır.

İzmir Merkez Kent için yapılan 3.800.000 kişilik nüfus kabulü ile İzmir il sınırları içinde 2025 yılında oluşacak nüfus yaklaşık 5.545.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Plan açıklama raporunda Çeşme ve Alaçatı sınırları içinde var olan ikinci konut ve turizm tesisleri nedeniyle bu nüfusun yaz aylarında oldukça yüksek değerlere ulaştığı ve ikinci konut alanlarının, yapılaşmaların ve yazlık nüfus büyüklüğünün ayrıca değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Planda 2017 yılı nüfusu 41.278 olan Çeşme İlçesi için 2025 hedef yılında 70.000 kişilik nüfus kabulü belirlenmiştir.

Onaylı 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planına göre, İzmir Çeşme KTKGB'nin %54,62'si Nitelikli Doğal Koruma Alanı %7,47'si Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı olarak belirlenmiştir. Batı ucunda, çeşme

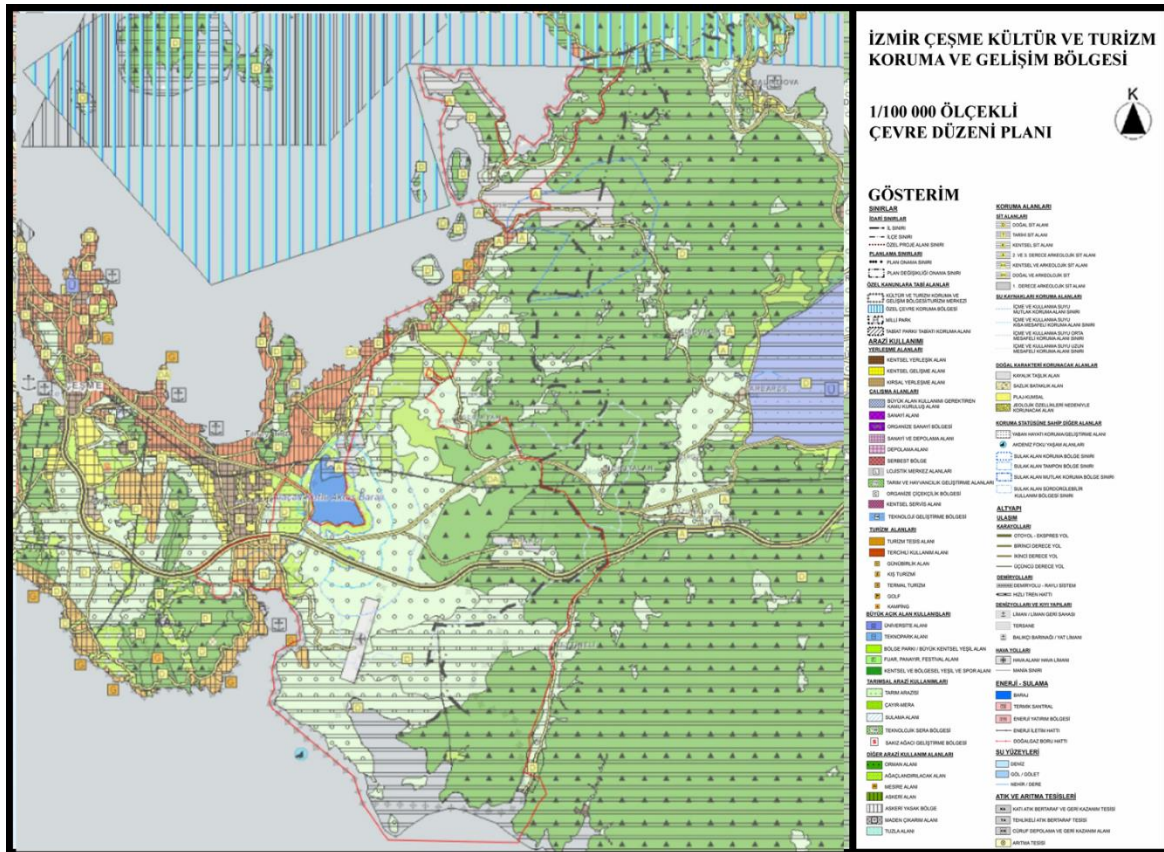
²⁷ CLC: Corine Land Cover

²⁸ **QGIS (Quantum GIS)**, veri görüntüleme, düzenleme ve çözümleme yetenekleri sağlayan çoklu platform destekli coğrafi bilgi sistemi (CBS) yazılımıdır

otoyolunun güneyinde bazı turizm tesisleri (günöbirlik alan) önerilmiştir. Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı çevresi ve otoyolun güneyi Ağaçlandırılacak Alan olarak önerilmiştir. Diğer alanlarda ise Orman, Tarım Arazisi, Çayır Mera, Tercihli Kullanım Alanı, Otoyol ve I. Derece Arkeolojik Sit Alanları kararları bulunmaktadır. Ancak Mevcut Planın onay sürecinden sonra, bölgede doğal sit kategorilerinde değişiklikler gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, bölgede Kesin Korunacak Hassas Alanlar, 06.04.2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 05.04.2022 tarihli ve 5363 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile tescil edilen alanları kapsamaktadır. Nitelikli Doğal Koruma Alanları 23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ile tescil edilen alanları kapsamaktadır. Sürdürülebilir Koruma Kontrollü Kullanım Alanları: 23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ile tescil edilen alanları kapsamaktadır.

İzmir Çeşme KTKKB içerisindeki orman alanları, alanın doğusunda yoğunlaşmakta olup, alanın kuzeyinde bulunan İldır bölgesinde ve Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı çevresinde de bulunmaktadır. Plan kapsamında orman alanı olarak gösterilen alanların toplam büyüklüğü mülkiyet yapısı itibarı ile 3644,8 ha olup, planlama alanının %22,5'ini kaplamaktadır. Gerçek arazi durumunda ise CORINE 2018 verilerine göre ise İzmir Çeşme KTKKB içerisindeki orman alanları oranı % 2,59'dur.

Ayrıca Çeşme- Alaçatı Havaalanı, plan kararı olarak düzenlenmiş ve Alaçatı'dan havaalanına bağlantı yolu plana dahil edilmiştir. Çeşme- Alaçatı Havaalanı'nın Yap İşlet Devret Modeli ile yaptırılması için ihale edilmiştir. Temmuz 2019 'da master çalışmalarına başlanmış, Ekim 2019 tarihinde ise iş durdurulmuştur.²⁹



Şekil 52: Proje Alanı'nın 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

²⁹ 6/4/2020 tarihli ve 2375 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İzmir Çeşme- Alaçatı Havalimanı projesinin yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilmesine ve söz konusu yatırım ve hizmetleri yaptırmak üzere görevlendirilecek şirketle sözleşme yapmaya Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün yetkili kılınmasına dair 11/12/2017 tarihli ve 2017/T-14 numaralı Yüksek Planlama Kurulu kararının yürürlükten kaldırılmıştır

Mevcut plan mekânsal olarak çeşitli kararlar getirmiş ve kullanımların alanlarını belirleyerek yapılaşmayı sınırlandırmış olsa da (Öneri Plan Değişikliğinde de geçerli) plan hükümleri çeşitli faaliyetlerin/ yapılaşmaların mekânsal olarak işli olmasa dahi ilgili izinleri almak kaydıyla gerçekleşmesine olanak tanımakta, bazı kullanımlar için ise yoğunluk/ nüfus artışının önünü açmaktadır. Mevcut Planın plan hükümlerine göre;

- Plan ile belirlenen alanlarda ihtiyaç olması halinde; 7.26. Güvenlik, Sağlık, Eğitim vb. Sosyal Donatı Alanları, Büyük Kentsel Yeşil Alanlar, Kent veya Bölge/Havza Bütününe Yönelik Her Türlü Atık Bertaraf Tesisleri ve Bunlarla Entegre Geri Kazanım Tesisleri, Arıtma Tesisleri, Sosyal ve Teknik Alt Yapı, Belediye Hizmet Alanı, Mezbaa (ÇED olumlu, ÇED gerekli değildir, ÇED kapsam dışı olması durumunda ilgili kurumların uygun görüşü bulunması şartı ile); planda değişikliğe gerek olmaksızın, kurum ve kuruluşların görüşlerine uyularak ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır.
- 7.28. Planda kentsel yerleşme alanları içinde kalan ve TOKİ tarafından yürütülen uygulamalara, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca yürütülen faaliyetlere, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna tabi alanlara ilişkin uygulamalara ve İller Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü tarafından 6107 sayılı kanun uyarınca yapılacak uygulamalara ilişkin başvurular, bu planın koruma, gelişme ve planlama ilkeleri ve nüfus kabulleri ve çevre imar bütünlüğü çerçevesinde ilgili idaresince alt ölçekli planlarda değerlendirilir.
- 7.32. Termal Kaynakları Kullanacak Olan Tarım (Teknolojik Sera) Ve Turizm Sektörüne Yönelik Yatırımlar ; - 7.49 Mezarlık; - 8.15. Maden İşletme Tesisleri, Geçici Tesisler, Maden Sahaları Ve Ocaklar; - 8.16. Su Ürünleri Yetiştirme Alanları; - 8.18.6. Kaynak Suları Şişeleme Ve Ambalajlama Tesisleri; - 8.18.7. Enerji Üretim Alanları Ve Enerji İletim Tesisleri; - 8.18.8. Doğalgaz Boru Hatları, Enerji Nakil Hatları, Enerji İletim Tesisleri Ve İçme Suyu Boru Hatları; - 8.18.9. Atık Bertaraf, Depolama Ve Geri Kazanım Tesis Alanları; - 8.18.10. Tehlikeli Atık Bertaraf Tesis Alanları; - 8.18.11. Arıtma Tesis Alanları Çevre Düzeni Planında değişiklik yapılmasına gerek duyulmadan alt ölçekli planlar yapılabilir.

2.1.14 MEVCUT ÇEVRESEL ALTYAPI

İçme ve Kullanma Suyu Temini

İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde yer alan yerleşim birimlerinin su kaynaklarının yaklaşık %70'inin yeraltı sularından sağlandığı belirtilmektedir. Çeşme İlçesi'nde, aşağıda Tablo 22'de su kaynaklarının kullanım debilerine bakıldığında, şebekeye verilen suyun %52'sinin yeraltı suyundan %48'inin ise Alaçatı (Kutlu Aktaş) barajından sağlandığı söylenebilir.

Çeşme ilçesinde yaz kış nüfusu arasında büyük fark olduğu için, turizm işletmeleri ve ikincil konutlar nedeniyle nüfusun arttığı yaz döneminde içme-kullanma suyu ihtiyacı da artmaktadır. Şebekeye verilen içme-kullanma suyu debisinin kış döneminde 200 l/sn iken yaz döneminde ortalama 500-600 l/sn olduğu belirtilmektedir (Baba, 2020). İZSU'nun E-29116781-045.01-3888 sayılı ve 08.01.2021 tarihli yazısında belirtildiği üzere Çeşme ilçesinde yaz aylarında içme ve kullanma amaçlı su ihtiyacının karşılanmasında sıkıntı mevcut olup, İZSU tarafından yeni kaynaklar oluşturulması konusunda (ilave baraj ve göletler, deniz suyu arıtma vb.) çalışmalar halihazırda yürütülmektedir.

Çeşme İlçesi mevcut içme-kullanma suyu kaynakları

Tablo 22: Çeşme İlçesi mevcut içme-kullanma suyu kaynakları

Kaynak Adı	Ortalama Debi l/sn	Kullanım Maksadı	Su temin ettiği/ edeceği yerleşim
Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı	240-260	İçme-Kullanma suyu	Çeşme İlçesi
Germiyan Bölgesi Su Kuyuları	13-14	İçme-Kullanma Suyu	Çeşme
İldir Yeraltı Suyu Kaynakları	200-220	İçme-Kullanma Suyu	Çeşme
Çeşme yeraltı suyu kaynakları	40-45	İçme-Kullanma Suyu	Çeşme

Kaynak: İZSU 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 Sayılı Yazısı

Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı'ndan 2019 yılında üretilen su miktarı 6.190.229 m³/yıl'dır. Barajdan temin edilen su, içme suyu şebekesine verilmeden önce, İzmir Çeşme KTKGB sınırları içinde (Şekil 53) İçme Suyu Arıtma

Tesisinde arıtılmaktadır. 2000 yılında işletmeye alınan Çeşme İçme Suyu Arıtma Tesisinin kapasitesi 9.460.800 m³/yıl'dır.



Şekil 53: Çeşme İçme Suyu Arıtma Tesis

Yeraltı Suyu Kaynakları: İZSU 2019 faaliyet raporuna göre, Çeşmede içme suyu amaçlı kullanılan 16 adet kuyu bulunmaktadır.

Çeşme İlçesi planlanan içme-kullanma suyu kaynakları

İzmir İçme suyu Master Plan Raporu'na göre, yukarıdaki kaynaklara ilave olarak Karareis Barajı, Salman Göleti ve Deniz Suyunun da Çeşme İlçesinin içme-kullanma suyu kaynağı olarak kullanılması planlanmaktadır. Tablo 23'de kullanılması planlanan kaynaklar ve tahsis miktarları verilmiştir.

Karareis Barajı: Barajın, Karareis, İltur, Balıkova, Çeşme'nin içme-kullanma suyu amacıyla kullanılması planlanmaktadır. İZSU 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 sayılı yazısında, DSİ 2. Bölge Müdürlüğü kontrollüğünde yapımı tamamlanan Karareis Barajının (~90lt/s) teknik altyapı elemanlarının (arıtma tesisi ve iletim hattı) yapımının DSİ tarafından devam etmekte olduğu, tamamlanması sonrasında Çeşme ilçesinin içme suyu ihtiyacına katkı sağlayacağı belirtilmiştir. İzmir İçme Suyu Master Plan Raporu'na göre barajdan yılda 2,84 hm³ su tahsis edilmesi planlanmaktadır.

Salman Göleti: Göletin Çeşme ve yakın çevresinin içme-kullanma ve sulama suyu amacıyla kullanılması planlanmaktadır. İZSU 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 sayılı yazısında, DSİ 2. Bölge Müdürlüğü kontrollüğünde yapımı tamamlanan Salman Göletinin (~33lt/s) teknik altyapı elemanlarının (arıtma tesisi ve iletim hattı) yapımının DSİ tarafından devam etmekte olduğu, tamamlanması sonrasında Çeşme ilçesinin içme suyu ihtiyacına katkı sağlayacağı belirtilmiştir. İzmir İçme suyu Master Plan Raporu'na göre yılda 1,35 hm³/yıl su tahsis edilmesi planlanmaktadır.

Deniz Suyu: İZSU 2019 Faaliyet Raporu'nda belirtildiği üzere, Karaburun Abdullah Burnu, Altınkum ve Altınkum Kuzeyi Turizm merkezi alanlarında toplam 3 adet deniz suyu arıtma tesisinin yapılması öngörülmektedir. İZSU 2020-2024 Stratejik Planına göre, deniz suyundan içme-kullanma suyu elde edilmesi amaçlı arıtma tesisinin 2024 yılında tamamlanması planlanmaktadır. İzmir İçme Suyu Master Plan Raporu'na göre 2025 yılında 1,18 hm³/yıl su tahsisi sağlayacak şekilde devreye alınması ve 2050 yılına kadar kademeli olarak 3,55 hm³/yıl'a kadar artırılması planlanmaktadır (İZSU, 2019 Yılı Faaliyet Raporu). İZSU 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 sayılı yazısında, Çeşme Deniz Suyu Arıtma Tesisinin (120 lt/sn) fizibilite çalışmalarının yapılması için ihalesi gerçekleştirildiği, fizibilite raporları ile ön tahsis çalışmalarının tamamlanması sonrasında koruma amaçlı imar planı ve projelendirme çalışması aşamasına geçileceği belirtilmiştir.

Tablo 23: Çeşme İlçesi su kaynakları tahsis planı

Kaynaklar	Yıllara göre kaynaklardan tahsis edilmesi planlanan su miktarları (hm3/yıl)								
	2013	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Çeşme Merkez Yeraltı Suyu	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66
Çeşme Kırsal Yeraltı Suyu	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34
Çeşme (Kutlu Aktaş) Barajı	3,74	3,74	1,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11
Karareis Barajı			2,84	2,84	2,84	2,84	2,84	2,84	2,84
Deniz Arıtma				1,18	0,76	1,43	2,14	2,88	3,55
Salman Göleti					1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
Toplam	4,74	4,74	5,53	6,13	6,76	7,43	8,14	8,88	9,55

Kaynak: (İZSU, İzmir İçme Suyu Master Plan Raporu, 2017)

Bunların dışında, İZSU tarafından yürütülen aşağıdaki projeler ile ilçenin içme-kullanma suyu ihtiyacına katkı sağlanması planlanmaktadır;

Çeşme İçme Suyu Projesi: İZSU 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 sayılı Yazısına göre, Planlama Alanı dışında kalan bölgede, mevcut kaynakların bir kısmının dinlendirilerek su kalitesinin artırılması, kayıp kaçak oranlarının azaltılması ve artan nüfusun sağlıklı ve güvenilir içme-kullanma suyuna ekonomik, sürdürülebilir olarak ulaşılmasının sağlanması amacıyla Çeşme İlçe Merkezinin ve Mahallelerine ilişkin Onaylı İmar Planları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan proje 2050 yılı ~ 257.000 nüfus için gerekli olan ~580lt/s içme suyunu sağlayacak şekilde planlanmıştır. Söz konusu içme suyu projesinin 1. Etapının şebeke ve iletim hattı çalışmaları tamamlanmış, 2. Etapın şebeke ve iletim hattı çalışmaları imalatı devam etmekte, 3.Etapın ise yatırım programı dahilinde yapım ihalesinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Urla İçmeler İletim Hattı Projesi: İZSU 10.09.2021 Tarihli E-29167681-045.01-199030 sayılı Yazısına göre, Çeşme ilçesine yoğun dönemlerde içme-kullanma suyu takviyesi yapmak amacı ile projelendirilen "Urla İçmeler İletim Hattı Projesi (~80lt/s)"ne ilişkin kurum izinleri tamamlanması sonrasında yapım ihalesi gerçekleştirilerek hayata geçirilecektir.

Atık Su Toplama ve Arıtma Sistemi

Çeşme ilçesinde biri ileri biyolojik arıtma tesisi biri aktif çamur paket arıtma tesisi olmak üzere iki adet AAT bulunmaktadır. Tesislerin bilgileri aşağıda Tablo 24'de verilmiştir. Çeşme AAT İzmir Çeşme KTKGB'nin batısında yaklaşık 1,5 km mesafede bulunmaktadır. Derin deniz deşarjı yapan tesisin deşarj noktası kıyından yaklaşık 14 km uzaklıktadır (Şekil 54)

Tablo 24: Çeşme İlçesi Atık Su Arıtma Tesisleri

Tesis Adı	Mevcut Kapasitesi (m3/gün)	Arıtılan/deşarj edilen atık su miktarı (m3/sn)	Deşarj noktası	Hizmet verdiği Nüfus (kişi)
Çeşme AAT	21.900	0,2128	Ege Denizi	40.019
Reisdere Köyü AAT	150	0,0036	Reisdere Dere Yatağı	4.344



Şekil 54: Çeşme AAT yeri ve deşarj noktası

Atık Yönetimi

Evsel Atık Yönetimi: Çeşme ilçesinde oluşan evsel atıklar Çeşme'deki rampalı aktarma istasyonundan Harmandalı Atık Düzenli Depolama Tesisinde aktarılacak bertaraf edilmektedir. (Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, 2019). 2019 verilerine göre Çeşme Belediyesi tarafından yaz aylarında toplanan evsel katı atık miktarı kış aylarının yaklaşık 3 katıdır. Düzenli depolama sahasında bertaraf edilen evsel katı atık miktarı günde 143 tondur. (Bkz. Tablo 25).

Tablo 25: Düzenli Depolama ve Düzensiz Döküm Sahalarındaki Atık Miktarları - 2019

İlçe Belediyeleri	Evsel Katı Atık Miktarı Yaz (ton/gün)	Evsel Katı Atık Miktarı Kış (ton/gün)	Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Sahası (ton/gün)	Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Sahası (ton/gün)	Düzensiz Depolanan Atık Miktarı (ton/gün)
Çeşme Belediyesi	216	70	143		
Toplam	5.478	5.010	4.894	172	178
İzmir Toplam Katı Atık Miktarı	5244 ton/gün				

Kaynak: (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İzmir Sıfır Atık Yönetim Planı, 2020)

Çeşme İlçesinde evsel katı atıklar her gün toplanmakta olup 2019 yılı toplama ve taşıma envanteri Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26: Evsel Katı Atıkların Toplanması ve Taşınması, 2019

İlçe Belediyeleri	Nüfus	Çöp Toplama Araç Sayısı	Konteyner Sayısı	Toplama Sıklığı
Çeşme Belediyesi	44.363	34	4500	Her Gün
Toplam	4.279.677	569	141.233	

Kaynak: (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İzmir Sıfır Atık Yönetim Planı, 2020)

Çeşme İlçesinde Mobil Atık Merkezleri kurularak elektronik atıklar, kâğıt & karton atıkları, plastik & metal atıkları, cam atıklar, maske & eldiven atıkları ve bitkisel atık yağlar toplanmaktadır. (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İzmir Sıfır Atık Yönetim Planı, 2020)

Hafriyat toprağı yönetimi: Çeşme İlçesi, Karaköy Mahallesi'nde Özcan Sunay Madencilik tarafından işletilen Hafriyat Toprağı ve İnşaat/Yıkıntı Atıkları Geri Kazanım Tesisi bulunmaktadır. Ayrıca, Uzunkuyu Mevkii'ndeki orman arazisinde yakında zamanda yapılması planlanan hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisi bulunmaktadır. (Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, 2019)

Ambalaj Atığı: Çeşme Belediyesinin ambalaj atığı yönetim planı bulunmaktadır. İlçede kaynağında ayrı toplama

çalışması yapılmaktadır. Çeşme Belediyesi; ilçedeki anaokulu ve ilköğretim kurumları ile nüfusun yoğun olduğu meydan ve alanlara atık toplama kutuları yerleştirmiştir. Projenin ilk etabında 60 adet kâğıt ve karton ambalaj kutusu, 75 adet cam kumbarası ve 10 adet potalı plastik şişe kutusu yerleştirilmiş olup projenin ikinci etabında tüm eğitim kurumlarına ve tüm mahallelere geri dönüşüm kutuları yerleştirilmesi planlanmamıştır. (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İzmir Sıfır Atık Yönetim Planı, 2020)

Plastik atıklar özelinde ise, İzmir Büyükşehir Belediyesi 2019 yılında Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) tarafından kurulan “Plastik Atıksız Şehirler Ağı”na³⁰ katılım sağlamış, Çeşme İlçesi ise bu çalışma kapsamında 2020 yılında pilot ilçe olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, Çeşme, iki yıl içinde plastik kirliliğini % 30 azaltmayı taahhüt etmiş, bunun için hazırladığı Eylem Planı’nda şunların öne çıktığı bir takım önlemler uygulamaya başlamıştır; i) Çeşme Belediyesi binasında ve Belediye’nin özel işletmelerinde (6 adet restoran/cafe) tek kullanımlık plastiklerin yasaklanması; ii) Belediyenin organizasyonlarında ve halka açık tüm etkinliklerinde tek kullanımlık plastiklerin kaldırılması; iii) Pazar yerlerinde kullanılan plastik poşetlerin aşamalı olarak kaldırılması yerine kese kağıdı kullanılması; iv) Plastik ve diğer geri dönüştürülebilir atıkların kaynağında ayrıştırılmasını sağlayan 8 adet mobil atık getirme merkezlerinin sayısının Artırılması; v) Çeşme’deki işletmelerin Plastik Atıksız Çeşme için, Belediye’nin bu konudaki çalışmalarına destek olması; vi) Düzenli olarak Çeşme Belediyesi’nin düzenlediği ve halkın katılımının sağlandığı atık toplama etkinliklerinin düzenlenmesi, bu konudaki farkındalığın artırılması.

Park-Bahçe ve Pazar Atıkları Yönetimi: Çeşme İlçesinde Park-Bahçe ve Pazar Atıkları ayrı olarak toplanmaktadır. Öncelikle semt pazarının olduğu günlerde çöp toplama aracı pazar atığını alarak diğer atıklarla karıştırmadan aktarma istasyonuna veya bertaraf sahasına taşımaktadır. Park-Bahçe ve Pazar Atıkları miktarı Tablo 27’de verilmektedir.

Tablo 27: Park-Bahçe ve Pazar Atıkları, 2019

İlçe Belediyeleri	2017 (ton/yıl)	2018 (ton/yıl)	2019 (ton/yıl)
Çeşme Belediyesi	37960	40150	40880

Kaynak: (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İzmir Sıfır Atık Yönetim Planı, 2020)

Atık Pil ve Akümülatörler: İzmir İlinde lisanslı 2 adet atık pil ve akümülatör geri kazanım tesisi (MNC Pigment Av Sanayi Tiv. A.Ş. ve Sentas Kimya Akü ve Kimya Üretim Geri Dönüşüm San. Tic. A.Ş.) yer almaktadır. 2 tesis de Kemalpaşa ilçesinde yer almakta olup Çeşme ilçesinde atık pil ve akümülatöre geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.

Bitkisel Atık Yağ: Çeşme İlçesinde bitkisel atık yağ geri kazanım ya da ara depolama tesisi bulunmamaktadır. İzmir İlinde ise 1 adet bitkisel atık yağ geri kazanım tesisi (DB Tarımsal Enerji San.Tic.A.Ş.) ve 4 adet ara depolama tesisi bulunmaktadır. (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Eizin, 2021)

Ulaşım

İzmir, Çeşme ilçesi Türkiye’nin temel trafik akslarının en batısında bulunmaktadır. Özellikle, turizm sezonunda tüm ulaşım alanlarında çok yoğun bir trafik yaşanmaktadır. Karayolu ve denizyolu ile ulaşım sağlanmaktadır. Turizme yönelik yurtdışı yolcu taşımacılığı ise büyük ölçüde havayolu ve denizyolu ile sağlanmaktadır (Plan Gerekeçe Raporu, 2022).

Denizyolu: Engebeli bir coğrafyaya sahip Çeşme Yarımadasında, karaya göre daha kolay ve ekonomik olması sebebi ile, geçmişte bir yerden bir yere ulaşabilmenin ana yolu deniz taşımacılığı idi. Aynı zamanda, Çeşme Yarımadası üç tarafı denizle çevrili olması ve Çeşme-İzmir karayolu aksından uzak olması nedeniyle ulaşımında doğrudan denize bağımlıydı. Bölgede 1950’lerde karayolu etkin olmaya başlayana kadar, İzmir-Saip iskelesi arasında yolcu ve nakliye vapurları çalışmaktaydı. Ayrıca yerel ihtiyaçların ticaret yoluyla dışarıdan temini, adalarla da güçlü bir bağ kurulmasına neden olmuş, Karaburun-Midilli, Çeşme-Sakız ile ticari bağlantılar tespit edilmiştir. İlçede mevcut eski liman 2004 yılından beri faal olarak kullanılmamaktadır. Mevcut limanda 2009 yılından itibaren ISPS (Uluslararası gemi ve liman güvenliği kodu) sistemi kullanılmakta ve bu sistem ile yolcu giriş-çıkış kontrolü de yapılmaktadır. Ayrıca Çeşme Limanı’ndan Yunanistan ve İtalya’ya araç ve yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

³⁰ **Plastik Smart Cities** WWF’nin dünyanın dört bir yanındaki şehirleri birleştirerek ve iyi uygulama çözümlerine erişim sağlayarak, dünya çapında 1.000 şehre ulaşarak buralardan doğaya karışan plastik kirliliğini en geç 2030’a kadar sıfırlamayı hedeflediği bir uygulamadır.

Karayolu: Planlama alanına kara yolu ile ulaşım İzmir-Çeşme Otoyolu (O-32) ve genelde buna paralel giden İzmir-Çeşme Devlet Karayolu (D300-1) ile sağlanabilmektedir. **İzmir-Çeşme Otoyolu (O-32)** hizmete girmesiyle Çeşme Yarımadası'nın erişilebilirliği artmış, özellikle ikinci konut ve kentsel bölgesel ölçekte hizmet veren eğitim ve sağlık kuruluşları için, bölge cazip bir yerleşim alanı olmuştur. İzmir Anakentinin batı aksına özel araç, şehirlerarası otobüs, minibüs ve yük taşıyan kamyon-tır araçlarının erişimini arttıran İzmir-Çeşme otoyolu; doğu-batı aksında, Çeşme Yarımadası'nı bir anlamda ikiye bölmektedir. (İZKA İ. , 2014). **İzmir Çeşme Devlet Karayolu (D300-1)** ise gerek birçok yerleşim yerinin içinden geçmesi gerekse belli noktalarda 2x1 bölünmemiş yapıda olmasından dolayı çok tercih edilmeyen bir koridordur. (Yaman & Melek, 2021). Planlama alanının içerisinde ise henüz imar planlaması ve fiziki yapılaşma olmadığı için planlama bölgesinin kuzeyinde kalan maden ocağına erişimi sağlayan stabilize yollar ve alan içerisine yayılmış rüzgar tribünlerine erişim için açılmış orman yolu vasfındaki yollar dışında alana hizmet verebilecek herhangi bir ulaşım bulunmamaktadır. (Duvarcı & Uz, 2021)

Havayolu: İzmir il merkezine 10 km uzaklıkta olan hava limanına Çeşme İlçesi'nin uzaklığı 82 km'dir. İlçede hava yolu taşımacılığı bu havalimanından sağlanmaktadır.

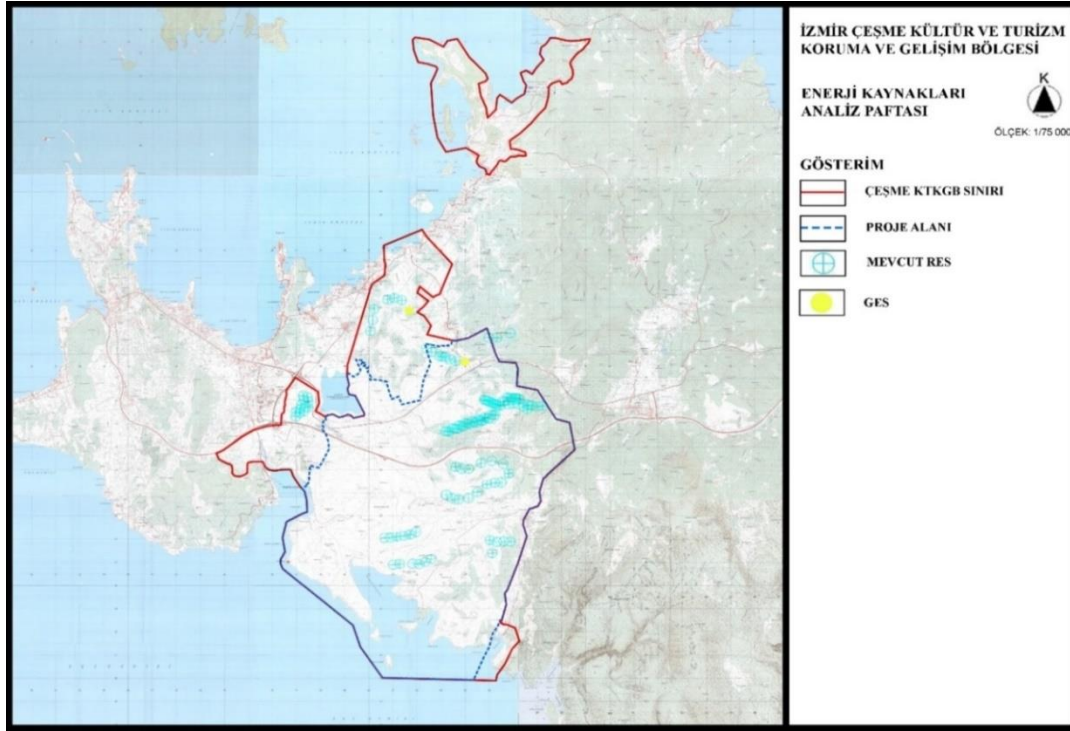
İzmir Çeşme KTKGB ulaşım ağı incelediğinde; alana ulaşımın alanı iki parçaya bölen İzmir-Çeşme otoyolu ve devlet yolu (D300 eski Çeşme-İzmir yolu) ile sağlandığı görülmektedir. Alan içerisindeki ulaşım ise genelde kadastral yollarla sağlanmakta olup, mevcut yerleşim, maden ocakları ve rüzgâr enerji santrallerine asfalt, beton ve taş kaplama yollar hizmet vermektedir.

Bölgede Mevcut veya Planlanan Diğer Projeler

Mevcut RES'ler: İzmir Çeşme KTKGB sınırları içerisinde 115 adet üretim lisanslı rüzgâr enerji santralinin (RES) bulunmaktadır.

TESİS ADI	LİSANS TARİHİ ve NUMARASI	LİSANS SÜRESİ	KURULU GÜÇ	ÜNİTE SAYISI	PROJE DURUMU
Alaçatı RES	05/07/2018 EÜ/7940/03964	49 yıl	7,2 MWm/ 7,2 MWe	12	İşletme
ÇEŞME RES	16/05/2006 EÜ/757-4/638	49 yıl	10,7 MWm / 10,7 MWe	7	İşletme
MAZI - 3 RES	15/06/2006 EÜ/786-2/648	49 yıl	30 MWm/30 MWe	12	İşletme
GERMİYAN RES	26/10/2011 EÜ/3474-7/2115	49 yıl	9,6 MWm/9,6 MWe	3	Kısmi işletme
ZEYTİNELİ RES	18/04/2019 EÜ/8541-11/04224	38 yıl 1 ay 11 gün	49,5 MW	20	İşletme
GERMİYAN RES	29/05/2008 EÜ/1622-7/1180	49 yıl	12 MWm / 10,8 MWe	6	İşletme
MAZI - 1 RES	20/10/2005 EÜ/565-5/580	49 yıl	56,2 MW	55	İşletme

Çeşme Yarımadası ve dolayısıyla İzmir Çeşme KTKGB, topografik özellikleri (tepe üstleri, hâkim rüzgar yönü doğrultusunda sırtlar, kıyı alanında bulunma) nedeniyle özellikle rüzgâr ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılması bakımından avantajlı bir konumda bulunmaktadır. RES'lerin konumları aşağıda Şekil 55'de verilmiştir.



Şekil 55: İzmir Çeşme KTKGB içinde yer alan RES ve GES'ler

Kaynak: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Strateji Geliştirme Başkanlığı) 29.03.2021 Tarihli, 51833 Sayılı Yazısı Doğrultusunda Planlama Ekibi Tarafından Hazırlanmıştır.

2.2 PLANIN UYGULANMAMASI HALİNDE BÖLGENİN OLASI DEĞİŞİMİ

2.2.1 MEVCUT DURUMDA GELECEKTEKİ GELİŞİMİN İTİCİ FAKTÖRLERİ

Mevcut Planda kullanım kararlarının en büyük kısmını tarım alanı (%41,43), orman alanı (%29,55) ve mera alanları (%4,95) oluşturmaktadır (Bkz. Tablo 29). Bu doğrultuda, Mevcut Plana göre planlama alanında gelecekteki gelişimin tarım, orman ve mera kullanımı yönünde olması planlandığı söylenebilir. Ancak, plan hükümlerinde, maden işletme tesisleri, geçici tesisler, maden sahaları ve ocaklar, enerji üretim tesisleri, güvenlik, eğitim, sağlık vb. sosyal donatıların (Bkz. Bölüm 2.1.13) ÇDP değişikliği getirilmeden uygulanabileceği hükümlerinin yer alması bölgedeki itici faktörün tarım ve orman dışında sektörleri de içerebileceğini göstermektedir.

Mevcut Planda tarım alanı ve mera alanı kullanım kararlarında en büyük oranı kapsarken, mevcut durumda faaliyette olan maden ocağı işletmeleri, rüzgâr enerji santralleri, deniz balığı üretim çiftlikleri gelecekteki gelişimin itici faktörleri olarak görünmektedir. CORINE 2018 verilerine göre mevcut arazi kullanımının en büyük kısmını doğal çayır/otlaklar (%36,69) ve sklerofil bitki örtüsü (%28,16) oluşturmakta olup, tarım alanları planlama alanının sadece %9,72'ini, orman alanları %2,59'unu, mera alanları ise %0,88'ini oluşturduğu görülmektedir. (Bkz. Tablo 21).

2.2.2 SU KAYNAKLARI MİKTAR VE KALİTESİ

Mevcut Plan kapsamında en önemli kullanım kararlarını oluşturan tarım alanların bölgede susuz tarım yapıldığı için yoğun su tüketimi oluşturması beklenmemektedir. Ancak bölgede sulu tarım yapılması durumunda yeraltı suları ve/veya yerüstü su kaynakları üzerine baskıyı artırması beklenebilir. Bununla birlikte, tarım alanı olarak planlanan alanlarda organik tarım yapılmaması durumunda, pestisit ve gübre kaynaklı kirliliğin yağmursuyu akışları ile su kaynaklarını kirletmesi beklenebilir.

Bununla birlikte, arazinin mevcut kullanımında itici gücü oluşturan maden ocağı işletmeleri, balık üretim çiftlikleri gibi kullanımların artması durumunda planlama alanında su kalitesinde düşüş beklenebilir.

2.2.3 HAVA KALİTESİ

Çeşme ilçesinde, olağan büyüme hızı, hızlı yerleşik nüfus artışı eğilimi ve özellikle de turizm sezonunda artan

nüfus kaynaklı trafik artışı nedeni ile hava kalitesinde düşüş beklenebilir.

Planlama alanında ise Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinin uygulanmaması durumunda ilave bir nüfus artışı olmayacağı, planlama alanında Mevcut Plan doğrultusunda itici gücü tarım alanı ve orman alanı olacağı düşünülmüşse, hava kalitesinde bir düşüş olması beklenmez. Orman alanı kullanım kararının (her ne kadar mevcut arazi durumu ile uyuşmasa da) korunmasının ilçe merkezinde oluşması beklenen hava kirliliği etkisini azaltması beklenebilir. Bununla birlikte, arazinin mevcut kullanımında itici gücü oluşturan maden ocağı işletmeleri artması durumunda hava kalitesinde düşüş beklenebilir.

2.2.4 İKLİM VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Fosil yakıtların yakılması ve enerji tüketimi sera gazı emisyonlarının oluşmasına en önemli kaynaklardır. İlçede artan nüfus, trafik kaynaklı artan sera gazı emisyonları ve ilçenin içme kullanma suyu kaynaklarından biri olarak planlanan deniz suyu arıtma tesisinin neden olacağı yüksek enerji kullanımı kaynaklı olarak karbon ayak izinin artması etkisi beklenebilir.

Bununla birlikte, planlama alanında Mevcut Plan'da yer alan ana kullanım kararları tarım alanı ve orman alanı olması nedeni ile planlama alanında önemli sera gazı emisyonu oluşumu beklenmemektedir. Öte yandan, arazinin mevcut kullanımında itici güçlerinden birini oluşturan RES'ler iklim değişikliği üzerinde olumlu etki yaratabilecek iken maden ocaklarının yüksek enerji tüketimi kaynaklı olarak iklim değişikliği etkisine katkı sağlaması beklenebilir.

2.2.5 EKOLOJİ, BİYOÇEŞİTLİLİK

IUCN Tehdit Sınıflandırma Şeması (Versiyon 3.2)'a göre hassas türler üzerine etki eden doğrudan tehditlerin ana kategorileri; hiyerarşik olarak şu şekilde sıralanmaktadır 1) Yerleşim ve ticari gelişim 2) Tarım ve su ürünleri yetiştiriciliği; 3) Enerji üretimi ve madencilik; 4) Ulaşım ve servis koridorları; 5) Biyolojik kaynak kullanımı (avlanma vb.) 6) İnsan etkisi (rekreasyonel faaliyetler, savaş vb.) 7) Doğal sistem değişimi (yangın, baraj & su yönetimi vb.); 8) istilacı, sorunlu türler ve diğer hastalıklar. (IUCN, IUCN - CMP Unified Classification of Direct Threats, 2022).

Bu doğrultuda, planlama alanında Mevcut Plan'da yer alan tarım alanı kullanım kararı ve mevcutta yer alan ulaşım yolları ve özellikle maden ocakları kaynaklı olarak hassas türlerin, Öneri Plan Değişikliği alternatifleri olmadan da tehdit altında olacağı söylenebilir.

2.2.6 KÜLTÜREL MİRAS

Mevcut Plan kapsamında bölgede en önemli kullanım kararlarını oluşturan tarım alanı ve orman alanı kararlarının planlama alanına insan baskısı getirmeyeceği düşünülmüşse kültürel mirasın, arkeolojik sitlerin zarar görmeyeceği söylenebilir. Mevcut Plan kararlarından bağımsız olarak, planlama alanı içinde faal olan maden ocakları, çöp moloz atıkları gibi insan baskılarının kontrol edilmez şekilde artması durumuna olası etkiler beklenebilir.

2.2.7 SOSYOEKONOMİK BOYUTLAR

Çeşme ilçesinde, tüm yıl yerleşik insan sayısı önemli ölçüde artmaktadır. 2010-2021 yılları arasında Türkiye'de nüfus artış hızı %13,4, İzmir'de %11,3 iken bu oran Çeşme'de %39,5'dir. Mevcut Planda 2017 yılı nüfusu 41.278 olan Çeşme İlçesi için 2025 hedef yılında yıllık nüfus hariç 70.000 kişilik nüfus kabulü belirlenmiştir. Hızla artan yerleşik nüfusa ilave olarak, Mevcut Plan Açıklama Raporu'nda da belirtildiği üzere, Çeşme ve Alaçatı sınırları içinde var olan ikinci konut ve turizm tesisleri nedeniyle nüfusun yaz aylarında oldukça yüksek değerlere ulaştığı bilinmektedir. Bazı kaynaklarda yaz nüfusunun 1.000.000'in üzerine çıkabildiği belirtilmektedir.

ODTÜ tarafından yürütülen Ulaşım Etüt Çalışmasında İzmir-Çeşme Otoyolu ve İzmir-Çeşme Devlet Yolu trafik projeksiyonları, doğrusal büyüme tahminlerinin dikkate alındığı (Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinin dikkate alınmadığı) olağan büyüme senaryosu değerlendirmesine göre özellikle İzmir-Çeşme Otoyolu (O-32) kesimlerinde giderek daha ciddi ve daha çok kesimi kapsayan kuyruklanmalar ve yoğunluklar olacağı beklenmektedir. Bu yoğunlukların uzun vadede özellikle yaz ayları boyunca daha ciddi seviyelere ulaşacağı öngörülmektedir. Uzun vadede alt yapıda kapasite artırımı sağlanmadan sağlıklı Hizmet Seviyesi³¹ değerleri (HS-C ve HS-D) sağlanması

³¹ **Hizmet Seviyesi:** Bir trafik akımının genellikle hız ve seyahat süresi, manevra serbestliği, trafik kesintileri ile konfor ve uygunluğu açılarından işletme koşullarını tanımlayan bir kalite ölçüsü. Hizmet seviyesi A ile F arasında olmak üzere altı farklı seviyede tanımlanmaktadır. A hizmet seviyesi akış durumlarının en az yoğunluk gösterdiği işletme koşullarını gösterirken diğer uçta F seviyesi ise en kötü işletme (ya da işletilememe) koşullarını göstermektedir.

mümkün olmayacağı belirtilmektedir. (Yaman & Melek, 2021)

Benzer şekilde yaz aylarında, artan nüfus nedeni ile artan içme-kullanma suyu ihtiyacı, su ihtiyacının karşılanmasında zorluklara neden olmaktadır. Bu kapsamda, İZSU tarafından ilave yatırımların planlama ve hayata geçme aşamasında olduğu bilinmektedir. Yazın 1.000.000 üzerine kadar artabildiği belirtilen nüfusun, artan atık miktarını yönetmek konusunda da zorluklara neden olduğu bilinmektedir. Olağan büyüme şartlarında şu an 21.900 m³/gün (yaklaşık eşdeğer nüfus 109.500 kişi) kapasiteye sahip olan AAT 'nin kapasite artırma ihtiyacı doğması beklenebilir.

Sonuç olarak Öneri Plan Değişikliği alternatifleri olmadığı durumda halihazırda ilçede hızlı yerleşik nüfus artışı (ve yaz dönemi yüksek nüfusu) sebebi ile ilave çevresel altyapı yatırımı ihtiyacı bulunduğu göz önüne alınırsa, bu yatırımların gerçekleşmemesi durumunda, su ihtiyacın karşılanamaması, atık su yönetimi, atık yönetimi ve ulaşım hususlarında yaşanan sıkıntıların artarak devam etmesi beklenebilir.

2.3 PLANIN DUYARLI YÖRELERLE İLİŞKİSİ

SÇD Yönetmeliği'ne göre, duyarlı yöreler, *"Biyolojik, fiziksel, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile çevresel etkilere karşı duyarlı olan veya mevcut kirlilik yükü çevre ve sağlık yönünden tehlike yaratan düzeylere ulaşacağı belirlenen yörelerle yürürlükteki mevzuat ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca korunması gerekli görülen Ek-5'te yer alan alanlar"* olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre, İzmir Çeşme KTKGB içinde veya yakınında yer alan duyarlı yöreler aşağıda Tablo 28'de incelenmiştir

Tablo 28: Planın Duyarlı Yörelerle İlişkisi

N o	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³² Evet/Hayır	Planla olan olası bağlantılar
1	Ulusal mevzuat uyarınca korunması gereken alanlar		
a)	'Milli Parklar', 'Tabiat Parkları', 'Tabiat Anıtları' ve 'Tabiat Koruma Alanları' (9/8/1983 tarihli 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu Kanunu)	Hayır	Kanun'un 14. Maddesi uyarınca, bu sahaların özelliklerinin kaybolmasına veya değiştirilmesine sebep olan veya olabilecek her türlü müdahaleler ile toprak, su ve hava kirlenmesi ve benzeri çevre sorunları yaratacak iş ve işlemlerin yapılması yasaktır.
b)	"Yaban Hayatı Koruma Sahaları", "Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları" ve "Yaban Hayvanı Yerleştirme Alanları" (1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu)	Hayır	Kanun'un 4. Maddesi uyarınca, av ve yaban hayvanlarının beslenmesine, barınmasına, üremesine ve korunmasına imkân veren doğal yaşama ortamları zehirlenemez, sulak alanlar kirlenemez, kurutulamaz ve bunların doğal yapıları değiştirilemez.
c)	"Kültür Varlıkları", "Tabiat Varlıkları", "Sit" ve "Koruma Alanı" 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun (Resmî Gazete Tarihi: 21.07.1983), 3. Maddesi'nin 'Paragraf a) Tanımlar' kısmının 1., 2., 3. ve 5. Alt maddeleri	Evet	Bu kanun uyarınca, ülkede tanımlanmış ve kaydedilmiş her tür kültür varlığı koruma altındadır. Kanunun kapsadığı alanlarda, koruma, imar ve bu alanların kullanımına ilişkin ayrıntılı kararlar, Koruma Amaçlı İmar Planları ile birlikte üretilebilir. Planlama alanında "doğal sit-kesin korunacak hassas alan" ve 1.,2,3, derece arkeolojik sit alanları bulunmaktadır.
ç)	"Su Ürünleri ve Yaşam alanları" 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 22.03.1970,	Evet	Bu kanun uyarınca, içsuların sulama, enerji istihsalı gibi maksatlarla kullanılması halinde bu sulara mevcut su ürünlerinin yaşama, üreme, muhafaza ve istihsalını

³² Tabloda kullanılan açıklamalar şu anlama gelmektedir: **Evet** – Belirtilen hassas alan planlama alanında bulunmaktadır; **Hayır** – Belirtilen hassas alan planlama alanında bulunmamaktadır.

N o	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³² Evet/Hayır	Planla olan olası bağlantılar
	Değişiklik Tarihi: 13.12.2010, Sayı: 13799) kapsamında		zarardan koruyacak tedbirlerin ilgililer tarafından alınması şarttır. Çeşme mülki deniz sınırları içerisinde kalan alanlar; 22 Mart 1983 tarih ve 17938 sayılı Resmi Gazete'nin yayınlanan kararı ile "Kuzeyde; Çeşme İlçe hudutları Gerence Körfezi ve Güneyde Urla İlçesiyle sınır teşkil eden Zeytinli Körfezi'nden çıkılacak dik hatlar arasında kalan ve karasuları içinde bulunan bu alanlar ile bu kıyılara akan tüm akarsu ve azmaklar" su ürünleri istihsal alanı olarak belirlenmiştir.
d)	"Mutlak koruma alanı, kısa mesafeli koruma alanı, orta mesafeli koruma alanı ve uzun mesafeli koruma alanı" İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik (Resmi Gazete tarih 28.10.2017, sayı 30224)	Evet	Yönetmeliğin Madde 9, 10, 11 ve 12'sinde mutlak koruma alanı, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarında yasaklar, kısırlar verilmektedir. Planlama alanının bir kısmı Alaçatı Barajı mutlak, kısa, orta, uzun mesafeli koruma alanı içinde ve bir kısmı regülatörün 300 m ve 2000 m mesafeli koruma alanı içinde kalmaktadır
e)	"Yeraltı Suları Koruma Alanları" 167 Sayılı ve 16.12.1960 Tarihli Yeraltı Suları Hakkında Kanun ve Resmî Gazete'de yayımlanan 28257 Sayılı ve 07.04.2012 Tarihli Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerince ilanı yapılan koruma alanları	Evet	Söz konusu Yönetmelik uyarınca, yeraltı suyu kaynaklarının 50 metre çevresi, yerel makamlar tarafından koruma amacıyla kamulaştırılan mutlak koruma alanı olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca, mutlak koruma alanını çevreleyen 1. ve 2. Derece koruma alanları hakkında da kısıtlamalar bulunmaktadır. Planlama alanının bir kısmı, 05.05.2018 tarih ve 30412 sayılı Resmî Gazete ile ilanı yapılan "Çeşme Karaburun Yeraltı suyu İşletme Alanı" içerisinde kalmaktadır. Bahsi geçen bu alanda yeraltı suyu tahsisi yapılmamakta olup derin yeraltı suyu kuyusu açılmasına izin verilmemektedir
f)	26898 Sayılı ve 06.06.2008 Tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmasını müteakip yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'nde belirlenen alanlar	Hayır	Yönetmelik uyarınca, hava kalitesi parametrelerinin sınırların üzerinde olduğu bölgeler ve alt bölgeler belirlenmiştir. Bu, ÇŞİDB tarafından online izleme sistemi aracılığıyla uygulanmaktadır. İl Temiz Hava Eylem Planları, ÇŞİDB İl Müdürlükleri tarafından hazırlanmaktadır.
g)	"Özel Çevre Koruma Bölgesi" 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 9. Maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ve ilan edilen alanlar	Hayır	Kanun uyarınca, bu alanlar, ulusal ve uluslararası ekolojik önem teşkil etmektedir ve sanayi, turizm ve inşaat gibi baskılar nedeniyle zarar görme ve yok olma tehlikesi altındadır. Türkiye'de 16 adet Özel Çevre Koruma Bölgesi bulunmaktadır.
ğ)	2960 Sayılı Boğaziçi Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 18.11.1983) uyarınca koruma altında olan alanlar	Hayır	Kanun uyarınca, İstanbul Boğaziçi Alanının kültürel ve tarihi değerlerini ve doğal güzelliklerini kamu yararı gözetilerek korumak ve geliştirmek amaçlanır ve bu alandaki nüfus yoğunluğunu artıracak yapılanmayı

N o	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³² Evet/Hayır	Planla olan olası bağlantılar
			sınırlamak için uygulanacak imar mevzuatını belirler ve
h)	"Orman Alanı" 6831 Sayılı Orman Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 31.08.1956) uyarınca orman alanı olarak kabul edilen alanlar	Evet	Kanun uyarınca, ormanın koruma statüsüne bağlı olarak, kamu yararı için inşa edilecek altyapı tesislerine yönelik sınırlı esneklik sağlanmıştır. Planlama alanının bir kısmı kesinleşmiş orman sınırları içerisinde kalmaktadır.
i)	3621 Sayılı Kıyı Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 04.04.1990) uyarınca yapı yasağı, yapılaşma kısıtlaması olan alanlar	Evet	Kanun uyarınca, kıyı şeridi iki bölüme ayrılmıştır. Kıyı kenar çizgisinin ilk 50 metresinde, yapı yasağı getirilmiştir ve yaya yolu, gezinti, dinlenme, seyir ve rekreatif amaçlarla kullanılmak üzere düzenlenmesine imkan verilmiştir. Kıyı kenar çizgisinin ikinci 50 metresinde, halk yararı gözetilmesi gerekmektedir. Planlama alanının bir kısmı kıyı şeritlerini içermektedir.
i)	"Zeytincilik Alanları" 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun'da (Resmî Gazete Tarihi: 26.01.1939) belirtilen alanlar	Evet	Bu kanun, zeytin yetiştiriciliğinin korunmasını ve geliştirilmesini amaçlar. Hayvan besiciliğine ilişkin bazı kısıtlamalar mevcuttur. Planlama Alanının Alaçatı, Germiyan ve Zeytineli mahalleri içinde kalan bölümlerinde toplamda 489,4 ha zeytin ağaçlı tarla bulunmaktadır. Bu alanlar Öneri Plan Değişikliğine tarım ve doğal karakteri korunacak alan olarak işlenmiştir.
j)	"Mera Alanları" 4342 Sayılı Mera Kanunu Resmî Gazete Tarihi: 25.02.1998	Evet	Kanunun 4. Maddesi tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz denmektedir. Tahsis kararı değişiklikleri ile ilgili durum ve kısıtlar belirtilmektedir. Planlama alanının bir kısmı mera alanlarını içermektedir.
k)	"Sulak Alanlar" 28962 Sayılı ve 04.04.2014 Tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nde belirtilen alanlar	Hayır	Bu Yönetmeliğin amacı, bütün sulak alanları, uluslararası önem teşkil edip etmediklerine bakılmaksızın, korumak ve geliştirmek ve bu konu hususunda, kurum ve kuruluşlar arasındaki işbirliği ve koordinasyon ilkelerini belirlemektir. Bu alanları korumak için bazı kısıtlamalar ve yasaklar mevcuttur.
l)	"Tarım Arazileri" 03.07.2005 Tarihli ve 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve 22.11.1984 Tarihli ve 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında tarımsal üretim potansiyeli olan tarım arazilerinin korunması	Evet	Bu kanunun amacı, tarımsal arazilerin çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak korunmasıdır. Planlama alanının bir kısmı tarım arazilerini içermektedir.

N o	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³² Evet/Hayır	Planla olan olası bağlantılar
2.	Türkiye'nin Taraf Olduğu Uluslararası Konvansiyonlara Göre Sit Alanları:		
a)	"Akdeniz Foku Yaşama ve Üreme Alanları" "Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi" (BERN Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınmış alanlardan "Önemli Deniz Kaplumbağası Üreme Alanları"nda belirtilen I. ve II. Koruma Bölgeleri,	Evet	Bu Sözleşmenin amacı; yabani flora ve faunayı ve bunların yaşam ortamlarını muhafaza etmektir. Akdeniz foku yaşama ve üreme alanları bulunmaktadır
b)	'Akdeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi' (Barselona Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınan alanlar i) 'Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol' uyarınca 'Özel Koruma Alanları' olarak belirlenen alanlar	Hayır	Barselona Sözleşmesi'nin gereklilikleri uyarınca, jeomorfolojik, peyzaj, ekolojik, floral, turistik ve biyogenetik özelliklerini korumak amaçlanmaktadır.
c)	"Kültürel Miras" ve "Doğal Miras" "Dünya Kültürel ve Tabiat Mirasının Korunması Sözleşmesi"nin 1. ve 2. maddeleri uyarınca, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından koruma altına alınan "Kültürel Miras" ve "Doğal Miras" statüsü verilen kültürel, tarihi ve doğal alanlar	Hayır	
ç)	"Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi" (RAMSAR Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınmış alanlar.	Hayır	Bu Sözleşme, sulak alanların ekoloji, botanik, zooloji, limnoloji ve hidroloji yönlerinden korunmasını ve ekolojik olarak sulak alanlara bağımlı olan kuşlar ve su kuşlarını korunmasını amaçlar.
d)	Avrupa Peyzaj Sözleşmesi		-
3.	Koruma Altına Alınması Gereken Alanlar		
a)	Onaylı Çevre Düzeni Planlarında, mevcut özellikleri korunacak alan olarak tespit edilen ve yapılaşma yasağı getirilen alanlar, (Doğal Karakteri Korunacak Alan, Ekolojik Niteliği Korunacak Alan ve benzeri)	Hayır	Onaylı ÇDP'de 1.derece arkeolojik sit alanı, ağaçlandırılacak alan, baraj, bölge parkı, bütünleşik kentsel yeşil alan, çayır-mera, havalimanı, kentsel yerleşik alan, kırsal yerleşme alanı, orman alanı, plaj kumsal, tarım arazisi, tercihi kullanım bölgesi, turizm tesis alanı kullanım kararları yer almaktadır.
b)	Tarım Alanları: Toprağı, topoğrafyası ve iklim şartları tarımsal üretime uygun olan, tarımsal üretimin yapıldığı, yapılmaya uygun olduğu ya da imar, ıslah ve rehabilitasyon çalışmaları ile	Evet	Tarım ve Orman Bakanlığının "Tarım Arazilerinin Sınıflandırılması" çalışmasına göre İzmir Çeşme KTKGB'nin; %6'sını kuru "marjinal tarım arazisi"; %3'ünü kuru "mutlak tarım arazisi"; • %0,7'sini "dikili tarım arazisi"; %3'ünü kuru "özel ürün arazisi"

N o	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³² Evet/Hayır	Planla olan olası bağlantılar
	tarımsal üretime uygun hale gelecek şekilde dönüştürülebilecek alanlar		oluşturmaktadır
c)	Sulak Alan: Tabii veya suni, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerleri	Evet	Gölobası geçici sulak alanı ve Hacımemiş gölü bulunmaktadır.
ç)	Göller, akarsular, yeraltı suyu işletme sahaları		En yer alan yerüstü su kaynakları; Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı, İncirli Deresi, Hırsız Deresi, Karşıyaka Azmağı, Gölobası mevkii geçici sulak alanı, Mersin Deresi ve azmak, Kurt Dere ve azmak, Mersin Böğürtlen Deresi (ve azmak), Zeytineli koyundaki azmak, Ege Denizi kıyı suyu kütesidir. Bunlar dışında birçok der yatağı mevcuttur.
d)	Bilimsel araştırmalar için önem arz eden ve/veya nesli tükenmekte olan ya da tükenme tehlikesi ihtimali olan türler ve ülkemiz için endemik olan türlerin habitatlarının oluşturduğu alanlar; doğayı ve biyolojik çeşitliliği koruma konusunda önemli işlevleri bulunan sulak alan, dağ, deniz ve kıyı ekosistemi, ve doğal değerlerinin korunmasının zaruri olduğu ve tehlikeye açık olmaları olası olan, ekosistem bütünlüğü olan veya ekosistemler arasında doğal bir bağ sağlayanlar; peyzaj koruma alanı, mikro iklim alanları, ekosistemler ve mağaralar, biyosfer rezervi olan alanlar, biyotop, biyogenetik rezervler, bu tür hassas alanlardan bir ya da birden fazla içeren alanlar ve eşsiz jeolojik ve jeomorfolojik oluşumları olan alanlar.	Evet	Hassas flora ve fauna kıyı kesimler ağırlıklı olmak üzere tüm bölgede dağılım göstermektedir. (Bkz. Şekil 25)

3. PLANA İLİşKİN ÇEVRESEL HEDEFLER VE GÖSTERGELER

SÇD'nin bir parçası olarak, Plan ayrıca var olan temel stratejik planları veya ilgili çevre sorunlarına ilişkin amaç, hedef ve gösterge belirleyen programları uyum çerçevesinde değerlendirmiştir. Öneri Plan Değerikliği Alternatiflerinin değerlendirmeleri için bir çerçeve oluşturmak adına, ilgili uluslararası ve ulusal çevre koruma amaçlarının özetini bu bölümde sunulmuştur. Sonrasında, SÇD değerlendirmesi, Öneri Plan Değerikliği Alternatiflerinin önerilen önlemlerin ve değerikliklerin bu çevresel hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunup bulunmayacağı ve ne ölçüde katkıda bulunabileceği (veya olumsuz etkileyebileceği) tahminine dayandırılmıştır.

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
Su Miktarı	11. Kalkınma Planı: Turizm kapsamındaki politika ve hedefler altında "Turizm bölgelerindeki içme suyu, kanalizasyon, katı atık bertaraf ve atıksu arıtma altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir." denilmektedir. Türkiye Turizm Stratejisi, KTB, 2023: Hızla gelişen turizm sektörünün yoğunlaştığı yerleşmelerin altyapı ve ulaşım sorunlarının giderilmesi için yerel yönetimle iş birliği içinde çalışmaların yapılacağı belirtilmektedir. Ulusal Su Planı, TOB, 2019-2023: Su kaynaklarının miktar, kalite ve ekosistemler açısından koruma kullanma dengesi içerisinde sürdürülebilir bütüncül bir yaklaşımla yönetilmesi amacıyla, 2019-2023 dönemi politikalarında "Nehir Havza Yönetim Planları, Bütüncül Kıyı Yönetimi Planları, Çevre Düzeni Planları ve Turizm Gelişim Planları arasında uyumun sağlanabilmesi için gerekli mekanizma oluşturulması" yer almaktadır. Yeni su kaynaklarının bulunması ve kullanıcıya arz edilmesinden önce mevcut suyun verimli, akılcı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla i) Gri su kullanımı ve yağmur suyu hasadı teknolojileri teşvik edilmesi, ii) Artılmış evsel atıksuların park, bahçe ve yeşil alan sulamalarında kullanımı yaygınlaştırılması, iii) Evsel Atıksu deşarjlarının yeniden kullanım uygulamaları (bina/site içi alanlarda ve yeşil alanlarda) yaygınlaştırılması sürekli politikalar arasında belirtilmektedir. İZSU Stratejik Planı, 2020-2024: Suyun sürdürülebilir yönetimi yoluyla herkesin sağlıklı suya erişimini sağlamak 1. Stratejik Amaç olarak belirlenmiştir. Söz konusu stratejik amaç altında, Hedef 1.1 Su kaynaklarını korumak, Hedef 1.2 Yeni içmesuyu kaynakları bulmak ve tesis etmek, Hedef 1.3 Alternatif içmesuyu standartlarına uygun su	Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, 2008/56/EC 1. Madde: Deniz ortamını korumak ve muhafaza etmek, tahribatını önlemek veya, uygulanabilir yerlerde, olumsuz etkilenen yerlerde deniz ekosistemlerini onarmak; 13.1. Madde: Üye Devletler, Madde 9(1) uyarınca, ilgili her bir deniz bölgesi ve alt bölgesi hususunda, iyi çevresel statüsünü elde etmek ya da sürdürmek için alınması gereken tedbirleri belirleyecektir. Su Çerçeve Direktifi, 2000/60/EC (26) Üye Devletler, mevcut toplum gerekliliklerini dikkate alarak entegre tedbir programları içerisinde gerekli tedbirleri tanımlayarak ve uygulayarak en azından iyi su statüsü hedefine ulaşmayı hedeflemelidir. İyi su durumunun halihazırda mevcut olduğu yerlerde, bu durum muhafaza edilmelidir. Yeraltı suları için, iyi durum gerekliliklerine ek olarak, herhangi bir kirlenici yoğunluğunda yaşanacak herhangi bir önemli ve sürekli artış eğilimi tespit edilmeli ve tersine çevrilmelidir.	- İçme-kullanma suyu temin edilen/edilmesi planlanan yerüstü ve yeraltı suyu kaynaklarının kalitesini ve miktarını korumak ve iyileştirmek - Su tüketimi denetimi gerçekleştiren sistem oluşturmak. - Tasarruflu su tüketimi hakkında tüketiciyi bilgilendirmek. - Su kaynaklarının kullanımı ve çevre duyarlılığı konusunda bilinçlendirme faaliyetleri yürütmek. - Kamuoyunun yeraltı ve yerüstü su miktarı ve kalitesini anlık olarak takip edebileceği geniş çevre göstergeleri ile ulusal veri tabanını geliştirmek. - Kıyı alanlarını turizm sektörünün talepleri ile entegre şekilde koruma-kullanma dengesi ile yönetmek. - Çevreye duyarlı nitelikte turizm tesisleri kurmak. - İzleme istasyonlarının sayısını artırmak. - Özellikle hassas bölgelerdeki izleme sistemlerini iyileştirmek/geliştirmek.	- Kişi başı günlük su tüketimi (L/s) - Su kaynaklarından çekilen su miktarı (m³/yıl) - Sulama için kullanılan su miktarı (m³/yıl) - Toplam su alanı başına hassas su alanlarının sayısı (%) - Toplam tüketilen suyun geri dönüştürülmüş/artılmış su yüzdesi (%)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	üretmek olarak belirlenmiştir. Küçük Menderes Havzası Sektörel Su Tahsis Eylem Planı, Tarım ve Orman Bakanlığı, 2019: DSİ ve Belediyeler tarafından, tahsis planına göre turizm sektörü için belirlenen su tahsisinin yapılması ve Tarım ve Orman Bakanlığı raporlanması, Turizm Sekörü eylemi olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, Çeşme-Karaburun Alt Havzası kullanılabilir yerüstü su potansiyelinin normal şartlarda 17,45 hm³/yıl iken çok şiddetli kurak dönemlerde 5,01 hm³/yıl'a kadar düşebileceği, yeraltı su potansiyelinin normal şartlarda 103hm³/yıl iken çok şiddetli kurak dönemde 15 hm³/yıl'a kadar düşebileceği belirtilmektedir. Küçük Menderes Havzası Kuraklık Yönetim Planı, Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2018: Bölgede öne çıkan suya duyarlı turizm türlerinin kuş gözlem ve golf turizmi olduğu belirlenmiştir. Golf turizminin uyum kapasitesinin artırılması adına kurum tarafından; • Sulama ihtiyacının alansal olarak belirlenip sulamanın ona göre planlanması, • Kaba sulamanın minimum düzeye indirilmesi, • Büyümenin kontrolü amacıyla biçme eyleminin uzun vadeye yayılması ve gübreleme uygulamalarının veriminin artması şeklinde öneriler sunulmaktadır. Ayrıca turizm sektöründe kuraklığa karşı uyum kapasitesinin artırılması amacıyla havzada 30 adet bulunan yeşil yıldızlı turizm tesislerinin sayısının 50'ye çıkartılarak su tasarrufuna yönelik hibe ve teknik desteklerin artırılması önerilmiştir. İzmir Bölge Planı 2014-2023, İzmir Kalkınma Ajansı: Başta Karaburun, Çeşme, Seferihisar, Urla, Foça, Dikili ilçeleri olmak üzere ekoturizme yönelik yatırımların özendirilmesi, turizm hizmetlerinin gelişim ve işletmesinde sınırlı ve yenilenemeyen kaynakların kullanımının asgariye indirilmesi Sürdürülebilir turizmin uygulanması ve			

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	yaygınlaştırılması sağlanacaktır” hedefin alt eylemleri arasındadır.			
Su Kalitesi	11. Kalkınma Planı: Turizm kapsamındaki politika ve hedefler altında “Turizm bölgelerindeki içme suyu, kanalizasyon, katı atık bertaraf ve atıksu arıtma altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir.” denilmektedir. Türkiye Turizm Stratejisi 2023: Hızla gelişen turizm sektörünün yoğunlaştığı yerleşmelerin altyapı ve ulaşım sorunlarının giderilmesi için yerel yönetimle iş birliği içinde çalışmaların yapılacağı belirtilmektedir. Atıksu Arıtımı Eylem Planı, ÇŞB, 2017-2023: Turizm ve tatil özelliği ağırlıkta olan yerleşim yerlerinde yaz ve kış nüfusu arasındaki büyük farklardan problemin çözümü için büyük otellerin atıksularının kendileri tarafından arıtılmasını sağlayan yatırımların zorunlu kılınması veya teşvik edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Küçük Menderes Havzası Nehir Havza Yönetim Planı, TOB, 2019: Alaçatı (Kutlu Aktaş) İçmesuyu Barajını korumak için, İZSU ve ÇŞB-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü koordinasyonu ile barajın etrafında 10 m'lik tampon alanda yeşil kuşak yapılması tedbirler programında önerilmiştir Aynı zamanda, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından, Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi; Pestisit kullanımını azaltmak için biyolojik mücadelenin yaygınlaştırılması; Cyfluthrin ve Cypermethrin yerine muadilinin kullanımı önerilmiştir. İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik (RG.28.10.2017 Sayı 30224)’e	Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, 2008/56/EC 1. Madde: Deniz ortamını korumak ve muhafaza etmek, tahribatını önlemek veya, uygulanabilir yerlerde, olumsuz etkilenen yerlerde deniz ekosistemlerini onarmak; 13.1. Madde: Üye Devletler, Madde 9(1) uyarınca, ilgili her bir deniz bölgesi ve alt bölgesi hususunda, iyi çevresel statüsünü elde etmek ya da sürdürmek için alınması gereken tedbirleri belirleyecektir. Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşme (MARPOL), 1978 Bu Sözleşme, gemilerin yol açtığı kirliliği önleme ve en aza indirmeye yönelik yönetmelikleri içerir. - Rutin faaliyetlerden oluşan kirliliği de kapsar – güncel olarak 6 Teknik Ek'i bulunmaktadır. Denizlerin ve Limanların Gemilerle Kirlenmesinin Önlenmesi ve Kirlilikle Mücadele Raporu, Sayıştay, 2002 Kirlilikle etkin mücadelenin sağlanması için ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla farklı senaryolar ve destekleyici tatbikatlar dikkate alınarak yeterli ve uygulanabilir bir ulusal acil durum planı hazırlanmalıdır. BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 6.3 2030'a kadar kirliliği azaltarak, çöp	- İçme-kullanma suyu temin edilen/edilmesi planlanan yerüstü ve yeraltı suyu kaynaklarının kalitesini ve miktarını korumak ve iyileştirmek. - Su kalitesinin halihazırda kötü olduğu yerlerdeki ilave baskıları önlemek. - Yeraltı ve yerüstü suyu izleme sistemleri yerleştirilerek su kalitesini ölçen izleme istasyonlarının sayılarını artırmak. - Endüstriyel tesisler tarafından nehre kaçak atıksu deşarjını önlemek için denetim ve yaptırımları artırmak. - Sahil faaliyetleri için çevre dostu eğlence araçları kullanımı konusunda yerel yönetimleri teşvik etmek. - Gemi Trafik Hizmetlerinin iyileştirilmesi. - Gemilerden denize kaçak atık yağ ve sintine suyu deşarjlarının önlenmesi için denetim ve yaptırımların artırmak. - Çevresel durumu ve deniz suyunun asimilasyon kapasitesini göz önünde bulundurarak liman yatırımlarını geliştirmek. - Yasal yükümlülükleri yerine getirmek ve her ürün için ayrı ayrı belirlenecek gübre miktarı sınırlamaları üzerindeki	- Yüzey sularının nitrat konsantrasyonu (mg/L) - Yüzey sularının fosfat konsantrasyonu (mg/L) - Yüzme Suyu Kalite Standartları'nın³³ altındaki sahillerin yüzdesi (%) - Kıyı suyu kalite ölçümlerinin sıklığı (ölçüm sayısı/yıl) - Deniz suyu kalitesi izleme istasyonlarının yüzdesi (%) - Yüzey sularına yasadışı atıksu deşarjı denetimleri (sayı/yıl) - Denetim sayısı başına yasadışı atıksu deşarjına bağlı verilen toplam ceza miktarı (TL/sayı) - Seyahat süresi başına gemilerin atık alım tesisine yaptığı atıksu deşarj miktarının yolcu sayısına oranı (L/kişi.gün) - Yıllık deniz kazası sayısı (sayı/yıl) - Liman yetkilileri için, Acil Eylem eğitimi olan personel yüzdesi (%)

³³ Verilere <https://yuzme.saglik.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	göre Büyükşehir belediyelerine içme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan yerüstü suyu kaynakları için koruma planları, büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idareleri genel müdürlüklerince, yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde hazırlanarak TOB'a sunulmalıdır. Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik RG.07.04.2012-28257, TOB: Madde 8 – Yeraltı Suyu kullanımlarında besleme ve çekim dengesinin korunması ve tahsisi yapılan miktardan fazla su kullanılmaması; Madde 13 - Atıksularla veya yağmur suları ile çözünerek yeraltı suyuna taşınabilecek nitelikteki maddeler yeraltı suyu besleme havzası içerisinde zeminde doğrudan depolanmaması - Yeraltı sularının içme suyu maksadıyla kullanıldığı alanlarda, kullanılan tarım ilaçlarının doğal şartlarda parçalanabilir ve canlılarda uzun süreli birikim yapmayacak türden olması Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği RG.30.11.2012-28483, TOB: – Madde 5: Yerüstü suların kalitesini ve ekolojik özelliklerini korumak, iyileştirmek, mevcut kalitesinden geriye gidişini önlemek ve çevresel hedeflere ulaşmak esastır.	boşaltmayı ortadan kaldırarak, zararlı kimyasalların ve maddelerin salınımını en aza indirgeyerek, artırılmamış atıksu oranını yarıya indirerek ve geri dönüşümü ve güvenli tekrar kullanımı küresel olarak ciddi ölçüde artırarak su kalitesinin yükseltilmesi Hedef 14.1 2025'e kadar özellikle karasal kökenli faaliyetlerden kaynaklanan, deniz çöpü ve gıda atıklarının dökülmesinden kaynaklanan su kirliliği de dâhil deniz kirliliğinin tüm biçimlerinin önlenmesi ve önemli ölçüde azaltılması. Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasına Ait Sözleşme, 1976 Madde 4: Sözleşme hükümlerine Taraf Olanlar, tek tek veya birlikte, Akdeniz Bölgesi'nde deniz çevresinin korunmasını ve daha iyi duruma getirilmesini sağlamak üzere, kirlilikten korunma, kirliliği hafifletme ve kirlilikle mücadele için bütün gerekli tedbirleri alırlar. Madde 7: Taraflar, Akdeniz Bölgesi'nde kıta sahanlığının, deniz yatağının ve deniz dibinin araştırılması ve işletilmesi sırasında meydana gelen kirlenmenin önlenmesi, azaltılması ve kirlenmeyle mücadele hususunda bütün uygun tedbirleri alırlar. Madde 8: Taraflar, Akdeniz Sahası'nda kendi sınırları içinde bulunan alanlardan ırmaklar aracılığıyla dökülen, kıyılarda bulunan kuruluşlar veya mahreçler yoluyla veya karada bulunan herhangi bir kaynaktan dışarıya akan kirliliği önleme, azaltma ve kirlenmeyle mücadele etme konularında bütün uygun tedbirleri alırlar. Akdeniz'in Kara Kökenli Kaynaklardan Kirlenmeye Karşı Korunması Protokolü, 1980 Madde 1: Taraflar, Akdeniz bölgesinin nehirlerinden, kıyı tesislerinden, kanalizasyon	kontrolleri artırmak.	

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
		oluklarından veya topraklar içerisinde herhangi kara kökenli boşalmalardan meydana gelecek kirlenmeleri kısmen veya tamamen denetlemek, önlemek veya izale etmek için uygun görülen tüm tedbirleri alacaklardır. 2030 AB Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi 2030'a kadar, kimyasal pestisitlerin ve daha zararlı pestisitlerin kullanımı ve riskleri %50 oranında azaltılacaktır. Su Çerçeve Direktifi, 2000/60/EC (26) Üye Devletler, mevcut toplum gerekliliklerini dikkate alarak entegre tedbir programları içerisinde gerekli tedbirleri tanımlayarak ve uygulayarak en azından iyi su statüsü hedefine ulaşmayı hedeflemelidir. İyi su durumunun halihazırda mevcut olduğu yerlerde, bu durum muhafaza edilmelidir. Yeraltı suları için, iyi durum gerekliliklerine ek olarak, herhangi bir kirlenici yoğunluğunda yaşanacak herhangi bir önemli ve sürekli artış eğilimi tespit edilmeli ve tersine çevrilmelidir		
İklim ve Enerji	11. Kalkınma Planı, 2019-2023: Şehirleşme başlığında verilen politikalar altında, "Şehirlerimiz kalkınma vizyonu ile eşgüdüm içerisinde, çok merkezli, karma kullanımı destekleyen, özellikle erişilebilirliği sağlayan bir yaklaşımla planlanacak; mekânsal planlarda topoğrafyayla ahengin sağlanması ve afet riski, iklim değişikliği, coğrafi özellikler ve tarihi değerlerin gözetilmesi esas alınacaktır" denilmektedir. Turizm başlığında verilen politikalar altında "iklim değişikliğinin turizm sektörü üzerindeki etkilerinin tespitine yönelik çalışmalar yapılacaktır" denilmektedir.	BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992 3.3. Madde: Taraflar, iklim değişikliğinin nedenlerini önceden tahmin etmek, önlemek veya en aza indirmek ve zararlı etkilerini azaltmak için önleyici önlemler almalıdır. 4.1-d. Madde: Sürdürülebilir yönetimi teşvik edecek ve biyolojik kütleye, ormanları ve okyanusları ve diğer kara, kıyı ve deniz ekosistemlerini de içerecek şekilde, Montreal Protokolü ile denetlenmeyen tüm sera gazı yutak ve haznelerinin korunması ve takviyesini işbirliği	• Denizin sıcaklığını ve kimyasal konsantrasyonunu ölçebilen izleme istasyonlarının sayısını artırmak. • İklim değişikliğinin yerel ekoloji ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkilerini belirlemek için çalışmalar yürütmek. • Ulaşım araçlarının tam kapasite ile çalışmasını sağlamak. • İşletmelerde enerji tasarruflu ürünlerin kullanılmasına teşvik etmek.	• Deniz suyu derecesi izleme aygıtlarının toplam deniz alanına olan oranı (sayı/ha) • Yıllara göre deniz suyu sıcaklığı değişimi (°C) • Çevre dostu yapılarının toplam yapılara olan oranı (%) • Bölgeye sağlanan ulaşımında kişi başı salınan CO₂ miktarı (kg CO₂/yolcu.km)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı, 2011-2023, ÇŞB: İklim değişikliğine uyum konusunun mevcut strateji, plan ve mevzuata entegrasyonunun sağlanması hedefi altında, “Su yönetiminde yer alan kuruluşların kurumsal ve sektörel strateji planlarının (sanayi, tarım, enerji, turizm, kentsel, içme suyu) iklim değişikliği ile mücadele bağlamında revizyonu” bir eylem olarak belirlenmiştir. Mevcut stratejilerin iklim değişikliği etkilerine uyum bağlamında gözden geçirilmesi hedefi altında; korunan alanlarda iklim değişikliğine uyum konusunda bölgesel stratejilerin hazırlanması eylemi belirlenmiştir. İzmir Yeşil Şehir Eylem Planı, İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2020: İklim değişikliğinin turizm üzerinde doğrudan ve dolaylı olarak yarattığı olumlu ve olumsuz etkileri araştırmak üzere çalışma yürütülmesi ve sektörün dirençliliğinin artırılması için önerilerde bulunulması bir eylem olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda turizm sektöründeki su talebi öncelikli zorluk olarak belirtilmiştir. İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2020-2024 Stratejik Planı: İklim değişikliği konusunda kamuoyu oluşturulmasına yardımcı olunması, Çevre sağlığını koruyarak ve kaynakların sorumlu bir biçimde kullanılmasını sağlayarak daha temiz bir kent yaratılması, temiz enerji faaliyetlerinin yaygınlaştırılması – Yenilenebilir enerji kaynaklarının her türü için gelişmiş ülkelerin uygulamaları örnek alınarak, şehrimiz koşullarına göre uyarlanması.	halinde teşvik edeceklerdir; 4.1-e. Madde: İklim değişikliği etkilerine uyum hazırlığında işbirliği yapacaklardır. BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 7.2. 2030'a kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji kaynakları içindeki payının önemli ölçüde artırılması Hedef 13.2: İklim değişikliğiyle ilgili önlemlerin ulusal politikalara, stratejilere ve planlara entegre edilmesi.	- Endüstriyel tesislerin emisyon açısından denetimlerini artırmak. - Deniz taşımacılığına sınırlar koymak. - Yolcu-taşıma sıklığı arasındaki dengeyi sağlamak adına çalışmalar yürütmek. - Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı bir yönetim planı oluşturmak. - Rüzgar türbinleri ile enerji ihtiyacını karşılayan yeşil liman gibi çevre dostu kıyı yapıları tasarlamak. - İşletmeleri karbon takasına teşvik etmek.	- CO₂ denkleştirme oranı (%) - Yıllık toplam enerji tüketimi (kWh/m²yıl) - Yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerji (%)
Geçim Kaynakları	1. Kalkınma Planı, 2019-2023: Öncelikli gelişme alanlarından biri olarak belirlenen turizm sektöründe belirlenen politika ve tedbirler kapsamında “Nitelikli personel istihdamını kolaylaştırmak ve personelin barınma ihtiyacının daha konforlu ortamlarda karşılanması için tesislere personel lojman alanı	BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı Hedef 12.b: İstihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir bir turizm için sürdürülebilir kalkınma etkilerini denetlemeye olanak sağlayan araçlar geliştirilmesi ve	- Nitelikli personel istihdamını kolaylaştırmak - Golf, sağlık gibi daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerine yönelik talebin yüksek olduğu pazarları tespit etmek.	- Yatırım başına yaratılan istihdam olanaklarının oranı (sayı) - İstihdamın toplam yerel iş gücüne olan oranı (%) - Otellerin doluluk oranlarının artışı

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	tahsis edilecektir" denilmektedir. İstihdam ve Çalışma Hayatı ile ilgili politikalar altında; "Özel politika gerektiren grupların istihdama katılımları artırılabilecektir". "Gençlerin istihdamını artırmaya yönelik olarak illerdeki potansiyeli açığa çıkartacak yenilikçi ve sürdürülebilir projeler desteklenecektir, Engellilerin işgücüne katılımı ve istihdamı artırılacaktır. Kadınların işgücü piyasasına katılımlarını kolaylaştırıcı ve istihdamlarını artırıcı uygulamalar geliştirilecektir" denilmektedir. Öncelikli gelişme alanlarından biri olarak belirlenen tarım sektöründe belirlenen politika ve tedbirler kapsamında "tarım arazilerinin korunması, etkin kullanımı ve yönetimi sağlanacaktır", denilmektedir.	uygulanması	• Esnafların yatırımlardan etkilenebilecek ekonomik çıkarlarını korumak için alternatif plan yapmak. • Yerel yönetimleri işçi nüfusunun istihdamını desteklemeleri için teşvik etmek • Mevcut iş gücü kapasitesini artırmak.	(%) • Gecelik konaklamaların değişiminin konaklayan sayısına oranı (%) • Yatırımlar nedeniyle tarım arazisini kaybeden çiftçilerin sayısının oranı (sayı/yatırım) • Esnafın yatırım öncesi ve sonrası gelir ve gider oranları (%) • Kişi başı GSYH miktarı (TL/kişi)
Biyçeşitlilik	11. Kalkınma Planı, 2019-2023: Planın yaşanabilir şehirler ve sürdürülebilir çevre altında yer alan çevrenin korunmasına yönelik hedef ve politikaları kapsamında belirlenen politika ve hedefler arasında, "Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir", "Kara ve denizdeki korunan alan miktarı artırılarak bu alanların etkin yönetiminin sağlanması için yeşil koridor oluşturulması, planlama ve altyapı çalışmaları gibi uygulamalar gerçekleştirilecektir" denilmektedir. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı, Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı, 2007: Stratejik hedefler arasında, "Özellikle ekosistem yapısı ve işleyişi olmak üzere, otlatma, kuraklık, çölleşme, çoraklaşma, tuzlanma, seller, yangınlar, turizm, tarımsal dönüşüm veya terk etme gibi step ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğini olumsuz yönde etkileyen ekolojik, fiziksel ve sosyal süreçlerin belirlenerek tedbirler geliştirilmesi" yer almaktadır.	2030 AB Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi -1. 2030'a kadar, gerçek bir Trans-Avrupa Doğa Ağının parçası olarak AB'nin kara alanının en az %30'unu ve AB'nin deniz alanının %30'unu yasal olarak korumak ve ekolojik koridorları entegre etmek. 2. AB'nin sit alanlarını, kalan AB birincil ve doğal yaşlı ormanları da dâhil olmak üzere, en azından üçte birini mutlak koruma altına almak. 3. Sit alanlarını etkili bir şekilde yönetmek, anlaşılır koruma amaçları ve tedbirlerini tanımlamak ve bunları uygun olarak izlemek. - 2030'a kadar, kayda değer bozulmuş ve karbon bakımından zengin ekosistemler eski haline getirilecektir; habitatlar ve türler, koruma eğilimi ve durumu hususlarında bozulma göstermemektedir; ve en az %30'u uygun koruma statüsüne ulaşmakta veya en azından olumlu bir eğilim göstermektedir. - 2030'a kadar, hassas türler ve habitatlar üzerindeki, balıkçılık aracılığıyla deniz dibi ve	• Bölgedeki biyçeşitliliğin durumunu izlemek ve biyçeşitliliği koruma ve yönetim planını uygulamak. • Hedefler belirleyerek kıyı ve deniz sit alanlarının sürdürülebilirliğini güvence altına almak. • Sayı ve ekolojik duyarlılık açısından ekolojik çeşitliliği içeren her bir alt bölge için yerel veri tabanı geliştirmek • Denizdeki nesli tükenme tehlikesi altında olan türleri izlemek. • Turizm için önemli olan türleri belirlemek. • Balıkçılara avlanma kapasitesi ve bunun önemi hakkında eğitim vermek. • Balıkçılara nesli tükenme tehlikesi altında olan, hassas türler hakkında eğitim vermek.	• Sit alanlarının toplam bölge alanına oranı (%) • Sahadaki bitki ve hayvan türlerinin sayısı • Biyolojik çeşitlilik değişimlerinin sektörel yatırım sayısına oranı (%) • Biyolojik çeşitlilik değişimlerinin yıllık deniz kazası sayısına oranı (%) • İstilacı türlerin toplam tür sayısındaki payı (%) • Tek tür için yıllık avlanma oranı (ton/yıl) • Yasadışı avlanmaya verilen toplam ceza sayısı (sayı/yıl) • Nesli tükenme tehlikesi altında ve hassas türler konusunda eğitimi

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	"Turizm teşvikleri ile artan yapılaşmalar, yayla turizmi, arkeolojik alanlardaki aşırı ziyaretçi sayısı ve taşıma kapasitesi üstündeki diğer turistik etkinlikler" Orman ve Dağ Biyolojik Çeşitliliğini Tehdit Eden Faktörler ve Sebepleri arasında belirtilmektedir. Küçük Menderes Havzası Nehir Havza Yönetim Planı, TOB, 2019: Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajında, balık geçidi bulunmadığı DSI ve ÇŞB-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü koordinasyonu ile balık geçidi yapılması ile nehrin sürekliliği, türlerin neslinin devamı ve genetik çeşitliliğin sürdürülmesi tedbirler arasında önerilmiştir. İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2020-2024 Stratejik Planı: İzmir'i doğayla uyumlu yaşamın dünyadaki örnek şehirlerinden biri haline getirmek stratejik amacı altında, "tüm kıyılar ve denizler korunacak ve sürdürülebilir şekilde kullanılacak", Tarım alanları ekosistemi koruyacak şekilde geliştirilecek, doğal alanların ve biyolojik çeşitliliğin kaybı durdurulacaktır" hedefleri belirlenmiştir. Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği (28962 sayılı ve 04.04.2014 tarihli R.G., değişiklik 2019): Madde 6 – a) Koruma İlkeleri altında, Sulak alanların kirletilmemesi, doğal yapılarının ve ekolojik karakterlerinin korunması zorunludur. Her türlü arazi ve su kullanım planlamalarında, sulak alanların işlev ve değerlerinin korunması gözetilir. f) Havzada yapılacak proje ve faaliyetlerin sulak alana etkisi dikkate alınır.	çıkarma alanları da dâhil olmak üzere olumsuz etkiler, iyi çevresel durum elde etmek için önemli miktarda azaltılmaktadır. – Türlerin yan avı, türlere iyileşme ve koruma tanıyacak bir seviyeye düşürülecek ya da kaldırılacaktır. - 2030'a kadar, istilacı yabancı türlerin tehdidi altındaki Kırmızı Liste türlerinin sayısında %50 oranında azalma olacaktır. Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, 2008/56/EC 39. Madde: Balıkçılık yönetimini düzenleyen tedbirler, Ortak Balıkçılık Politikası bağlamında alınabilir ve balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı Ortak Balıkçılık Politikası (18) bağlamında alınabilir, bu Direktif ile ele alınan hedeflere ulaşılmasını desteklemek amacıyla bilimsel görüşler temel alınabilir, bunlara, ekosistemlerin bütünlüğünün, yapısının ve işleyişinin sürdürülmesini veya eski haline getirilmesini sağlamak ve uygun olduğu durumlarda, diğerlerinin yanı sıra yumurtlama, fidanlık ve beslenme alanlarını korumak için belli alanlardaki balıkçılığın tamamen kapatılması dâhil olabilir. BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı Hedef 6.6: 2020'ye kadar dağları, ormanları, sulak alanları, nehirleri, akiferleri ve gölleri kapsayan su ekosistemlerinin korunması ve eski haline getirilmesi. Hedef 15.c Yerel halkların sürdürülebilir geçim kaynaklarına sahip olma kapasitelerinin artırılmasını da kapsayan korunan türlerin yasa dışı avlanması ve kaçakçılığının yapılmasıyla mücadele etme çabalarına küresel destek	• Nesli tükenmekte olan ve hassas türlerin avlanması konusundaki yaptırımları artırmak. • Su kuşlarının korunan yaşam alanlarını güvence altına almak. • Ekolojinin ve doğanın korunmasının önemi konusunda halka bilinçlendirme faaliyetleri sağlamak. • Bölgelerin biyolojik çeşitliliği üzerindeki su kalitesi değişikliğinin etkilerini izlemek.	olan avcılarının sayısı (sayı/yıl) • Avlanma kapasitesi ve önemi konusunda yapılan eğitim çalışmaları (sayı/yıl) • Miktarı azalan bir balıktaki çevresel parametre konsantrasyonlarının artma yüzdesi (%)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
		verilmesi Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, BM, 1992 5. Madde: Sözleşme Taraflarının her biri, biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı için, ulusal yargı yetkisinin dışındaki alanlar ve karşılıklı menfaate dayalı diğer konularda diğer Sözleşme Taraflarıyla doğrudan, veya uygun olduğunda yetkili uluslararası örgütler aracılığıyla, mümkün olduğu ölçüde ve uygun biçimde işbirliği yapacaktır. Akdeniz'de Özel Koruma Alanları'na İlişkin Protokol, 1982 Madde 3 - 1. Taraflar kurulması mümkün olduğu ölçüde özel koruma alanları kuracaklar ve bu alanları korumak ve uygun durumlarda en kısa sürede restore etmek için gerekli faaliyetlerde bulunmaya çaba göstereceklerdir. 2. Bu tür alanlar özellikle: a) - biyolojik ve ekolojik değeri olan sitlerin, - türlerin genetik çeşitliliğini ve popülasyon seviyelerini, beslenme ve yaşama alanlarını, - ekolojik proseslerin yanı sıra ekosistemleri temsil eden türlerin ve, b) bilimsel, estetik, tarihi, arkeolojik, kültürel ve eğitim özellikleri olan sitlerin korunması için kurulacaklardır. Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi, 1984 Madde 1 – 1. Yabani flora ve faunayı ve bunların yaşam ortamlarını muhafaza etmek, özellikle birden fazla devletin iş birliğini gerektirenlerin muhafazasını sağlamak ve bu işbirliğini geliştirmektir. 2. Nesli tehlikeye düşmüş ve düşebilecek türlere, özellikle göçmen olanlarına		

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
		özel önem verilir. Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi, 1994 Madde 4 - 1. Taraflar, sulak alanlarında tabiatı koruma alanları ayırarak sulak alanlarının ve su kuşlarının korunmasını geliştirecek ve yeterli inzibati tedbirleri alacaktır. 4. Taraflar, uygun sulak alanların yönetimi yoluyla su kuşları popülasyonlarının artırılması için çaba göstereceklerdir.		
Toprak Bozulması	Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik, (27605 sayılı ve 08.06.2010 tarihli R.G., değişiklik 2019) Madde 5: Kirlenme riskinin bulunduğu sahalarda, Çevre Kanunu'nun 8 inci maddesi hükmü gereğince ilgililer; kirlenmiş sahalarda ise kirlenler kirlenmeyi durdurmak, kirlenme boyutunu tespit etmek, kirlenmenin etkilerini gidermek için gerekli çalışmaları yapmak gibi harcamaları karşılamakla yükümlüdürler. Madde 6: Toprak kirliliğinin kaynağında önlenmesi esastır. Madde 6: Her türlü atık ve artığı, toprağa zarar verecek şekilde, Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatta belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde toprağa vermek, depolamak gibi faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Madde 6: Tehlikeli maddelerin kullanıldığı, depolandığı, üretildiği faaliyetler ya da tesisler ile atıkların üretildiği, bertaraf veya geri kazanımının yapıldığı tesislerde, kaza ihtimali göz önüne alınarak, toprak kirlenmesine engel olacak tedbirler alınır. Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı (2016-2023): İnşaat sırasında ortaya çıkacak bitkisel toprakların geri kazanılması ve tekrar kullanımıyla ilgili yönetim	BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992 4.1-e. Madde: İklim değişikliği etkilerine uyum hazırlığında işbirliği yapacak, kıyı kuşağı yönetimi, su kaynakları ve tarım ve özellikle Afrika'daki gibi kuraklık, çölleşme ve sellerden etkilenen alanların korunması ve rehabilitasyonu için uygun ve entegre planlar hazırlayacak ve geliştireceklerdir. BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 15.3: 2030'a kadar çölleşmeyle mücadele edilmesi, çölleşme, kuraklık ve sellerden etkilenen alanlar dâhil tahrip edilmiş toprakların eski haline getirilmesi ve arazi bozulmasının olduğu, nötr bir dünya yaratmak için çaba gösterilmesi. Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/ya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşmeyle Mücadele için BM Sözleşmesi, 1994 2.a Bu Sözleşmenin amacı uyarınca, Sözleşme Taraflar entegre bir yaklaşım çerçevesinde,	• Çevre koşullarını göz önünde bulundurarak entegre planlar geliştirmek. • İçerisinde kimyasal gübre kullanılan tarım arazilere yakın bulunan nehirleri ve toprak kalitesini düzenli olarak izlemek. • Arazilerin bozulma risklerini belirlemek ve bu arazileri korumak için tedbirler almak. • Kıyı yapılarına bağlı toprak erozyonunun risklerini belirlemek. • İklim değişikliğinin sebep olduğu deniz seviyesinin yükselmesinden ve sellerden etkilenecek alanların belirlemek.	• Kıyı alanına yakın topraktaki nitrat konsantrasyonu (mg/L) • Kıyı alanına yakın topraktaki fosfat konsantrasyonu (mg/L) • Nitrat ve fosfat açısından, toplam alan başına kirlenmiş toprak miktarının oranı (%) • Yoğun tarım yapılan arazilerin oranı (%) • Yoğun tarım yapılan arazi başına kirlenmiş toprak miktarının oranı (%) • Toprak kirliliği açısından riskli alan (ha) • Kıyı erozyonu riski taşıyan alan (ha) • Bozulma hususunda iyileşen alan (%)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	ve uygulama modeli oluşturulmalıdır. Bitkisel toprak park, bahçe, yeşil alan yapımında ve rekreasyon amacıyla kullanılmalı ve toprak kesinlikle dolgu, rehabilitasyon ve depolama sahalarına gönderilmemelidir. Ulusal Havza Yönetim Stratejisi, Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2014-2023; Alt-Amaç 3.2- Mera alanlarının korunması, ıslahı, sürdürülebilir kullanımı. Hedef 3.2.1; "2015 yılına kadar 105.000 ha, 2023 yılına kadar 385.000 ha bozuk mera alanlarında ıslah ve erozyon önleme tedbirlerinin alınmasını sağlamak" olarak belirtilmiştir.	kuraklık ve çölleşme süreçlerinin fiziksel, biyolojik ve sosyoekonomik boyutlarını belirleyecektir; 5.b Çölleşmeyle mücadele ve kuraklığın etkilerini hafifletmek için, sürdürülebilir kalkınma plan ve/ya politikaları çerçevesinde strateji ve öncelikleri belirleyecektir; AB Pestisitlerin Sürdürülebilir Kullanımı Direktifi, 2009 Bu Direktif, pestisit kullanımının insan sağlığı ve çevre üzerindeki risklerini ve etkilerini azaltarak ve entegre haşere yönetiminin ve pestisitlere kimyasal olmayan alternatifler gibi alternatif yaklaşımlar veya tekniklerin kullanımını teşvik ederek sürdürülebilir bir pestisit kullanımına ulaşmak için bir çerçeve oluşturur.		
İnsan Sağlığı	İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik (RG.28.10.2017 Sayı 30224); Tabii göl, baraj gölü ve göletler için genel koruma esasları MADDE 8 – (1) İçme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlere atılma dahi atıksuların doğrudan deşarjına izin verilmez. (2) İçme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlere doğrudan veya dolaylı olarak her türlü atık ve artıkların atılması yasaktır. (5)) İçme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlerde su ürünleri yetiştiriciliği tesislerine izin verilmez. (6) İçme-kullanma suyu temin edilen baraj göllerinin havzalarında oluşturulacak koruma alanları, memba yönündeki ilk baraj gölünün su toplama havzasında son bulur. (7) (Ek:RG-10/3/2020-31064) İçme-	BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992 4.1-f. Madde: İklim değişikliğini azaltmak ve değişikliğe uyum sağlamak amacıyla alınan önlemler ve uygulanan projelerin ekonomi, halk sağlığı ve çevre kalitesi üzerinde zararlı etkilerini en aza indirmek amacıyla, örneğin ulusal düzeyde hazırlanacak etki değerlendirmeleriyle, uygun metotlar uygulamak suretiyle, iklim değişikliği değerlendirmelerini kendi sosyal, ekonomik ve çevresel politikalar ve eylemleri çerçevesinde mümkün olan en geniş şekilde dikkate alacaklardır. BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 3.9. 2030'a kadar zararlı kimyasallardan ve hava, su ve toprak kirliliğinden kaynaklanan hastalıkların ve ölümlerin sayısının büyük ölçüde	• Su, hava, toprak kalitesi ile ilgili şikayetleri izlemek. • Hastane müracaatlarını solunum şikayetleri ve tümör teşhisi ile izlemek ve bunları hava ve su kalitesi verileri açısından analiz etmek. • Çevre kirliliği kaynaklı hastalıkları ve şikayetleri azaltmak için çalışmalar yürütmek. • Turizm faaliyet artışlarının hane halkının fizyolojik ve fiziksel sağlığı üzerindeki etkileri konusunda çalışmalar yürütmek. • İklim değişikliğinin nüfus üzerindeki etkileri konusunda çalışmalar yürütmek. • İklim değişikliğiyle mücadele etmeye	• Kişi başına günlük PM10 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) • Kişi başına günlük PM2.5 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) • Hava kirliliği açısından riskli alan (ha) • Riskli alanlardaki solunum hastalıklarına bağlı ölümlerin, riskli alanlardaki toplam ölümlere oranı (%) • Su kirliliği açısından riskli alan (ha) • Riskli alandaki yıllık kanser teşhisleri (sayı/yıl) • Solunum yolları hastalıklarına bağlı şikayetlerin değişiminin hava

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan tabii göl, baraj gölü ve göletlerin üzerinde yeni yol, köprü, viyadük ve benzeri yapılara izin verilmez.	azaltılması. Hedef 6.1. 2030'a kadar herkesin güvenilir ve erişilebilir içme suyuna evrensel ve eşit biçimde erişiminin güvence altına alınması.	yönelik, nüfus için uyum stratejileri geliştirmek.	kalitesinin iyileştirilmesine olan oranı (%) • Kansere teşhislerindeki değişimin su kalitesinin iyileştirilmesine olan oranı (%) • İklim değişikliğinden etkilenen nüfus hakkındaki araştırma sayısının toplam araştırma sayısına olan oranı (%)
Kültürel Miras	Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi: Madde 5'te taraflardan her biri aşağıdaki hususları sağlamayı taahhüt ederler denilmektedir. "Arkeologlar, şehirciler ve inşaatçılar arasında sistemli bir danışma mekanizması oluşturmak suretiyle Arkeolojik mirası tahrip etmesi muhtemel olan yapılanma planlarının değiştirilmesini; Çevreye etki üzerindeki incelemelerin ve bunlardan kaynaklanan kararların, arkeolojik sitle ve çevrelerini göz önünde bulundurmasına dikkat etmek;"	BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 11.4 Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması.	• Kültürel mirası çevresel baskılardan korumak. • Turistik değerin korunması için yerel yönetimleri teşvik etmek. • Bölgelerin kültürel mirasına zarar vermeden bütün sektörel planlar ile uyumlu yatırım planları geliştirmek. • Kültürel mirasın önemi konusunda halk farkındalığı oluşturmak.	• Koruma altındaki kültürel miras alanının bölgedeki toplam kültürel miras alanına olan yüzdesi (%) • Kültürel arkeolojik alanları ziyaret eden turist sayısındaki artışın yatırım sayısına olan oranı (kişi/sayı)
Atık	11. Kalkınma Planı, 2019-2023: Turizm gelişme sektörü altında belirtilen politika ve tedbirler kapsamında, "Turizm bölgelerindeki içme suyu, kanalizasyon, katı atık bertaraf ve atıksu arıtma altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir" denilmektedir. Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı, ÇŞB, 2023: 2023 yılında oluşan atığın; %35'inin geri kazanım, %65'inin düzenli depolama yönetimi ile bertaraf edilmesi hedeflenmektedir. İzmir İl Sıfır Atık Yönetim Planı, ÇŞB, 2018: Sıfır atık yönetim planlaması altında belirtilen hedefler	BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 6.3 2030'a kadar kirliliği azaltarak, vahşi depolamayı ortadan kaldırarak, zararlı kimyasalların ve maddelerin salınımını en aza indirgeyerek, artılmamış atıksu oranını yarıya indirerek ve küresel ölçüde geri dönüşümü ve güvenli tekrar kullanımı ciddi ölçüde artırarak su kalitesinin yükseltilmesi. Hedef 6.a. 2030'a kadar uluslararası işbirliğinin ve gelişmekte olan ülkelere su hasadı, tuzdan arındırma, su verimliliği, atıksu arıtımı, geri	• Atık sorununa çözüm sağlayan ancak kıyılara yakın olmayan yerlerde bertaraf tesisi, entegre atık tesisi ve geri dönüşüm tesisi sayılarını artırmak. • Tek kullanımlık plastiklerin kullanımını azaltmak için bilinçlendirme çalışmaları yapmak. • Kişileri duyarlı tüketici olma konusunda bilinçlendirmek • Hassas bölgelerde yer almayacak atıksu arıtma tesisi sayısını artırmak ve	• Yıllara göre atıksu arıtma tesisi hizmeti alan nüfusun artış yüzdesi (%) • Yıllara göre atıksu şebekesi hizmeti alan nüfusun artış yüzdesi (%) • Arıtılmış suyun toplam tüketilen suya oranı (%) • Yıllık geri kazanılan atıkların yüzdesi (%) • Yıllık düzenli depolama tesislerine

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	arasında şunlar yer almaktadır: Geri kazanım oranını arttırmak için: Yeni inşa edilecek binalarda merkezi atık toplama sisteminin kurulması, atık toplama noktalarının belirlenerek projede belirtilmesi, 100 konut ve üzeri sitelerde site yönetimleri tarafından ambalaj atığı biriktirme ekipmanlarının yerleştirilmesi ve atıkların düzenli olarak alınması sağlanacaktır. Otel, market ve restoranlardan kaynaklı fazla gıdanın ihtiyaç sahipleri tarafından tüketilmesini sağlayacak çalışmalar yapılacaktır. Otellerde ve restoranlarda tüketilmeyen yemeklerin hayvan yemi olarak kullanımını sağlamak üzere çalışmalar yapılacaktır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018-2022 Stratejik Plan: Önümüzdeki dönemde, kentsel dönüşümün hızlandırılması, atıkların ekonomiye kazandırılması ve sıfır atığa geçiş, akıllı şehir uygulamaları altyapısının oluşturulması, iklim değişikliğiyle mücadele ve hava, toprak, su kalitesinin iyileştirilmesi ile çevre duyarlı yapılaşmaya geçiş sağlanacaktır. Atık Yönetimi Yönetmeliği (29314 sayılı ve 02.04.2015 tarihli R.G.): Madde 5-r: Belediye atıklarının hacminin azaltılması, kısmen enerji veya maddesel geri kazanımının sağlanması ve nihai bertarafı amacıyla çevre ile uyumlu fiziksel, kimyasal, biyolojik veya termal teknolojilerin kullanılması esastır. Sıfır Atık Yönetmeliği (30829 sayılı ve 12.07.2019 tarihli R.G.): Madde 5: EK-2'de verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesi, atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılması, ürün ve materyallerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesi esastır. Madde 12: Limanlar 31.12.2020 tarihine kadar sıfır atık yönetim sistemlerini kurmak ve uygulamakla yükümlüdür. EK 1.B – 50-99 Arası Oda Konaklama Kapasiteli	dönüşüm ve tekrar kullanım teknolojileri gibi suyla ve sıhhi koşullarla ilgili faaliyetlerinde ve programlarında verilen kapasite geliştirme desteğinin artırılması Hedef 11.6. 2030'a kadar hava kalitesine ve belediye atık yönetimi ve diğer atık yönetimlerine özel önem göstererek kentlerin kişi başına düşen olumsuz çevresel etkilerinin azaltılması Hedef 12.4. 2020'ye kadar üzerinde anlaşmaya varılan uluslararası çerçevelere uygun olarak kimyasalların ve tüm atıkların yaşam döngüleri boyunca çevresel olarak sağlam biçimde yönetimlerinin sağlanması ve bu kimyasalların ve atıkların insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için havaya, suya ve toprağa karışmalarının önemli ölçüde azaltılması. Hedef 12.5 2030'a kadar önleme, azaltma, geri dönüşüm ve tekrar kullanma yoluyla atık üretiminin önemli ölçüde azaltılması. Atıkların ve Diğer Maddelerin Boşaltılmasıyla Oluşan Deniz Kirliliğinin Önlenmesi için Londra Sözleşmesi, 1972 1. Madde: Sözleşme Tarafları, deniz çevresindeki tüm kirlilik kaynaklarının etkin kontrolünü bireysel ve toplu olarak teşvik edecek, özellikle tehlike yaratabilecek atıkların ve diğer maddelerin denizi kirlletmesini ve insan sağlığına, canlı kaynaklara ve deniz yaşamına zarar verecek, tesislere hasar verecek ve denizin diğer meşru kullanımına müdahale edecek diğer konuları önlemek için tüm uygulanabilir adımları atmaya taahhüt edeceklerdir. Atık Çerçeve Direktifi, 2008	• bunların düzgün çalışmasını sağlamak. • Toplanan atıkların verilerinin kaydedilebilmesine olanak sağlayan akıllı çöp toplama sistemini kurmak. • Mevzuatlara uygun bulunması halinde ayçiçeği tarlalarında çamur kekinin gübre olarak kullanılmasına teşvik etmek. • Çamur kekinin endüstriyel tesislerde yakıt olarak kullanılmasına teşvik etmek • Bütün vatandaşlar için atıksu şebekesini genişletmek ve şebekenin kalitesini artırmak. • Hassas bölgelere özel olarak deşarj sınırını düşürmek. • Mevcut atıksu arıtma tesislerinde tam işletme ve deşarj standartları açısından denetimleri artırmak. • Mevcut atıksu arıtma tesislerini ilave etkili sistemlerle rehabilite etmek (dekantörler, daha etkili kimyasallar vb.). • Arıtılmış atıksuların endüstrilerde proses suyu olarak kullanılmasını teşvik etmek. • Yerel yönetimler atık yönetimi ile ilgili teşvikler sağlamak. • Sıfır atık, geri dönüşüm ve kaynağında azaltmaya yönelik faaliyetler veya eğitimlerle halkı bilinçlendirmek. • Atıksu arıtma tesislerini tıkayan	gönderilen atıkların yüzdesi (%) • Çamur kekinin yakıt olarak kullanan tesislerin sayısının toplam tesis sayısına oranı (%) • Arıtılmış atıksuyu proses suyu olarak kullanan tesis sayısının toplam tesis sayısına oranı (%) • Atıksu arıtma tesisi başına düşen sürekli izleme aygıtlarının sayısı (sayı/sayı) • Temiz teknolojiler kullanan tesislerin toplam tesis sayısına oranı (%) • Çevresel altyapıyı iyileştirmek için kullanılan teşvik tutarının toplam alınan teşvik tutarına oranı (%) • Devlet için verilen çevresel altyapı teşvikleri tutarının verilen toplam teşviklere oranı (%) • Yıllık çevre yönetimi için yapılan farkındalık faaliyetlerinin sayısı (sayı/yıl) • Yolculuk süresi başına gemiden atık kabul tesisine aktarılan çöp miktarının yolcu sayısına oranı (kg/kişi.gün) • Kişi başı günlük toplam atık üretimi (kg/kişi.gün) • Geri dönüştürülen atık oranı (%) • Kaynakta ayrıştırılan atık oranı (%)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	İşletmeler 31 Aralık 2021 tarihinden itibaren sıfır atık sistemini oluşturmakla yükümlüdür. Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, (25406 sayılı ve 18.03.2004 tarihli, değişiklik 2004) Madde 5: Atıkların kaynağa azaltılması esastır. Madde 5: Bu atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, atıkların çevre ve insan sağlığına olabilecek zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler. Madde 5: Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının geri kazanılması ve özellikle alt yapı malzemesi olarak yeniden değerlendirilmesi esastır. Madde 5: Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının karıştırılmaması esastır. Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (20594 sayılı ve 03.08.1990 tarihli R.G., değişiklik 2018) Madde 5: Kıyılarda kıyıyı değiştirecek boyutta ve kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte kazı yapılamaz. Kıyılara moloz, toprak, curuf, çöp gibi kirlenici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez. 11. Kalkınma Planı, 2019-2023: Turizm gelişme sektörü altında belirtilen politika ve tedbirler kapsamında, "Turizm bölgelerindeki içme suyu, kanalizasyon, katı atık bertaraf ve atıksu arıtma altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir" denilmektedir. Atıksu Arıtımı Eylem Planı, ÇŞB, 2017-2023: Turizm ve tatil özelliği ağırlıkta olan yerleşim yerlerinde yaz ve kış nüfusu arasındaki büyük farklardan problemin çözümü için büyük otellerin atıksularının kendileri tarafından arıtılmasını sağlayan yatırımların zorunlu kılınması veya teşvik edilmesi gerektiği belirtilmektedir. 11. Kalkınma Planı, 2019-2023: 510. Madde: Ülkemizdeki kamu ve özel sektörün liman yatırımları bütüncül bir bakış açısıyla koordine edilecek ve	Hedefler: • 2020 yılına kadar, evlerden çıkan atık malzemelerin (kağıt, metal, plastik ve cam gibi) yeniden kullanıma hazırlanması ve geri dönüştürülmesi ağırlıkça toplamda en az %50'ye çıkarılacaktır. • 2020 yılına kadar, tehlikeli olmayan inşaat ve yıkım atıklarının yeniden kullanım, geri dönüşüm ve diğer malzemeleri ikame etmek için atık kullanarak geri doldurma işlemleri de dahil olmak üzere diğer malzeme geri kazanımı için hazırlık ağırlıkça en az % 70'e çıkarılacaktır. • 2025 yılına kadar, belediye atıklarının yeniden kullanıma hazırlanması ve geri dönüştürülmesi, 2025, 2030 ve 2035 yılına kadar sırasıyla ağırlıkça en az %55, %60 ve %65'e yükseltilecektir.	maddelerle ilgili eğitimler vermek. • Diğer sektörlerin ve nüfusun gelecekteki yatırımlarını göz önünde bulundurarak yatırım projeleri geliştirmek. • Temiz teknolojilerin kullanımını teşvik etmek.	

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	çevreye duyarlı, sürdürülebilir liman uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşme (MARPOL), 1978 Bu Sözleşme, gemilerin yol açtığı kirliliği önleme ve en aza indirmeye yönelik yönetmelikleri içerir. - Rutin faaliyetlerden oluşan kirliliği de kapsar – güncel olarak 6 Teknik Ek'i bulunmaktadır. Sıfır Atık Yönetmeliği (30829 sayılı ve 12.07.2019 tarihli R.G.): Madde 12: Limanlar 31.12.2020 tarihine kadar sıfır atık yönetim sistemlerini kurmak ve uygulamakla yükümlüdür. T.C. TOB Ulusal Havza Yönetim Stratejisi, 2014-2023 H2.3.2 Ülke genelindeki tüm yerleşimler için atıksu toplama ve arıtma sistemlerinin kurulmasını ve standartları sağlayacak şekilde çalıştırılmasını sağlamak. T.C. TOB Ulusal Su Planı, 2019-2023 3.4.2 Alıcı ortam bazlı deşarj standartları geliştirilmeli, bu standartların uygulanmasına yönelik tedbirler alınmalı ve gerekli yasal ve idari düzenlemeler yapılmalıdır. 3.4.7. Sanayide su tasarrufu sağlayan temiz üretim teknolojileri ile kirliliğin kaynağında önlenmesi tercih ve teşvik edilmelidir.			
Sosyokültürel Etkiler	KTB 2019-2023 Stratejik Planı: Halk kültürü değerleri ile somut olmayan kültürel miras unsurlarının araştırılarak gelecek kuşaklara aktarılması ve verilerin muhafaza edilmesi. İzmir İli Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim ve	Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi 2008/56/EC 8. Madde: Deniz ürünleri ve hizmetlerinin sürdürülebilir kullanımını sağlarken, insan faaliyetlerinin yönetimine ekosisteme dayalı bir yaklaşım uygulayarak, topluluk deniz ortamında	Ekonomik ve sosyal faydanın yanı sıra çevre korumasını da güvence altına alabilmek için entegre planlar geliştirmek.	- Bölgenin gelişme oranı (%) - Yıllık koruma-kullanım dengesi için yapılan farkındalık oluşturma faaliyetlerinin sayısı (sayı/yıl)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	Planlama Projesi'nin Hedefleri Kıyı alanlarında sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda; doğal ve kültürel kaynaklardan yararlanmada sektörler arası uyumun sağlanması ve duyarlı ekosistemlerin korunması, kıyıya erişebilirlik ve kıyılardan yararlanmada kamu yararı ve eşiklik ilkesi çerçevesinde mekânsal gelişme stratejilerinin geliştirilmesi, İzmir ili kıyı alanlarında yetki ve sorumluluğu olan kurumlar ile kıyıda faaliyet gösteren sektörler arası uyum ve eşgüdümüne yönelik Yönetim Modelinin oluşturulması, planlama ve yönetime ilişkin uygulama araçlarının geliştirilmesi olarak tanımlanmıştır.	iyi bir çevre durumu elde etmeye veya sürdürmeye, korumaya ve korumaya devam etmeye ve sürdürmeye öncelik verilmelidir. sonraki bozulmanın önlenmesi. Deniz Mekânsal Planlama Yönetmeliği, 2014/89/EU 5. Madde: Üye Devletler, deniz mekânsal planları aracılığıyla, denizdeki enerji sektörlerinin, deniz taşımacılığının ve balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimine ve iklim değişikliğinin etkilerine dayanıklılık dâhil olmak üzere çevrenin korunmasına, muhafazasına ve iyileştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlayacaktır. BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992 4.1-f. Madde: İklim değişikliğini azaltmak ve değişikliğe uyum sağlamak amacıyla alınan önlemler ve uygulanan projelerin ekonomi, halk sağlığı ve çevre kalitesi üzerinde zararlı etkilerini en aza indirmek amacıyla, örneğin ulusal düzeyde hazırlanacak etki değerlendirmeleriyle...	• Kıyı ve kentsel gelişim arasındaki dengeyi sağlayan yatırımları geliştirmek. • Çevre dostu olan ve aynı zamanda turist çeken yatırımları geliştirmek. • Çevresel kaynakların geri dönüşü olmayan bir şekilde azalmasını önlemek ve sürdürülebilir kaynaklar sağlamak amacıyla halkı koru-kullan dengesi konusunda bilinçlendirmek. • Kamu yararı yatırımları iyileştirmek. • Turizm faaliyetlerinin ev sahiplerinin fiziksel ve psikolojik sağlıkları üzerindeki etkileri konularında çalışmalar yürütmek. • Gıda üretimi konusunda, tarım arazilerinde aşırı gübre kullanımının etkileri konusunda çiftçilerde farkındalık oluşturmak.	• Hassas bölgelerde yaşayan insanlar (sayı/ha)
Hava Kalitesi	11. Kalkınma Planı, 2019-2023: Planın yaşanabilir şehirler ve sürdürülebilir çevre altında yer alan çevrenin korunmasına yönelik hedef ve politikaları kapsamında belirlenen politika ve hedefler arasında, "Üretim, ısınma ve trafik kaynaklı hava kirliliğinin önlenmesi için hava kalitesi yönetim uygulamaları etkinleştirilecek, emisyonların kontrolü sağlanarak hava kalitesi iyileştirilecektir." Denilmektedir. Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı, 2011-2023: İntermodal taşımacılık sistemi geliştirilerek yük ve	BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 11.6. 2030'a kadar hava kalitesine ve belediye atık yönetimi ve diğer atık yönetimlerine özel önem göstererek kentlerin kişi başına düşen olumsuz çevresel etkilerinin azaltılması. Endüstriyel Emisyonlara İlişkin Yönerge (Kirliliğin Entegre Biçimde Önlenmesi ve Denetlenmesi), 2010/75/EU 5.2. Madde: Birden fazla makâmın yetkili olduğu,	• Her bölge için iki hava kalitesi izleme istasyonunun kurmak, bunlardan birinin kaynağa yakın, diğerinin ise dağıtım alanının içinde bulunması. • Hava emisyonunu azaltmak için bilimsel çalışmalar yürütmek. • Yerel denizcilik faaliyetlerinde biyoyakıt kullanımını teşvik etmek. • Ulusal mevzuatlarda tanımlanan hava	• Kişi başına günlük PM10 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) • Kişi başına günlük PM2.5 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) • Hava kirliliği açısından riskli alan (ha) • Yıllık PM10 ve PM2.5 azalma oranı (%)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	yolcu taşımacılığında ulaşım türlerinin dengeli kullanımı sağlanacaktır. – Alternatif yakıt ve temiz araç teknolojilerini geliştirmek için alternatif yakıt ve temiz araçların kullanımı desteklenecektir. – Kent içi ulaşımında, bireysel araç kullanımından kaynaklı emisyon artış hızının sınırlandırılması. İzmir Temiz Hava Eylem Planı, İzmir Valiliği	birden fazla işletmecinin mevcut olduğu veya birden fazla ruhsat verilmesinin söz konusu olduğu hallerde yetkili makamların süreçte etkin şekilde hareket etmeleri için tam koordinasyonu sağlayacak tedbirler, usuller ve ruhsatın biçimi Üye Devletlerce belirlenecektir. Avrupa İçin Daha Temiz Hava ve Dış Ortam Hava Kalitesine İlişkin Direktif, 2003/87/EC (17) Emisyonları kaynağında azaltmak için gerekli toplum (halk) tedbirleri, özellikle de toplum (halk) mevzuatının endüstriyel emisyonlar üzerindeki etkililiğini iyileştirmek, ağır hizmet araçlarına takılan motorların egzoz emisyonlarını sınırlamak ve Üye Devletlerin izin verilen ulusal temel kirlenici emisyonlarını daha da azaltmak için tedbirler ve benzin istasyonlarında benzinli arabalara yakıt ikmali ile ilişkili emisyonlar ve deniz yakıtları dahil olmak üzere yakıtların kükürt içeriğini ele almak, ilgili tüm kurumlar tarafından bir öncelik olarak usulüne uygun olarak incelenmelidir.	kalitesi parametre limitlerini azaltmak. - Endüstriyel tesislerin yasa dışı emisyon salınımını kontrol etmek. - Endüstriyel tesislerdeki denetimleri artırmak. - Endüstriyel tesis yöneticilerine sürekli izleme cihazlarının kurulması için teşvik sağlamak. - Yapılacak yatırımlardan kaynaklanacak kümülatif hava kirliliğinin olası emisyon basınçlarını değerlendirmek. - Bölgenin çevresinde hassasiyete sebep olan parametreleri belirlemek. - Bölgenin çevresinde hassasiyete sebep olan tespit edilen parametreler için azaltma tedbirleri belirlemek. - Havanın asimilasyon kapasitesi üzerindeki baskıları engellemek için gemilerin, kamyonların ve trenlerin geçiş sıklığını belirlemek.	- Bölgedeki hava kalitesi izleme istasyonlarının oranı (sayı/ha) - Denetim sayısı başına yasadışı emisyon salınımlarına verilen toplam ceza (TL/sayı) - Sürekli izleme aygıtlarının kurulumu için yerel yönetimlerden alınan toplam teşvik miktarı (TL/yıl) - Ulaşım kaynaklı salınan ortalama PM10 miktarı (mg/L/sayı) - Ulaşım kaynaklı salınan yıllık PM10 miktarının yıllık toplam PM10 miktarına olan oranı (%) - Toplu ulaşım kaynaklı salınan ortalama PM10 miktarı (mg/L/sayı) - Toplu ulaşım kaynaklı salınan yıllık PM10 miktarının yıllık toplam PM10 miktarına olan oranı (%) - Bölgeye sağlanan ulaşımında kişi başı salınan CO₂ miktarı (kg CO₂/yolcu.km)
Gürültü	Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği (RG 04.06.2010 No: 27601) Planlama aşamasında uyulması zorunlu kriterlere ilişkin Madde 28'de "Çevre Düzeni Planları, Nazım İmar Planları ve Uygulama İmar Planlarının hazırlanması aşamasında alanda akustik planlamanın yapılabilmesi ve yerleşim alanları içindeki sakin alan ve açık arazideki sakin alanların oluşturulması için gürültü haritaları ve eylem planlarının plan eki olarak istenmesi ve plan	Endüstriyel Emisyonlara İlişkin Yönerge (Kirliliğin Entegre Biçimde Önlenmesi ve Denetlenmesi), 2010/75/EU 52.1 Atık yakma tesisinin veya atık birlikte yakma tesisinin işletmecisi hava, toprak, yüzey suyu ve yeraltı suyu kirliliği ile çevre üzerindeki diğer olumsuz etkileri, koku ve gürültüyü ve insan ağılığına doğrudan riskleri uygulanabilirlik ölçüsünde önlemek veya sınırlamak için atıkların teslim edilmesi ve teslim alınması yönünden	- Odyometreler tarafından gürültülü olarak ölçülen yerleri belirlemek. - Gürültülü olarak belirlenen yerlerdeki düzenli ölçümlerin sayısını artırmak. - Gürültü ve titreşimi azaltabilecek ekipman kullanımı konusunda endüstriyel tesisleri teşvik etmek. - Yeni yatırım planlarına gürültü ve	- Gürültüye hassas alanlar (ha) - Gürültüye hassas alanların denetimlerinin sayısı (sayı/yıl) - Gürültüye yönelik şikayetlerin sayısı (sayı/yıl) - Gürültü azaltıcı ekipman kurulumu için alınan toplam teşvik miktarı (TL/yıl)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	kararlarına esas olması zorunludur." denilmektedir.	bütün gerekli önlemleri alacaktır.	titreşim azaltıcı teknolojileri dâhil etmek.	
Görsel Peyzaj	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018-2022 Stratejik Plan: Gürültü ve görüntü kirliliği sürdürülebilir şehirler yaklaşımıyla önlenecektir. - Kullanıcı odaklı, güvenli, çevreyle barışık, enerji verimli ve mimari estetiğe sahip yapıların üretimi için tasarım ve yapım standartları geliştirilecektir. Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (20594 sayılı ve 03.08.1990 tarihli R.G., değişiklik 2018) Madde 4: Sahil şeridinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir. Madde 5: Kıyılarda kıyıyı değiştirecek boyutta ve kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte kazı yapılamaz. Kıyılara moloz, toprak, curuf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez.	Avrupa Peyzaj Sözleşmesi, 2000 Madde 3: Bu Sözleşme'nin amaçları peyzaj korunmasını, yönetimini ve planlanmasını geliştirmek ve peyzaj konularında Avrupa işbirliğini düzenlemektir. Taraflar; 5.a. peyzajları, yasayla, insanların çevrelerinin önemli bir bileşeni, onların paylaştıkları kültürel ve doğal mirasın çeşitliliğinin bir ifadesi ve kimliklerinin bir temeli olarak tanımayı; 5.b. 6. Maddede belirtilen özel önlemlerin kabulü yoluyla, peyzaj korunması, yönetimi ve planlanmasını amaçlayan peyzaj politikaları oluşturmayı ve uygulamayı; 5.c. genel kamuoyunun, yerel ve bölgesel makamların ve yukarıdaki b fıkrasında bahsedilen peyzaj politikalarının tanımlanmasına ve uygulanmasına ilgi duyan diğer tarafların katılımını sağlamak için usul oluşturmayı; d peyzajı, bölgesel ve şehir planlama politikalarına ve kültürel, çevresel, tarımsal, sosyal ve ekonomik politikalarına ve aynı zamanda peyzaj üzerinde doğrudan veya dolaylı etkisi olabilecek diğer politikalarına katmayı yükümlenir.	• Peyzajı kötü etkileyen yatırımların önüne geçmek ya da bu yatırımları çevre ile uyumlu hale getirmek. • Mevcut yapıların çevre ile olan uyumunu artırmak. • Görsel kalitenin kötü olduğu yerleri belirleyerek iyileştirmelerde bulunmak.	• Peyzaj değeri olan yerleri ziyaret eden turist sayısındaki değişiklik (%/yıl)
Koku	.	Endüstriyel Emisyonlara İlişkin Yönerge (Kirliliğin Entegre Biçimde Önlenmesi ve Denetlenmesi), 2010/75/EU 52.1 Atık yakma tesisinin veya atık birlikte yakma tesisinin işletmecisi hava, toprak, yüzey suyu ve yeraltı suyu kirliliği ile çevre üzerindeki diğer olumsuz etkileri, koku ve gürültüyü ve insan sağlığına doğrudan riskleri uygulanabilirlik ölçüsünde önlemek veya sınırlamak için atıkların teslim edilmesi ve teslim alınması yönünden	• SO₂ analizörleri tedarik etmek için yerel yönetimlere teşvik sağlamak. • Petrol ve dizel yakıt yük yükleme indirme tesisleri gibi yüksek miktarda SO₂ üreten tesislerin denetimini artırmak. • Koku hususundaki ulusal mevzuatları iyileştirmek. • Yüklencileri arıtma tesislerinde,	• Kokuya yönelik şikayetlerin sayısı (sayı/ay) • Koku giderim ünitesi kurulumu için yükleniciye verilen toplam teşvik miktarı (TL/proje)

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	Çeşme KTKGB'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
		bütün gerekli önlemleri alacaktır.	özellikle tesisin yerleşim ve turizm alanına yakın olduğu yerlerde koku giderme üniteleri kullanmaya teşvik etmek.	

4. KAPSAM BELİRLEME AŞAMASINDA BELİRLENEN KAPSAM

SÇD sürecinin kapsam belirleme süreci, İzmir Çeşme KTKGB planlama sürecine hem de SÇD sürecine dâhil olan paydaşların katılımı ile, Şubat-Ekim 2021 döneminde gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan taslak Kapsam Belirleme Raporu Ağustos 2021'de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na sunulurken, ÇŞİD Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı internet sayfalarında yayınlanmış, ardından 10 Eylül 2021'de İzmir'de gerçekleşen kapsam belirleme toplantısında yerel paydaşlarla paylaşılmıştır. Kapsam Belirleme Toplantısı sırasında ve resmi yazılar ile iletilen görüşler ardından nihai hale getirilen Kapsam Belirleme Raporu, Ekim 2021'de ÇŞİD Bakanlığına sunulmuş ve 12.11.2021 tarihinde onaylanmıştır.

4.1 KAPSAM BELİRLEME TOPLANTISI

Kapsam Belirleme Toplantısı 10 Eylül 2021'de İzmir'de gerçekleştirilmiştir. İzmir Valiliği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İzmir İl Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Devlet Su İşleri (DSİ) Bölge Müdürlüğü, Karayolları Bölge Müdürlüğü, İzmir Orman Bölge Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA), İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi (İZSU), İzmir Büyükşehir Belediyesi, Urla Belediyesi, Çeşme Belediyesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Ege Üniversitesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir Çevre Mühendisleri Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege İhracatçıları Birliğinden katılımcıların yer aldığı toplantıya toplam 51 kişi katılmıştır.

Toplantıda, belirlenen kapsam yerel paydaşlarla paylaşılmış; toplantı sırasında ve resmi yazı ile iletilen görüşler taslak rapora entegre edilerek rapor finalize edilmiştir.



Fotoğraf 1: Kapsam Belirleme Toplantısı, 10 Eylül 2021, İzmir

4.2 BELİRLENEN KAPSAM

Nihai kapsam belirleme raporunda, yerel paydaşların görüşleri de dikkate alınarak, SÇD analizine dahil edilecek olan kilit konular, yani kapsam, aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Su Miktarı: i) İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında planlanan tesisler nedeniyle ortaya çıkacak ilave içme-kullanma suyu ihtiyacı bölgedeki yer altı ve yer üstü su kaynakları miktarına ilave bir baskı oluşturabilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında, mevcut su kaynaklarına ilave bir baskı oluşturmayacak nitelikte su temin planlaması ile ilgili plan kararları oluşturulması, - SÇD kapsamında su temin alternatiflerinin çevresel etkilerinin incelenmesi; ii) İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında planlanan tesislerin içme-kullanma suyu temini nedeniyle Çeşme KTKGB'de yürütülen tarımsal faaliyetlerde su kısıtı oluşabilir. Bu nedenle; - İzmir Çeşme KTKGB içinde mevcut olan tarımsal faaliyetlerin araştırılması, - Su temin planının mevcut tarımsal faaliyetler üzerine olası etkilerinin incelenmesi; iii) Planlama alanı sınırları dışında da plan kapsamında öngörülen tesislerin çekim gücü sebebiyle oluşabilecek nüfus artışı etkisiyle içme-kullanma suyu ihtiyacında artış oluşabilir. Bu nedenle; planlama alanı sınırları dışında oluşabilecek ilave içme-kullanma suyu ihtiyacının irdelenmesi.

Su Kalitesi: i) İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında planlanan turizm tesisleri, kıyı yapıları ve konutlar nedeniyle yönetilmesi gereken bir atık su oluşacaktır. Bu nedenle; - Plan kapsamında (oluşacak atık su miktarını azaltma, arıtma tesis(ler)i, deşarj noktası(ları), terfi merkezleri vb. detayları içeren) atık su yönetimine ilişkin plan kararları oluşturulması, - SÇD kapsamında, atık su yönetim planı mevcudiyetinin ve alternatiflerin çevresel etkilerinin değerlendirilmesi, ii) Turizm tesisleri ve konutlar nedeniyle artan trafik, yer üstü su kaynakları (Alaçatı Barajı, dereler) için kirlilik riski oluşturabilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında, yer üstü su kaynakları üzerindeki kirlenme riski etkilerinin göz önünde bulundurularak ulaşım ile ilgili plan kararlarının oluşturulması, - SÇD kapsamında, ulaşım ile ilgili plan kararlarının su kaynaklarına etkisi açısından incelenmesi, iii) Golf sahalarının bakım işlemleri yer üstü ve yer altı su kirliliği riski oluşturabilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında, yer üstü su kaynakları üzerindeki kirlenme riski etkilerinin göz önünde bulundurularak, golf sahaları işletme sistemleri ile ilgili (kullanacak çim çeşitleri, organik gübre ve ilaçlama sistemlerinin ekolojik duyarlılıkla seçilmesi vb. önlemlerin yer aldığı) plan kararlarının oluşturulması, - SÇD kapsamında, golf sahalarının ve golf sahası işletme sistemi ile ilgili plan kararlarının su kaynaklarına etkisi açısından incelenmesi, iv) Yer altı suyu çekimi artması söz konusu olur ise, yer altı suyu kalitesi üzerine artan risk oluşabilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında yeraltı su kalitesini risk oluşturmayacak şekilde su teminine yönelik plan kararlarının oluşturulması, - SÇD kapsamında, su teminine yönelik plan kararlarının yeraltı su kalitesi üzerine etkisinin incelenmesi.

İklim: i) İklim değişikliği etkisi ile deniz suyu seviyelerinde yükselmeler artan hidrometeorolojik afetler (ani taşkınlar, kuraklıklar, hortumlar) plan kapsamında öngörülen tesisleri etkileyebilir. Bu nedenle; iklim değişikliğinin olası etkilerinin tasarım aşamasında göz önüne alınması. Örn. Deniz suyu seviyelerinde yükselme eğilimi vb.; ii) Planlama alanında yer alan dere yataklarının korunmaması durumunda, iklim değişikliğinin de etkisi ile taşkın riskinde artış olabilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında, taşkın risk değerlendirme çalışmalarının yapılması, dere yataklarının korunmasına ilişkin kararlar oluşturulması, - SÇD aşamasında planın taşkın riski üzerine etkilerinin incelenmesi; iii) İklim değişikliği sebebiyle kısıtlı olan su kaynaklarındaki baskı artabilir. Yer altı sularındaki deniz suyu girişi artabilir. Bu nedenle, plan kapsamında su temini kararları geliştirilirken, iklim değişikliği etkilerinin göz önüne alınması; iv) Plan kapsamındaki tesisler, iklimlendirme ve soğutma sistemleri, (eğer kapsama dahil edilirse) deniz suyu arıtma tesisi yüksek miktarda enerji tüketimi gerektirecektir. Dolayısıyla, yoğun enerji tüketimi sera gazı emisyonları oluşabilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında, düşük sera gazı emisyon kaynaklarının kullanılacağı sistemlere ve tesislerin enerji tüketiminin azaltılmasına, kullanım verilerinin izlenmesi ve denetimine ilişkin plan kararları oluşturulması. - SÇD aşamasında, plan kapsamında öngörülen tesislerin sera gazı emisyonu oluşturma etkilerinin incelenmesi; v) Son yıllarda ormanlar, iklim değişikliği etkisi ile yangın oluşmasına yatkın hale gelmiştir. Plan kapsamındaki tesislerin konumuna bağlı olarak insan etkisinin artması bölgede orman yangını riskini arttırabilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında orman yangınlarını riskini azaltmaya yönelik plan kararların geliştirilmesi; - SÇD kapsamında, planın orman yangınları riski üzerine etkilerinin incelenmesi; vi) Orman alanları İzmir Çeşme KTKGB'nin % 22.5'ini oluşturmaktadır. Plan kapsamında orman alanlarının yoğun kaybı söz konusu olursa, orman alanının çevresinde yarattığı iklim (yağış, nem, sıcaklık vb) değişebilir. Bu nedenle; - SÇD kapsamında, orman alanları kaybının mikroklima üzerine etkilerinin incelenmesi.

Geçim Kaynakları: i) İzmir Çeşme KTKGB sınırları içerisinde sınırlı miktarda tarım ve hayvancılık dışında istihdam

kaynağı bulunmamaktadır. Plan kapsamında kurulacak tesislerin işletilmesi ve buna bağlı olarak yörede gelişecek ticaret, gastronomi, tarım, eğitim vb. ilişkili sektör çarpanlarıyla yeni istihdam alanları oluşturacaktır, bu yerel halk için de bir fırsat oluşturacaktır. Olumlu etkinin artırılması amacıyla; - Plan kapsamında yerel halka yönelik istihdam, ürünlerini satış vb. olanakları arttırmak için plan kararları geliştirilmesi, - SÇD aşamasında planın yerel halkın istihdamına, geçim kaynaklarını arttırmaya yönelik plan kararlarının incelenmesi. ii) Planlama alanında yer alan %7'lik nitelikli tarımsal alanların karakteristik özelliklerinin (azalan su, artan kirlilik vb. nedeni ile) değişmesi sebebiyle tarımsal geçim kaynakları etkilenebilir. Bu nedenle; - Plan kapsamında tarım alanlarının korunmasına yönelik kararlar geliştirilmesi. - SÇD aşamasında yerel halkın geçim kaynaklarına olası etkilerin incelenmesi.

Biyoçeşitlilik: i) İzmir Çeşme KTKGB'nin %54,62'si "Nitelikli Doğal Koruma Alanı" %7,47'si "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" sınırları içerisinde kalmaktadır. Alanda birçok kritik tür (bitki, balık, sürüngen, memeli, omurgasız, kuş) bulunmaktadır. Hem plan kapsamındaki tesislerin yer seçimi ve inşası hem de işletme aşamasındaki insan baskısı sebebiyle bu türler yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalabilirler. Bu nedenle; - Plan kapsamında, hassas türlerin habitatlarının korunmasına yönelik kararlar geliştirilmesi. - SÇD aşamasında, hem plan kapsamında yapılması önerilen tesislerin yer seçimi ve inşası sırasında hem plan işletme aşamasındaki insan baskısı (gürültü, titreşim, ışık, atık vb.) sebebiyle türler üzerindeki etkilerin (turizm tesislerinin lokasyonu ve hassas türlerin lokasyonları ile ilgili çakışma haritaları hazırlanarak) incelenmesi; ii) Su temininde deniz suyu arıtma tesisi planlaması durumunda, denize deşarjı yapılacak atık suyun deşarj noktasında sıcaklık, tuzluluk ve türbülans artışı nedeniyle sucul canlılar etkilenebilir. Bu nedenle, - Su temin planında, deniz suyu arıtma tesisi bulunması durumunda deşarj noktasında olası hassas türler değerlendirmeye alınması; - SÇD aşamasında, deniz suyu arıtma tesisinin sucul canlılara etkisinin incelenmesi; iii) Orman alanları İzmir Çeşme KTKGB'nin %22,5'ini oluşturmaktadır. Plan kapsamında, orman alanlarının yoğun kaybı söz konusu olursa, türler habitatlarını kaybedebilir. Bu nedenle, SÇD kapsamında, orman alanları kaybının biyoçeşitlilik üzerine etkilerinin incelenmesi.

Toprak Bozulması: i) Plan kapsamındaki yapılması planlanan tesislerin inşası sırasında yüksek miktarda kazı çalışmaları gerekecektir. Bu aşamada eğer iyi bir yönetim yapılmazsa bitkisel toprak kaybı ve kirliliği yaşanabilir. Bu nedenle; - Planlama kapsamında, bitkisel toprak yönetimi konularında plan kararları geliştirilmesi, - SÇD aşamasında, bitkisel toprak kaybı riskine ilişkin etkilerin değerlendirilmesi; ii) Tesislerin inşaatı sırasında, yüksek eğimli alanlardaki çalışmalarda toprak erozyonu tetiklenebilir. Bu nedenle; - planlama kapsamında, erozyon yönetimi konularında plan kararları geliştirilmesi, - SÇD aşamasında, erozyon riskine ilişkin etkilerin değerlendirilmesi.

İnsan Sağlığı: i) İzmir Çeşme KTKGB'de yerleşim alanı çok kısıtlı olduğu (%0.27) için plan kaynaklı, insan sağlığı üzerine doğrudan önemli bir etki beklenmemektedir. Ancak planlanan su temin sistemine bağlı olarak, su kaynaklarındaki azalma ve kirlenme riski sebepleri ile dolaylı olarak insan sağlığı üzerine etki oluşması beklenebilir. Bu nedenle, planın insan sağlığı üzerine dolaylı etkileri (su kaynakları azalması, kirlenmesi vb) etkilerinin incelenmesi, ii) Turizm tesislerinin inşaat ve işletmesi sırasında pandemi nedeniyle insan sağlığı üzerine etki oluşabilir. Bu nedenle, planlanan turizm tesislerinin inşaat ve işletmesi sırasında pandeminin olası etkilerinin incelenmesi.

Kültürel Miras: İzmir Çeşme KTKGB sınırları içerisinde Erythrai (İldırı) Antik Kenti ve Karaköy'ün de içerisinde bulunduğu 1., 2. ve 3. derece arkeolojik sit alanları mevcuttur. Planlanan tesislerin konumuna göre bu alanlar doğrudan tesisler ve/veya işletme aşamasında insan baskısı nedeni ile etkilenebilir. Bu nedenle; - plan kapsamında arkeolojik sit alanlarını koruyacak kararlar geliştirilmesi, - SÇD sürecinde arkeolojik sit alanları ve alanların plan kapsamında öngörülen tesislere yakınlığı ve olası etkileri incelenmesi.

Atık: i) İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında planlanan turizm tesislerinde yönetilmesi gereken belediye atığı, ambalaj atığı, yağ atığı vb. atıklar oluşacaktır. Çeşme İlçesinde atık altyapı tesislerinin, araçlar ve personel kapasiteleri bu atığı yönetmek konusunda yeterli olmayabilir. Bu nedenle, planlama ve SÇD aşamasında mevcut tesislerin durumu, kapasitesi ve belediye atığı ve diğer atıkların yönetim sistemi için ilave altyapı ihtiyacı olup olmadığı hususları göz önüne alınması, ii) Tesislerin inşaatı sırasında kazı toprağı ve bitkisel toprak oluşacaktır. Bunlar uygun şekilde yönetilmez ise çevreye zarar oluşturabilir. Bu nedenle, planlama ve SÇD aşamasında kazı toprağı ve bitkisel toprak yönetim planlaması göz önüne alınması, iii) Turizm tesislerinde ve konutlarda arıtılması gereken evsel atık su oluşacaktır. Çeşme İlçesinin mevcut atık su arıtma tesisinin kapasitesi, oluşan bu ilave atık suyu arıtmak için yeterli değildir. Oluşacak atık suyun ve yeni kurulacak atık su arıtma tesisi(lerinde) oluşacak arıtma çamurunun çevreye zarar vermeden yönetilmesi gerekli olacaktır. Bu nedenle; - Plan kapsamında atık su

yönetimi ve çamur yönetimine ilişkin plan kararları oluşturulması, - SÇD aşamasında, atık su yönetim sistemi, çamur yönetim planlaması mevcudiyeti ve çevresel etkileri incelenmesi, **iv)** Plan kapsamındaki tesisler için su temini planlamasında deniz suyu arıtma sistemi planlanırsa, deniz suyu arıtma tesisinde konsantre (atık su) oluşacaktır. Konsantrenin bertaraf yöntemine bağlı olarak çevresel etki oluşabilir. Bu nedenle, SÇD kapsamında deniz suyu arıtma tesisinin çevresel etkilerinin incelenmesi, **v)** Plan kapsamında yat limanı, balıkçı barınakları, çekek yerleri vb. kıyı tesisleri kullanım karar önerisi bulunmaktadır. Bu tesislerin inşası ve işletmesi sırasında, yatların temizlik ve bakım faaliyetlerinin yanı sıra, kazara dökülmeler veya atıkların çevresel açıdan yetersiz yönetimi ile ilişkili olası emisyonlar nedeniyle kirlilik oluşabilir. Bu nedenle, - Plan kapsamında, kıyı tesislerinin çevresel yönetimine ilişkin kararların geliştirilmesi, - SÇD aşamasında, kıyı tesislerinin çevresel etkilerinin değerlendirilmesi.

Sosyokültürel ve sosyoekonomik etkiler: Plan kapsamındaki turizm tesisleri, yerleşim yeri az olan bölgede, halihazırda turistik bir bölge olan Çeşme ilçesinde planlanmıştır. Bu sebeple, turizm kaynaklı olarak sosyokültürel çevre üzerinde önemli bir etki beklenmemektedir. Ancak, **i)** Bölge halkını erişim ve katılımdan nispeten uzak tutan (yani, plajlar gibi tesisleri kullanmak veya bölgedeki turistlere hizmetlerini sunmak veya mallarını satmak gibi) bir yaklaşımın bulunması durumunda sosyokültürel anlamda bir risk oluşabilir. Bu nedenle, - Plan kapsamında, kıyı şeridinin genel kullanıma açık şekilde planlanması, - SÇD aşamasında ve plan kapsamında yerel halkın şikayetlerinin veya çatışmaların ortaya çıkma potansiyeli araştırılması, **ii)** İzmir Çeşme KTKGB'nin sadece planlama alanında değil oluşturacağı çekim gücü ile çevresinde de nüfus artışı olabileceği sebebiyle çevresel altyapı, hastane, ulaşım, okul vb. ilave kamusal maliyetler oluşabilir. Bu nedenle, planın çekim gücü sebebiyle, planlama alanı dışında oluşabilecek çevresel altyapı, hastane, okul, ulaşım vb kamusal ihtiyaçlarının planlama ve SÇD aşamasında değerlendirilmesi.

Hava Kalitesi: İzmir Çeşme KTKGB 'de artan trafik kaynaklı olarak hava kalitesinde düşüş beklenebilir. Bu nedenle, - Plan kapsamında, çevre dostu ulaşım ve ulaşım araçlarına ilişkin kararlar geliştirilmesi, - SÇD kapsamında, plan kapsamındaki ulaşım planının hava kirliliği üzerine etkisinin incelenmesi.

Gürültü: **i)** Artan trafik kaynaklı olarak, ulaşım yolları yakınındaki yerleşimlerde gürültü artışı gözlenebilir. Bu nedenle; - SÇD aşamasında, ulaşım planı ile ilgili kararların, yakın yerleşim alanlarda oluşturacağı gürültü üzerine etkisinin değerlendirilmesi, **ii)** Plan kapsamında eğlence yerleri kaynaklı gürültü oluşumu beklenebilir. Bu nedenle; - SÇD aşamasında, eğlence yerleri kaynaklı gürültünün (yerleşim alanları, biyoçeşitlilik vb. üzerine) etkisinin değerlendirilmesi; **iii)** İzmir Çeşme KTKGB'de mevcut olan, RES'lerin turizm tesislerde oluşturacağı gürültü, plan kapsamında etki oluşturabilir. Bu nedenle, plan kapsamında, RES'lerden kaynaklı gürültünün belirlenecek yaklaşıma mesafeleri ile önlenmesi.

Görsel Peyzaj: İzmir Çeşme KTKGB'de görsel peyzaj kalitesi yüksek alanlar bulunmaktadır. Plan kapsamında doğal çevreye uygun olmayan yapılaşma planlanırsa (örneğin çok katlı binalar) alanın görsel peyzajı etkilenebilir, görüntü kirliliği oluşabilir. Bu nedenle, Plan ve SÇD kapsamında, planlanan tesislerin olası görsel etkileri dikkate alınması/incelenmesi.

Koku: Plan kaynaklı önemli bir etki beklenmemektedir. Ancak, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında atık su yönetimi için atık su arıtma tesisi yapılması durumunda oluşması muhtemel koku turizm tesisleri ziyaretçileri ve konut sakinlerini etkileyebilir. Bu nedenle, atık su arıtma tesisi kaynaklı kokunun planlanan tesisler üzerine etkisi plan ve SÇD kapsamında değerlendirilmesi kapsama dahil edilmiştir.

5. PLANIN OLASI ÇEVRESEL ETKİLERİ VE AZALTMA ÖNERİLERİ

Bu bölümde, Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinin, kapsam belirleme aşamasında belirlenen kilit çevresel hususlar su miktarı, su kalitesi, biyoçeşitlilik, arazi bozulması, atık oluşumu, hava kalitesi, iklim değişikliği ve enerji, gürültü ve ışık kirliliği, insan sağlığı, görsel peyzaj, kültürel miras, sosyokültürel ve sosyoekonomik yönler üzerine etkileri incelenmektedir. Bu kapsamda, ilk olarak önerilen kullanım kararları değişiklikleri Bölüm 5.1'de incelenmiş ardından bu kullanım kararı değişikliklerinin kapsam belirleme raporunda belirlenen kilit çevresel hususlar üzerine etkileri incelenmiştir.

5.1 ARAZİ KULLANIM KARARLARI DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ

Yürürlükte olan 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında, İzmir Çeşme KTKGB sınırları içerisinde "Orman, Tarım Arazisi, Ağaçlandırılacak Alan, Çayır Mera, Tercihli Kullanım Alanı, Günübirlik Alan, Havaalanı, Otoyol, alan kullanım kararlarının yanı sıra Doğal Sit Alanları ve I. Derece Arkeolojik Sit alanları da işlenmiştir.

Bu kısımda, SÇD Ekibi tarafından, takip eden alt başlıklarda verilecek Öneri Plan Değişikliğinin olası etkilerinin incelenmesine altlık oluşturması için Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2 karşılaştırılmıştır. Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliğinin çıkarttırma haritası Şekil 56 ve Şekil 57'te, Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) ortamında mevcut ve öneri plan kararlarının alansal değer hesaplamaları Tablo 29'de verilmiştir.

Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 karşılaştırıldığında;

- Mevcut Planda 0,43 ha alan meskûn alan olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 24,27 ha olarak planlanmıştır. Plan değişikliği ile meskûn alanların yüzdesi 0,17'ye yükselmiştir.
- Mevcut Planda 197,28 ha alan kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 702,50 ha alan planlanmıştır. Bu alanların KTKGB içindeki oranı mevcutta %1,22 iken, değişiklik teklifi ile %5,03'e yükselmektedir.
- Mevcut Planda 799,07 ha mera alanı bulunmakta iken, Öneri Plan Değişikliğinde 592,63 ha alan olarak işlenmiştir. Mera alanı kullanım kararının oranı Mevcut Planda %4,95 iken, Öneri Plan Değişikliği ile 4,24'e inmiştir. Mevcut planda mera alanı olarak işlenen alanlar ilgili kurumdan gelen yeni tescil sınırları sonrasında mera vasfı dışında kaldığı için öneri plan değişikliği ile tarım alanı, doğal niteliği korunacak alan ve kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı önerilmektedir.
- Mevcut Planda 6.687,17 ha alan tarım alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 1.979,86 ha alan işlenmiştir. Mevcut planda tarım alanı olarak işlenen alanlar ilgili kurumdan gelen yeni tescil sınırları sonrasında tarım alanı vasfı dışında kaldığı için Öneri Plan Değişikliği ile tercihli kullanım bölgesi, doğal karakteri korunacak alan, mera alanı ve turizm alanları (turizm bölgesi, golf turizm bölgesi, eko turizm bölgesi) önerilmektedir.
- Mevcut Planda 4.769,23 ha alan orman alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 3.619,56 ha alan işlenmiştir. Öneri Plan Değişikliği ile orman alanı kararları %24 azalmıştır. Mevcut Planda orman alanı olarak işlenen bölgelere Turizm Alanları (Golf Turizm Bölgesi, Turizm Bölgesi) önerilmiştir. Orman alanlarındaki azalmanın nedeni orman alanlarının bir kısmının 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında KTB'ye tahsis edilmesidir³⁴.
- Mevcut Planda 339,41 ha alan ağaçlandırılacak alan olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde Kutlu Aktaş Barajı çevresinde ve alanın batısında planlanmış olan ağaçlandırılacak alan kullanımının yerine orman alanı ile kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı önerilmiştir.
- Mevcut Planda 56,38 ha alan tercihli kullanım alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 920,00 ha alan planlanmıştır. Tercihli Kullanım Alanları Mevcut Planda %0,35 iken, Öneri Plan Değişikliği ile birlikte 6,59'a yükselmiştir. Tercihli kullanım alanları Mevcut Planda alanın yalnızca kuzeyinde

³⁴ Orman Genel Müdürlüğü İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı 03.03.2021 tarihli yazısında 4,482.16 m2 lik ormanlık alan 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında KTB'ye tahsis edilmiştir.

bulunmakta iken Öneri Plan Değişikliği ile alanın genelinde kullanımın arttığı görülmektedir.

- Mevcut Planda 264,91 ha alan turizm tesis alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 602,34 ha alan turizm bölgesi olarak planlanmıştır. Mevcut Planda KTKGB'nin %1,64'ünü oluştururken Öneri Plan Değişikliği ile bu oran 4,31'e yükselmiştir. Öneri Plan Değişikliği ile alanın güneyinde tercihli kullanım alanları ile turizm bölgesi önerilmiştir.
- Mevcut Planda 26,60 ha alan günübirlik tesis alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 15,04 ha alan günübirlik turizm olarak planlanmıştır. Günübirlik turizm alanının KTKGB içindeki oranı Öneri Plan Değişikliği ile %0,16'dan %0,11'e düşmüştür.
- Mevcut Planda 640,56 ha alan 1. derece arkeolojik sit alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 692,36 ha alan 1. derece arkeolojik sit alanıdır. Ayrıca Mevcut Planda 1. derece doğal ve arkeolojik sit alanı statüsünde bulunan 55,45 ha alanın Öneri Plan Değişikliğinde 1. derece arkeolojik sit statüsünde olduğu görülmektedir. Alansal farklılık doğal ve arkeolojik sit alanlarının niteliği ve sınıflandırmasının ilgili kurumlar tarafından yapılan çalışmalar ve tesciller sonrasında değişmesinden kaynaklanmaktadır. Bu durum 2. derece arkeolojik sit alanı statüsündeki alanlar için de geçerlidir. Mevcut Planda 0,82 ha alan 2. derece arkeolojik sit alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 2,95 ha alan 2. derece arkeolojik sit alanı statüsündedir. Öneri Plan Değişikliği ile birlikte alanın KTKGB içindeki oranı %0,01'den %0,02'ye yükselmiştir.
- Mevcut Planda 8.564,76 ha alan 1. Derece doğal sit alanı, 37,30 ha alan 2. Derece doğal sit alanı ve 1.588,16 ha alan 3. Derece doğal sit alanı iken, Öneri Plan Değişikliğinde, "Kesin Korunacak Hassas Alan" 848,67 ha, "Nitelikli Doğal Koruma Alanı" 6.260,91 ha ve "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" 7.327,96 ha'dır.³⁵
- Mevcut Planda 160,92 ha alan havalimanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliği ile bu alan üzerinde; turizm bölgesi, doğal karakteri korunacak alan, kentsel ve bölgesel sosyal altyapı alanı ve tercihli kullanım bölgesi geliştirilmiştir.
- Mevcut Planda 6.112,20 ha alan su kaynakları koruma alanı (yapı sınırlaması getirilerek korunacak alanlar) olarak işlenmiş ve Öneri Plan Değişikliğinde de aynı şekilde korunmuştur. Değişiklik teklifinde yapılaşma ile ilgili kullanımlar (tercihli kullanım ve turizm bölgesi) uzun mesafe koruma kuşağından itibaren başlayacak şekilde önerilmiştir.

Kentsel servis alanı, kentsel ve bölgesel sosyal altyapı alanı, doğal karakteri korunacak alan, eko turizm, golf turizm bölgesi, su kaynakları toplama yeri, 3.derece arkeolojik sit alanı, kültür varlığı, kesin korunacak hassas alan, nitelikli doğal koruma alanı, sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı, Akdeniz foku yaşam alanları ve birinci derece yol fonksiyonları değişiklik teklifi ile gelen yeni kullanımlardır.

Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 karşılaştırıldığında;

- Mevcut Planda 0,43 ha alan meskûn alan olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 24,27 ha olarak planlanmıştır. Plan değişikliği ile meskûn alanların yüzdesi 0,17'ye yükselmiştir.
- Mevcut Planda 197,28 ha alan kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 492,26 ha alan planlanmıştır. Bu alanların KTKGB içindeki oranı mevcutta %1,22 iken, değişiklik teklifi ile %3,53'e yükselmektedir. Mevcut Planda tarım arazilerinin bir bölümü Öneri Plan Değişikliği ile kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı olarak önerilmiştir. Bu durum Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından tespit ve tescil edilen tarım alanlarının değişikliğinden kaynaklanmaktadır.
- Mevcut Planda 799,07 ha alan mera alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 592,63 ha alan mera alanı olarak işlenmiştir. Mera alanlarının oranı Mevcut Planda %4,95 iken, Öneri Plan Değişikliği ile

³⁵ Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik (RG. 19.07.2012- 28358) Geçici Madde 2'sine istinaden, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından bölgede yürütülen Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu doğrultusunda bölgede doğal sit alanlarının statülerinde (23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ve 06.04.2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 05.04.2022 tarihli ve 5363 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile) değişiklik olmuştur.

- 4,24'e inmiştir. Mevcut Planda mera alanı olarak işlenen alanlar yerine Öneri Plan Değişikliği ile tarım alanı ve doğal niteliği korunacak alan olarak işlenmiş ve korunmuştur.
- Mevcut Planda 6.687,17 ha alan tarım alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 4.495,01 ha alan işlenmiştir. Öneri Plan Değişikliği ile tarım alanı kullanım kararları %32,8 azalmıştır ve bir kısmının niteliği değişmiştir. Mevcut Planda tarım alanı olarak işlenen alanlar yerine Öneri Plan Değişikliği ile tercihli kullanım bölgesi, doğal karakteri korunacak alan, mera alanı ve turizm alanları (turizm bölgesi, golf turizm bölgesi, kırsal turizm tesis alanı) önerilmiştir.
 - Mevcut Planda 4.769,23 ha alan orman alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 3.888,76 ha alan işlenmiştir. Öneri Plan Değişikliği ile orman alanı kullanım kararı %18 azalmıştır. Mevcut Planda orman alanı olarak işlenen bölgelere Turizm Alanları (Golf Turizm Bölgesi, Turizm Bölgesi) önerilmiştir.
 - Mevcut Planda 339,41 ha alan ağaçlandırılacak alan olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde ağaçlandırılacak alan bulunmamaktadır. Mevcutta Kutlu Aktaş Barajı çevresinde ve alanın batısında planlanmış olan ağaçlandırılacak alan kullanımının yerine değişiklik teklifinde orman alanı, kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı ve doğal karakteri korunacak alan önerilmektedir.
 - Mevcut Planda 56,38 ha alan tercihli kullanım alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 596,5 ha alan tercihli kullanım bölgesi olarak planlanmıştır. Tercihli Kullanım Alanları Mevcut Planda %0,35 iken, Öneri Plan Değişikliği ile birlikte 4,27'ye yükselmiştir. Tercihli kullanım alanları Mevcut Planda alanın yalnızca kuzeyinde bulunmakta iken Öneri Plan Değişikliği ile alanın genelinde kullanımın arttığı görülmektedir. Birinci alternatifte kıyasla alansal büyüklük daha azdır ve planlama alanı içerisindeki dağılımları daha dengelidir.
 - Mevcut Planda 264,91 ha alan turizm tesis alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 462,87 ha alan planlanmıştır. Mevcut Planda KTKGB'nin %1,64'ünü oluştururken Öneri Plan Değişikliği ile bu oran 3,32'ye yükselmiştir. Öneri Plan Değişikliği ile alanın güneyinde tercihli kullanım alanları ile turizm tesisleri önerilmektedir.
 - Mevcut Planda 26,60 ha alan gününbirlik turizm alanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliğinde 142,63 ha alan gününbirlik turizm bölgesi olarak planlanmıştır. Gününbirlik turizm alanının KTKGB içindeki oranı Öneri Plan Değişikliği ile %0,16'dan %1,02'ye yükselmiştir.
 - Mevcut Planda 640,56 ha alan 1. derece arkeolojik sit alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 692,36 ha alan 1. derece arkeolojik sit alanıdır. Benzer şekilde Mevcut Planda 0,82 ha alan 2. derece arkeolojik sit alanı olarak işlenmiş iken, Öneri Plan Değişikliğinde 2,95 ha alan 2. derece arkeolojik sit alanı statüsündedir. Öneri Plan Değişikliği ile birlikte 2. derece arkeolojik sit alanının KTKGB içindeki oranı %0,01'den %0,02'ye yükselmiştir. Alansal farklılık doğal ve arkeolojik sit alanlarının niteliği ve sınıflandırmasının ilgili kurumlar tarafından yapılan çalışmalar ve tesciller sonrasında değişmesinden kaynaklanmaktadır.
 - Mevcut Planda 8.564,76 ha alan 1. Derece doğal sit alanı, 37,30 ha alan 2. Derece doğal sit alanı ve 1.588,16 ha alan 3. Derece doğal sit alanı iken, Öneri Plan Değişikliğinde, "Kesin Korunacak Hassas Alan" 848,67 ha, "Nitelikli Doğal Koruma Alanı" 6.260,79 ha ve "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" 7.327,96 ha'dır.³⁶
 - Mevcut Planda 160,92 ha alan havalimanı olarak planlanmış iken, Öneri Plan Değişikliği ile bu alan üzerinde; turizm bölgesi, doğal karakteri korunacak alan, kentsel ve bölgesel sosyal altyapı alanı ve tercihli kullanım bölgesi, kırsal turizm tesis alanı ve tarım alanı önerilmiştir.
 - Mevcut Planda 6.112,20 ha alan su kaynakları koruma alanı (yapı sınırlaması getirilerek korunacak alanlar) olarak işlenmiş ve Öneri Plan Değişikliğinde de aynı şekilde korunmuştur. Değişiklik teklifinde

³⁶ Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik (RG. 19.07.2012- 28358) Geçici Madde 2'sine istinaden, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından bölgede yürütülen Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu doğrultusunda bölgede doğal sit alanlarının statülerinde (23.11.2021 tarihli ve 31668 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.11.2021 tarih ve 2239093 sayılı ÇŞİD Bakanlığı Bakanlık Olur'u ve 06.04.2022 tarihli ve 31801 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 05.04.2022 tarihli ve 5363 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile) değişiklik olmuştur.

yapılaşma ile ilgili kullanımlar (tercihli kullanım ve turizm bölgesi) uzun mesafe koruma kuşağından itibaren başlayacak şekilde önerilmiştir.

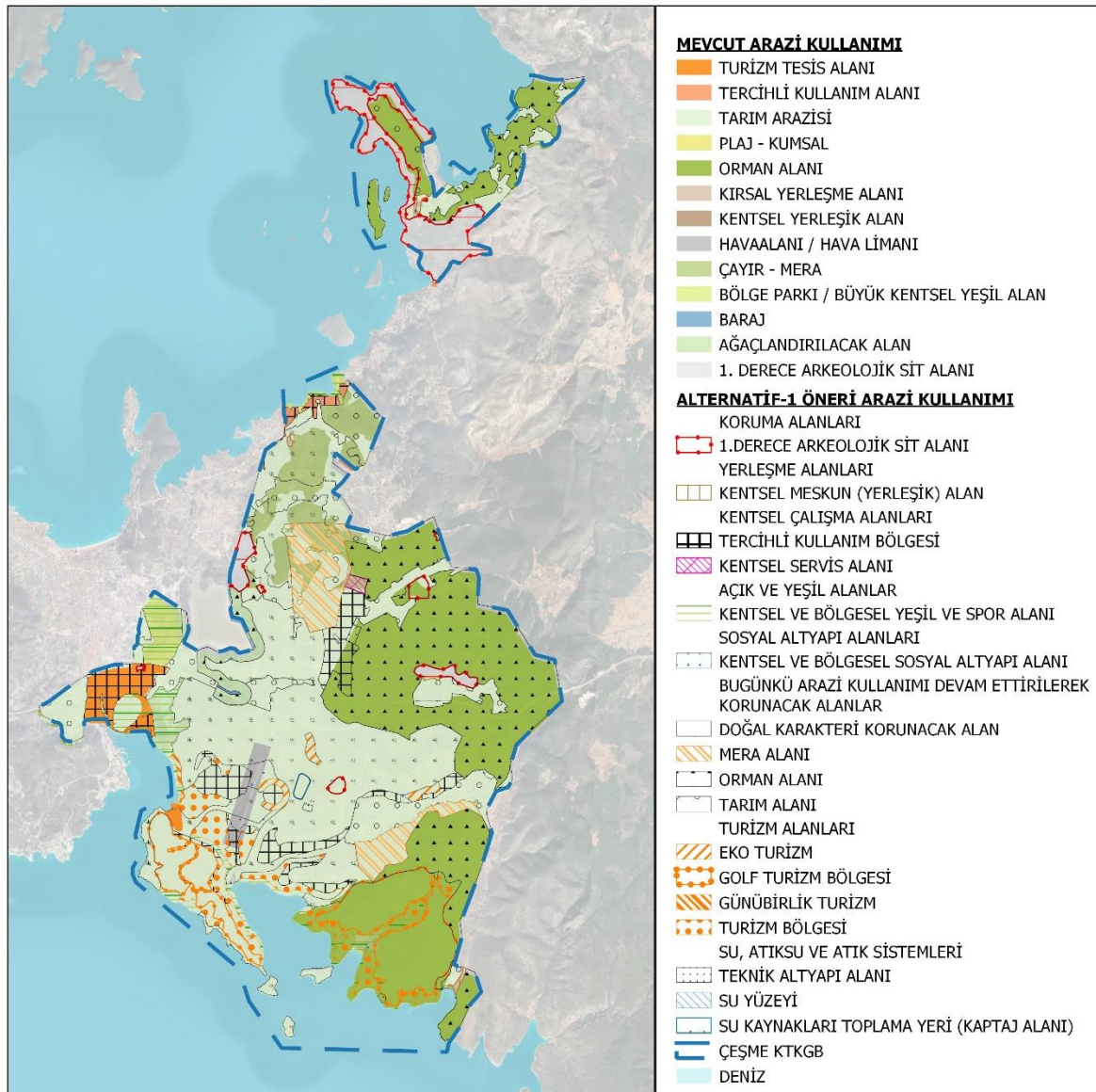
Tablo 29: Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Arazi Kullanım Kararlarının Karşılaştırması

Fonksiyon	Mevcut Plan		Öneri Değişiklik Planı Alternatif 1		Öneri Değişiklik Planı Alternatif 2	
	Alan (ha)	KTKGB içindeki %	Alan (ha)	KTKGB içindeki %	Alan (ha)	KTKGB içindeki %
Kentsel Meskûn (Yerleşik) Alan	0,43	0,00	24,27	0,17	24,27	0,17
Kırsal Yerleşme Alanı	19,69	0,12	-	-	-	-
Kentsel Servis Alanı	-	-	21,93	0,16	23,52	0,17
Teknik Altyapı Alanı	-	-	23,60	0,17	32,94	0,24
Kentsel ve Bölgesel Sosyal Altyapı Alanı	-	-	94,43	0,68	95,69	0,69
Kentsel ve Bölgesel Yeşil ve Spor Alanı	197,28	1,22	702,50	5,03	492,26	3,53
Su Yüzeyi (Baraj)	4,71	0,03	4,71	0,03	4,71	0,03
Dere/ Nehir	8,00	0,05	-	-	-	-
Su Kaynakları Toplama Yeri (Kaptaj Alanı)	-	-	21,76	0,16	21,76	0,16
Doğal Karakteri Korunacak Alan	-	-	3.477,20	24,91	1284,98	9,20
Ağaçlandırılacak Alan	339,41	2,10	-	-	-	-
Mera Alanı	799,07	4,95	592,63	4,24	592,62	4,24
Tarım Alanı	6.687,17	41,43	1.979,86	14,17	4495,01	32,20
Orman Alanı	4.769,23	29,55	3.619,56	25,91	3888,76	27,85
Plaj- Kumsal	3,79	0,02	-	-	-	-
Tercihli Kullanım Alanı	56,38	0,35	920,00	6,59	596,50	4,27
Turizm Tesis Alanı	264,91	1,64	602,34	4,31	462,87	3,32
Eko Turizm	-	-	79,43	0,57	0	0,00
Golf Turizm Bölgesi	-	-	1.097,74	7,86	1092,95	7,83
Günübirlik Turizm	26,60	0,16	15,04	0,11	142,63	1,02
1. Derece Arkeolojik Sit Alanı	640,56	3,97	692,36	4,96	692,34	4,96
2. Derece Arkeolojik Sit Alanı	0,82	0,01	2,95	0,02	2,94	0,02
3. Derece Arkeolojik Sit Alanı	-	-	23,01	0,16	23	0,16
1. Derece Doğal Sit Alanı	8.564,76	53,07	-	-	-	-
2. Derece Doğal Sit Alanı	37,30	0,23	-	-	-	-
3. Derece Doğal Sit Alanı	1.588,16	9,84	-	-	-	-
1. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı	55,45	0,34	-	-	-	-
Kültür Varlığı	-	-	2,89	0,02	-	-

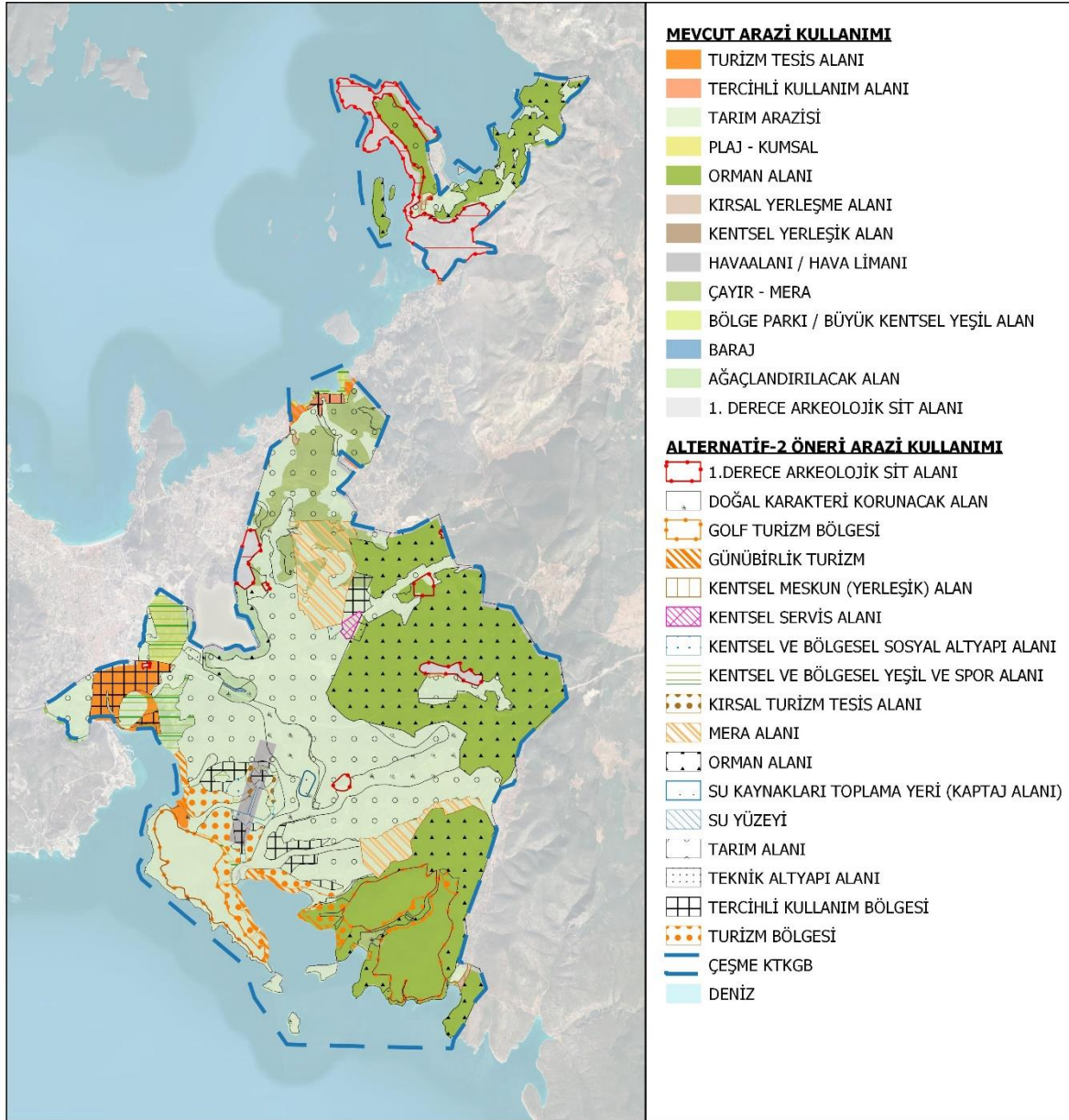
	Mevcut Plan		Öneri Değişiklik Planı Alternatif 1		Öneri Değişiklik Planı Alternatif 2	
Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi / Turizm Merkezi	13.764,28	85,28	19.165,89	137,28	19.165,89	137,28
Kesin Korunacak Hassas Alan	-	-	848,67	6,08	848,66	6,08
Nitelikli Doğal Koruma Alanı	-	-	6.260,91	44,04	6.260,79	44,84
Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	-	-	7.327,96	52,49	7.327,95	52,49
Akdeniz Foku Yaşam Alanları	-	-	407,01	2,92	407,01	2,92
Su Kaynakları Koruma Alanları	6.112,20	37,87	6.112,20	0,44	6.113,1	0,44
Otoyol ³⁷	42,50	0,26	42,50	0,3	42,5	0,3
Birinci Derece Yol ³⁸	-	-	6,00	0,04	5,6	0,04
Havaalanı / Hava Limanı	160,92	1,00	-	-	-	-

Kaynak: SÇD Ekibi (CBS çalışması)

³⁷ Otoyol alanı, 3x3 şerit sayısı ve her şeridin 3,75 m genişlikte olduğu kabul edilerek hesaplanmıştır.³⁸ Birinci derece yol alanı 2x2 şerit sayısı ve her şeridin 3 m genişlikte olduğu kabul edilerek hesaplanmıştır.



Şekil 56: Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 karşılaştırma haritası
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 57: Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 çakıştırma haritası
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması

5.2 SU MİKTARI

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında artan su ihtiyacı ile ilişkili olarak çevresel etki yaratabilecek hususlar aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir:

- Planlanan tesisler nedeniyle ortaya çıkacak ilave içme-kullanma suyu ihtiyacı ile bölgedeki yer altı ve yer üstü su kaynakları miktarına ilave bir baskı oluşma riski
- Planlanan tesislerin içme-kullanma suyu temini nedeniyle Çeşme KTKGB'de yürütülen tarımsal faaliyetler için su kısıtı oluşturma riski
- Planlama alanı sınırları dışında da plan kapsamında öngörülen tesislerin çekim gücü sebebiyle, yürürlükteki ÇDP projeksiyonlarının üzerinde bir nüfus artışı olması durumunda, içme-kullanma suyu ihtiyacını karşılanmasında sıkıntı yaşanma riski
- Alaçatı Kutlu Aktaş barajı uzun mesafe koruma alanı içinde kentsel kullanım sebebi ile yağış alanının daralması ve barajın su toplama kapasitesinin azalması riski

Kapsama dahil edilen bu hususların olası etkileri aşağıda verilen alt-başlıklarda, netlik kazanan planlamalar doğrultusunda irdelenmiştir ve gerekli durumda etki azaltma önlemleri önerilmiştir

5.2.1 Planlanan tesisler nedeniyle ortaya çıkacak ilave içme-kullanma suyu ve sulama suyu ihtiyacı ile bölgedeki yer altı ve yer üstü su kaynakları miktarına ilave bir baskı oluşma riski

Plan Gerekçe Raporunda, “İzmir Çeşme KTKGB proje alanı içme suyu ihtiyacı deniz suyu arıtma tesisi, sulama suyu ihtiyacı ise atık suyun arıtılarak yeniden kullanımı ile elde edilecek olup, alanda aynı zamanda yağmur suyu planlaması yapılacağı” belirtilmektedir. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.14). Deniz suyundan ters ozmoz yöntemiyle su temin edecek içme ve kullanma suyu arıtma tesisi ile atık su arıtma tesisi alanları, teknik altyapı alanı olarak plana işlenmiştir.

Planlama çalışmaları kapsamında, içme ve kullanma suyu, atık su, sulama suyu planlamalarına yönelik bir Ön-Fizibilite Çalışması yürütülmüştür. Söz konusu çalışmada yer alan bilgilere göre, Çeşme KTKGB Proje alanında içme suyu ve sulama suyu sistemlerine ilişkin planlamalar aşağıda özetlenmiştir; (Plan Gerekçe Raporu, 2022) (İzmir Çeşme KTKGB Projesi Su Yapıları Ön Fizibilite Çalışması, 2022)

İçme Suyu Sisteminin Planlanması: En yoğun dönemde, içme suyu ihtiyacı, turizm, konut, ticaret, sanayi ve tarım gibi sektörlerin etkin olarak kullanımı göz önünde bulundurularak, 2050 yılı için 40.900 m³/gün olarak hesaplanmıştır. İZSU ve DSİ ile yapılan yazışmalar sonucunda alanda içme suyu ve sulama suyu ihtiyacını karşılayacak kaynak bulunamadığı için, İZSU'nun da Çeşme ilçesi için 2025 yılı itibarıyla öngördüğü gibi, İzmir Çeşme KTKGB proje alanı için de içme-kullanma suyu ihtiyacının deniz suyunun arıtılmasıyla karşılanması planlanmıştır. Bu kapsamda, 40.900 m³/gün kapasiteli Ters Ozmoz Yöntemi ile Deniz Suyu Arıtma Tesisi (SWRO), konsept tasarımı yapılmıştır. İçme suyu sistemi için, ilk şebeke katı (0-40 m) için 3 adet 10.000 m³ hacimli ve üst katlar için 5 adet 5.000 m³ hacimli toplamda 8 adet içme – kullanma suyu deposu planlanmıştır. Üst kat depolara su iletiminin en yakın alt kat depolardan terfi ile sağlanması öngörülmüştür. Planlanan su depoları ve elde edilen içme suyunun iletimi için şebeke hatları, sahanın eğim durumuna göre ilave depolar ve gerekli görülen yerlerde terfi merkezleri, Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinde gösterilmemiş olup alt ölçekli planlarda yer alacağı belirtilmiştir.

Sulama Suyu Sisteminin Planlanması: Tarımsal sulama, golf sahaları ve yeşil alan sulama su ihtiyaçları dikkate alınarak, sulama suyu ihtiyacı, 2050 yılı için 54.890 m³/gün olarak hesaplanmıştır. Bu ihtiyacın, atık suyun geri kazanımı yoluyla elde edilmesi planlanmıştır. 36.000 m³/gün arıtılmış atık suyun Çeşme KTKGB Atıksu Arıtma Tesisinden (Bkz. Bölüm 5.6), 21.000 m³/gün arıtılmış atık suyun ise mevcut Çeşme İlçesi Atıksu Arıtma Tesisinden 9 km'lik cazibeli hat³⁹ ile Çeşme KTKGB alanında bulunan terfi merkezine getirilmesi daha sonrasında İzmir Çeşme KTKGB AAT'ye iletimi ile temin edilmesi planlanmıştır. Mevcut Çeşme AAT'de arıtılan atık suyun, İzmir Çeşme KTKGB AAT'de yapılacak olan ilave bir filtre ve dezenfeksiyon sisteminden geçirilerek gereken sulama standartlarına getirilmesi öngörülmüştür. Buna ilaveten, aylar arasında su ihtiyacı ve temininde farklılık olacağı dikkate alınarak; arıtılmış su için depolama amaçlı rezervuar (kaptaj alanı) planlanmıştır. İzmir Çeşme KTKGB planlama alanı için, öngörülen içme suyu ve sulama suyu yapılarının gösterimi aşağıda Şekil 58'de verilmiştir.

Bununla birlikte, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2 Plan Gerekçe Raporu'nda golf sahalarının sulama suyu ihtiyacını azaltmak amacıyla alt ölçekli planlar için getirilen esaslar şu şekilde belirtilmektedir: “i) Parkurda kullanım için az su kullanan çim, yer örtücü, çalı ve ağaçların seçilmesi, ii) Aşırı nitrojen düzeylerinden kaçınılması, potasyum ve nitrojen dengesi de dahil olmak üzere çime yeterli düzeyde besin sağlanması; iii) Su buharlaşma kayıplarını azaltmak için çalı ve çiçek tarhlarında malç kullanılması; iv) Su sızmasını iyileştirmek ve sulama veya yağış olayları sırasında akışı en aza indirmek için çivileme ve havalandırma gibi toprak işleme tekniklerinin kullanılması; v) Daha büyük bir toprak hacminden nem çekebilen daha iyi kök sistemlerine sahip daha sağlıklı bir çim üretmek için gereken yerlerde drenajın iyileştirilmesi.” Ayrıca, Golf Turizm Bölgesi'nde yer alması planlanan golf tesislerinin Çevre Sertifikası alması zorunlu tutulmuştur; yağmur sularının da kullanılmasına yönelik mimari çözümler geliştirilmiş olması sertifikanın verilmesinde değerlendirilmesi gereken konulardan biri olarak belirtilmiştir.

Aynı zamanda, kentsel kaynaklı kirliliğin azaltılması için halihazırda “Yağmur suyu planlamasında toprağa bölgenin

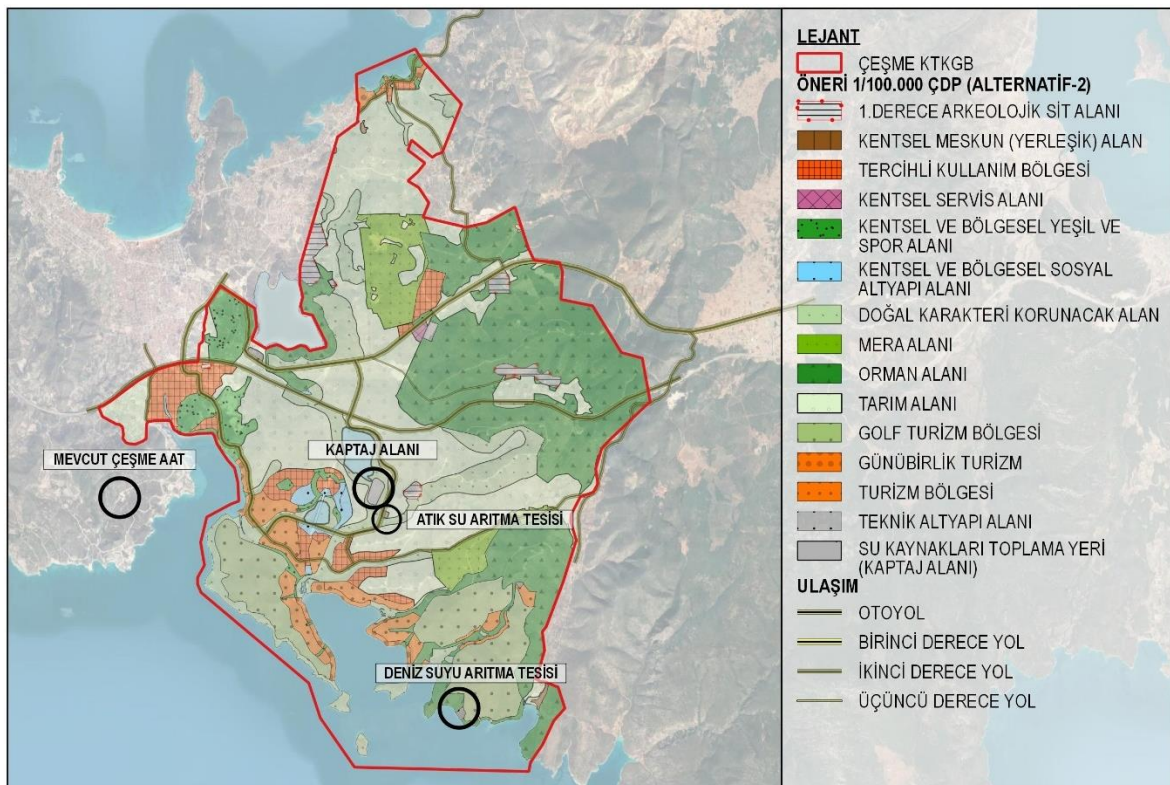
³⁹ Bu iletim hattının kıyı boyunca yapılması planlanmış olup öneri 1/100.000 ÇDP'de yer almamaktadır, alt ölçekli planlarda yer alacaktır.

orijinal haline en yakın olacak şekilde geçirgen sistemlerin seçilerek kullanılması ve otellerde ve konutlarda geçirgen çatı kullanılarak yağmur suyu hasadı yapılması” kararı bulunmaktadır (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.14.1).

Plan Gerekeçe Raporuna eklenen yukarıdaki planlamaların uygulanması durumunda, içme ve kullanma suyu kaynağı olarak bölgedeki yeraltı ve yerüstü su kaynaklarına müdahale edilmediği için, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında planlanan tesisler nedeniyle ortaya çıkacak ilave içme-kullanma suyu ihtiyacının bölgedeki yer altı ve yer üstü su kaynakları miktarına baskı oluşması beklenmemektedir.

Bununla birlikte; çevreye duyarlı golf tesisleri tasarımında iyi uygulama örneklerinden biri olan aşağıdaki önem sulama suyu temini için ilave bir tedbir olarak önerilmektedir (American Society of Golf Course Architects);

- Uygun durumda, golf sahalarının sulama suyu ihtiyacını azaltmak için, golf sahaları tasarımına yağmur suyu drenajı ile oluşturulacak göletler eklenmesi



Şekil 58: Çeşme KTKGB içme-kullanma suyu ve sulama suyu temin sistemi gösterimi- Alternatif 1&2

5.2.2 Planlanan tesislerin içme-kullanma suyu temini nedeniyle Çeşme KTKGB’de yürütülen tarımsal faaliyetler için su kısıtı oluşturma riski

2018 Corine arazi kullanım verileri mevcut arazi kullanımına göre (Bkz. Bölüm 2.1 Tablo 21), karışık tarım alanları tüm alanın %4.36'sını, doğal bitki örtüsü ile buluna tarım alanları %3,49'unu, sulanmayan tarım alanları %1,87'sini oluşturmaktadır. Plan Gerekçe Raporunda, *“Planlama alanı içerisinde mevcut arazi kullanım durumları ile Tarım ve Orman Bakanlığı (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü) 15.12.2020 tarihli ve 58125898 sayılı yazısı doğrultusunda tarımsal nitelikli alanların “Tarım Alanları” olarak düzenlendiği*” belirtilmektedir. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.8.2)

Planlama alanında kuru tarım yapıldığı bilinmektedir; ancak eğer sulı tarım yapıldığı, tarımsal sulama için suların bölgedeki yeraltı ve yer üstü su kaynaklarından sağladığı kabul edilse bile, İzmir Çeşme KTKGB planlama alanında içme ve sulama suyu temininde bölgedeki yeraltı ve yerüstü su kaynaklarına müdahale edilmediği için, İzmir Çeşme KTKGB planlamasının, planlama alanında yürütülen tarımsal faaliyetler için su kısıtı oluşturma etkisi beklenmemektedir.

5.2.3 Planlama alanı sınırları dışında da plan kapsamında öngörülen tesislerin çekim gücü

sebebiyle, yürürlükteki Çevre Düzeni Planı projeksiyonlarının üzerinde bir nüfus artışı olması durumunda, içme-kullanma suyu ihtiyacını karşılanmasında sıkıntı yaşanma riski

Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 Plan Gerekçe Raporu'na göre, İzmir Çeşme KTKGB projesinin tamamlanması ve tam doluluk oranıyla hizmet vermesi durumunda, planlama alanına gelmesi planlanan maksimum kişi kapasitesinin 40,436 kişisi turist, 40.334 kişisi yerleşik nüfus olmak üzere, toplam 80.770 kişi olacağı planlanmaktadır.

Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 Plan Gerekçe Raporu'nda ise İzmir Çeşme KTKGB projesinin tamamlanması ve tam doluluk oranıyla hizmet vermesi durumunda, planlama alanına gelmesi planlanan maksimum kişi kapasitesinin 31,965 kişisi turist, 29,744 kişisi yerleşik nüfus olmak üzere, toplam 60.059 kişi olacağı planlanmaktadır.

Tablo 30:İzmir Çeşme KTKGB Proje Alanı Kapasite Tablosu

	Alternatif 1 (kişi)	Alternatif 2 (kişi)
Turizm Tesisleri Yatak Kapasitesi	40.436	31.965
Konut alanları (Aile büyüklüğü 2,6 olarak hesaplanmıştır)	9.716	4.744
Personel lojman alanı (Turizm tesislerinde görev yapan personelin barınması amaçlı)	30.618	25.000
TOPLAM Nüfus Hareketi	40.334	29.744

Kaynak: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2 Plan Gerekçe Raporları

İzmir Çeşme KTKGB turizm tesislerinde çalışacak personelin misafirhane tipinde lojmanlarda planlama alanı içinde konaklaması planlanmaktadır. Bu nedenle, dışarıda çalışan personel kaynaklı bir yerleşik nüfus artışı beklenmemektedir. Ancak, bölgedeki turizm hareketliliğinin ve istihdamının çarpan etkisi ile planlama bölgesi dışında da ekonomik faaliyetlerde ve istihdamda bir miktar artış oluşturması beklenebilir. Bu doğrultuda, ilçenin ihtiyaç duyduğu içme-kullanma su ihtiyacının bir miktar daha artış göstermesi beklenebilir. Ancak bu artışın, yaz döneminde bir milyonun üzerine çıktığı belirtilen nüfusun yarattığı kadar büyük bir etki oluşturması beklenmemektedir.

5.2.4 Alaçatı Kutlu Aktaş barajı Uzun Mesafe Koruma Alanı içinde kentsel kullanım sebebi ile yağış alanının daralması ve barajın su toplama kapasitesinin azalması riski

Planlama alanı Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanları içinde kalmaktadır. Öneri Değişiklik Teklifinde, Alaçatı Kutlu Aktaş Barajının uzun mesafe koruma alanı içerisinde diğer kullanım kararları yanı sıra, belediye hizmet alanı, kamu hizmet alanı, konut dışı kentsel çalışma alanı, toplu işyerleri, akaryakıt ve küçük sanayi sitesi alanlarının yer aldığı kentsel servis alanı, turizm, konut, ticaret, personel lojman alanları, lojistik bölge, kamu hizmet alanları gibi çeşitli mekânsal kullanımları içinde barındıran tercihi kullanım bölgesi kararları bulunmaktadır. (Bkz. Şekil 59, Tablo 31)

İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İZSU) E-63802523-611.99-295737 sayı ve 03.01.2022 tarihli yazısına göre, Çeşme Kutlu Aktaş Barajının uzun mesafeli koruma alanı, halihazırda su toplama havzasının tamamı olan 78,4 km²'nin tamamını kapsamamakta mevcuttaki kentsel kullanım nedeni ile %74'ünü oluşturan 58,2 km² lik alanı kapsamaktadır.

Ormanlar, sulak alanlar, çayırar gibi gözenekli ve çeşitli tiplerdeki araziler yağmur suyunun yavaşça zemine süzülmesine imkân verirken, yollar, otopark alanları, bina çatıları gibi geçirimsiz yüzeyler yağmur suyunun zemine süzülmesine engel olarak zeminin su tutma yeteneğinin düşmesine neden olmaktadır. Birçok farklı faktörün bu öngörüyü etkileyebileceği göz önüne alınarak, yapılan çalışmalar, doğal arazi yüzeyinin yağmur suyunun %50'sinin toprakta tutulmasına izin verirken, arazinin %75-%100'ünün geçirimsiz yüzeye dönüşmesi durumunda bu oranın %15'e kadar düşebileceği göstermektedir.

Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de önerilen kentsel kullanım alanlarının uzun mesafe koruma alanı içindeki alansal oranı sırasıyla %8,8 ve %5,7 olarak hesaplanmıştır. (Bkz. Tablo 31) Ancak, hesaplanan bu alanların planlanan arazi yüzeyini göstermekte olduğu, geçirimsiz yüzeylerin alt ölçekli planlardaki yapılaşma koşullarına bağlı olarak bu oranlardan daha küçük olacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle, alt ölçekli planlarda yapılaşma koşullarının yüksek tutulması halinde Öneri Plan Değişikliği Alternatiflerinde alt ölçekli

planlardaki yapılaşma koşullarına bağlı olarak artacak geçirimsiz yüzeylerin havzasının su tutma kapasitesini (Alternatif 2'de daha az olmakla birlikte) etkilemesi beklenebilir. Planın çekim gücü ile bölgede, uzun vadede plan kararlarında belirtilen kullanımlar haricinde başka yapılaşmaya izin verilmesi durumunda (ki bu plana aykırı kaçak yapılaşma anlamına gelecektir) bu etkinin şiddetinin artabileceği söylenebilir.

Bununla birlikte, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2 Plan Gerekçe Raporu'nda plan kararlarına halihazırda dahil edilmiş olan "Yağmur suyu planlamasında toprağa bölgenin orijinal haline en yakın olacak şekilde geçirgen sistemlerin seçilerek kullanılması ve otellerde ve konutlarda geçirgen çatı kullanılarak yağmur suyu hasadı yapılması" ve aşağıda önerilen ilave önlemler ile bu etkinin azaltılabileceği düşünülmektedir;

- Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı Uzun Mesafe Koruma Alanı Barajın içinde yapılaşma koşullarının mümkün olduğunca düşük tutulması
- İleride KTKGB içinde olası kapasite artışlarının önüne geçilebilmesi için plan dahilinde gelecekteki kapasite artışını engelleyici sınırlamalar getirilmesi
- İZSU'nun mevcut plan kararları da dikkate alınarak hazırlayacağı Havza Koruma Eylem Planında getirilecek sınırlamalara uyum sağlanması
- Bölüm 5.3'de bahsedildiği üzere, geçirimsiz yüzeyde oluşan yağmursuyu akışlarının doğal filtreleme işlemlerinden sonra toprağa verilmesi prensibine dayanan yağmur bahçeleri, biyolojik tutma havzaları vb. yeşil tasarımların alt ölçekli planlara yansıtılması

Tablo 31: Mevcut Planda ve Öneri Plan Değişikliği Alternatiflerinde içme-kullanma suyu koruma alanlarında yer alan kullanım kararları

İçme-Kullanma Suyu Koruma Alanları	Mevcut Plan	Koruma Alanı İçindeki Alanı (ha)	Koruma Alanı İçindeki Oranı (%)	Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1	Koruma Alanı İçindeki Alanı (ha)	Koruma Alanı İçindeki Oranı (%)	Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2	Koruma Alanı İçindeki Alanı (ha)	Koruma Alanı İçindeki Oranı (%)
Mutlak Koruma Alanı	Ağaçlandırılacak Alan	194.06	85.10	Orman Alanı	206.45	90.54	Orman Alanı	159.01	69.73
	1. Derece Arkeolojik Sit	9.13	4.00	1. Derece Arkeolojik Sit	9.15	4.01	1. Derece Arkeolojik Sit	9.15	4.01
Kısa Mesafeli Koruma Alanı	Tarım Arazisi	453.53	87.38	Tarım Alanı	79.85	15.38	Tarım Alanı	413.23	79.62
	1. Derece Arkeolojik Sit	37.76	7.28	1. Derece Arkeolojik Sit	41.07	7.91	1. Derece Arkeolojik Sit	41.07	7.91
	Çayır-mera	13.41	2.58	Doğal Karakteri Korunacak Alan	352.93	68.00	Doğal Karakteri Korunacak Alan	19.58	3.77
				Orman Alanı	30.88	5.95	Orman Alanı	30.85	5.94
Orta Mesafeli Koruma Alanı	Tarım Arazisi	738.48	86.28	Tarım Alanı	105.19	12.29	Tarım Alanı	608.71	71.12
	1. Derece Arkeolojik Sit	15.43	1.80	1. Derece Arkeolojik Sit	15.41	1.80	1. Derece Arkeolojik Sit	15.41	1.80
	Çayır-mera	73.4	8.58	Doğal Karakteri Korunacak Alan	655.71	76.61	Doğal Karakteri Korunacak Alan	153.4	17.92
	Havalimanı	28.55	3.34	Mera Alanı	78.06	9.12	Mera Alanı	78.06	9.12
Uzun Mesafeli Koruma Alanı	1. Derece Arkeolojik Sit	53.47	1.19	1. Derece Arkeolojik Sit	95.76	2.12	1. Derece Arkeolojik Sit	95.76	2.12
	Tarım Arazisi	1905.16	42.25	Tarım Alanı	532.48	11.81	Tarım Alanı	1280.06	28.39
	Çayır-mera	330.07	7.32	Mera Alanı	316.89	7.03	Mera Alanı	316.89	7.03
	Orman Alanı	2042.12	45.29	Orman Alanı	2004.34	44.45	Orman Alanı	2063.91	45.77
	Havalimanı	97.46	2.16	Kentsel Meskûn (Yerleşik) Alan	3.41	0.08	Kentsel Meskûn (Yerleşik) Alan	3.41	0.08
	Kentsel Meskûn (Yerleşik) Alan	0	0.00	Doğal Karakteri Korunacak Alan	1075.15	23.84	Doğal Karakteri Korunacak Alan	419.02	9.29
				Eko Turizm	56.9	1.26	Eko Turizm	0	0.00
				Kentsel Bölgesel Sosyal Altyapı Alanı	60.88	1.35	Kentsel Bölgesel Sosyal Altyapı Alanı	81.02	1.80
				Teknik Altyapı Alanı	17.4	0.39	Teknik Altyapı Alanı	15.33	0.34
				Kentsel Servis Alanı	21.93	0.49	Kentsel Servis Alanı	23.52	0.52
				Tercihli Kullanım Bölgesi	291.87	6.47	Tercihli Kullanım Bölgesi	133.33	2.96
				Su Kaynakları Toplama Yeri	21.76	0.48	Su Kaynakları Toplama Yeri	21.76	0.48

Kaynak: Danışman Çalışması

5.3 SU KALİTESİ

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında su kalitesi ile ilişkili olarak çevresel etki yaratabilecek hususlar aşağıdaki şekilde değerlendirilmiş idi:

- Plan kapsamındaki turizm tesisleri, kıyı yapıları, deniz suyu arıtma ve konutlar sebebiyle oluşacak atık suyun uygun şekilde yönetilmemesi durumunda yer üstü ve yer altı su kaynakları, kıyı suları için oluşturacağı kirlilik riski
- Plan kapsamındaki turizm tesisleri ve konutlar nedeniyle artan trafiğin (ve yeni ulaşım yolları ve sisteminin) yer üstü su kaynakları için oluşturacağı kirlilik riski
- Golf sahalarının bakım işlemlerinin yer üstü ve yer altı su kirliliği oluşturma riski

Kapsama dahil edilen bu hususların olası etkileri aşağıda verilen başlıklarda, netlik kazanan planlamalar doğrultusunda irdelenmiştir ve etki azaltma önlemleri önerilmiştir;

5.3.1 Plan kararlarının yerüstü su kalitesi üzerine olası etkileri ve azaltma önlemleri

Plan kapsamındaki Atıksu Yönetimi Planlaması

Öneri Plan Değişikliğinde, atık su arıtma tesisi alanı, teknik altyapı alanı olarak plana işlenmiştir. (Lokasyon için Bkz. Bölüm 5.2.1, Şekil 58).

Planlama çalışmaları kapsamında, içme ve kullanma suyu, atık su arıtılmış atıksu ve yağmur suyu planlamalarına yönelik yürütülen ön Fizibilite Çalışması konsept tasarımı göre, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de plan kapsamında oluşan tesislerde oluşacak evsel atıksun arıtılması için yaklaşık 2,25 ha 'lık bir alana 36.000 m3/gün kapasiteli daha az alan kaplaması için membran biyoreaktör (MBR) teknolojisini kullanan, ileri biyolojik arıtma olarak tasarlanacağı belirtilmektedir.

Bu kapsamda, planlanan atıksu arıtma tesisinin hayata geçirilmesi ve uygun işletme şartlarının sağlanması durumunda, tesislerde oluşacak evsel atıksu kaynaklı bir kirlilik riski beklenmemektedir. Bu kapsamda, kurulacak atıksu arıtma tesisinin uygun şekilde işletilmesinin garanti altına alınması için aşağıdaki azaltma önlemleri önerilmektedir;

- AAT İşletmeden sorumlu otoritenin belirlenmesi, yetkin ve yeterli sayıda personel ile işletme ve bakım ve izleme faaliyetlerini yürütmesi
- Alt ölçekli planlarda, bütün otellerde harici seperatörlü yağ tutucu sistemi konması zorunlu tutulması, her otelde kendi debimetresi ve atık su karakterizasyonu yapabilecek ekipmanların bulunduğu pompa istasyonlarının bulunması; bu şekilde her otelin kendi pompa istasyonunun bakım, elektrik vb. gibi masraflarını kendi karşılamaktan sorumlu olması; her otelin deşarj ettiği atık su miktarı ve karakterizasyonu doğrultusunda, kendisine yapılacak faturalandırma ile AAT'yi işletmekten sorumlu otoriteye ödeme yapması vb. yönetsel düzenlemelerin belirlenmesi

Planlama alanı içinde yer alan yerüstü su kaynakları; Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı, İncirli Deresi, Hırsız Deresi, Karşıyaka Azmağı, Gölobası mevki geçici sulak alanı, Mersin Deresi ve azmak, Kurt Dere ve azmak, Mersin Böğürtlen Deresi (ve azmak), Zeytineli koyundaki azmak, Ege Denizi kıyı suyu kütesidir. Öneri Plan Değişikliği kapsamında yer alan plan kararlarının bahsi geçen yerüstü sularının kalitesine olası etkileri aşağıda her bir su kaynağı bazında incelenmiştir;

Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı⁴⁰

Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği alternatifleri kapsamında barajın mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanları içinde kalan kullanım kararları gösterimi aşağıda Şekil 59'de ve yukarıda Tablo 31'de verilmiştir. Buna

⁴⁰ Öneri Plan Değişikliğinin turizme yönelik kararlarından bağımsız olarak, içme kullanma suyu havzası koruma alanlarında tarımsal kaynaklı olası kirliliğin engellenmesi için; İçme-Kullanma suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmeliğin (RG Tarih 28.10.2017 ve sayı 30224)'in iyi tarım / organik tarım faaliyetlerin teşvik edilmesi yönündeki maddeleri doğrultusunda, içme kullanma suyu havzası koruma alanlarında tarım yapılan alanlarda, Tarım ve Orman Bakanlığının Entegre Mücadele Talimatları ("Entegre Pestisit/zararlı Yönetim Planları") doğrultusuna Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü tarafından eğitimler verilmesi, izleme kontrol yapılması tavsiye edilmektedir.

göre;

- **İçme-Kullanma Suyu Havzası Mutlak Koruma Alanında;** i) Mevcut Plan'ın KTKGB sınırlarında kalan kısmında ağaçlandırılacak alan, 1. derece arkeolojik sit alanı ve kentsel yeşil alan; ii) Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de orman alanı ve 1. derece arkeolojik sit alanı kentsel yeşil alan kullanım kararları mevcuttur. Bu kapsamda, Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinin içme-kullanma suyu havzası Mutlak Koruma Alanında su kalitesi üzerine bir etki oluşturması beklenmemektedir.
- **İçme-Kullanma Suyu Havzası Kısa Mesafe Koruma Alanında** i) Mevcut Plan'da tarım arazisi, 1. derece arkeolojik sit, çayır-mera; ii) Öneri Plan değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de tarım alanı 1. derece arkeolojik sit, doğal karakteri korunacak alan, orman alanı kullanım kararları mevcuttur. Alternatif 1'de kısa mesafe koruma alanı sınırlarında kalan kullanım kararlarının alansal olarak yaklaşık %80-90'ını doğal karakteri korunacak alan oluştururken, Mevcut Plan ve Alternatif 2'de kullanım kararlarının alansal olarak yaklaşık %80-90'ını tarımsal alan oluşturmaktadır. Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de tarım alanı kullanım kararının içme-kullanma suyu kalitesine tehdit oluşturabileceği görülmektedir. İçme-Kullanma suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmeliğin (RG Tarih 28.10.2017 ve sayı 30224) kısa mesafe koruma alanlarında organik tarım haricinde tarım faaliyetlerine izin verilmediği ve plan kararlarına aşağıdaki önlemlerin halihazırda eklenmiş olduğu göz önüne alındığında, önlemlerin etkin şekilde uygulanması durumunda kısa mesafe koruma alanında yer alan kullanım kararlarının su kalitesi üzerine bir etki oluşturması beklenmemektedir.

Plan kararlarına dahil edilen tarımsal kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik önlemler; •Çevreyi ve doğal kaynakları korumak amacıyla, öncelikle iyi tarım uygulamaları veya organik tarım üretim modeli ile bitkisel ve hayvansal üretimin yapılması, •Doğal yaşamı tehdit edebilecek aşırı su, pestisit (kimyasal ilaç), gübre kullanımının engellenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması •Bölgede planlanan tesislerin ihtiyaç duyacağı tarımsal gıda malzemelerinin, iyi tarım ya da organik üretim olarak planlama alanı ve/veya dışındaki Alaçatı-Çeşme arazilerinden sağlanması”dır.

- **İçme-Kullanma Suyu Havzası Orta Mesafe Koruma Alanında;** i) Mevcut Plan'da tarım arazisi, 1. derece arkeolojik sit, çayır-mera, havalimanı; ii) Öneri Plan değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de tarım alanı, 1. derece arkeolojik sit, doğal karakteri korunacak alan, mera alanı kullanım kararları mevcuttur. Alternatif 1'de orta mesafe koruma alanı sınırlarında kalan kullanım kararlarının alansal olarak yaklaşık %70-80'ini doğal karakteri korunacak alan oluştururken, Mevcut Plan ve Alternatif 2'de kullanım kararlarının alansal olarak yaklaşık %70-80'ini tarımsal alan oluşturmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de, hava emisyonları, olası sızıntı ve dökülmeler vb. ile önemli bir çevresel kirlilik kaynağı olan havalimanı kullanım kararlarının kaldırılması nedeni daha az kirlilik riski oluşturduğu söylenebilir. Mevcut Plan ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de tarım alanı kullanım kararının içme-kullanma suyu kalitesine tehdit oluşturabileceği görülmektedir. Ancak, İçme-Kullanma suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmeliğin (RG Tarih 28.10.2017 ve sayı 30224) orta mesafe koruma alanlarındaki tarım alanlarında, Tarım ve Orman Bakanlığının kontrolünde organik tarım faaliyetlerine veya iyi tarım uygulamalarına geçilmesi teşvik edilmesi yönünde bir hüküm mevcut olması ve Plan kararlarına aşağıdaki önlemlerin halihazırda eklenmiş olduğu göz önüne alındığında, önlemlerin etkin şekilde uygulanması durumunda orta mesafe koruma alanında yer alan kullanım kararlarının su kalitesi üzerine bir etki oluşturması beklenmemektedir.

Plan kararlarına dahil edilen tarımsal kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik önlemler; •Çevreyi ve doğal kaynakları korumak amacıyla, öncelikle iyi tarım uygulamaları veya organik tarım üretim modeli ile bitkisel ve hayvansal üretimin yapılması, •Doğal yaşamı tehdit edebilecek aşırı su, pestisit (kimyasal ilaç), gübre kullanımının engellenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması •Bölgede planlanan tesislerin ihtiyaç duyacağı tarımsal gıda malzemelerinin, iyi tarım ya da organik üretim olarak planlama alanı ve/veya dışındaki Alaçatı-Çeşme arazilerinden sağlanması”dır.

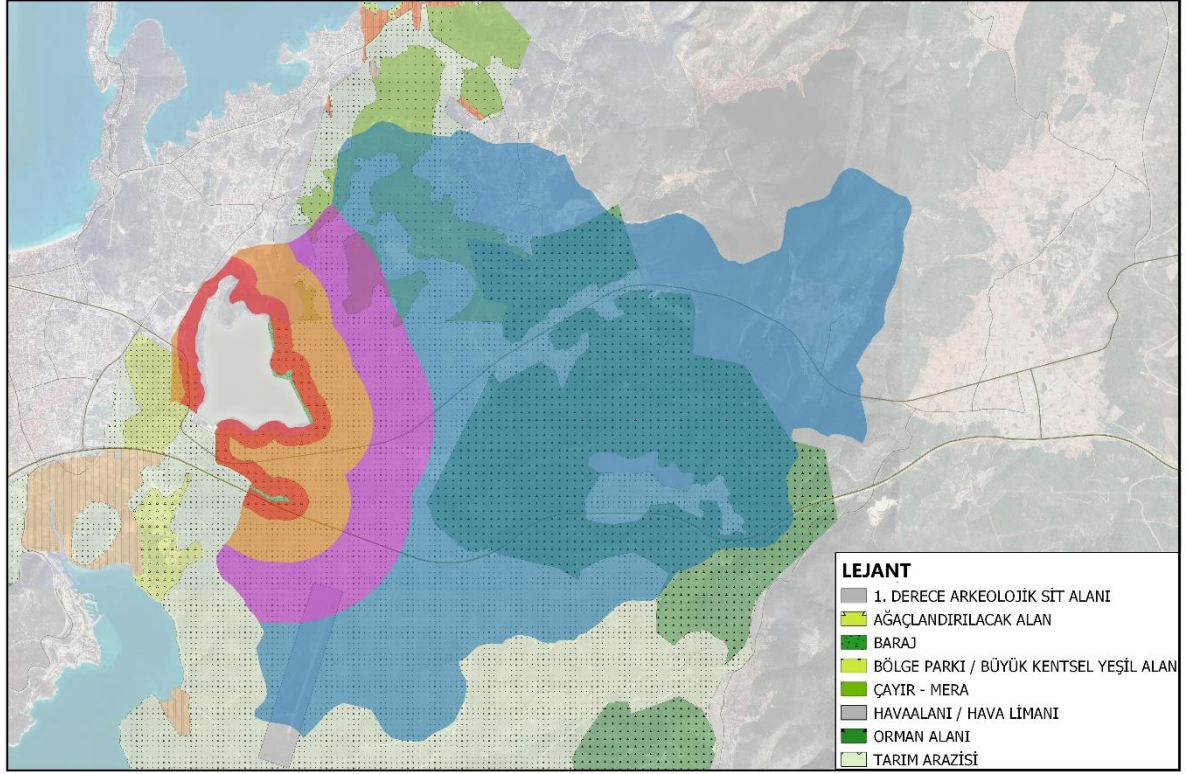
- **İçme-Kullanma Suyu Havzası Uzun Mesafe Koruma Alanında;** i) Mevcut Plan'da orman alanı, çayır-mera, tarım arazisi, havalimanı, 1. Derece arkeolojik sit alanı; ii) Alternatif 1'de Mevcut Planda da bulunan orman alanı, tarım alanı, mera alanı, 1. derece arkeolojik sit alanına ilave olarak, doğal karakteri korunacak alan, ekoturizm, kentsel yerleşik alan, tercihli kullanım bölgesi, kentsel servis alanı, kentsel ve bölgesel sosyal altyapı alanı, su ve atıksu sistemleri teknik altyapı alanı, su ve atıksu sistemleri su

kaynakları toplama yeri; iii) Alternatif 2'de Mevcut Planda da bulunan orman alanı, tarım alanı, mera alanı, 1. derece arkeolojik sit alanına ilave olarak doğal karakteri korunacak alan, kentsel yerleşik alan, tercihlili kullanım bölgesi, kentsel servis alanı, kentsel ve bölgesel sosyal altyapı alanı, su ve atıksu sistemleri teknik altyapı alanı, su ve atıksu sistemleri su kaynakları toplama yeri (kaptaj alanı) kullanım kararları bulunmaktadır. Kentleşme, derelere, nehirlere ve göllere taşınan kirlitici tür ve miktarlarının artmasına sebep olmaktadır. Bu kirlitici türlerden oluşabilmektedir; sediment, motorlu araçlardan kaynaklanan yağ, gres ve toksik kimyasallar, bahçe ve çimlerle kaplı alanlardan kaynaklanan pestisit ve nütrientler ve (varsa) uygun durumda olmayan septik sistemlerden kaynaklanan virüs, bakteri ve nütrientler, yol tuzları, motorlu araçlar, çatı kaplamalarından kaynaklanan ağır metaller, ısı kirliliği. Şehirleşme ile gelen bu kirlitici kaynakların artması, kirlitici türlerin yağmur suyu tarafından tutulması ve yağmursuyu akışları ile su kütlelerinde birikmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle, Alaçatı Barajı Uzun Mesafe Koruma Alanında öngörülen kentsel yapılaşmanın su kalitesinde düşüşe neden olması beklenebilir.

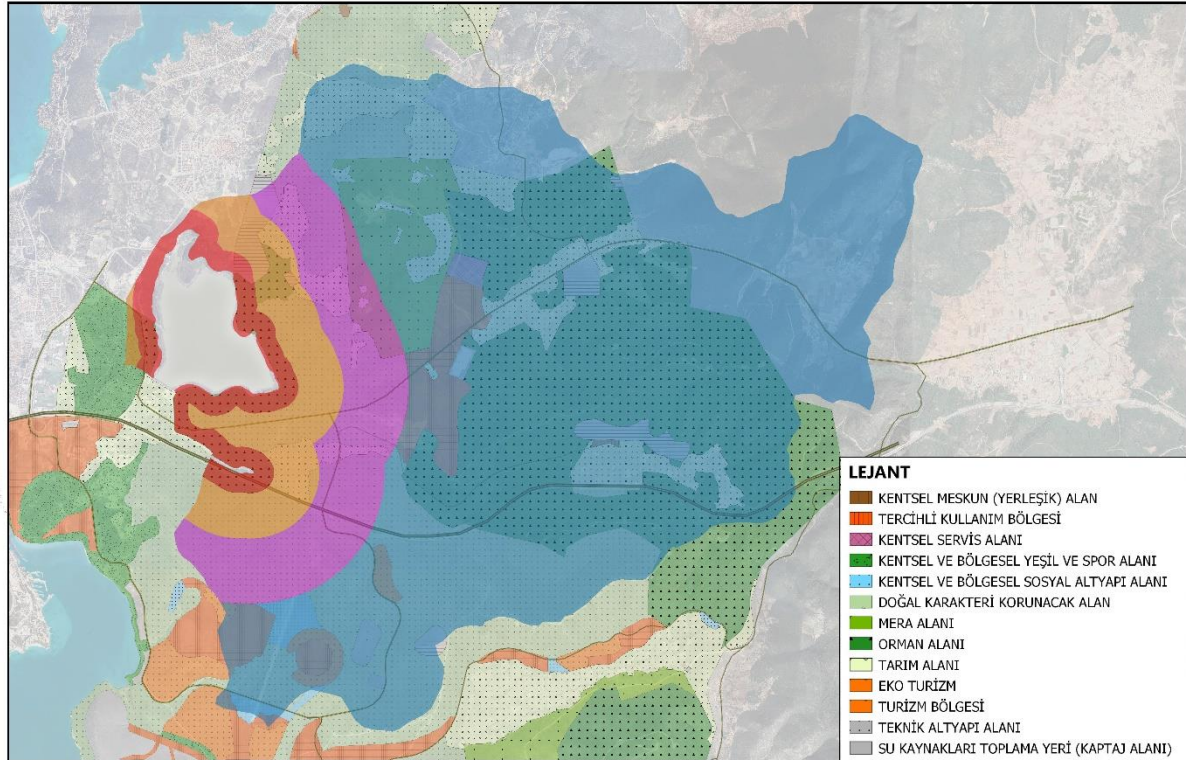
Plan kararlarına dahil edilen, içme-kullanma suyu havzasını korumaya yönelik önlemler; alt ölçekli planlarda; "i) Bu alanlarda yürütülecek faaliyetlerden kaynaklanacak atık suların, ilgili mevzuattaki standartlara uygun şekilde arıtıldıktan sonra su alma yapısının mansabına veya içme-kullanma suyu kaynağının su kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek seviyede ileri arıtmadan geçirildikten sonra dereye deşarj edilebileceği; ii) Faaliyetler neticesinde oluşacak atık ve artıkların dereye boşaltılamayacağı ve depolanamayacağı" şeklindedir. Aynı zamanda, kentsel kaynaklı kirliliğin azaltılması için halihazırda "Yağmur suyu planlamasında toprağa bölgenin orijinal haline en yakın olacak şekilde geçirgen sistemlerin seçilerek kullanılması ve otellerde ve konutlarda geçirgen çatı kullanılarak yağmur suyu hasadı yapılması" kararı bulunmaktadır (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.14.1). Ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılması için "Karbon salınımı sıfır olan elektrikli araçların (scooter, bisiklet, binek, hafif ticari ve otobüs) kullanımının teşvik edilmesi" kararı bulunmaktadır. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.13.1).

Bu kapsamda, uzun mesafe koruma alanına özel bir hassasiyet gösterilmekle birlikte tüm planlama alanında kentsel servis alanı, tercihlili kullanım bölgesi ve kentsel bölgesel sosyal altyapı kullanım kararlarına ilişkin olarak alt-ölçekli planlarda aşağıdaki önlemlerin alınmasıyla etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;

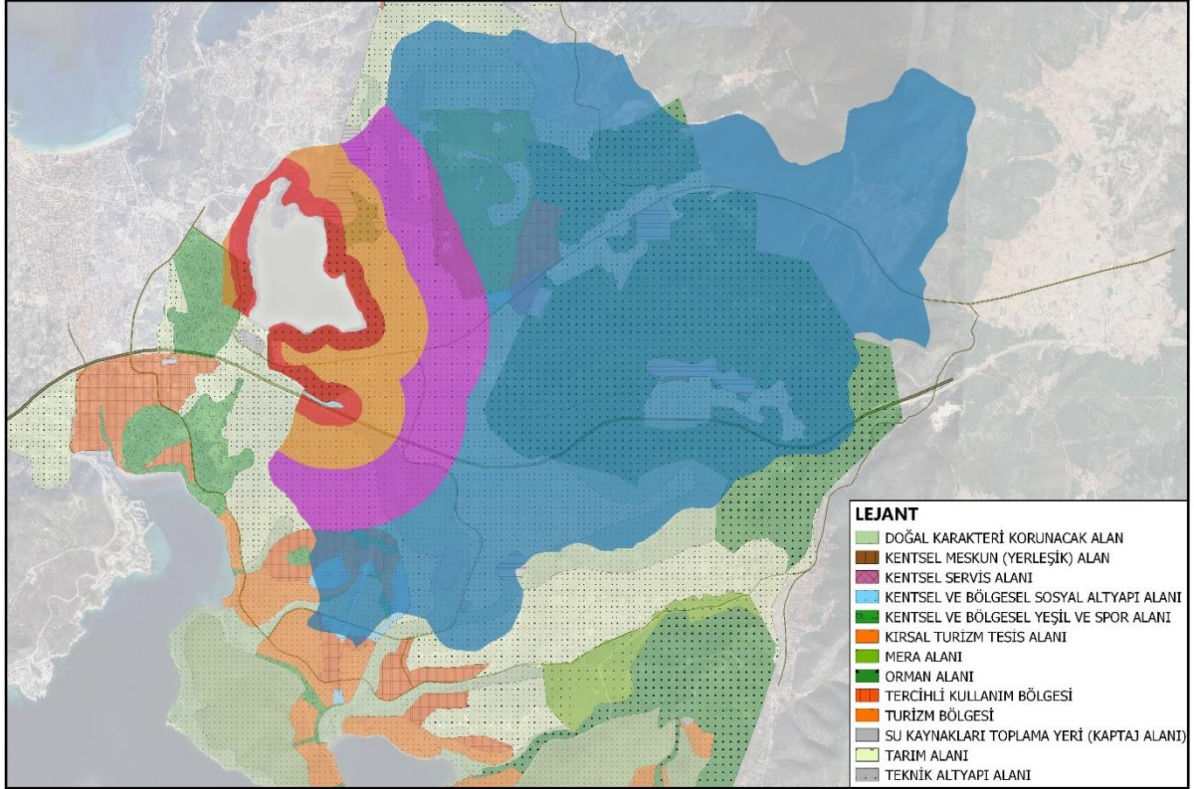
- Bölüm 5.2.4 'de verilen kentleşme/yapılaşma kısıtları ile ilgili önlemler
- Kentsel servis alanı, tercihlili kullanım bölgesi ve kentsel bölgesel sosyal altyapı alanlarından yağmur suyu akışları ile yerüstü sularına taşınması olası kirliliğin azaltılması için; i) dere kıyıları boyunca erozyon önleyici tedbirlerin alınması; ii) Genişliği 40 m ve üzeri olan ulaşım yollarının iki yanında vejetatif tampon bölge oluşturulması, ulaşım yollarının iki yanına yağmursuları ile akan kirliliğin akışı engelleyecek yeşil tasarımların eklenmesi iii) Yürüyüş yolları, araç yolları, otoparklar gibi alanlarda geçirimsiz asfalt yüzeyler yerine, gözenekli/geçirgen kaplama materyalleri kullanılması; iv) Yeşil alanlarda yüksek bakım gerektiren çim yerine doğal bitki örtüsü ve malç kullanılması, gübre ve pestisit kullanımının engellenmesi v) yüzeyel akışların azaltılmasını sağlayacak ve filtrasyonun arttıracak, yeşil çatılar, yağmur bahçeleri, geçirimli beton yüzeyler, yeşil hendekleri, biyolojik tutma havzaları vb. yeşil tasarım elementlerinin alt ölçek tasarımlara yansıtılması;
- Kentsel Servis Alanlarında bulunabilecek; i) Akaryakıt istasyonlarının TSE'nin ilgili standartlarına uygun olması, ii) Küçük sanayi sitelerinde tehlikeli atık ve madde üreten ve depolayan, endüstriyel atıksu oluşturan tesislerin bulunmaması, oluşan atıksularının toplanarak planlanan AAT'de arıtıldıktan sonra havza dışına deşarj edilmesi dahil olmak üzere İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik (RG.28.10.2017 Sayı 30224) gerekleri ve hazırlandıktan sonra İZSU'nun Havza Koruma Planına uygunluğun sağlanması.



a-Baraj koruma kuşaklarında yer alan kullanım kararları- Mevcut Plan



b-Baraj koruma kuşaklarında yer alan kullanım kararları -Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1



c-Baraj koruma kuşaklarında yer alan kullanım kararları -Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2
Şekil 59: Alaçatı Barajı Barajı Uzun Mesafeli Koruma Alanı içinde yer alan kullanım kararları

Dereler ve Dere Yatakları⁴¹

Tarımsal alanlar, mera alanları, ulaşım, geçirimsiz yüzeylerin yoğun olduğu kentsel kullanım alanları yer üstü suları üzerine baskı oluşturabilmektedir. Tarımsal alanlar, yağmur suyu akışlarıyla sedimentasyon (toprak taşınımı), pestisit ve gübrenin taşınması gibi sebeplerle yüzey suyu kalitesini düşürebilmektedir. Mera alanlarında aşırı otlatma durumunda toprak erozyonunun artışı sedimentasyona neden olabilmektedir. Kentsel kullanım kararı olan bölgelerde ise geçirimsiz yüzeylerin artması sebebi ile artan yağmur suyunu yüzeysel akışı, artan kirlilik yükü (motorlu araçlardan kaynaklanan yağ, gres, toksik kimyasallar, park ve bahçelerden kaynaklanan pestisit ve nütrientler, yol tuzları vb) nedeni ile su kalitesi üzerine etkiler oluşabilmektedir. Kentsel alanlarda artan yüzeysel akışlar, yağmur suyu drenaj sistemleri ile kontrol altına alınabilir olsa da sağanak yağışlar yaşandığında, yağmur suyu drenaj sistemleri doğası gereği akışı belli bir noktada konsantre ve yüksek hızlı hale getirmektedir. Bu nedenle, yağmursuyu kanal boyunca akarken hız ve erozyon gücü toplamakta, dereye boşaldığı noktada aşırı hacim ve hız nedeniyle nehir kıyı yapısına (ve nehir kıyısı vejetasyonuna ve sucul ekosisteme) zarar verebilmektedir.

Mevcut Plan, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 'de planlama alanında yer alan dere yatakları çevresindeki kullanım kararları Şekil 60, Şekil 61 ve Şekil 62 de verilmiştir. Genel olarak, dereler/dere yataklarının tarım alanı, kentsel ve ulaşım kaynaklı olarak baskı riskini azalmak için plan gerekçe raporuna halihazırda aşağıdaki kararların eklendiği görülmektedir;

Tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılması için ●Çevreyi ve doğal kaynakları korumak amacıyla, öncelikle iyi tarım uygulamaları veya organik tarım üretim modeli ile bitkisel ve hayvansal üretimin yapılması, ●Doğal yaşamı tehdit edebilecek aşırı su, pestisit (kimyasal ilaç), gübre kullanımının engellenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması

⁴¹ Öneri Plan Değişikliğinin turizme yönelik kararlarından bağımsız olarak, içme kullanma suyu havzası koruma alanlarında tarımsal kaynaklı olası kirliliğin engellenmesi için; İçme-Kullanma suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmeliğin (RG Tarih 28.10.2017 ve sayı 30224)'in iyi tarım / organik tarım faaliyetlerin teşvik edilmesi yönündeki maddeleri doğrultusunda, içme kullanma suyu havzası koruma alanlarında tarım yapılan alanlarda, Tarım ve Orman Bakanlığının Entegre Mücadele Talimatları ("Entegre Pestisit/zararlı Yönetim Planları") doğrultusuna Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü tarafından eğitimler verilmesi, izleme kontrol yapılması tavsiye edilmektedir.

● **Bölgede planlanan tesislerin ihtiyaç duyacağı tarımsal gıda malzemelerinin, iyi tarım ya da organik üretim olarak planlama alanı ve/veya dışındaki Alaçatı-Çeşme arazilerinden sağlanması** plan kararları bulunmaktadır (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.8.2).

Kentsel kaynaklı kirliliğin azaltılması için “Yağmur suyu planlamasında toprağa bölgenin orijinal haline en yakın olacak şekilde geçirgen sistemlerin seçilerek kullanılması ve otellerde ve konutlarda geçirgen çatı kullanılarak yağmur suyu hasadı yapılması” kararı bulunmaktadır (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.14.1).

Ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılması için “Karbon salınımı sıfır olan elektrikli araçların (scooter, bisiklet, binek, hafif ticari ve otobüs) kullanımının teşvik edilmesi” kararı bulunmaktadır. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.13.1).

Planlama alanında yer alan dere/dere yatakları ayrı ayrı incelendiğine;

- **Alaçatı Kutlu Aktaş Barajına dökülen İncirli Deresi (mevsimlik dere):** Mevcut Planda İncirli Deresi'nin akış yolu yakın çevresinde; tarım arazisi kullanım kararı bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 'de tarımsal alana ilave olarak, tercihli kullanım bölgesi ve doğal karakteri korunacak alan kullanım kararları bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de ise tarımsal alana ilave olarak tercihli kullanım bölgesi, kentsel servis alanı, kentsel ve bölgesel sosyal altyapı alanı kullanım kararları bulunmaktadır. Söz konusu kullanım kararları doğrultusunda Mevcut Plan'da tarımsal kaynaklı su kirliliği riski, Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinde tarımsal ve kentsel kaynaklı su kirliliği riski söz konusu olduğu görülmektedir.

Plan Gerekçe Raporu'nda tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılmasını ve yağmur suyu planlamasında filtrasyonun arttırılmasını sağlayacak yukarıda verilen önlemlerin plan kararlarına halihazırda eklendiği görülmektedir. Söz konusu plan kararlarına ilave olarak aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması ve etkin şekilde uygulanması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

- Alt-ölçekli planlarda İncirli Deresinin etrafına tercihli kullanım bölgesi kullanım kararı bulunan kesimine kentsel geçirimsiz yüzeylerden yağmursuları ile akan kirliliğin karışmasını engelleyecek yeşil tasarımların eklenmesi
- **Alaçatı Kutlu Aktaş Barajından denize dökülen Dere ve Karşıyaka Azmağı:** Mevcut Planda dere akış yolu yakın çevresinde tarım arazisi ve turizm tesis alanı kullanım kararları bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de dere akış yolu yakın çevresinde kentsel ve bölgesel yeşil alan ve spor alanı, tercihli kullanım bölgesi ve tarım alanı kullanım kararları bulunmaktadır. Söz konusu kullanım kararları doğrultusunda Mevcut Plan'da ve Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinde tarımsal ve kentsel kaynaklı su kirliliği riski söz konusu olduğu görülmektedir.

Plan Gerekçe Raporu'nda tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılmasını ve yağmur suyu planlamasında filtrasyonun arttırılmasını sağlayacak yukarıda verilen önlemlerin plan kararlarına halihazırda eklendiği görülmektedir. Söz konusu plan kararlarına ilave olarak aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması ve etkin şekilde uygulanması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

- Alt-ölçekli planlarda söz konusu deresinin tamamının iki yanına, yağmursuları ile akan kirliliğin karışmasını engelleyecek yeşil tasarımların eklenmesi
- **Değirmendere:** Mevcut Planda Alaçatı Barajı Regülatörü 'nün üzerinde bulunduğu Değirmendere'nin akış yolu yakın çevresinde, ağaçlandırılacak alan ve tarım arazisi; Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve 2'de tarım alanı, orman alanı ve doğal karakteri korunacak alan kullanım kararları bulunmaktadır. Bununla birlikte, derenin yakınından 1. Derece yol geçtiği görülmektedir. Söz konusu kullanım kararları doğrultusunda Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinde ulaşım kaynaklı kirlilik riski söz konusudur.

Plan Gerekçe Raporu'nda tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılmasını, yağmur suyu planlamasında filtrasyonun arttırılmasını ve ulaşım kaynaklı kirliliğin azaltılmasını sağlayacak yukarıda verilen önlemlerin plan kararlarına halihazırda eklendiği görülmektedir. Söz konusu plan kararlarına ilave olarak aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması ve etkin şekilde uygulanması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

- Alt-ölçekli planlarda Değirmendere planlanan ulaşım yoluna yakın kesimleri ulaşım yolundan gelen yağmursuları ile akan kirliliğin karışmasını engelleyecek yeşil tasarımların eklenmesi

- **Gölobası Geçici Sulak Alanı:** Mevcut Planda Gölobasının çevresinde yer alan kullanım kararları tarım alanı ve havalimanıdır. Alternatif 1 ve Alternatif 2 'de Gölobasının doğusundan geçen 1. Derece karayolu kararı bulunmaktadır. Aynı karayolu, Gölobasının güneyinde yer alan Hacımemiş gölün güney sınırından geçmektedir. Aynı zamanda kesin korunacak hassas alan statüsü bulunan Hacımemiş Gölünün çevresinde Alternatif 1 'de, kentsel ve bölgesel sosyal altyapı alanı, doğal karakteri korunacak alan. Alternatif 2'de ise kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı ve doğal karakteri korunacak alan kararları mevcuttur. Her iki Alternatif 'in de ulaşım kaynaklı etkilerin aşağıdaki önlemler ile azaltılabileceği düşünülmektedir;

- Alt-ölçekli planlarda sulak alanının yakınından geçen ana ulaşım aksının alt ölçekli planlarda eşikler dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi
- Alternatif 2'de kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanında pestisit, gübre kullanımı gerektirmeyecek yeşil tasarım kullanılması

- **Mersin Deresi (Yatağı) ve Azmak:** Mevcut Planda Mersin Deresi akış yolu yakın çevresinde orman alanı ve tarım arazisi kullanım kararı bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve 2'de orman alanı, tarım alanı, doğal karakteri korunacak alan kullanım kararları bulunmakta olup, dere yer yer tercihli kullanım bölgesi, turizm bölgesi kullanım kararları bulunan alanların yakınından akmaktadır. Her iki alternatifte de derenin akış yolu yakınından 2. Derece yol geçmektedir. Azmak bölgesinin kesin korunacak hassas alan olarak Plana işlenmiş olduğu görülmektedir. Söz konusu kullanım kararları doğrultusunda Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinde kentsel ve ulaşım kaynaklı kirlilik riski söz konusu olabilir.

Plan Gerekçe Raporu'nda tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılmasını, yağmur suyu planlamasında filtrasyonun artırılmasını ve ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılmasını sağlayacak yukarıda verilen önlemlerin plan kararlarına halihazırda eklendiği görülmektedir. Söz konusu plan kararlarına ilave olarak aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması ve etkin şekilde uygulanması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

- Alt-ölçekli planlarda Mersin Deresinin, tercihli kullanım bölgesi, turizm bölgesi ve 2. Derece yol kullanım kararı bulunan kesimine kentsel geçirimsiz yüzeylerden yağmursuları ile akan kirliliğin karışmasını engelleyecek yeşil tasarımların eklenmesi

- **Kurt Dere (Yatağı) ve Azmak:** Mevcut Planda derenin akış yolu yakın çevresinde tarım arazisi ve orman alanı kararı bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1'de orman alanı, mera alanı, tarım alanı, doğal karakteri korunacak alan kararları bulunmakta olup, dere yer yer golf turizm bölgesi, yer yer 2. Derece karayolu kullanım kararı bulunan alanların yakınından akmaktadır. Alternatif 2'de orman alanı, mera alanı ve doğal karakteri korunacak alan kullanım kararları bulunmakta olup, yer yer turizm bölgesi, golf turizm bölgesi kullanım kararı olan alanın yakınından akmaktadır. Ancak golf turizm bölgesi ile dere arasında kalan bölgede orman alanı kullanım kararı mevcuttur. Alternatif 2 'de Alternatif 1'den farklı olarak bu bölgede 2. Derece karayolu kararı bulunmamaktadır. Her iki alternatifte de azmak bölgesinin kesin korunacak hassas alan olarak Plana işlenmiş olduğu görülmektedir. Söz konusu plan kararları doğrultusunda Alternatif 1'de kentleşme, ulaşım kaynaklı kirlilik riski ve özellikle golf sahaları kaynaklı kirlilik riski söz konusu olabilir. Alternatif 2 'de kentleşme kaynaklı kirlilik riski söz konusu olup ulaşım kaynaklı risk ortadan kalkmış ve golf sahaları kaynaklı risk en aza indirilmiş görülmektedir.

Plan Gerekçe Raporu'nda tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılmasını, yağmur suyu planlamasında filtrasyonun artırılmasını ve ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılmasını sağlayacak önlemlerin plan kararlarına halihazırda eklendiği görülmektedir. Söz konusu plan kararlarına ilave olarak aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması ve etkin şekilde uygulanması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

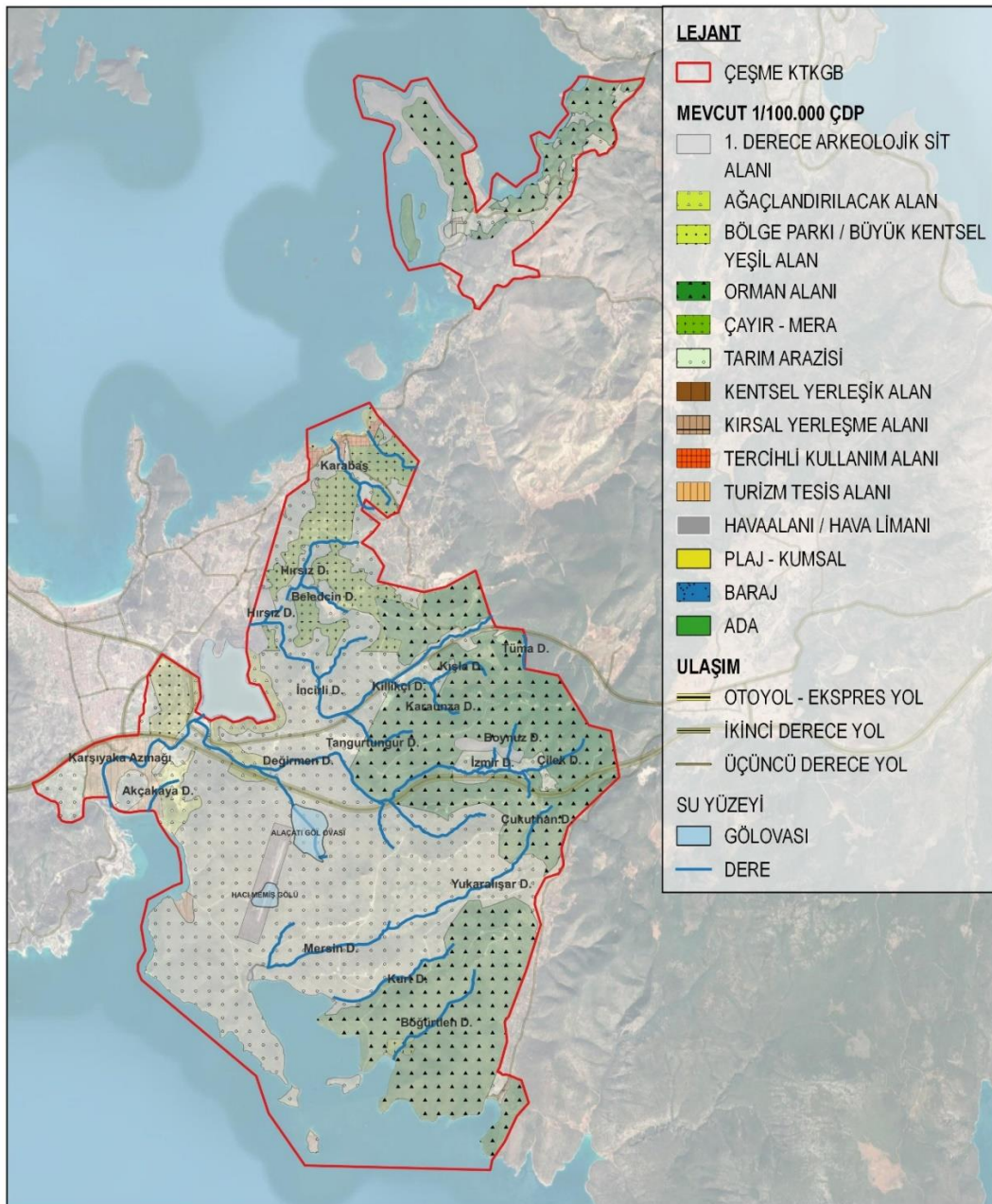
- Alternatif 1 uyarınca hazırlanacak alt ölçekli planlarda Kurt derenin tercihli kullanım alanı, turizm bölgesi, golf turizm bölgesi kullanım kararlarına yakın kesimlerine kentsel geçirimsiz yüzeylerden yağmursuları ile akan kirliliğin karışmasını engelleyecek yeşil tasarımların eklenmesi

- **Böğürtlen Deresi (Yatağı) ve Azmak:** Mevcut Planda derenin akış yolu yakın çevresinde, orman alanı, çayır mera ve plaj-kumsal kullanım kararı bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1'de kentsel ve bölgesel yeşil alan ve spor alanı, turizm bölgesi, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de orman alanı, turizm

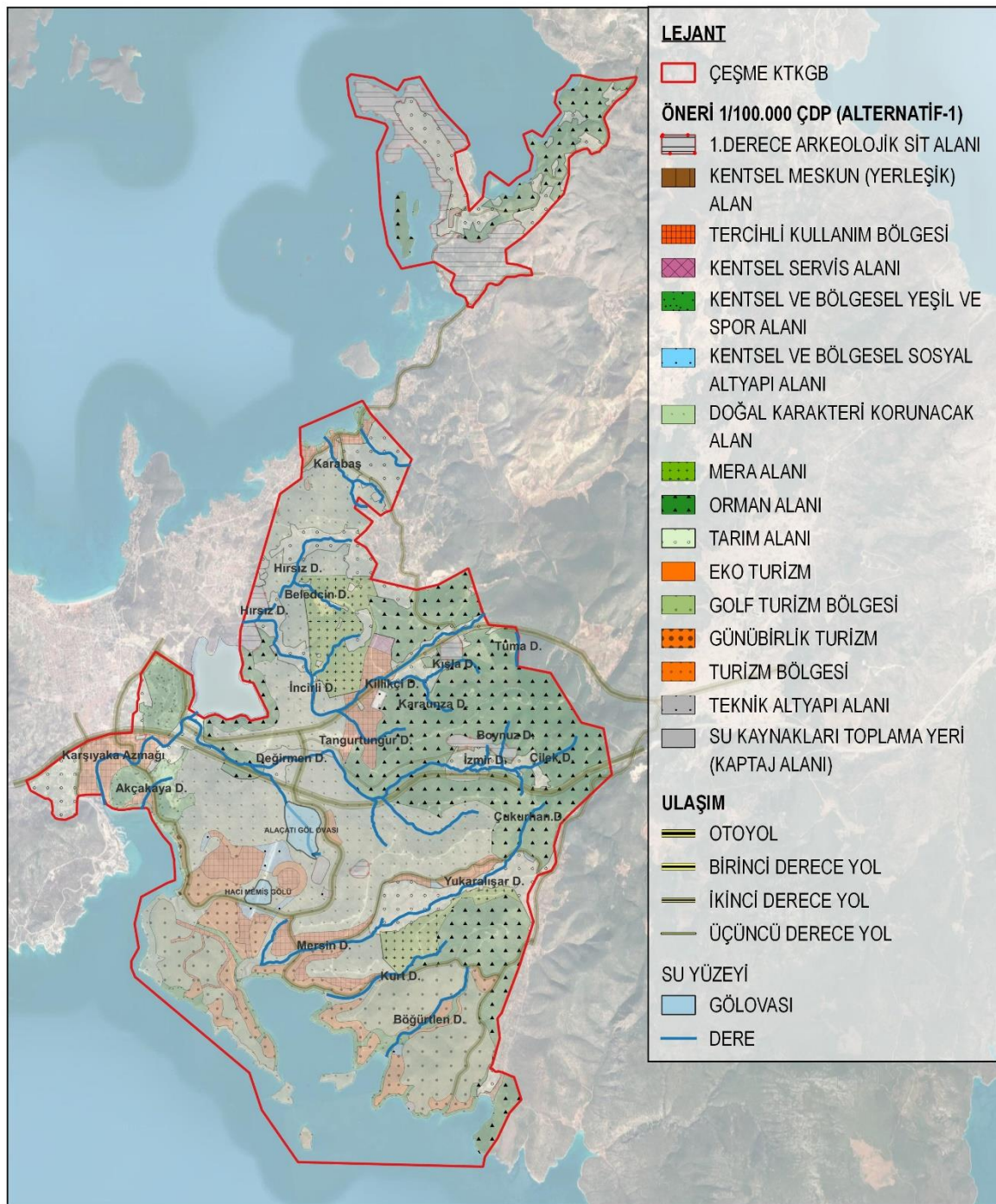
bölgesi ve doğal karakteri korunacak alan kullanım kararları bulunmaktadır. Söz konusu plan kararları doğrultusunda, Mevcut Planda mera alanı ve plaj kaynaklı kirlilik riski, Öneri Plan Değişikliği 1'de kentsel kaynaklı kirlilik riski görülmektedir, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de dere yatağının iki yanındaki orman kullanım kararının turizm bölgesi ve golf sahaları kaynaklı kirlilik riskini minimize ettiği görülmektedir.

Plan Gerekçe Raporu'nda tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılmasını, yağmur suyu planlamasında filtrasyonun artırılmasını ve ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılmasını sağlayacak yukarıda verilen önlemlerin plan kararlarına halihazırda eklendiği görülmektedir. Söz konusu plan kararlarına ilave olarak aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması ve etkin şekilde uygulanması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

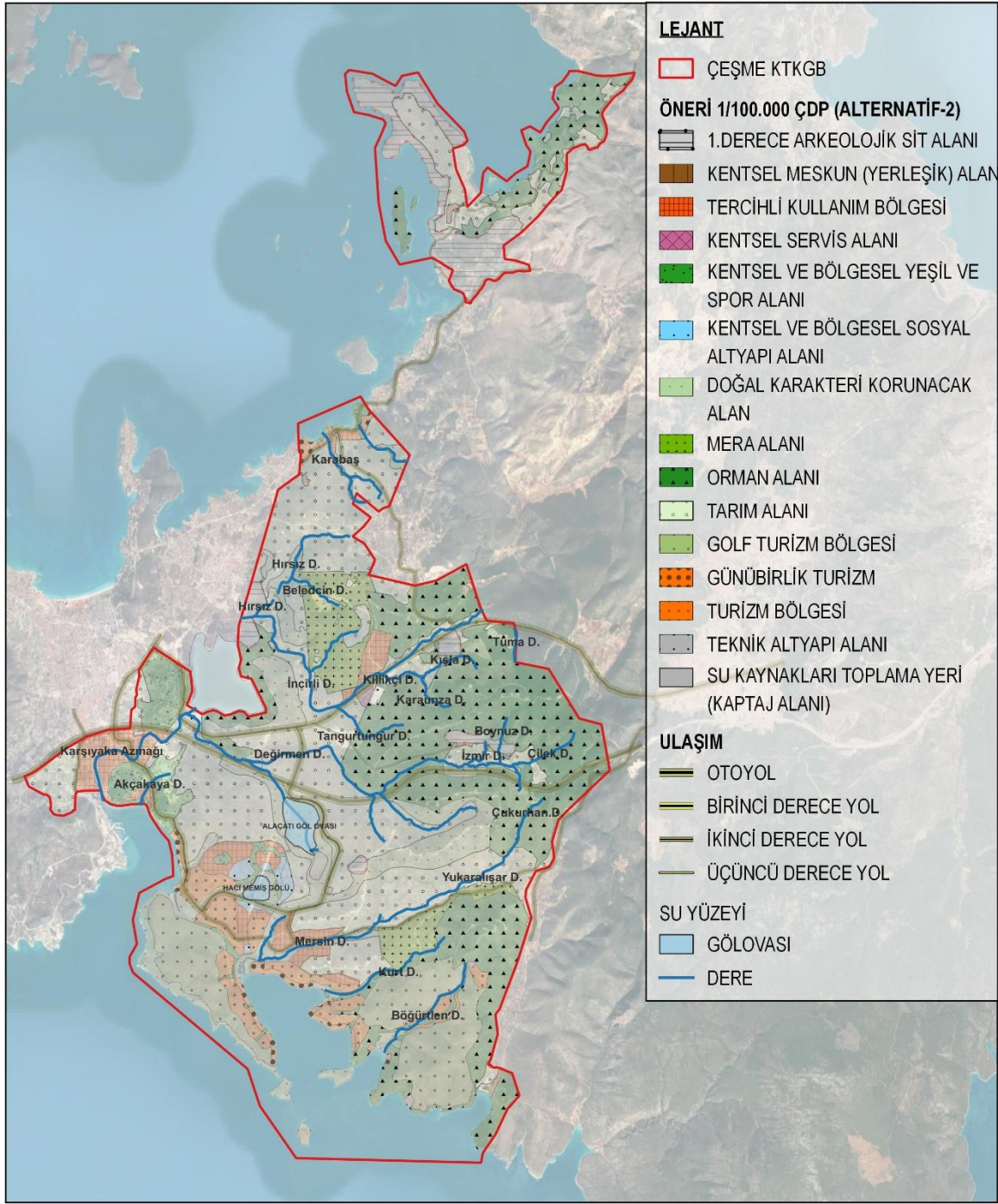
- Alternatif 1 uyarınca hazırlanacak alt ölçekli planlarda Böğürtlen Deresinin çevresinde bulunan kentsel ve bölgesel yeşil alan ve spor alanında pestisit, gübre kullanımını gerektirmeyecek tasarımların yapılması



Şekil 60: Mevcut Planda, dereler, dere yatakları, azmaklar
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 61: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1’de dereler, dere yatakları, azmaklar
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 62: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de dereler, dere yatakları, azmaklar
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması

Kıyı Suyu Kütlesi

Kıyı Suyu kalitesine tehdit oluşturan plan kararları; i) kentleşme etkisi ve golf sahalarından yağmursuyu akışları ile derelerin kirlenmesi durumunda derelerdeki kirliliğin kıyı sularına taşınması; ii) Böğürtlen adasında planlanan yat limanı iii) Deniz Suyu Arıtma tesisinden yapılacak tuzlu su deşarjları olarak öngörülmektedir.

Dereler vasıtasıyla kıyı sularına taşınabilecek kirlilik ve deniz suyu arıtma tesisinden yapılacak tuzlu su deşarjları ile ilgili kirlilik riski aşağıda incelenmiştir. Yat limanı kaynaklı su kirliliği riski Bölüm 5.3.2 'de, golf sahalarında kaynaklı su kirliliği riski Bölüm 5.3.3'de incelenmiştir.

Dereler vasıtasıyla kıyı sularına taşınabilecek kirlilik

Yukarıda dereler çevresinde yer alan kullanım kararları doğrultusunda olası kirlilik kaynakları incelenmiştir. Bu

doğrultuda, Mevcut Planda dereler için yoğunluklu olarak tarımsal kaynaklı kirlilik riski söz konusudur. Alternatif 1'de turizm (kentleşme, geçirimsiz yüzeylerin artışı) kaynaklı ve Alternatif 2 'de ise Alternatif 1'e göre daha çok tarım daha az turizm kaynaklı kirlilik riski görülmektedir. Olası kirliliğin dereler vasıtasıyla kıyı sularına taşınması riski bulunmaktadır. Derelerin kirlenmesini azaltıcı önlemler aynı zamanda kıyı suları kalitesi üzerinde de etkili olacaktır. Derelerin su kalitesinin olası etkilerin azaltılmasına yönelik önlemler yukarıda verilmiştir.

Deniz Suyu Arıtma tesisi nedeni ile oluşabilecek kirlilik

Plan kapsamında içme suyu temininin Ters Ozmoz Yöntemi ile Deniz Suyu Arıtma Tesisi (SWRO) ile deniz suyunun tuzsuzlaştırılması ile elde edilmesi planlanmaktadır. (Detaylar için Bkz. Bölüm 5.2.1). SWRO sistemlerinin genel çalışma prensibi denizden su alma ve konsantre tuzlu suyun (salamura, brine) tekrar denize verilmesi şeklindedir. Yoğun tuzlu suların yoğunluğu alıcı ortamından yoğunluğundan yüksek olacağından, verilen bölgede çökme ihtimali vardır. Yüksek tuz konsantrasyonunun yanı sıra sistemde (ön arıtma ve yıkama vb. amaçlı) kullanılan sülfirik asit, sodyum hipoklorit, sodyum bikarbonat ve kireç önleyiciler vb. kimyasallar kirlilik oluşturabilmektedir. Aşağıdaki önlemlerin uygulanması ile bu etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

Olası etkilerin azaltılabilmesi için alt ölçekli planlarda dikkate alınmak üzere aşağıdaki plan kararı halihazırda alınmıştır: i) "Deniz Suyu Arıtma Tesisi, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca ilgili deşarj standartlarını sağlayabilecek şekilde projelendirilmesi ve çevresel etkilerin minimize edilmesi için gerekli önlemlerin alınması; ii) Tesisin tasarım aşamasında konsantre tuzlu suyun deşarj noktasının belirlenmesinde organizmaların habitatının göz önünde bulundurulması, deşarj noktası ve civarındaki organizmaların konsantre tuzlu suya olan tepkilerinin takip edilmesi ve güncel mevzuata göre seyrelmenin sürekli olarak sağlandığının kontrolünün yapılması; iii) Deniz Suyu Arıtma Tesisinde elde edilecek konsantre tuzlu suyun, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen derin ve sığ sulara yapılan deniz deşarjları için uygulanacak kriterlere uygun şekilde, tahliye boru hattı vasıtasıyla kıyıdan açıkta bulunan ve yeterli su derinliğinde bulunan difüzörlere iletilmesi ve gerekli çevresel kriterlere göre seyreltiminin yapılarak deşarj edilmesi ve; iv) Tesis devreye girdikten sonra deşarj bölgesinde periyodik izleme yapılması" (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.14.1)

Bunlara ilave olarak planlanan tesisin ÇED sürecinde, tesisten deşarj edilecek konsantre tuzlu suyun deşarj limitlerini sağlamaması durumunda deşarj edilecek suyun gerekli ön-arıtma işlemine tabi tutulması, tesiste kullanılan temizlik ajanlarının miktarının azaltılması, çevreci olanlarının tercih edilmesi, kimyasal kullanımı en az indirilmesini sağlayacak tasarım kriterlerinin dikkate alınması önerilmektedir.

5.3.2 Plan kapsamındaki turizm tesisleri ve konutlar nedeniyle otoyolda artan trafik, öneri ulaşım planı kaynaklı su kirliliği riski

Karayolları kaynaklı kirlilik hidrokarbonlar ve ağır metaller içeren egsoz emisyonları, toz ve partiküller, yağ ve yakıt sızıntı/dökülmelerinden kaynaklanmaktadır. Yollar, oluşturdukları geçirimsiz yüzeyler nedeni ile söz konusu ulaşım kaynaklı bu kirlilik, yağışlarla yerüstü sularına taşınmakta ve su kirliliğine neden olmaktadır. Yatların güvenliğini sağlamak için gerekli olan, setler, dalgakıranlar, rıhtım, kıyı yapılarının suyun sirkülasyonunda (dolayısıyla kirliliğinde seyrelmesinde) azalmaya neden olabilmektedir. Koy, körfez gibi, dalga etkisinden halihazırda korunan bir alanda marinalar, sınırlı doğal sirkülasyon olan bir alanda kirlilik birikmesine yol açabilmektedir. Zaman içinde, azalan sirkülasyon/seeyrelme, kirlleticilerin artan konsantrasyonu, su tabakasında, sedimentlerinde ve sucül organizmalarda artan kirlilik oluşumuna neden olabilmektedir. Marinalarda oluşabilecek ve marina suların karışabilecek kirlilikler nütrientler (evsel atıksu deşarjlarından), sedimentler (kıyı erozyonundan), petrol hidrokarbonları (yakıt ve yağ damlamaları ve dökülmeleri ve solventlerden), toksik metaller (kirlenme engelleyiciler-antifoulant- teknelerin bakım atıkları), sıvı ve katı atıklardır (motor ve tekne gövdeleri ve genel marina faaliyetlerinden).

Mevcut Plan, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de karayolu planlamaları aşağıda Şekil 63, Şekil 64 ve Şekil 65'de verilmiştir. Mevcut durumda ve Mevcut Plan'da İzmir-Çeşme Otoyolu (1. Derece Yol) ve İzmir-Çeşme Devlet Yolu (D300) (2. Derece Yol) planlama alanını ikiye bölmektedir ve 3. Derece yollar ile Planlama Alanının kuzeyine erişim sağlanmaktadır. **Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1'de** mevcut İzmir-Çeşme Otoyolu (O-32) (Erişme Kontrollü Karayolu) ve İzmir-Çeşme-Devlet Yolu (D300) (1. Derece Yol) ve İzmir-Çeşme Devlet Yolu'ndan Otoyolu da 2 noktada kesen ve planlama alanının güneyine iki noktadan erişim sağlanan ilave 1. Derece yol, bu yoldan turizm tesis alanlarına erişim sağlayacak 2. Derece ve 3. Derece yol kullanım kararları bulunmaktadır. Planlama alanının kuzeyine erişim için mevcut yollar 3. Derece yol kullanım kararı

belirtmiştir. Böğürtlen adasının kuzeyinde bir Yat Limanı kararı bulunmaktadır. **Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de** Alternatif 1'den farklı olarak, planlanma alanının güneyine erişimi sağlayan 2. Derece yol 2 hat yerine tek hat olarak geçmektedir, Otoyolun kuzeyinde yer alan 3. Derece yolun bağlantı noktasında değişiklik yapılmıştır. Her iki Alternatifte de planlama alanı içerisindeki toplayıcı-dağıtıcı nitelikteki alt kademeli ulaşım sistemlerine alt ölçekli planlarda karar verileceği belirtilmektedir. Böğürtlen adasının kuzeyinde bir Yat Limanı kararı bulunmaktadır.

Kullanım kararları doğrultusunda, (Alternatif 2'de karayolu kaynaklı kirliliğin, azalan 3. Derece karayolu sayısı nedeni nispeten daha az olmakla birlikte) artan karayolu (geçirimsiz yüzey) ve planlanan turizm tesisleri nedeni ile artması beklenen trafiğin yat limanı kararının, su kalitesini üzerine olası etkilerinin aşağıdaki önlemlerin uygulanmasıyla azaltılabileceği düşünülmektedir.

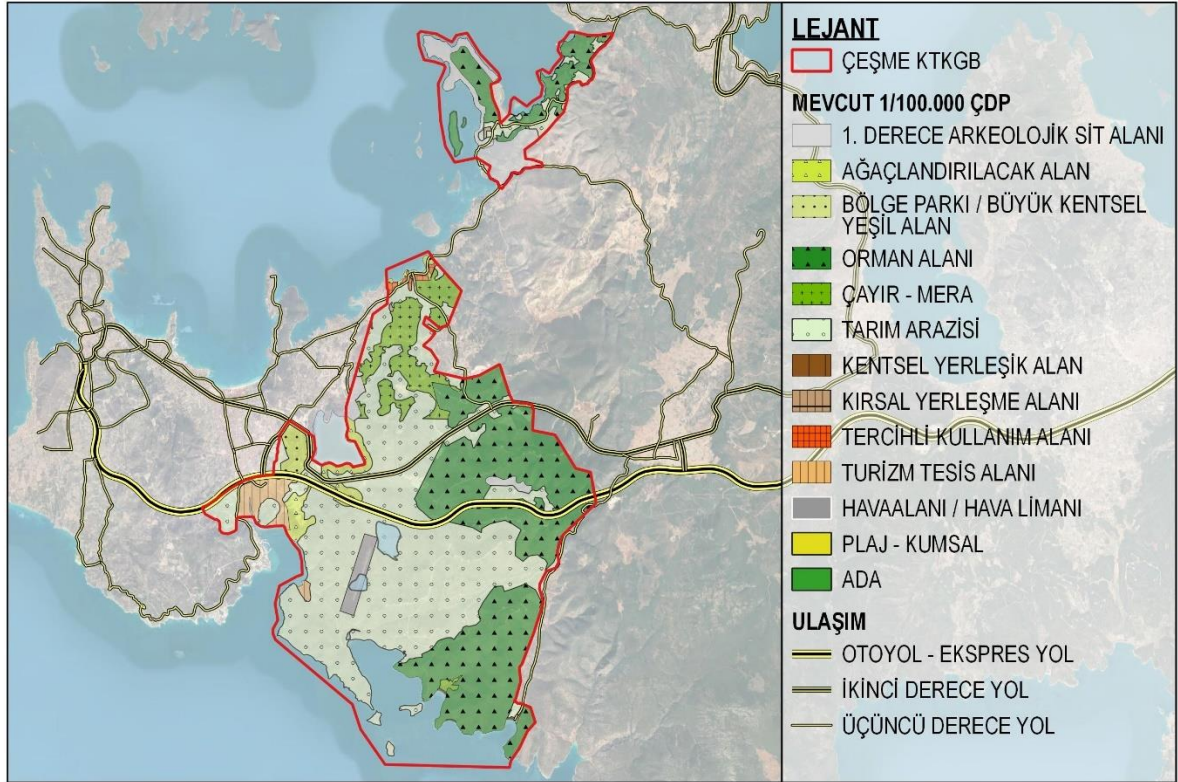
Plan kararlarında halihazırda yağmur suyu planlamasında filtrasyonun artırılmasına yönelik, ulaşım planlamasında ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılmasına yönelik plan kararları bulunduğu görülmektedir. Kentsel kaynaklı kirliliğin azaltılması için halihazırda “Yağmur suyu planlamasında toprağa bölgenin orijinal haline en yakın olacak şekilde geçirgen sistemlerin seçilerek kullanılması ve otellerde ve konutlarda geçirgen çatı kullanılarak yağmur suyu hasadı yapılması” kararı bulunmaktadır (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.14.1). Ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılması için “Karbon salınımı sıfır olan elektrikli araçların (scooter, bisiklet, binek, hafif ticari ve otobüs) kullanımının teşvik edilmesi” kararı bulunmaktadır. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.13.1).

Söz konusu plan kararlarına ilave olarak, aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması tavsiye edilmektedir;

- Planlanan ulaşım yollarının planlama alanında dere/dere yataklarına yakın mesafeden geçen kesimlerinde ulaşım yolları etrafına yüzeysel akışların azaltılmasını ve doğal filtrasyonun arttıracak uygun yeşil tasarımların eklenmesi önerilmektedir; Bunlar; • D300 Yolunun Incirli Deresi/yatağı yakınlarından geçen kesimleri; • D300 Yolundan planlama alanının güneyine ulaşım için ilave edilen birinci girişin Hırsız Deresi'ni kestiği nokta (ve bu noktada dere akışı/yapısının bozulmamasına özel dikkat edilmesi); • Mersin Deresi'ne paralel planlanan 2. Derece yol; • Alternatif 1 'de Kurt Dereye paralel planlanan 2. Derece Yol.

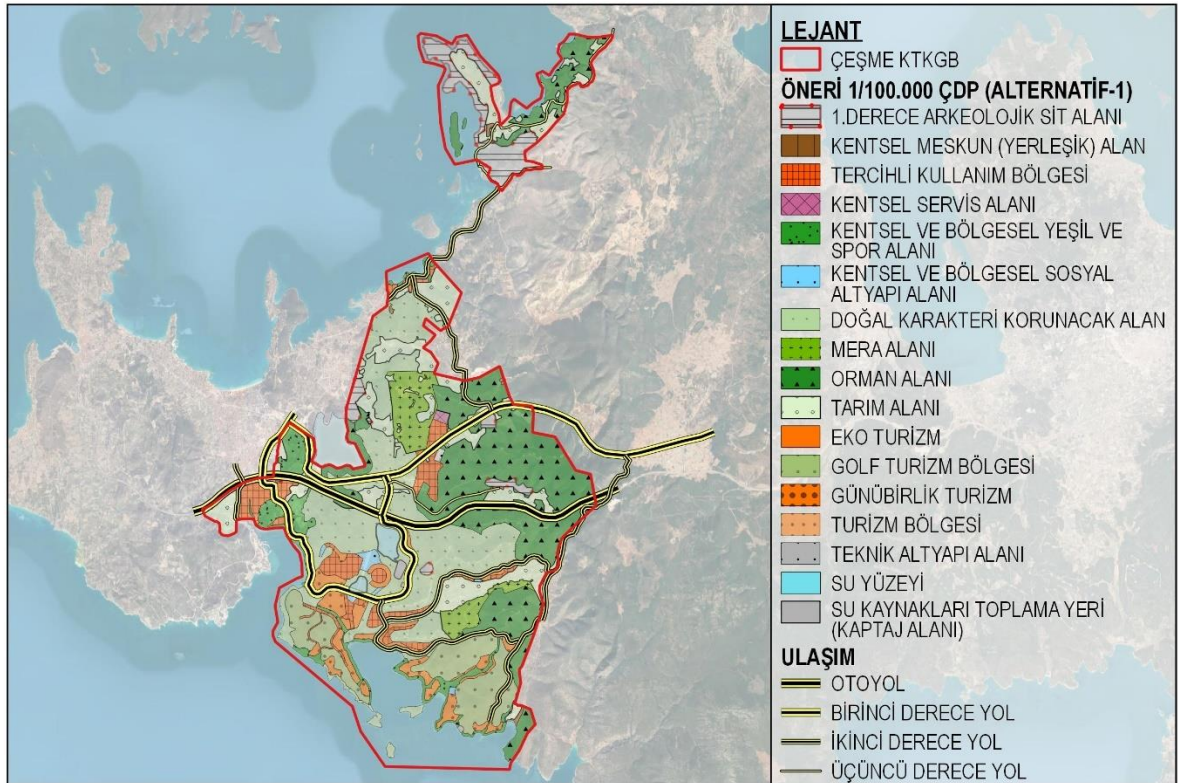
Plan Gerekçe Raporunda, yat limanının oldukça küçük bir yer tutacağı ve çevre dostu yaklaşımlarla ele alınacağı belirtilmektedir. Bununlar birlikte aşağıda kararların, alt ölçekli planlara, ilgili yatırımın fizibilite/ÇED süreçlerinde dikkate alınmak üzere plan kararlarına eklenmesi önerilmektedir;

- Yat Limanı olarak önerilen alandaki gelgitlerin ve/veya akıntının suyun sürekli yenilenmesine yardım edecek şekilde sirkülasyona/seyrilmeye izin verip vermediği hususun gözden geçirilerek, yer seçiminin uygunluğunun gözden geçirilmesi, uygun durumda tasarım ve dizayn aşamasında sirkülasyonun en fazla sağlanabileceği yaklaşımların dikkate alınması, örn. yarı-kapalı bir tasarım yerine açık tasarım, sabit dalgakıranlar yerine yüzer dalga kesiciler vb.
- Bakım, tamir, temizlik işlerinden kaynaklanabilecek kirliliğin önlenmesi atıkların oluşturacağı kirliliğin önlenmesi, yakıt veya benzer kimyasalların sızması acil durum planlamalarının yapılması
- Yer seçimi, tasarım aşamasından itibaren işletme süresince mevcut su kalitesinin uygulamadan sorumlu ilgili idare tarafından izlenmesi (indikatörler: berraklık, koku, deniz tabanındaki bitkilerin varlığı ve görüntüsü, sediment varlığı vb).



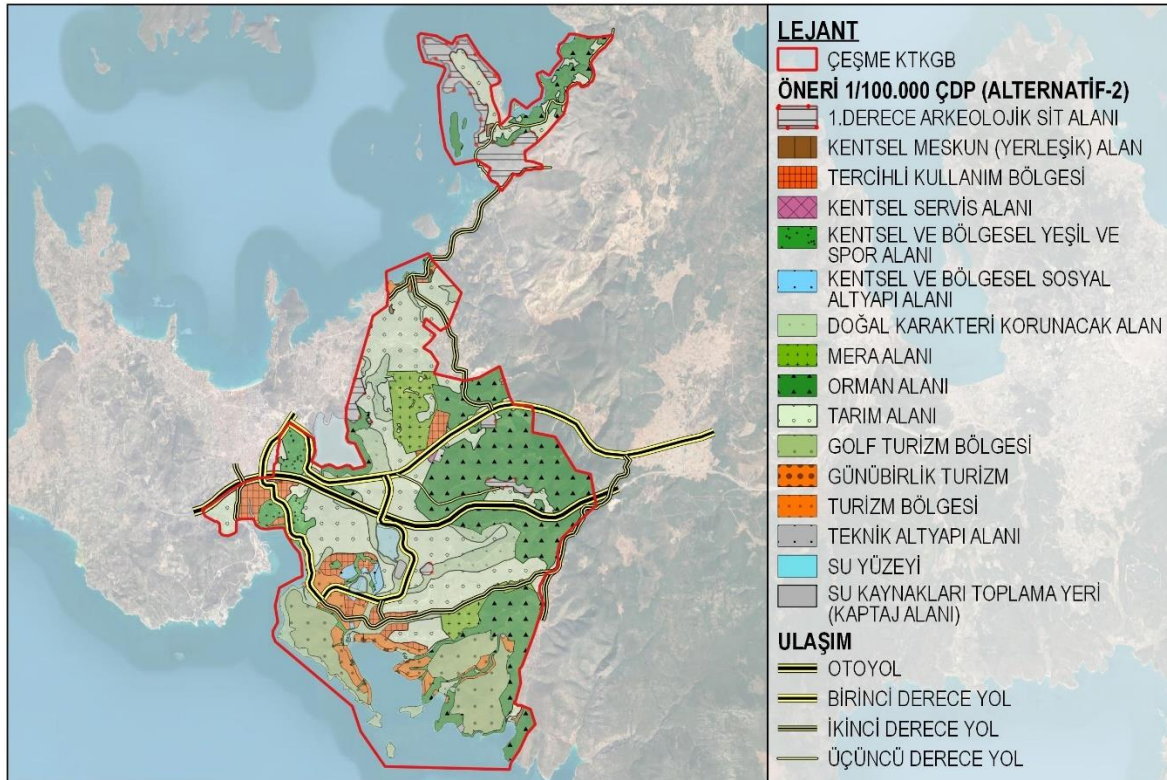
Şekil 63: Mevcut Plan'da yer alan Karayolları

Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 64: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1'de yer alan Karayolları

Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 65: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2’de yer alan Karayolları
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması

5.3.3 Golf sahalarının bakım işlemlerinin yer üstü ve yer altı su kirliliği oluşturma riski

Plan Gerekçe Raporuna göre, Golf Turizm Bölgesinde golf sporunun uluslararası normlara uygun olarak gerçekleştirilmesi amacıyla, en az 1 adet 18 delikli golf parkurunun yanı sıra, ısınma ve pratik yapma alanı, kulüp binası, yeme-içme birimi, satış ünitesi, soyunma odaları, arazi bakım üniteleri, depolar ve golf arabaları için otopark gibi kullanımlar yer alabileceği belirtilmektedir. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de yer alan golf turizm bölgesi kullanım kararları Şekil 66'da gösterilmiştir.

İşletme aşamasında, golf sahalarının su kalitesine etkisi, golf sahalarında çim bakımı için uygulanan gübre ve pestisit kullanımından kaynaklanan kimyasalların (azot, fosfor, herbisit, insektisit, fungusit vb.) yüzey drenaj akışı yer üstü sularına karışması veya yüzey altına sızması ile yeraltı sularına karışması şeklinde olmaktadır. Aynı zamanda, golf sahalarından gelen yüzeysel akışların dere kıyılarında oluşturacağı erozyon da derelerdeki su kalitesini düşürülebilmektedir. Su kalitesindeki etkiler ikincil olarak hassas flora ve fauna üzerine etki oluşturabilmektedir.

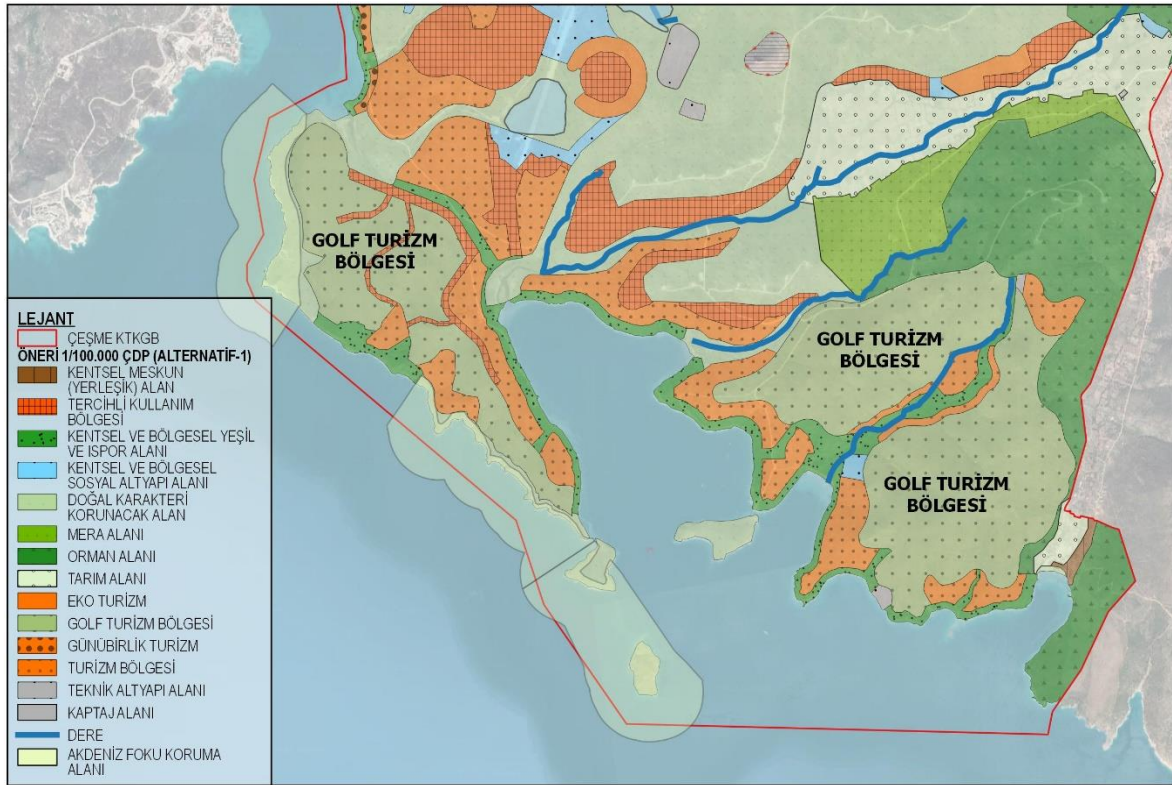
Plan kararlarına halihazırda, golf sahaları kaynaklı su kirliliği ve sulamada kullanılan su miktarını azaltmaya yönelik alt ölçekli planlarda dikkate alınmak üzere şu esaslar eklenmiştir. “Golf sahaları için yapılacak çimlendirme çalışmalarında kullanılacak ilaç, gübreleme ve çim tipi seçimlerinde en az su gerektiren ve ekosisteme en az zarar veren ürün kullanımı zorunlu tutulmakla birlikte, golf sahalarında kullanılan su kullanımında tasarruf sağlanması amacıyla, parkurda kullanım için az su kullanan çim, yer örtücü, çalı ve ağaçların seçilmesi, aşırı nitrojen düzeylerinden kaçınırken, potasyum ve nitrojen dengesi de dahil olmak üzere çime yeterli düzeyde besin sağlanması, su buharlaşma kayıplarını azaltmak için çalı ve çiçek tarhlarında malç kullanılması, su sızmasını iyileştirmek ve sulama veya yağış olayları sırasında akışı en aza indirmek için çivileme ve havalandırma gibi toprak işleme tekniklerinin kullanılması, daha büyük bir toprak hacminden nem çekebilen daha iyi kök sistemlerine sahip daha sağlıklı bir çim üretmek için gereken yerlerde drenajın iyileştirilmesi” (Plan Gerekeçe Raporu Bölüm 6.3)

Bunun yanı sıra, Plan kararlarında tesislere Çevre Sertifikası zorunluluğu getirileceği belirtilmektedir. Söz konusu sertifikanın su kalitesi üzerine olası etkileri azaltabilecek kriterleri şunlardır: “*Sahanın topografyaya müdahalesi, çimlerin yetiştirilmesinde kullanılan gübre ya da diğer malzemenin toprak kirliliğine etkisi, sulama yöntemleri, saha*

“içi ve sahaya ulaşım yöntemlerinde kullanılan araç ve kullanılan yakıt türleri, yağmur sularının da kullanılmasına yönelik mimari çözümler geliştirilmiş olması” (Plan Gereke Raporu Bölüm 6.3)

Söz konusu plan kararlarına ilave olarak aşağıdaki önlemlerin alt ölçekli planlar ve ÇED süreçlerinde dikkate alınması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;

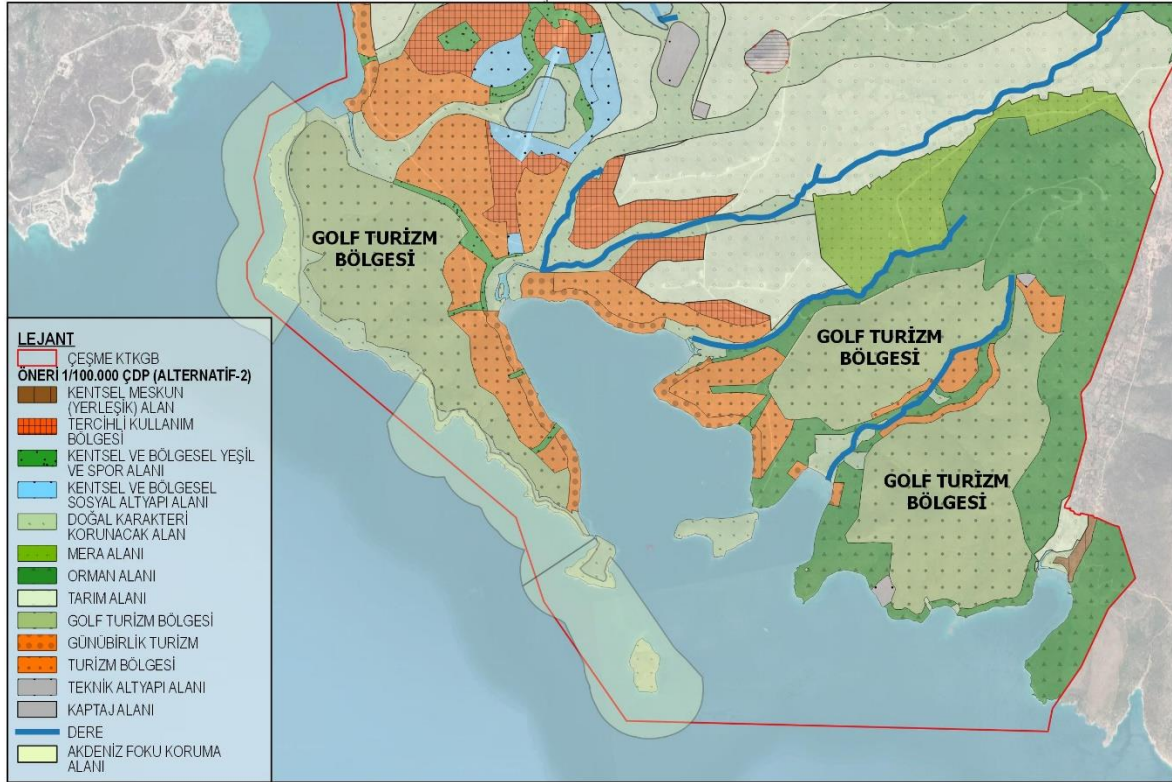
- Çimlerin yetiştirilmesinde gübre ve kimyasal kullanımının en aza indirilmesi ve kontrollü bir şekilde yapılmasının garanti altına alınabilmesi için, golf tesisi işletmecilerine şart koşulması planlanan Çevre Sertifikaları kapsamında -pestisit kullanımına ilişkin kısıtlamalar getirilmesi ve denetim mekanizmaları geliştirilmesi
- Derelerin orijinal yataklarının korunarak erozyonun önlenmesi için dere kıyılarının stabilize edilmesi, dere kıyılarında hem erozyonu önlemek hem de tohum çimlenmesine yardımcı olarak akışı azaltmak amacıyla erozyon battaniyeleri vb. kullanılması
- Gübre, kimyasal kullanımının yoğun olabileceği green⁴² ve tee⁴³ bölgelerinde oluşan sızıntı suyunun, yer altı suyu seviyesinin yüksek olması durumunda filtrasyon ile yer altı suyuna sızarak kirlenmesinin önüne geçebilmek için arıtma sistemleri kullanılması



Şekil 66: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 - Golf Turizm Bölgesi
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması

⁴² topun hedefe sokulduğu bölge

⁴³ Golf sahalarında başlangıç noktası



Şekil 67: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 - Golf Turizm Bölgesi
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması

5.3.4 Tesislerin inşaatı sırasında su kalitesinin bozulması riski

Plan Gerekçe Raporuna göre, plan kararları içinde yer alması planlanan, turistik tesisler, konutlar vb. fonksiyonların hayata geçirilmesi sırasında inşaat faaliyetlerinin yürütülmesi gerekecektir. Söz konusu tesislerin inşaatı, planlanma alanının önemli bir bölümünde doğal vejetasyonun temizlenmesi, arazinin düzeltilmesi, asfaltlama işlemleri, beton yıkama işlemleri, bina inşaatı, boyaması, inşaat malzemesi taşıma ve depolama işlemleri, peyzaj çalışmaları gibi alt inşaat faaliyetleri içermesi beklenmektedir. Tüm inşaat faaliyetlerinin hafriyat toprağı/sediment, evsel atık, inşaat atığı, nütrientler, ağır metaller, pH, yağ ve gres gibi kirleticiler oluşturmaktadır. Yağmurun toprak içine sızmayarak arazi üzerinden akması şeklinde tanımlan yağmur suyu akışı küçük miktarlarda hemen hemen her tür arazi yüzeyinde, özellikle de sağanak yağışlar sonrası doğal olarak meydana gelmektedir. İnşaat sırasında oluşturulan geçirimsiz zeminler, suyun infiltrasyonuna olanak sağlayan doğal bitki örtüsünün ve üst toprağın sıyrılması, yağmur suyunun toprak altına emilimini azalmasına ve arazi yüzeyinden akışların artmasına neden olmaktadır. Bu nedenlerle, inşaat faaliyetleri sırasında oluşan sediment ve kirleticilerin, uygun şekilde yönetilmediği takdirde, yüzeysel akışa geçen yağmursuları ile yerüstü suları kalitesi üzerinde etki oluşturması beklenebilir.

Plan Gerekçe Raporu'nda planlama alanı içerisinde yer alan dere/dere yatakları ve diğer yan kollar ve denize mansaplanan dere hatlarına ilişkin ilgili kurum görüşü olarak hazırlanan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2. Bölge Müdürlüğü'nün 27.10.2021 tarih, 1695221 sayılı yazısında ana dere yatakları ile bu derelere bağlanan yan kolların ayrı ayrı kesit hesaplanmaları yapılarak her bir dere için güzergahı ve servis yolları için ayrılmaları öngörülen dere koruma hattı genişlikleri ile denize mansaplanan küçük akımlı dereler için belirtilen dere ve servis yolu genişlikleri Planlama kararlarında ilgili kurum görüşü uyarınca dikkate alınarak belirlendiği belirtilmektedir. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.12)

Bununla birlikte, dere/dere yataklarına yakın mesafelerde yürütülecek inşaat çalışmalarının su kirliliği riskini azaltmak için ÇED süreçlerinde aşağıda belirtilen hususların dikkate alınması durumunda etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;

- Planlanan yatırımların ÇED sürecinde, inşaat çalışmaları sırasında inşaat alanlarından yağmursuyu akışı ile olası kirliliğin su kaynaklarına karışmasını engelleyici önlemleri, inşaat faaliyetlerinin fazlara

ayrılması, proje alanının tamamında aynı anda arazi hazırlığı, hafriyat gibi çalışmalara başlamak yerine, daha kolay kontrol edilebilecek şekilde bölgelere ayrılarak çalışılması ve tamamlanan bölgede toprağın hızlıca stabilize edilmesi gibi önlemleri içerecek Yönetim Planının hazırlanması ve inşaat aşamasında yatırımcılar tarafından etkin şekilde uygulanmasının sağlanması

5.4 BİYOÇEŞİTLİLİK

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında biyoçeşitlilik ile ilişkili olarak çevresel etki yaratabilecek hususlar aşağıdaki şekilde değerlendirilmiş idi:

- Plan kapsamındaki tesislerin yer seçimi, inşası hem de işletme aşamasındaki insan baskısı sebebiyle hassas türlerin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalma riski
- Su temininde deniz suyu arıtma tesisi planlaması durumunda, denize deşarjı yapılacak atık suyun deşarj noktasında sıcaklık, tuzluluk ve türbülans artışı nedeniyle sucul canlıları etkileme riski
- Plan kapsamında orman alanlarının yoğun kaybı söz konusu olursa, hassas türlerin habitatlarını kaybetme riski

Kapsama dahil edilen bu hususlar takip eden alt başlıklarda, netlik kazanan planlamalar doğrultusunda irdelenmiştir;

5.4.1 Plan kapsamındaki tesislerin yer seçimi ve inşası hem de işletme aşamasındaki insan baskısı sebebiyle hassas türlerin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalma riski

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından bölgede yürütülen Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporunda (ETBAR) verilen alandaki kritik flora türlerinin Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 ile karşılaştırma haritaları (Şekil 68, Şekil 69)'de kritik fauna türlerinin Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 ile karşılaştırma haritaları (Şekil 70, Şekil 71)'de verilmiştir.

Hassas türler üzerin etkiler, IUCN Tehdit Sınıflandırma Şeması (Versiyon 3.2)'deki tehdit kategorilerinin mevcudiyeti üzerinden incelenmiştir. Buna göre hassas türler üzerine etki eden doğrudan tehditlerin ana kategorileri; hiyerarşik olarak şu şekilde sıralanmaktadır 1) Yerleşim ve ticari gelişim⁴⁴ 2) Tarım ve su ürünleri yetiştiriciliği; 3) Enerji üretimi ve madencilik; 4) Ulaşım ve servis koridorları; 5) Biyolojik kaynak kullanımı (avlanma vb.) 6) İnsan etkisi (rekreasyonel faaliyetler, savaş vb.) 7) Doğal sistem değişimi (yangın, baraj & su yönetimi vb.); 8) istilacı, sorunlu türler ve diğer hastalıklar. (IUCN, IUCN - CMP Unified Classification of Direct Threats, 2022). Tarım alanları ise doğal ekosistemi bozması, gübre ve pestisit kullanımı, aşırı otlatma durumunda toprak erozyonu gibi nedenlerle olabilmektedir.

Kritik flora türleri için önem taşıyan hassas alanlar üzerine etki

ETBAR'a göre planlama alanında 25 kritik fauna türü bulunmaktadır (Detaylı bilgi için Bkz. Bölüm 2.1.10) **Mevcut Plan'da** kritik flora türlerinin bulunduğu 13 alanda (Bkz. Tablo 33, No.9, 11, 28, 17, 15, 5, 1, 4, 3, 10, 8, 23, 20) tarımsal alan kullanım kararı bulunduğu, bu nedenle tarımsal faaliyetler kaynaklı tehdit altında olduğu söylenebilir. Mevcut İzmir-Çeşme otoyolu habitatın parçalanması etkisi yaratmakla birlikte üzerine inşa edilen ekolojik köprülerle etkilerin azaltılması için önlem alınmış olduğu bilinmektedir. **Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1' de** kritik flora türlerinin bulunduğu 3 alanda (Bkz. Tablo 33 No.11,17,9) tarım alanı, 1 alanda (Bkz. Tablo 33 No.28) mera alanı, 1 alanda (Bkz. EK-II Tablo 33 No.8) tercihlili kullanım bölgesi kararı bulunmaktadır. Tercihli kullanım bölgesi kararı bulunan bölgede yer alan 1 endemik ve ulusal ölçekte dar yayımlı türün -Çalı Navruzu *Iris unguicularis subsp. carica var. carica* (gerekli koruma tedbirleri alınmadığı durumda) habitatını kaybetme riski altında olduğu söylenebilir. Alternatif 1'de tarım alanı kullanım kararı tehditinin Mevcut Plan'a göre az olduğu söylenebilir. **Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2' de** kritik flora türlerinin bulunduğu toplam 8 alanda (Bkz. Tablo 33 No.9, 11, 17, 15, 1, 4, 10, 5) tarım alanı, 1 alanda (Bkz. Tablo 33 No.28) mera alanı, 1 alanda (Bkz. Tablo 33 No.8) tercihlili kullanım bölgesi kararı bulunmaktadır. Tercihli kullanım bölgesi kararı bulunan bölgede yer alan 1 endemik ve ulusal ölçekte dar yayımlı türün -Çalı Navruzu *Iris unguicularis subsp. carica var. carica*- (gerekli koruma tedbirleri alınmadığı

⁴⁴ "1.3 Turizm ve Rekreasyon Alanları" alt kategori olarak bu kategori altında yer almaktadır.

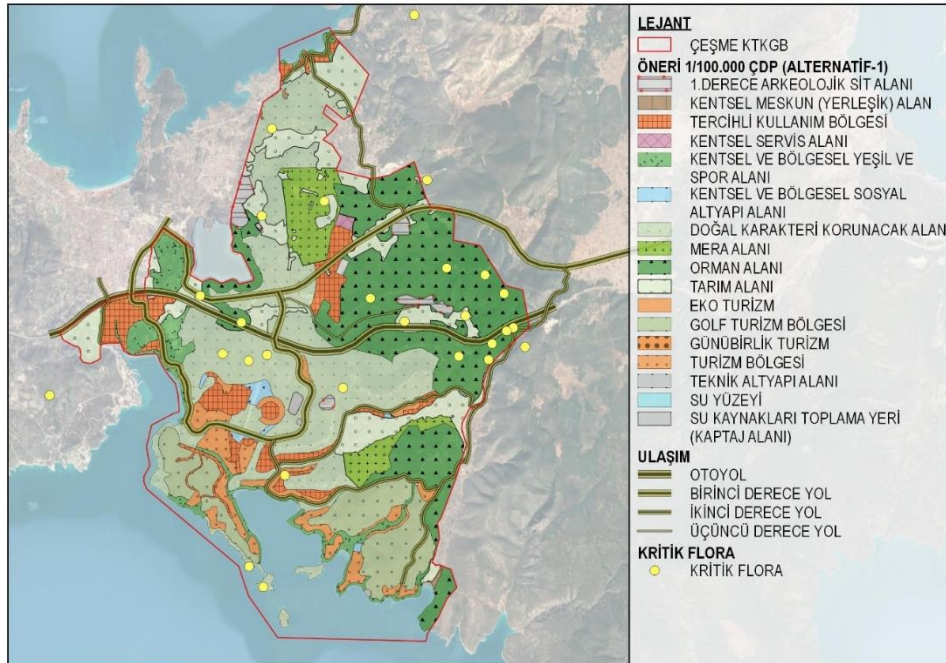
durumda) habitatını kaybetme riski altında olduğu söylenebilir. Alternatif 2'de tarım alanı kullanım kararı tehditinin Mevcut Plan'a göre daha az, Alternatif 1'e göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Plan kararları kapsamında, inşaat aşamasında hassas türlere olası etkilerin azaltılması için halihazırda şu önlemler alt ölçekli planlarda dikkate alınmak üzere Plan Kararlarına eklenmiştir; "i) İnşaat alanlarından sıyrılacak olan bitkisel toprak, işletme sonrası restorasyonda kullanılmak üzere muhafaza edilmesi, ii) Kazı, döküm, üst örtünün ayrı olarak toplanıp serilmesi vb. önlemlerin faaliyet öncesi planlanması; faaliyet sonrasında gerçekleştirilecek restorasyon işlemlerinde üst örtünün tekrar kullanılması; iii) İnşaat sürecinde ya da öncesinde, faaliyet alanı ve yakın çevresinde bulunan endemik bitki türlerinin tohumlarının toplanması ve bu tohumların bir kısmının Tohum Gen Bankalarına ulaştırılması; bu türlerin tohum ya da fide olarak, inşaat faaliyetlerinin olmayacağı alanlara taşınarak yeni popülasyonlar oluşturulması; bu yeni habitatlarda tohumların çimlenme ve fidelerin hayatta kalma başarılarının izlenmesi; iv) Habitatlarda deformasyon oluşması durumunda, "Ekolojik Restorasyon" ilkelerine uygun olarak restore edilmesinin sağlanması; v) İnşaat aşaması sonrasında erozyona karşı önlemler alınması ve doğal bitki örtüsüne uygun türler ile yeniden bitkilendirme yapılması" (Plan Gereke Raporu Bölüm 6.8)

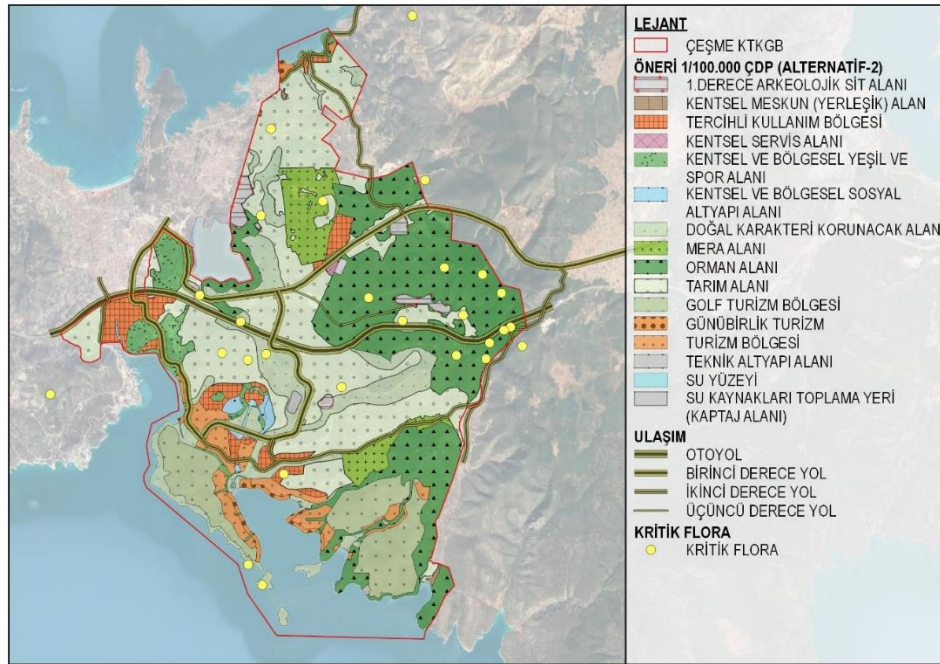
Kentsel kaynaklı kirliliğin azaltılması için "Yağmur suyu planlamasında toprağa bölgenin orijinal haline en yakın olacak şekilde geçirgen sistemlerin seçilerek kullanılması ve otellerde ve konutlarda geçirgen çatı kullanılarak yağmur suyu hasadı yapılması" kararı bulunmaktadır (Plan Gereke Raporu Bölüm 6.14.1).

Yukarıdaki plan kararlarına ilave olarak etkilerin azaltılması için alt ölçekli planlarda, kritik flora türlerinin bulunduğu alanların (Şekil 68/Şekil 69) yakınında gerçekleştirilmesi planlanan yatırımların ÇED aşamalarında dikkate alınmak üzere aşağıdaki şartların eklenmesi önlemler tavsiye edilmektedir;

- Tercihli kullanım kararı bulunan alanda kalan 1 endemik ve ulusal ölçekte dar yayımlı türün -Çalı Navruzu *Iris unguicularis subsp. carica var. carica*-, anılan tür özelinde uzman bir ekolog tarafından detaylı olarak incelenmesi ile alanın hassasiyetinin teyit edilmesi ve habitat kaybının önlenmesi için gerekli önlemlerin alınması
- Planlanan yatırımların ÇED sürecinde, proje alanına özel (daha dar alanda daha yüksek hassasiyetli), inşaat ve işletme aşamasındaki olası etkileri azaltmaya yönelik hassas türlerin üreme dönemlerinde inşaat faaliyetlerinin yürütülmemesi, gürültü, toz, ışık, kirlilik vb. etkilerinin minimize edilmesi gibi önlemleri içeren Yönetim Planının hazırlanması ve inşaat faaliyetlerini yürüten yatırımcılar tarafından etkin şekilde uygulanmasının sağlanması



Şekil 68: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Kritik Flora Türleri için hassas alanların çıkarılması
Kaynak: ETBAR Raporu verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması-yolları ekleyelim



Şekil 69: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 ve Kritik Flora Türleri için hassas alanların çakıştırılması
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden ŞÇD Ekibi QGIS Çalışması

Kritik fauna türleri için önem taşıyan hassas alanlar üzerine etki

Planlama Alanında, 134 tanesi kuşlar, 7 tanesi memeliler, 13 tanesi balıklar, 2 tanesi omurgasızlar, 1 tanesi sürüngenler olmak üzere toplam 157 hassas tür bulunmaktadır. (Detaylı bilgi için Bkz. Bölüm 2.1.10 ve EK II)

Kuşlar

Global kuş popülasyonu birçok antropojenik kaynaklı tehdit altındadır. Güncel verilere göre, tüm dünyada 655 kuş türü IUCN Kırmızı Listesinde Tehlikede (EN) veya Kritik (CR) olarak listelenmektedir (IUCN Red List, 2022). Avrupa Kırmızı Listesi⁴⁵ Kuşlar 2021 Raporuna büyük ölçekli arazi kullanımı değişikliği, tarımsal uygulamaların yoğunlaştırılması, altyapının geliştirilmesi, deniz kaynaklarının aşırı kullanımı, iç suların kirlenmesi ve sürdürülemez ancak yaygın olarak kullanılan ormancılık uygulamaları, Avrupa habitatlarında gözlemlenen kuş popülasyonu düşüşlerinin ana itici güçleridir. (European Commission, 2022).

Planlama alanı IUCN Kırmızı Listesine göre 64 Duyarlı (VU), 16 Kritik (CR) ve 47 Tehlikede (EN) kuş türüne yaşam alanı oluşturmaktadır. (Bkz. Bölüm 2.1.10 ve EK-II). Kritik kuş türlerinin daha çok Mersin Körfezi ve kıyı kesimlerde, İzmir-Çeşme Otoyolunun güneyinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Planlama alanında bulunan kritik kuş türleri, Mevcut Plan'da tarım alanı ve mera alanı kullanım kararları ile baskı altında olduğu söylenebilir. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1'de tarım alanı kullanım kararının oluşturduğu tehdit önemli ölçüde azalırken, golf turizm bölgesi, turizm tesis alanı ve kentleşme kaynaklı baskı söz konusu olabilir. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de ise hem tarım alanı hem de turizm tesis alanı ve kentleşme kullanım kararları gerekli tedbirler alınmazsa baskı oluşturabilir.

Plan çalışmaları kapsamında, Gölobası mevkii, azmaklar, eski havaalanı izi etrafında yer alan sığ gölcüklerin doğrudan habitat kaybından korunduğu, doğal yapısı korunacak alan kullanım alanı kararı ile geçiş koridorları oluşturulduğu görülmektedir. Plan kararlarında ayrıca bölgeye özgü kuş türleri ve sürüngenler için önemli bir yaşam alanı olan Finike Ardıçlarının yoğun olarak gözlemlendiği alanların korunduğu belirtilmekte olup, Akdeniz foklarının yaşam alanı potansiyeli taşıyan kıyılar ve koylarda yapılaşmadan kaçınılarak habitatların korunduğu görülmektedir.

Bunlara ilave olarak etkilerin azaltılması için alt ölçekli planlarda, kritik kuş türlerinin bulunduğu alanların (Şekil 70, Şekil 71) yakınında gerçekleştirilmesi planlanan yatırımların ÇED aşamalarında dikkate alınmak üzere aşağıdaki şartların eklenmesi tavsiye edilmektedir;

⁴⁵ Avrupa Kırmızı Listesi: Avrupa'daki türlerin durumlarının IUCN kırmızı listesindeki kılavuzlara göre incelenmesidir.

- Golf sahaları tasarımı, oyun dışı alanlarda, yerli ve doğal vejetasyon tasarımı ile doğal yaşam habitatının korunması, belirli yerlerde, doğal yaşamı daha da teşvik etmek için çalışmalar (yiyecek arazileri vb.) yapılması
- Planlanan yatırımların ÇED sürecinde, proje alanına özel (daha dar alanda daha yüksek hassasiyetli), inşaat ve işletme aşamasındaki olası etkileri azaltmaya yönelik, hassas türlerin üreme dönemlerinde inşaat faaliyetlerinin yürütülmemesi, gürültü, toz, ışık, kirlilik vb. etkilerinin minimize edilmesi gibi önlemleri içeren Yönetim Planının hazırlanması ve inşaat faaliyetlerini yürüten yatırımcılar tarafından etkin şekilde uygulanmasının sağlanması

Balıklar

Avrupa Kırmızı Listesine⁴⁶ göre, Avrupa denizlerindeki hassas balık türlerindeki en önemli tehditler; balıkçılık, kıyı ve azmaklardaki gelişme (yapılaşma), enerji üretimi ve madencilik, kirlilik, ulaşım, istilacı ve sorunlu türler, barajlar ve doğal sistemlerin değiştirilmesi, iklim değişikliği ve deniz su ürünleri yetiştiriciliği olduğu belirtilmektedir. (European Commission, 2022).

Planlama alanı IUCN Kırmızı Listesine göre 7 Duyarlı (VU), 4 (CR) ve 2 Tehlikede (EN) balık türüne yaşam alanı oluşturmaktadır. (Bkz. EK II). Kritik balık türleri için hassas olan bu alanların Mersin Körfezi açıklarında ve azmakların bazılarında yer aldığı görülmektedir. Mevcut Plan'da ise tarım alanı kullanım kararı ve su ürünleri yetiştiriciliği tesisleri nedeni ile oluşan su kalitesindeki düşüşlerin ikincil olarak kıyı sularındaki hassas balık türlerini etkilemesi beklenebilir. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de kıyı sularının su kalitesini düşürebilecek kullanım kararlarının ve yat limanının (Bkz. Bölüm 5.3.2) ikincil olarak sudaki hassas balık türleri üzerine etki oluşturmaları beklenebilir.

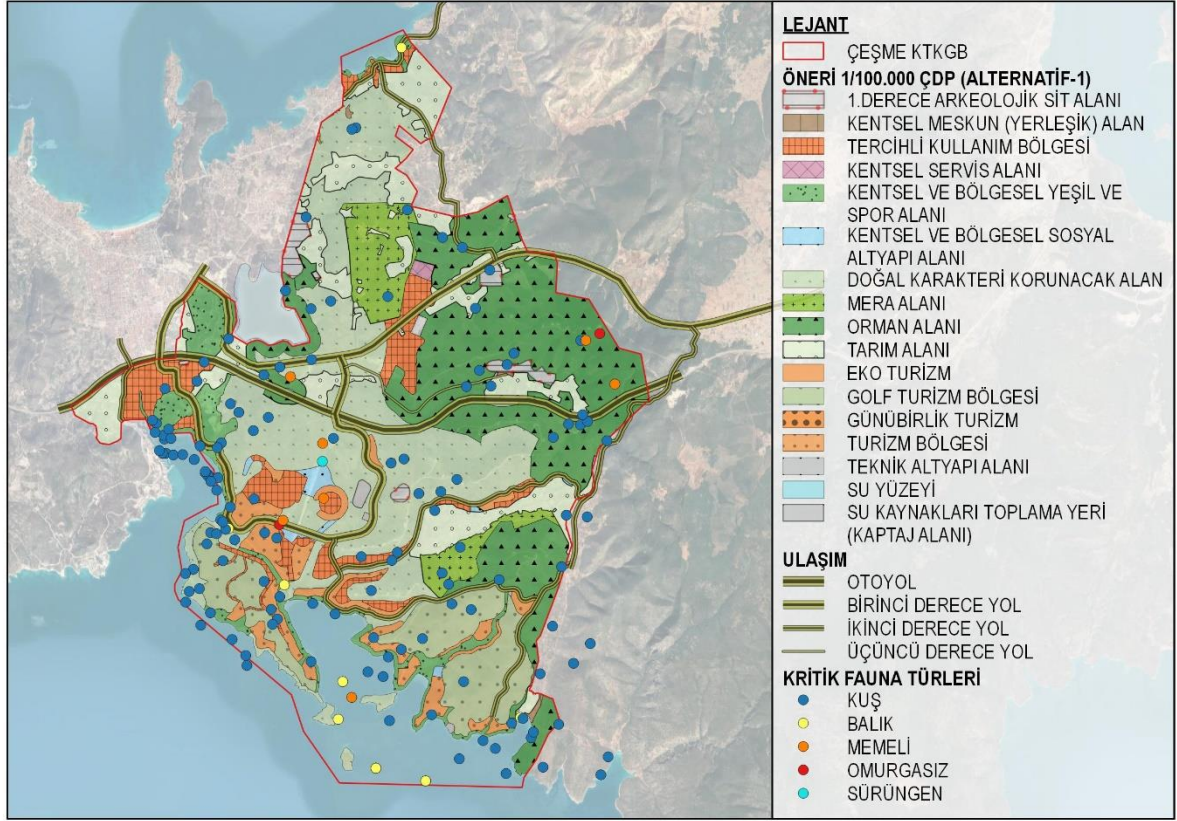
Plan çalışmaları kapsamında, hassas balık türlerinin bulunduğu azmaklar habitatların korunması ve etkilerin azaltılması için önlemlerin alındığı görülmektedir. Buna ilave olarak, alt ölçekli planlarda, yat limanı ve olası diğer yatırımlarının ÇED aşamalarında dikkate alınmak üzere aşağıdaki şartların eklenmesi önerilmektedir;

- Planlanan yatırımların ÇED sürecinde, proje alanına özel (daha dar alanda daha yüksek hassasiyetli), inşaat ve işletme aşamasındaki olası etkileri azaltmaya yönelik, hassas türlerin üreme dönemlerinde inşaat faaliyetlerinin yürütülmemesi, gürültü, toz, ışık, sedimentasyon, kirlilik etkilerinin minimize edilmesi gibi önlemleri içeren Yönetim Planının hazırlanması ve inşaat faaliyetlerini yürüten yatırımcılar tarafından etkin şekilde uygulanmasının sağlanması

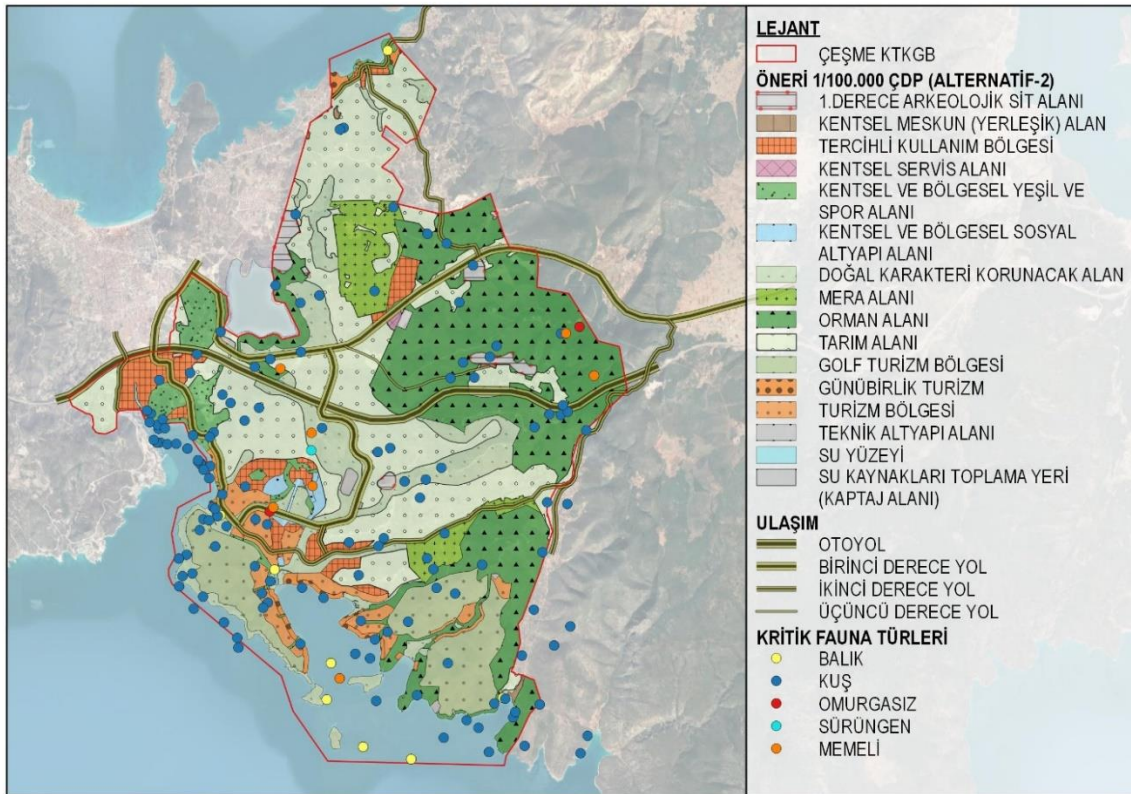
Doğal sit alanları üzerine olası etkiler

- İlgili mevzuat uyarınca tescil ve ilan edilen Kesin Korunacak Hassas Alanlar, Nitelikli Doğal Koruma Alanları, Sürdürülebilir Koruma Kontrollü Kullanım Alanları güncel sınırları plana işlendiği görülmektedir.
- Kesin Korunacak Hassas Alanlar, Nitelikli Doğal Koruma Alanları, Sürdürülebilir Koruma Kontrollü Kullanım Alanlarında yer alan kullanım kararları aşağıda Şekil 72 Şekil 73'de verilmiştir. Buna göre, her iki alternatifte de kesin korunacak hassas alanlarda ve nitelikli doğal koruma alanlarında doğal karakteri korunacak alan veya orman alanı kullanım kararı bulunduğu görülmektedir. Öneri plan değişikliği içinde yer alan turizmle ilişkili plan kararlarının sürdürülebilir koruma kontrollü kullanım alanlarında önerildiği görülmektedir.

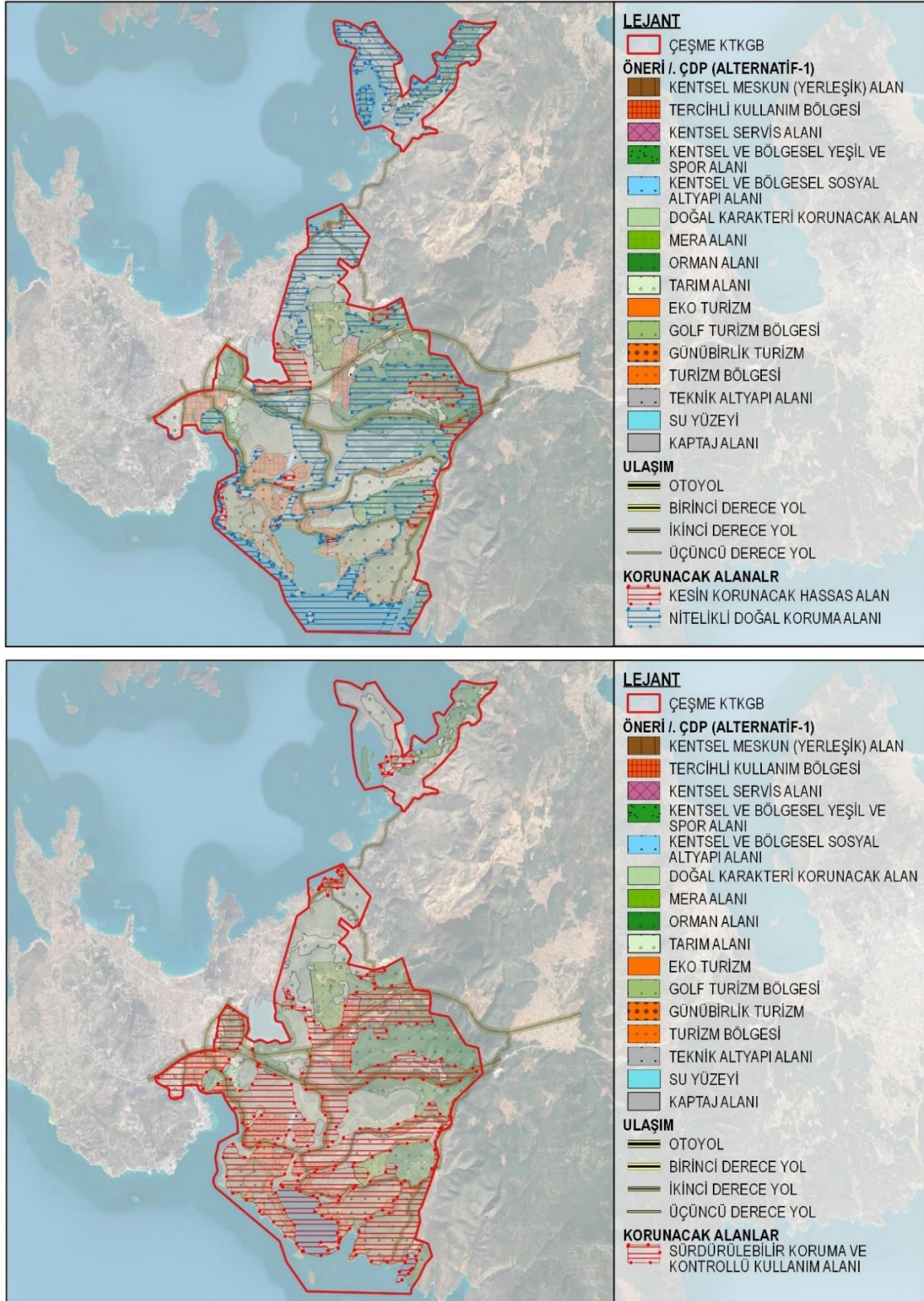
⁴⁶ Avrupa Kırmızı Listesi: Avrupa'daki türlerin durumlarının IUCN kırmızı listesindeki kılavuzlara göre incelenmesidir



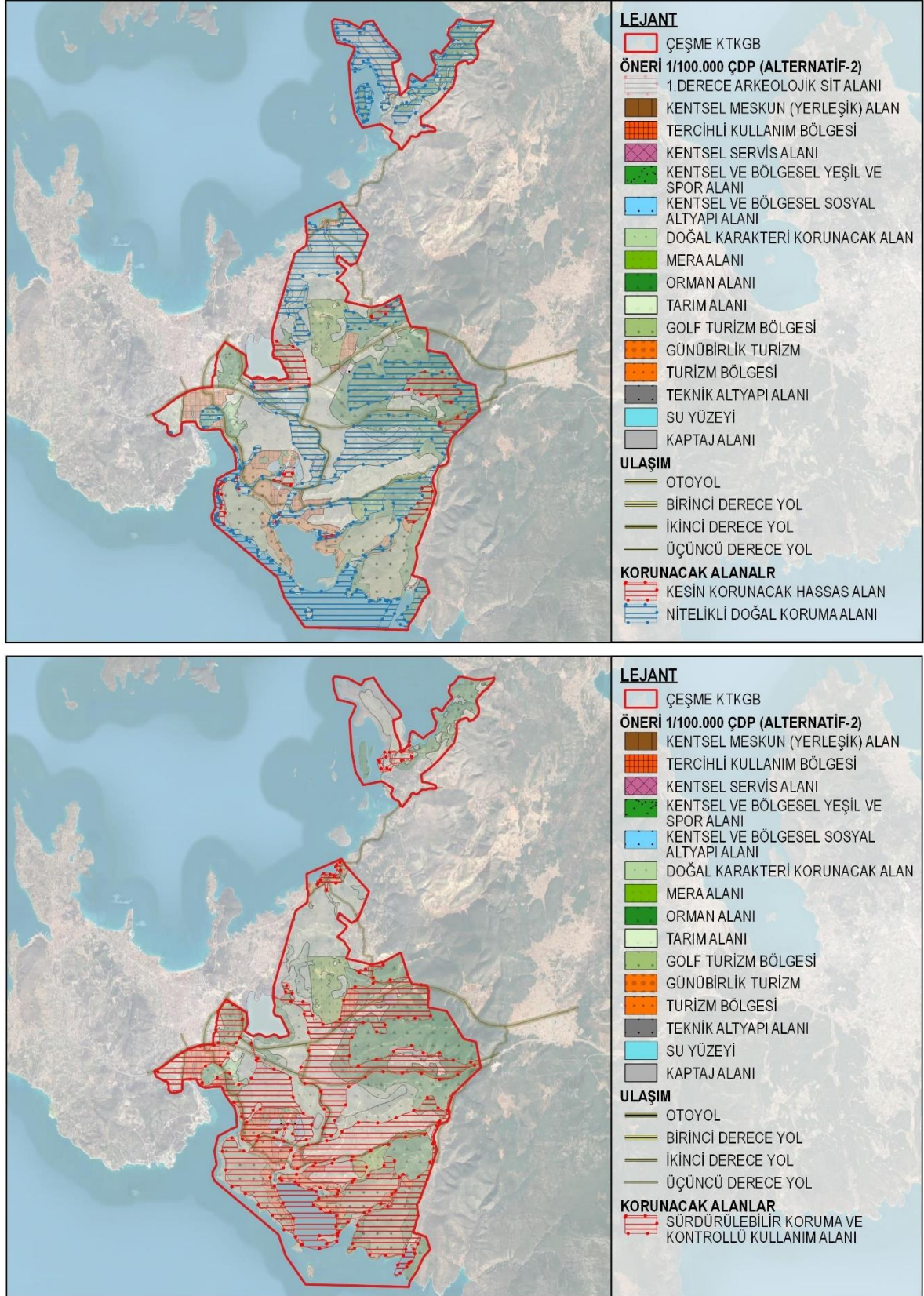
Şekil 70: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Kritik Fauna Türleri için hassas alanların çakıştırılması
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 71: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 ve Kritik Fauna Türleri için hassas alanların çakıştırılması
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 72: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 – Doğal Sit Alanları
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 73: Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2 – Doğal Sit Alanları
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması

Akdeniz Foku (*Monachus monachus*)

Tarihsel olarak, Akdeniz Foku, ticari fok avcılığı ve insan etkisi sonucunda IUCN kırmızı listesinde 1996 yılından buyana Kritik (CR) listesinde yer almaktadır. Günümüzde halen, habitat kaybı ve bozulması, yerinden edilme dahil, hastalıklardan ve zehirli alg patlamalarından kaynaklanan öngörülemeyen tehditler bu türü etkilemeye devam etmektedir. (IUCN, IUCN Red List, 2022)

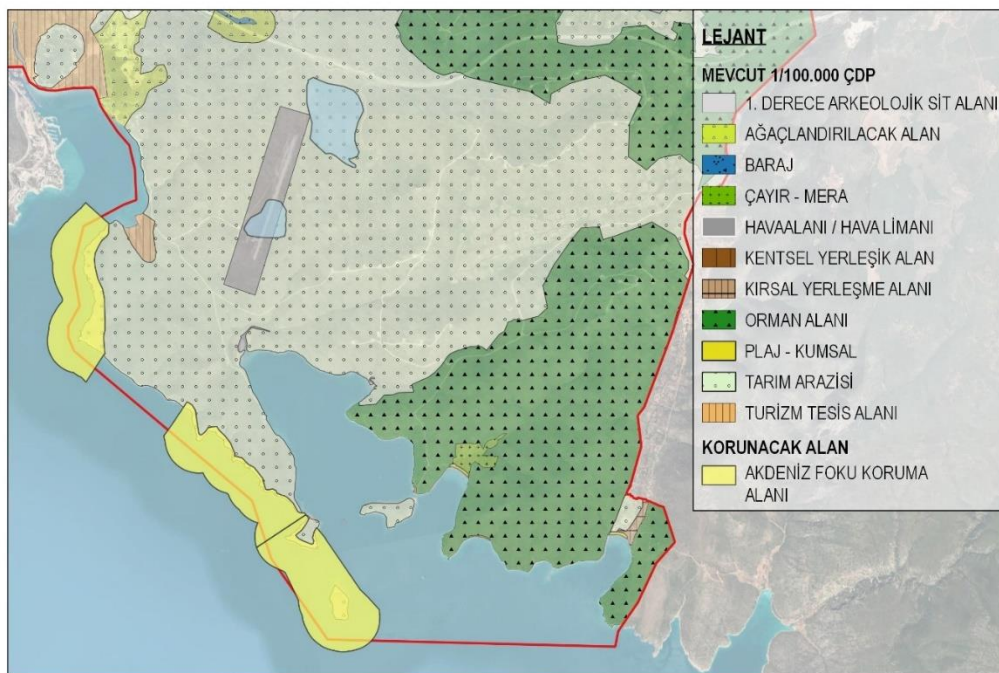
Planlama Alanında planlama çalışmaları sırasında yürütülen Akdeniz Foku (*Monachus Monachus*) Türüne Yönelik Araştırma Faaliyeti ve Ekolojik Değerlendirme çalışmasında, bölgede 1 tane birinci derece, 2 tane ikinci derece Akdeniz Foku koruma alanı belirlenmiştir (Biosphere Çevre Danışmanlık, 2021). Belirlene bu alanların Mevcut Plan, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de çevresindeki kullanım kararları ile birlikte gösterimi aşağıda verilmiştir.

Mevcut Planda şu an Akdeniz Foku koruma alanı olarak belirlenen alanların karasal mutlak koruma bölgesi ve çevresinde tarım arazisi kullanım kararı bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1’de Akdeniz Foku koruma alanı olarak belirlenen alanların karasal mutlak koruma bölgesinde doğal karakteri korunacak alan kullanım kararı, bu alanın sınırından itibaren ise golf turizm bölgesi kullanım kararı, kentsel bölgesel yeşil alan ve turizm bölgesi kullanım kararları bulunmaktadır. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2’de ise Akdeniz Foku koruma alanı olarak belirlenen alanların karasal mutlak koruma bölgesinde doğal karakteri korunacak alan ve bu alanın sınırından itibaren golf turizm bölgesi kararı bulunmaktadır.

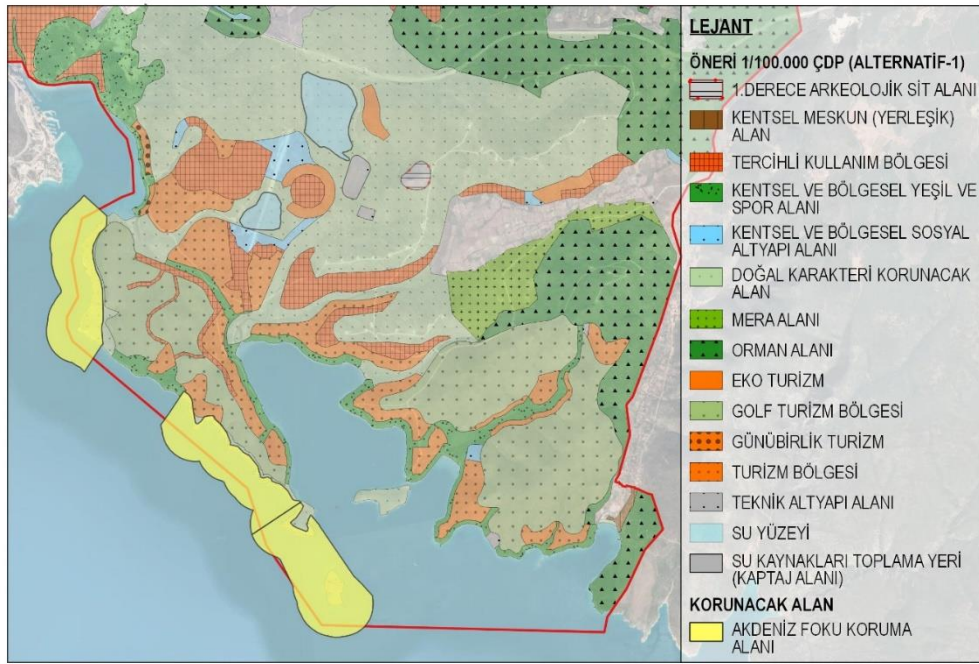
Bu doğrultuda, Akdeniz foku yaşıyan alanlarının, Mevcut Plan'da karasal mutlak koruma bölgesinde yer alan tarım arazisi kullanım kararı ile habitat kaybı ve bozulması ve tarımsal kaynaklı kirlilik tehdidi altında olduğu söylenebilir. Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'nin Akdeniz Foku yaşam alanı olarak belirlen alanlarda habitat kaybı veya bozulmasına neden olması beklenmemektedir. Ancak, golf turizm bölgesi (golf sahaları) ve turizm bölgesi (oteller vb) kullanım kararları kaynaklı olası su kalitesi risklerinin (Bkz. Bölüm 5.3) ikincil etkilerin Bölüm 5.3'de verilen yerüstü ve kıyı sularını kalitesinin korunmasına yönelik önlemlerin alınması ile azaltılabileceği düşünülmektedir.

Plan Kararları kapsamında, planlama alanı içerisinde Akdeniz foku koruma alanları sınırları belirlenmiş olup. Akdeniz foku yaşam alanı karasal alanında insan girişi olabileceği ve günübirlik kullanımlar yer alabileceği, ortamın doğal dokusunun bozulmamasına dikkat edileceği kararları eklenmiştir. Buna ilave olarak, plan kararlarına

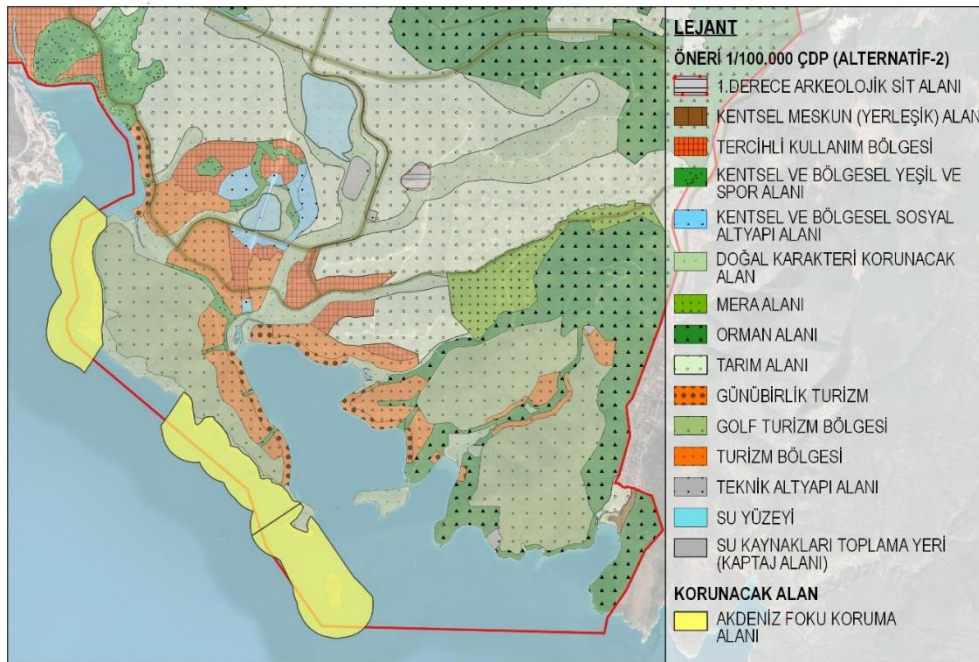
- Akdeniz Foku koruma alanında uygulanacak tüm kısıtların (kıyı yapıları, turizm tesisleri, atıksu oluşturacak faaliyetler vb) eklenmesi



Şekil 74: Akdeniz Foku Koruma Alanları çevresindeki kullanım kararları-Mevcut Plan
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 75: Akdeniz Foku Koruma Alanları çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden ŞÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 76: Akdeniz Foku Koruma Alanları çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden ŞÇD Ekibi QGIS Çalışması

5.4.2 Su temininde deniz suyu arıtma tesisi planlaması durumunda, denize deşarjı yapılacak atık suyun deşarj noktasında sıcaklık, tuzluluk ve türbülans artışı nedeniyle sucul canlıları etkileme riski

Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2 kapsamında su temininin Ters Ozmoz Yöntemi ile Deniz Suyu Arıtma Tesisi kurularak yapılacağı belirtilmektedir (Planlanan Tesis ile ilgili detaylar için Bkz. Bölüm 5.2.1).

Deniz suyu arıtma tesislerinin ekoloji üzerine etkisi iki şekilde olabilmektedir; i) sucul organizmaların denizden su

alınması aşamasında, su alma yapılarına sıkışması/sürüklenmesi/tutulması; ii) Deniz suyu arıtma tesisinden deşarj edilen konsantre tuzlu suyun etkisi ile alıcı ortamın kalitesinde oluşan değişikliğin etkisi.

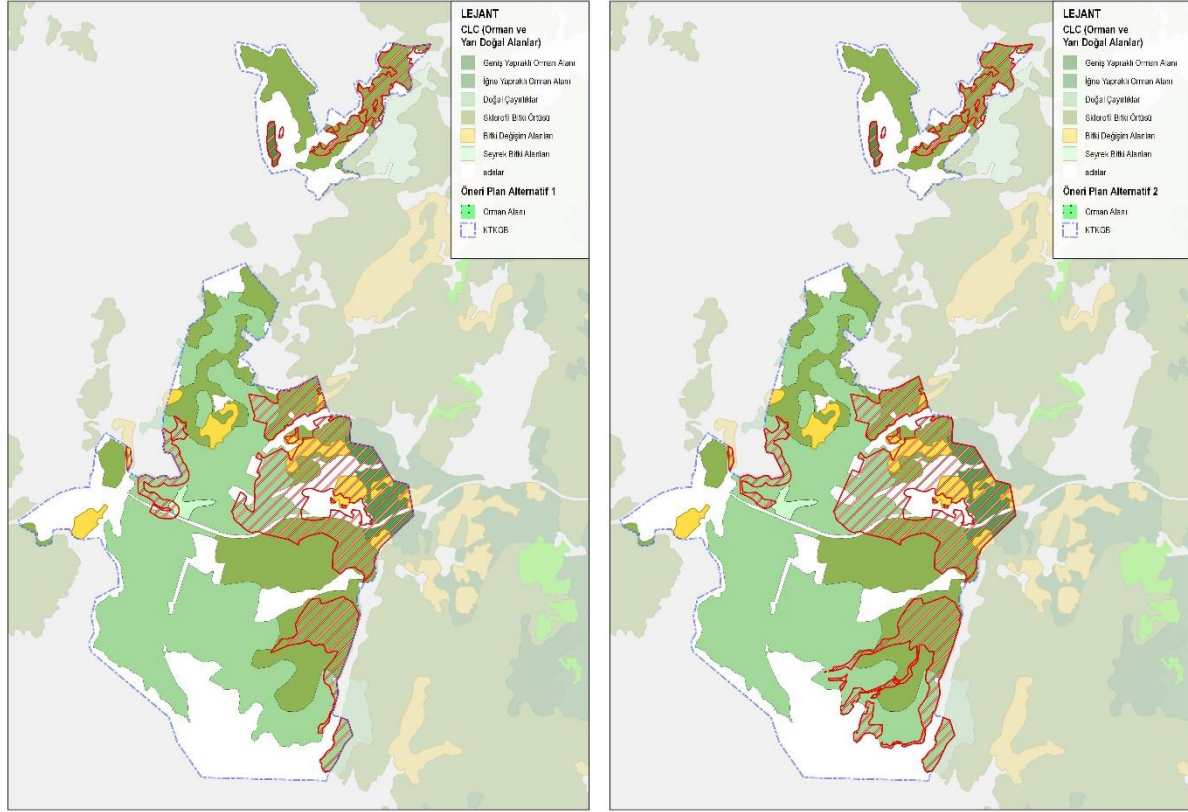
Planlama çalışmaları kapsamında konsantre tuzlu suyun sucul flora ve fauna üzerine etkinin detaylı irdelenebilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenebilmesi için Ortadoğu Teknik Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsü tarafından tesisin su altı yapılarının kurulması planlanan sahada akustik sistemler ile ve su altı gözlemleri ile incelemeler yapılarak bir Ön İnceleme Raporu hazırlanmıştır. Buna çalışmaya göre; tesisin yapılması planlanan alanda, 10 metre konturundan itibaren açığa doğru yaklaşık 500-600 metrelik alanın (35 metre su derinliği) yoğun deniz çayırları ile kaplı olduğu ve bu deniz çayırlarının Akedeniz'e özel, türü tehlike altında olan Erişte Otu (*Posonia oceania*) isimli türe ait olduğu tespit edilmiştir. Çayır boyunca gerçekleştirilen dalışlarda bölgede en az bir adet Deniz kaplumbağası (*Caretta caretta*) yaşadığı tespit edilmiştir. Söz konusu Ön-İnceleme Raporu sonuçlarına göre, deniz çayırlarının 35 m derinliğe kadar yayılım göstermesi, deşarj en az 50 metre derinlik ve 1,5 km açıktan yapılacağı göz önüne alındığında, Deniz Çayırlarının tuzlu su deşarjından doğrudan etkilenmesinin beklenmediği belirtilmektedir. Bununla birlikte Deniz Suyu Arıtma Tesisin yapım aşamasından önce yürütülecek detay tasarımı ve ÇED çalışmaları kapsamında aşağıdaki hususların dikkate alınması önerilmektedir. (ODTÜ, 2021).

- Derin deşarj hattının güzergahı belirlenirken; i) Deniz tabanının ve taban altı yapısının sığ sismik yöntemiyle haritalanması; ii) Akıntı koşullarının yıllık döngüsünün anlaşılması için deşarjın yapılması planlanan bölgede en az 1 yıl izlenmesi; iii) Deniz Çayırı (*Posonia oceania*) dağılım haritasının çıkarılması; iv) Deniz Çayırı (*Posonia oceania*) dışındaki genel dağılımın incelenmesi; v) Detaylı deniz suyu ölçüm ve analizlerinin yapılması
- Tasarım aşamasında, su alma yapısı (derinlik, elek boyutu), derin deşarj hattı (derinlik, uzaklık vb) kriterlerinin belirlenmesinde hassas flora ve fauna üzerine etkilerin dikkate alınması
- Bölüm 5.3'de verilen yerüstü ve kıyı sularını kalitesinin korunmasına yönelik önlemlerin alınması

5.4.3 Plan kapsamında orman alanlarının yoğun kaybı söz konusu olursa, türler habitatlarını kaybetme riski

Planlama alanın mevcut arazi durumuna göre (Bkz. Bölüm 2.1.13) ormanlar planlama alanının %2.59'unu oluşturmaktadır. Buna göre alanda doğal çayırlıklar 5.926,4 hektar ile en geniş alanı kaplamakta ve toplam alanın %36,69'unu oluşturmaktadır. Ardından, 4.547,80 hektar alan kaplayan sklerofil bitki örtüsü tüm alanın %28,16'sını oluşturmaktadır.

Mevcut arazi durumunda orman alanı (Corine- Bkz. Şekil 50) ve Öneri Plan Değişikliği Alternatiflerinde mevcut ormanlarda yer alan kullanım kararları (Şekil 74) karşılaştırıldığında, geniş yapraklı ve iğne yapraklı ormanlarının tamamının korunduğu görülmektedir, mevcut orman alanından kayıp olmadığı, sadece orman mülkiyetindeki alanlarda azalma olduğu görülmektedir. Bu nedenle, orman alanı kaybı sebebi ile türlerin habitatlarını kaybetmesi beklenmemektedir.



Şekil 77: Corine Mevcut Arazi durumu ile azalan orman alanı kararlarının karşılaştırılması
Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD ekibi çalışması

5.5 ARAZİ BOZULMASI

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında arazi bozulumu ilişkili olarak çevresel etki yaratabilecek hususlar aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir. Kapsama dahil edilen bu hususların olası etkileri takip eden alt-başlıklarda, netlik kazanan planlamalar doğrultusunda irdelenmiştir;

- Plan kapsamındaki yapılması planlanan tesislerin inşası sırasında gerekecek yüksek miktarda kazı çalışmaları sırasında eğer iyi bir yönetim yapılmazsa bitkisel toprak kaybı ve kirliliği ile ilgili olası çevresel etkiler.
- Tesislerin inşaatı sırasında, yüksek eğimli alanlardaki çalışmalarda toprak erozyonu tetiklenmesi ile ilgili olası çevresel etkiler

5.5.1 Plan kapsamındaki yapılması planlanan tesislerin inşası sırasında gerekecek yüksek miktarda kazı çalışmaları sırasında eğer iyi bir yönetim yapılmazsa bitkisel toprak kaybı ve kirliliği ile ilgili olası çevresel etkiler

İnşaat faaliyetlerinin arazi hazırlığı ve hafriyat çalışmaları kapsamında gerekli önlemler alınmaz ise bölgede bitkisel toprak kaybı nedeni ile arazinin bozulması (ikincil olarak hassas türler üzerine etkiler) beklenebilir.

Plan kararlarına halihazırda, bitkisel toprak kaybını azaltmak için şu önlemlerin eklendiği görülmektedir; “İnşaat alanlarından sıyrılacak olan bitkisel toprak, işletme sonrası restorasyonda kullanılmak üzere muhafaza edilmesi, kazı, döküm, üst örtünün ayrı olarak toplanıp serilmesi vb. önlemlerin faaliyet öncesi planlanması; faaliyet sonrasında gerçekleştirilecek restorasyon işlemlerinde üst örtünün tekrar kullanılması, İnşaat aşaması sonrasında erozyona karşı önlemler alınması ve doğal bitki örtüsüne uygun türler ile yeniden bitkilendirme yapılması”. (Plan Gerekeç Raporu Bölüm 6.8).

Bu kapsamda, yukarıda belirtilen önlemlerin ÇED aşamasında proje alanını özel belirlenecek önlemlerin etkin bir

şekilde uygulanması ile bitkisel toprak kaybı kaynaklı etkilerin minimize edilebileceği düşünülmektedir.

5.5.2 Tesislerin inşaatı sırasında, yüksek eğimli alanlardaki çalışmalarda toprak erozyonu tetiklemesi ile ilgili olası çevresel etkiler

Bitki örtüsünü temizlenmesi ve toprağın ve kayaların kazınması, taşınması ve sıkıştırılması gibi faaliyetleri içeren inşaat çalışmaları toprağın erozyona karşı hassasiyetini arttırmaktadır. Bitki örtüsünün kaldırılması ve arazi hazırlık çalışmaları bitkilerin koruyucu kök yapılarını kaldırılması ile toprağın gevşemesine sebep olmakta ve yağışlar, yağmur suyu akışları sebebi ile toprağın doğrudan erozyona açık hale gelmesine sebep olmaktadır. Toprak sıkıştırma işlemi, yağış infiltrasyonunu azaltmakta bu durum toprak erozyonuna neden olan yağmur suyu akışı miktarını arttırmaktadır. Bununla birlikte, sıyrılmış üst toprak, dolgu malzemesi, hafriyat toprağı gibi ve stoklanmış inşaat malzemelerinin inşaat sahasında dik alanlarda, yüksek ve korumasız yığınlar halinde yerleştirilmesi erozyon potansiyelini arttırmaktadır. Kısaca, inşaat sahalarında, toprakla ilgili çalışmalar tamamlanıncaya ve arazi yüzeyi tekrar bitkilendirilinceye veya başka bir şekilde stabilize edilinceye kadar erozyona karşı hassasiyet yüksek olmaktadır.

Bölgede inşaat çalışmaları nedeni ile tetiklenmesi olası erozyonun, hassas bir şekilde yönetilmediği takdirde, arazinin bozunumu şeklindeki birincil etkisinin yanı sıra, akan derelerin toprak taşınımı (sedimentasyon) ile kalitesinin bozulması, kuru dere yataklarının erozyon nedeni ile dolması ve bozulması, sucul ve karasal ekosistemin zarar görmesi şeklinde ikincil etkiler yaratması beklenebilir.

Plan Gerekçe Raporunda, “Plan Çizim tekniği itibarıyla 1/100000 ölçekli çevre düzeni planında gösterilememiş olmakla birlikte, alt ölçekli planlarda dere koruma alanları yapı yasaklı alan olarak planlanmış ve bu alanlarda yapılaşma yapılamayacağı ve dere yataklarının üzeri kapatılamayacağı yönünde plan notları geliştirilmiştir.” (Plan Gerekçe Rapor Bölüm 6.12) ve “İnşaat aşaması sonrasında erozyona karşı önlemler alınması ve doğal bitki örtüsüne uygun türler ile yeniden bitkilendirme yapılması” (Plan Gerekçe Rapor Bölüm 6.7) ifadesi yer almaktadır.

Bu kapsamda, alt ölçekli planlarda, planlanan yatırımların ÇED aşamalarında dikkate alınması için aşağıdaki şartların eklenmesi tavsiye edilmektedir;

- Planlanan yatırımların ÇED sürecinde, inşaat çalışmaları sırasında inşaat alanlarından yağmursuyu akışı ile olası kirliliğin su kaynaklarına karışmasını engelleyici önlemleri, inşaat faaliyetlerinin fazlara ayrılması, proje alanının tamamında aynı anda arazi hazırlığı, hafriyat gibi çalışmalara başlamak yerine, daha kolay kontrol edilebilecek şekilde bölgelere ayrılarak çalışılması ve tamamlanan bölgede toprağın hızlıca stabilize edilmesi gibi önlemleri içerecek Yönetim Planının hazırlanması, ve inşaat aşamasında yatırımcılar tarafından etkin şekilde uygulanmasının sağlanması
- Alt ölçekli planlarda İmar planının onayı ve imar uygulamalarını müteakip, inşaat aşamasında, faaliyetler sırasında ve sonrasında, inşaat faaliyetlerini yürütenler tarafından •Dere yataklarının korunması ve hidrolik akışın engellenmemesi, yüzeysel suların drenajının sağlanması, dere yataklarına rusubat ve malzeme akışı olması durumunda derenin derhal temizlenmesi, •Dere yataklarının hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları depolama sahası olarak kullanılmaması, suyun tam ve serbest akışını engelleyici her türlü müdahaleden kaçınılması, arazide meydana gelebilecek heyelan ve erozyona karşı her türlü tedbirin alınması

5.6 ATIK

Kapsam belirleme aşamasında, atık oluşumuyla ilişkili olarak çevresel etki yaratabilecek hususlar aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir.

- Çeşme Belediyesi atık altyapı tesislerinin, araçlar ve personel kapasitelerinin İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında oluşması beklenen belediye atığı, ambalaj atığı, bitkisel atık yağ vb. atıkları yönetmek konusunda yetersiz kalması sebebiyle bölgede atık yönetimi konusunda oluşabilecek etki;
- Plan kapsamında yapılan turizm tesislerinde ve konutlarda arıtılması gereken evsel atık su oluşacaktır. Çeşme ilçesinin mevcut atık su arıtma tesisinin kapasitesi, oluşan bu ilave atık suyu arıtmak için yeterli değildir. Oluşacak atık suyun ve yeni kurulacak atık su arıtma tesisinde oluşacak arıtma çamurunun çevreye zarar vermeden yönetilmesi gerekli olacaktır.

- Plan kapsamındaki tesisler için su temini planlamasında deniz suyu arıtma sistemi planlanırsa, deniz suyu arıtma tesisinde konsantre (atık su) oluşacaktır. Konsantrenin bertaraf yöntemine bağlı olarak çevresel etki oluşabilir.
- Plan kapsamında yat limanı, balıkçı barınakları, çekek yerleri vb kıyı tesisleri kullanım karar önerisi bulunmaktadır. Bu tesislerin inşası ve işletmesi sırasında, yatların temizlik ve bakım faaliyetlerinin yanı sıra kazara dökülmeler veya atıkların çevresel açıdan yetersiz yönetimi ile ilişkili olası emisyonlar nedeniyle kirlilik oluşabilir.

Kapsama dahil edilen bu hususların olası etkileri takip eden alt-başlıklarda, netlik kazanan planlamalar doğrultusunda irdelenmiştir;

5.6.1 Çeşme Belediyesi atık altyapı tesislerinin, araçlar ve personel kapasitelerinin İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında oluşması beklenen belediye atığı, ambalaj atığı, bitkisel atık yağ vb. atıkları yönetmek konusunda yetersiz kalması sebebiyle bölgede atık yönetimi konusunda oluşabilecek etki

Plan kapsamında oluşması beklenen atıklar: i) Belediye Atığı ve geri kazanılabilir atıklar; Ofisler ve resepsiyon gibi idari birimlerde oluşan kağıt, restoranlarda ve mutfaklarda yoğun olmak üzere, odalarda, açık alan ve kapalı alan etkinliklerinde ve market vb. diğer tüm tesislerde oluşan yiyecek ve ambalaj atıkları; ii) Mutfaklarda oluşan bitkisel atık yağ, iii) Sıcak su, ısıtma, aydınlatma, asansörler, bakım -onarım, yüzme havuzları, yeşil alanlar, hem kapalı alanlar hem de yeşil alanlar için zararlı kontrolü (yabani otlar, mantarlar, böcek vb.) için kullanılan kimyasalların boş kutuları/ambalajları ve ofisler ve resepsiyon gibi idari birimlerde atık tonerler, piller, gibi tehlikeli atıklardır.; iv) golf sahaları ve tüm yeşil alanların biçme budama işlemlerinde oluşan yeşil atık.

Plan kapsamında, oluşması beklenen belediye atıkları, bitkisel atık yağ ve tehlikeli atıklar için ayrı bir planlama yapılmadığı görülmekte olup ilçenin atık yönetim sistemine entegre edilmesinin planlandığı öngörülmektedir. Sadece, yeşil atıkların kompost halinde geri dönüştürülerek, gübrelemeye kullanılması planlandığı, bu amaçla planlama alanının doğusunda kompost tesisi planlandığı belirtilmektedir.

Öneri Plan değişikliğinin, belediye atıkları için toplama ve transfer işini gerçekleştiren Çeşme Belediyesi'nin çöp toplama aracı, personeli, aktarma istasyonu vb. içeren atık yönetimi altyapısı bileşenlerine bir miktar ilave altyapı, ekipman, personel ihtiyacı doğurması beklenebilir.

Plan kararlarında tesislere Çevre Sertifikası zorunluluğu getirileceği belirtilmektedir. Söz konusu sertifikanın atık oluşumunu azaltabilecek kriterleri şunlardır: "Tesislerde atıkların geri dönüşüm kriterlerine uygun olarak ayrıştırılıp ayrıştırılmadığıdır". (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.3) Aynı zamanda, "proje alanı içerisinde yer alan turizm tesislerine, yatırım aşamasından itibaren çevreye duyarlı olarak planlanması, sürdürülebilirliğinin sağlanması vb. diğer kriterlerin yanı sıra çevreye zararlı maddelerin tüketiminin ve atık miktarının azaltılması, teşviki amacıyla, Sürdürülebilir Turizm Sertifikası alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu tesislerde; çevre yönetim politikası ve eylem planı doğrultusunda, su ve enerji tüketimi ile kimyasal maddeler ve atık miktarlarına ilişkin verilerin periyodik ölçümü, izlenmesi, arşivleme yapılması ve personele periyodik eğitim verilmesi yönünde kararlar geliştirilmiştir" şeklinde plan kararı bulunmaktadır (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.1)

Yukarıdaki plan kararına ilave olarak, atık yönetimine ilişkin etkilerin azaltılması için aşağıdakiler önerilmektedir;

- İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Çeşme Belediyesi iş birliği ve görüşleri doğrultusunda, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında oluşması beklenen belediye atığı yönetimi konusunda ilave altyapı yatırım ihtiyaçlarının (örn. İzmir Çeşme KTKGB 'ne özel bir transfer istasyonu, atık getirme merkezleri vb.) belirlenmesi ve ilave yatırım ihtiyacı tespiti durumunda belediye sistemine veya planlama alanına dahil edilmesi
- Tesislerin Sıfır Atık Yönetmeliği (RG. No 30829 Tarih 12.07.2019) ve İzmir İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Eylem Planı gereklerine uygun tedbirleri ve Sıfır Atık Belgesi alınmasının Çevre Sertifikası/ Sürdürülebilir Turizm Sertifikası ile ilişkilendirilmesi

5.6.2 Planların tesisler nedeniyle oluşan evsel atık su ve atık su arıtma tesisi çamurunun olası çevresel etkisi

Evsel Atıksu Yönetimi Planlaması

Bölüm 5.3.1 'de değerlendirilmiştir.

Evsel Atıksu Arıtma Tesisleri Çamuru Yönetimi Planlaması

Atıksu arıtma tesislerinde oluşan en önemli atık evsel atıksu arıtma çamurudur. Su Yapıları Ön Fizibilite çalışmasına göre MBR teknolojisini kullanan ileri biyolojik arıtma için bu kapasitede bir tesis için yaklaşık %25 kurulukta 9,5 ton/gün oluşması beklenebilecek olan fazla çamurun, gelişigüzel depolanması durumunda toprak ve su kirliliğine ve ikincil olarak da habitatları kirlenen canlılar üzerine etki oluşturmaları beklenebilir. Alt ölçekli planlarda, planlanan tesisin ÇED sürecinde aşağıdaki önlemin alınarak etkinin azaltılabileceği düşünülmektedir.

- Evsel Atıksu Arıtma Tesisinde oluşacak fazla çamurun geçici depolama, transfer ve nihai bertaraf/geri kazanım yöntemi alternatiflerinin incelenmesi

5.6.3 Plan kapsamındaki tesisler için su temini planlamasında deniz suyu arıtma sistemi planlanırsa, deniz suyu arıtma tesisinde konsantre (atık su) oluşacaktır. Konsantrenin bertaraf yöntemine bağlı olarak çevresel etki oluşabilir

Plan kapsamında içme suyu temininin Ters Ozmos Yöntemi ile Deniz Suyu Arıtma Tesisleri (SWRO) ile deniz suyunun tuzsuzlaştırılması ile elde edilmesi planlanmaktadır. (Detaylar için Bkz. Bölüm 5.2.1). SWRO sistemlerinin genel çalışma prensibi denizden su alma ve konsantre tuzlu suyun (salamura, brine) tekrar denize verilmesi şeklindedir. Yoğun tuzlu suların yoğunluğu alıcı ortamından yoğunluğundan yüksek olacağından, verilen bölgede çökme ihtimali vardır. Yüksek tuz konsantrasyonunun yanı sıra sistemde kullanılan (ön arıtma ve yıkama) sülfirik asit, sodyum hipoklorit, sodyum bikarbonat ve kireç önleyiciler vb. kimyasallar da alıcı ortama karışabilmektedir. Bu durumda, gerekli önlemler alınmadığı durumda, deniz suyu arıtma tesisinden deşarj edilen atık suyun çevreyi etkilemesi olasıdır.

Olası etkilerin azaltılabilmesi için alt ölçekli planlarda dikkate alınmak üzere aşağıdaki plan kararı halihazırda alınmıştır: i) "Deniz Suyu Arıtma Tesisleri, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca deşarj standartlarını sağlayabilecek şekilde projelendirilmesi ve çevresel etkilerin minimize edilmesi için gerekli önlemlerin alınması; ii) Deniz Suyu Arıtma Tesislerinde elde edilecek konsantre tuzlu suyun, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen derin ve sığ sulara yapılan deniz deşarjları için uygulanacak kriterlere uygun şekilde, tahliye boru hattı vasıtasıyla kıyından açıkta bulunan ve yeterli su derinliğinde bulunan difüzörlere iletilmesi ve gerekli çevresel kriterlere göre seyreltiminin yapılarak deşarj edilmesi ve; iv) Tesis devreye girdikten sonra deşarj bölgesinde periyodik izleme yapılması" (Plan Gereke Raporu Bölüm 6.14.1)

Buna ilave olarak, alt ölçekli planlarda, planlanan tesisin tasarım/ÇED aşamasında aşağıdakilerin de dikkate alınmasıyla etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;

- Tesisten deşarj edilecek konsantre tuzlu suyun Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin ilgili deşarj limitlerini sağlamaması durumunda konsantre tuzlu su için deşarj öncesi ön-arıtma eklenmesi, tesiste kullanılan temizlik ajanlarının miktarının azaltılması, çevreci olanlarının tercih edilmesi, kimyasal kullanımı en az indirilmesini sağlayacak tasarım kriterlerinin dikkate alınması

5.6.4 Plan kapsamında yat limanı, balıkçı barınakları, çekek yerleri vb. kıyı tesisleri işletme ve inşaat ve işletme aşamasındaki atıklarının olası etkisi

Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2'de Böğürtlen adasının kuzeyinde yapılması planlanan Yat Limanı kararı dışında bir Kıyı Tesis Alanı⁴⁷ (kruvaziyer liman, yolcu terminali, rıhtım, iskele, balıkçı barınağı, çekek yerleri vb.) kullanım kararı bulunmadığı görülmektedir.

Marinalarda oluşabilecek atıklar; çoğunlukla akaryakıt alımları, sintine, jeneratör ve motor bakımları sırasında meydana yağ ve yakıt atıkları; teknedeki tuvalet kullanımlarından kaynaklı evsel atıksu ve bulaşık, çamaşır ve duş-

⁴⁷ 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında kıyılarda doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan alanlar üzerinde yapılabilen liman, kruvaziyer liman, yat limanı, yolcu terminali, rıhtım, iskele gibi yapılarıdır.

lavabodan kaynaklanan gri su; günlük aktivitelerinden kaynaklanan yiyecek atıkları kâğıt, cam, metal kutular ve plastikler gibi belediye atıklarıdır. Bu atıklar uygun yönetilmediği şekilde çevre kirliliğine neden olması beklenebilir. Bunun yanı sıra yakıt, yağ vb kimyasalların kazara dökülmesi/sızıntısı durumlarında çevresel etki beklenebilir.

Alt ölçekli planlarda, planlanan tesisin ÇED aşamasında alınacak önlemlerle etkilerinin kontrol edilebileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte; Çevre Sertifikası kapsamında yat limanı işletmecilerine atık yönetimi, yakıt tipi gibi konularda kriterler getirilmesi ve sertifika şartlarına uygunluğun izlenmesi tavsiye edilmektedir.

5.7 HAVA KALİTESİ

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında artan trafik ve ulaşım yolları/sistemi nedeni ile hava kalitesine etki oluşabileceği değerlendirilmiştir. Kapsama dahil edilen trafik artışı ve önerilen ulaşım planının hava kalitesi üzerine etkisi netlik kazanan planlamalar doğrultusunda aşağıda irdelenmiştir. Bununla birlikte, inşaat faaliyetleri kaynaklı hava kalitesinin etkisi de aşağıda verilmiştir.

5.7.1 Plan kapsamında artan trafik ve ulaşım yolları/sistemi nedeni ile hava kalitesine etki

Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1 ve Alternatif 2, Mevcut Plan'dan farklı olarak ilave karayolları ve 1 adet yat limanı kullanım kararları bulunmaktadır. Avrupa'da ulaşım, enerji kullanımı ve üretim kaynaklı yakıt yakılmasının hava kirliliğinde en önemli etken olduğu, azot oksitlerin %40'ından fazlasının karayolu ulaşımı kaynaklı olduğu ve ince partikül maddelerin hemen hemen %40'ının ulaşım kaynaklı olduğu belirtilmektedir. (European Environment Agency, 2020). Yat Limanı, yatlar kaynaklı hava kirliliği, dizel deniz motorları önemli miktarlarda azot oksitler (NOx), kükürt oksitler (SOx) ve ince partikül maddeler (PM_{2.5}) oluşturmaktadır. Dizel deniz motorları aynı zamanda sağlık etkileri yaratan hidrokarbonlar (HC), karbon monoksit (CO) ve tehlikeli ve toksik emisyonlar oluşturmaktadır. (EPA, MARPOL Annex VI and the Act To Prevent Pollution From Ships, 2021).

Plan kararlarında tesislere Çevre Sertifikası zorunluluğu getirileceği belirtilmektedir. Söz konusu sertifikanın hava kalitesi üzerine olası etkileri azaltabilecek kriterleri şunlardır: "*Saha içi ve sahaya ulaşım yöntemlerinde kullanılan araç ve kullanılan yakıt türleri*"dir. (Plan Gerekeç Raporu Bölüm 6.3). Bununla birlikte, ulaşımdan kaynaklı kirliliğin azaltılması için "*Karbon salınımı sıfır olan elektrikli araçların (scooter, bisiklet, binek, hafif ticari ve otobüs) kullanımının teşvik edilmesi*" kararı bulunmaktadır. (Plan Gerekeç Raporu Bölüm 6.13.1).

Bunlara ilave olarak, alt ölçekli planlarda dikkate alınmak üzere aşağıdakiler önerilmektedir;

- Genişliği 40 m ve üzeri olan ulaşım yollarının iki yanında vejetatif tampon bölge oluşturulması,
- Karayolu ulaşım güzergahlarının toplayıcı-dağıtıcı ulaşım sisteminin planlamasında yakıt kullanımını en aza düşürecek düzeyde planlama yapılması, planlama alanı içinde bisiklet yollarının eklenmesi, ziyaretçilerin motorlu araç kullanımını azaltacak düzenlemeler yapılması
- Yat Limanı kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması için, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından hazırlanan Gemilerden Kaynaklanan Deniz Kirliliğinin Önlenmesi için Uluslararası Sözleşme (MARPOL) Ek VI'nın gemilerden kaynaklanan hava kirliliğinin azaltılmasına yönelik getirdiği limitlere uyumun sağlanması; i) Gücü 130 kW üzerinde olan dizel deniz motorlarından salınan azotoksitler için verilen limitler; ii) Deniz yakıtı içindeki sülfür oranı için verilen limitler

5.7.2 Planlanan tesislerin inşaatı sırasında, inşaat faaliyetlerinin hava kalitesine etkisi

İnşaat çalışmaları kaynaklı hava kirliliği, İnşaat sahaları, rüzgârın toz partiküllerini yakalayabileceği, toprağın tahrip edildiği geniş açık alanları içerir. Yoğun toz oluşumuna neden olan inşaat faaliyetleri, toprağın tahrip edilmesi, ağır iş makineleri ile gerçekleştirilen arazi temizleme, kazı, yıkım, araç trafiği, kazı-dolgu malzemelerinin taşınması olarak sayılabilir. Toz havadaki partikül madde (PM) kirliliğini arttırmaktadır. Bu toz partikülleri çevreye ve insan sağlığı, ekosistem, su kaynakları üzerine etki oluşturabilmektedir.

Alt ölçekli planlarda, planlanan tesisin ÇED aşamasında toz oluşumunu engelleyen sulama vb. genel önlemlerin alınmasıyla etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;

5.8 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ENERJİ

Plan kararlarının iklim değişikliği CO₂ salınımı üzerine etkisi bu kısımda incelenmiştir. Plan kapsamında CO₂ oluşuna neden olabilecek kararlar, ulaşım ve tesisler kaynaklı enerji tüketimi olarak belirtilebilir;

5.8.1 Ulaşım kaynaklı yakıt tüketimi ve sera gazı emisyonlar

Planlama alama içinde yeni 1. Derece, 2. Derece 3. Derece ulaşım yolları planlanmaktadır. Bu kararlar alt ölçekli planlar da toplayıcı-dağıtıcı nitelikte ulaşım yollarını beraberinde getirecektir. Bunla birlikte 1 adet Yat Limanı kararı bulunmaktadır. Benzin ve dizel gibi fosil yakıtların kullanıldığı tüm ulaşım araçları karbondioksit ve diğer sera gazlarının oluşumuna neden olmaktadır. Bu nedenle, planlama alanında ulaşım kaynaklı sera gazı emisyonlarında artış olması beklenebilir.

Bununla birlikte, plan kararlarında tesislere Çevre Sertifikası zorunluluğu getirileceği belirtilmektedir. Söz konusu sertifikanın hava kalitesi üzerine olası etkileri azaltabilecek kriterleri şunlardır: “Saha içi ve sahaya ulaşım yöntemlerinde kullanılan araç ve kullanılan yakıt türleridir”. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.3). Bununla birlikte, ulaşım kaynaklı kirliliğin azaltılması için “Karbon salınımı sıfır olan elektrikli araçların (scooter, bisiklet, binek, hafif ticari ve otobüs) kullanımının teşvik edilmesi” kararı bulunmaktadır. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.13.1).

Bunlara ilave olarak, alt ölçekli planlarda aşağıdaki önlemlerin dikkate alınması önerilmektedir;

- Karayolu ulaşım güzergahlarının toplayıcı-dağıtıcı ulaşım sisteminin planlamasında yakıt kullanımını en aza düşürecek düzeyde planlama yapılması, planlama alanı içinde bisiklet yollarının eklenmesi, ziyaretçilerin motorlu araç kullanımını azaltacak düzenlemeler yapılması
- Yat limanında yat sayısı için limit oluşturulması, kullanılacak deniz yakıtları için standartlar getirilmesi

5.8.2 Tesisler kaynaklı enerji tüketimi ve sera gazı emisyonlar

Plan kapsamındaki tesisler nedeniyle enerji tüketimi, iklimlendirme ve soğutma sistemleri, sıcak su, aydınlatma, ofis ekipmanları ve mutfak ekipmanları kaynaklı olması beklenmektedir. Buna ilave olarak teknik altyapı nedeniyle, atıksu arıtma tesisi, terfi istasyonları ve deniz suyu arıtma tesisi önemli miktarda enerji tüketimi gerektirecektir. Global ölçekte enerji tüketimi sera gazı emisyonlarının en önemli kaynağını oluşturmaktadır. En yoğun enerji kullanımı gerektiren tesislerin, evsel atıksu arıtma tesisi (MBR teknoloji olursa), Deniz Suyu Arıtma Tesisi ve Golf Tesisleri olacağı düşünülmektedir.

Arıtma Tesisleri Enerji Tüketimi; Öneri Plan Değişikliği kapsamında planlanan, ters ozmoz deniz suyu arıtma tesisin yeri elektrik giderlerinin düşük tutulması için deniz kenarında tercih edilmiş olmakla birlikte ters ozmoz sistemlerinin ve evsel atıksu arıtma tesisi için planlanan MBR sistemin konvansiyonel sistemlere göre daha fazla enerji tüketimi gerektirdiği bilinmektedir. Enerji tüketimi kaynaklı etkilerin aşağıdaki önlemlerle azaltılabileceği düşünülmektedir;

- Arıtma tesislerinin detay tasarımında enerji tüketimini azaltacak, enerji verimliliğini arttıracak hususların dikkate alınması, örneğin SWRO’da uygun olması durumunda çok geçişli RO yerine daha az enerji tüketimi gerektiren tek geçişli ter RO sistemi tercih edilmesi, AAT’de MBR yeni konvansiyonel arıtma sistemleri gibi.
- Arıtma tesislerinin enerji ihtiyacının planlama alanı içine kurulacak solar enerji veya planlama alanında bulunan rüzgâr santralleri gibi yenilenebilir enerji kaynakları ile sağlanması

Golf Tesislerinde Enerji Tüketimi; golf tesislerinin diğer turizm tesislerinden daha fazla enerji harcamasına neden olan prosesler sulama sistemleri ve golf arabalarıdır. Golf tesislerinin iklim değişimi üzerine etkisinin değerlendirildiği bir çalışmada; golf tesislerinin oluşturduğu sera gazı emisyonlarının %63’ünün yakıt ve enerji tüketimi kaynaklı olduğunu ve enerji ihtiyacının yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanmasının, sera gazı emisyonlarının azaltılmasında en etkili yöntem olacağını belirtilmektedir. (Bekken, 2021)

Plan kararlarında tesislere Çevre Sertifikası zorunluluğu getirileceği belirtilmektedir. Söz konusu sertifikanın enerji tüketimi, iklim değişikliği ile mücadeleye katkı sağlayabilecek kriterleri şunlardır: *Enerji kullanımının minimuma indirecek çözümler geliştirilip geliştirilmediği, golf tesislerinin enerji ihtiyacının sağlanmasına ilişkin olarak, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik mimari çözümler geliştirilmiş olması*” kararı bulunmaktadır. (Plan Gerekçe

Raporu Bölüm 6.3).

Buna ilave olarak, alt-ölçekli planlarda ve yatırımların ÇED aşamasında dikkate alınmasıyla etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;

- Turizm tesislerinin almak zorunda olacağı Çevre Sertifikası belgesi kriterlerine, tasarım aşamasında enerji tüketimini azaltıcı önlemlerin eklenmesi
- Yatırımcılara, enerji tüketimi ölçüm, kontrol ve izlemesinin yapılması, azaltmak için önlemlerin geliştirilmesi, elektrikli ekipmanların düzenli izleme bakım ve tamirinin yapılması, çalışanlara enerji tasarrufu eğitimi verilmesi gibi önlemleri kapsayan bir yönetim sistemi oluşturması şartı getirilmesi

5.8.3 İklim değişikliğinin planlama alanındaki olası etkileri

Küresel etkilerle benzer şekilde, Ege Bölgesi'nde de kuraklık, su kaynakları üzerindeki baskının artması, anlık ve yoğun yağışlar kaynaklı meteorolojik afetler artış (sel, heyelan vs.) iklim değişikliğinin beklenen etkileri arasındadır. (TEMA & WWF, 2015).

Kapsam Belirleme aşamasında, planlama alanı içinde çok fazla dere yatağı bulunması sebebiyle dere yataklarının bozulması durumunda taşkın gibi meteorolojik afetlerin tetiklenmesinin beklenebileceği belirtilmiştir.

Plan gerekçe raporunda, planlama alanı içerisinde bulunan dereler, "dere yatakları çevresinde ilgili kurum ve kuruluş görüşleri ve ilgili mevzuatlar doğrultusunda planlama kararları geliştirildiği" belirtilmektedir. "Bunun yanı sıra, planlama alanı içerisinde yer alan Değirmen Dere, Mersin Dere, Kurt Dere, Böğürtlen Dere, Koçak Dere, Bozalan Dere ile bu dereleri besleyen Çukurhan Dere ve diğer yan kollar ve denize mansaplanan dere hatlarına ilişkin ilgili kurum görüşü olarak hazırlanan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2. Bölge Müdürlüğü'nün 27.10.2021 tarih, 1695221 sayılı yazısında ana dere yatakları ile bu derelere bağlanan yan kolların ayrı ayrı kesit hesaplanmaları yapılarak her bir dere için güzergahı ve servis yolları için ayrılması öngörülen dere koruma hattı genişlikleri ile denize mansaplanan küçük akımlı dereler için belirtilen dere ve servis yolu genişlikleri Planlama kararlarında ilgili kurum görüşü uyarınca dikkate alınarak belirlendiği" belirtilmektedir. (Plan Gerekçe Raporu Bölüm 6.12)

Bu kapsamda, planlama çalışmaları kaynaklı olarak dere yataklarının bozulması ve taşkın riskinin tetiklenmesi etkisi beklenmemektedir. Bununla birlikte inşaat faaliyetleri sırasındaki olası risklerin Bölüm 5.5.2'deki belirtilen önlemlerin alınmasıyla azaltılabileceği düşünülmektedir.

5.9 GÜRÜLTÜ VE IŞIK

Yapılan çalışmalar, suni gece ışıkları ve antropojenik gürültünün hassas türlerin üremelerinde azalma, popülasyonlarında düşüş, biyoçeşitliliğin azalması gibi uzun dönem etkilerinin olabileceği belirtilmektedir. Ulaşım ve taşıtlar antropojenik gürültünün en önemli kaynağı kabul edilmektedir.

Alt ölçekli planlar, planlanan yatırımların ÇED süreçlerinde aşağıdakilerin de dikkate alınmasıyla etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;

- Planlanan tesislerin tasarımına gürültü ve gece ışıklarını azaltacak önlemlerin dahil edilmesi

5.10 İNSAN SAĞLIĞI

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında insan sağlığı ile ilişkili olarak çevresel etki yaratabilecek hususlar aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir. Kapsama dahil edilen bu hususların olası etkileri aşağıda netlik kazanan planlamalar doğrultusunda irdelenmiştir;

- Planlanan su temin sistemine bağlı olarak, su kaynaklarındaki azalma ve kirlenme riski sebepleri ile dolaylı olarak insan sağlığı üzerine etki oluşması beklenebilir.
- Artan trafik nedeni ile hava kirliliğinin dolaylı olarak insan sağlığı etkisi

Bölüm 5.2'de incelendiği üzere planlanan tesislerin mevcut su kaynakları üzerine baskı oluşturması beklenmemektedir. Bu nedenle su kısıtı kaynaklı olarak insan sağlığı üzerine etki beklenmemektedir. Hava kirliliği

ve su kirliliği kaynaklı olası insan sağlığı etkilerinin ilgili bölümlerde verilen plan kapsamına dahil edilmiş plan kararları ve ilave olarak verilen önlemlerin uygulanması ile azaltılabileceği düşünülmektedir.

5.11 GÖRSEL PEYZAJ

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB'de görsel peyzaj kalitesi yüksek alanlar bulunduğu belirlenmiş. Plan kapsamında doğal çevreye uygun olmayan yapılaşma planlanırsa (örneğin çok katlı binalar) alanın görsel peyzajı etkilenmesi, görüntü kirliliği oluşması riski konusu kapsama dahil edilmiştir.

Plan kapsamında, planın üst ölçekli olması gereği kat sayıları ile ilgili kararlar bulunmamaktadır. Plan notlarında sadece golf kulübü için yapılaşma koşulu: maksimum bina yüksekliği=8,50 m (2 kat) olarak belirtilmiştir. Bu kapsamda, alt ölçekli planlarda aşağıdaki önlemin alınmasıyla etkinin azaltılabileceği düşünülmektedir;

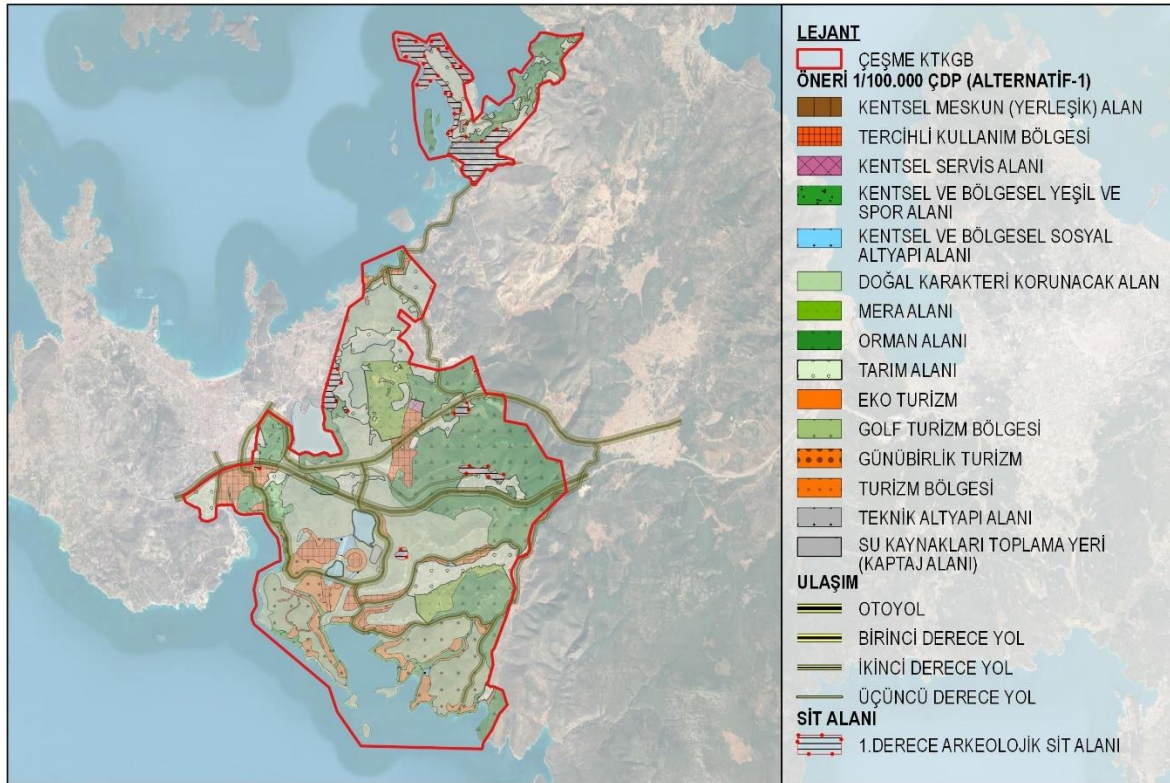
- Planlama alanının tamamında (kentsel servis alanları, turizm alanları, tercihli kullanım alanları, kentsel yerleşil alan, golf turizm bölgesi) 2 kat üzeri binaların yer alamayacağı şartının getirilmesi

5.12 KÜLTÜREL MİRAS

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında kültürel miras üzerine etki yaratabilecek husus aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir. Kapsama dahil edilen bu hususun olası etkileri aşağıda netlik kazanan planlamalar doğrultusunda irdelenmiştir;

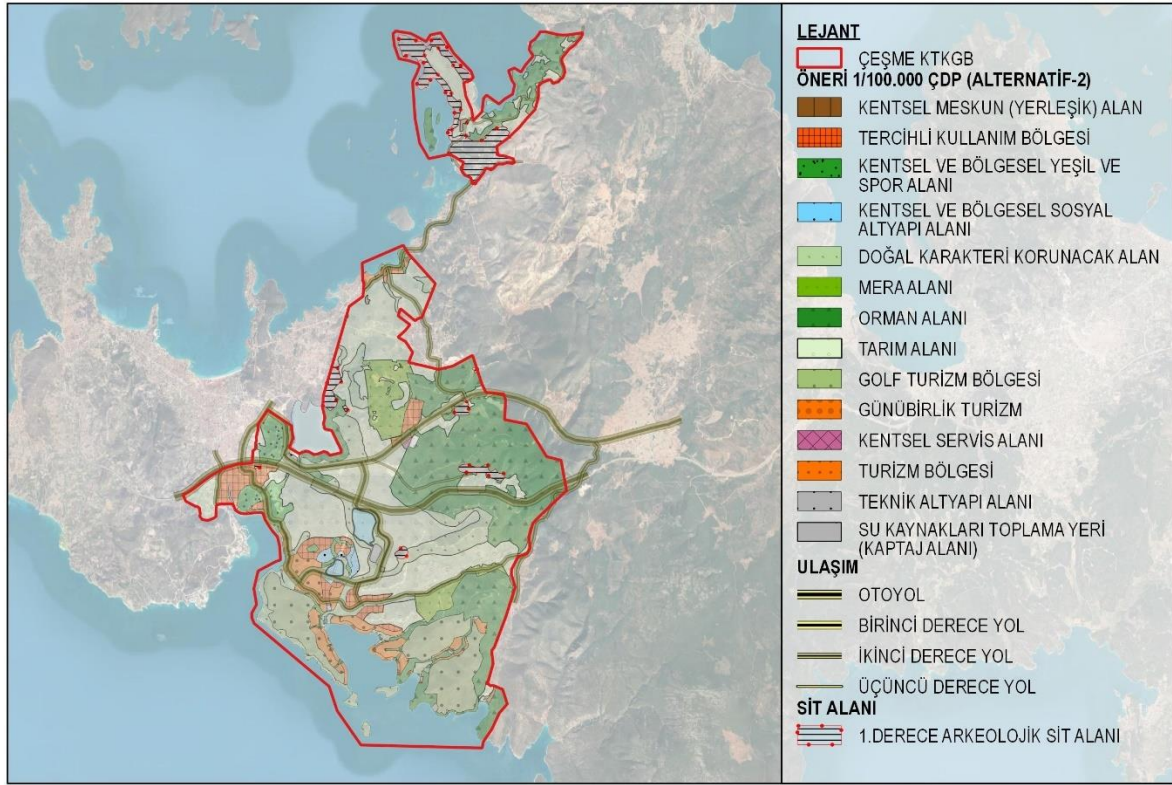
- Planlanan tesislerin konumuna göre arkeolojik sit alanları üzerine doğrudan tesisler ve/veya işletme aşamasında insan baskısı nedeni ile etkilenmesi riski

Planlama alanında, toplam 6 tane 1. Derece arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. İzmir-Çeşme Otoyolunun kuzeyinde yer alan Karaköy 1. Derece Arkeolojik Sit alanının hemen güney sınırında kentsel yerleşik alan kullanım kararı bulunmaktadır. İzmir-Çeşme Otoyolunun ve Alaçatı barajının güneyinde, yer alan 1. Derece Arkeolojik Sit alanının, tercihli kullanım bölgesi kullanım kararı bulunan bölgede kalmaktadır. Bahsi geçen iki arkeolojik sit alanı, yakın çevresinde bulunan kentsel kararlar nedeni ile insan aktiviteleri baskısı altında kalabilirler. Alt ölçekli planlar, yatırımların ÇED süreçlerinde alınacak önlemler ile etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir;



Şekil 78: Korunan Alanlar ve çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1

Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması



Şekil 79: Korunan Alanlar ve çevresindeki kullanım kararları-Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2

Kaynak: Planlama ekibi sayısal verileri üzerinden SÇD Ekibi QGIS Çalışması

5.13 SOSYOKÜLTÜREL VE SOSYOEKONOMİK ETKİLER

Kapsam belirleme aşamasında, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında sosyokültürel ve sosyoekonomik etki yaratabilecek hususlar aşağıdaki değerlendirilmiştir.

- Plan kapsamında kurulacak tesislerin işletilmesi ve buna bağlı olarak yörede gelişecek ticaret, gastronomi, tarım, eğitim vb. ilişkili sektör çarpanlarıyla yeni istihdam alanları oluşturacaktır, bu yerel halk için de bir fırsat oluşturabilir.
- Planlama alanında yer alan tarımsal alanların karakteristik özelliklerinin (azalan su, artan kirlilik vb) değişmesi sebebiyle tarımsal geçim kaynakları etkilenebilir.
- Plan kapsamındaki turizm tesisleri, yerleşim yeri az olan bölgede, halihazırda turistik bir bölge olan Çeşme ilçesinde planlanmıştır. Bu sebeple, turizm kaynaklı olarak sosyokültürel çevre üzerinde önemli bir etki beklenmemektedir. Ancak, bölge halkını erişim ve katılımdan nispeten uzak tutan (yani, plajlar gibi tesisleri kullanmak veya bölgedeki turistlere hizmetlerini sunmak veya mallarını satmak gibi) bir yaklaşımın bulunması durumunda sosyokültürel anlamda bir risk oluşabilir.
- İzmir Çeşme KTKGB'nin sadece planlama alanında değil oluşturacağı çekim gücü ile Çeşme'de mevcut İmar Planı projeksiyonlarının üzerinde bir nüfus artışı olabileceği sebebiyle, artan sosyal ve teknik altyapı maliyetleri oluşabilir.

Kapsama dahil edilen bu hususların olası etkileri aşağıda verilen başlıklarda irdelenmiştir;

5.9.1 İzmir Çeşme KTKGB alanında planlanan tesisler ve çekim gücünün bölgede yeni istihdam alanları oluşturma etkisi

Turizm sektörünün üç tip istihdam yarattığı belirtilmektedir. Bunlar, i) direkt istihdam, ii) dolaylı istihdam ve iii)

yaratılan/çekilen istihdam. Direkt istihdam, turizm sektöründe yeme-içme, konaklama, ulaştırma ve seyahat acenteleri gibi iş kollarında çalışanlar olarak tanımlanmaktadır. Dolaylı istihdam direkt olarak turistlere hizmet veren alanlarda çalışmayıp, turizm sektöründe çalışanlara hizmet veren (emlakçılar, terziler vb.) veya turizm sektörüne etki eden finans sektörlerinde (bankacılık, sigortacılık vb.) çalışanları kapsamaktadır. (Önder & Durgun, 2019)

Plan kapsamında geliştirilen kullanım kararı önerilerinin bölgede yeni istihdam kaynaklarını oluşturması açısından olumlu etkiler yaratması beklenebilir.

5.13.2 Planlama alanında yer alan tarımsal alanların karakteristik özelliklerinin (azalan su, artan kirlilik vb) değişmesi sebebiyle tarımsal geçim kaynakları etkileme riski

İzmir Çeşme KTKGB sınırları içerisinde sınırlı miktarda tarım ve hayvancılık faaliyetleri istihdam kaynağı oluşturmaktadır. Bölüm 5.2'de incelendiği üzere planlanan tesislerin mevcut su kaynakları üzerine baskı oluşturması beklenmediği için tarım yapılmakta olan alanlarda su kısıtı kaynaklı tarımsal etki beklenmemektedir. Aynı şekilde, Bölüm 5.3'de belirtilen plan kararları ve önerilerin etkin şekilde uygulanması ile kirlilik kaynaklı olarak tarımsal etki beklenmemektedir.

5.9.3 Bölge halkını erişim ve katılımdan nispeten uzak bir yaklaşımın bulunmasının yaratacağı sosyokültürel etki

Plan kapsamındaki turizm tesisleri, yerleşim yeri az olan bölgede, halihazırda turistik bir bölge olan Çeşme ilçesinde planlanmıştır. Bu sebeple, turizm kaynaklı olarak sosyokültürel çevre üzerinde önemli bir etki beklenmemektedir. Ancak, bölge halkını erişim ve katılımdan nispeten uzak tutan (yani, plajlar gibi tesisleri kullanmak veya bölgedeki turistlere hizmetlerini sunmak veya mallarını satmak gibi) bir yaklaşımın bulunması durumunda sosyokültürel anlamda bir risk oluşabilir.

Planlama alanında yerel halka hizmet etmesi planlanan günübirlik turizm bölgesinin Mevcut Planda, Öneri Plan Değişikliği Alternatif 1'de ve Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de sırasıyla 26,6 ha, 15,04 ha ve 142,63 ha alan kapladığı görülmektedir (Bkz. Tablo 29). Bu doğrultuda, Alternatif 1'de günübirlik turizm bölgesinin kapladığı alanın azalması ile bölge halkını erişim ve katılımdan nispeten uzak tutan bir yaklaşım nedeni ile etki oluşması beklenebilir. Ancak Öneri Plan Değişikliği Alternatif 2'de günübirlik turizm bölgesi kullanım kararı mevcut duruma göre önemli derecede artış göstermektedir. Planlama alanında turizm tesis alanı, golf turizm bölgesi ve günübirlik turizm kullanım kararların tüm planlama alanına oranı, sırasıyla %3,3, %7,8 ve %1.02'dir. (Bkz. Tablo 29) Bu kapsamda, Alternatif 2'de bölge halkını erişim ve katılımdan uzak tutan bir yaklaşım olmadığı görülmektedir.

5.9.4 İzmir Çeşme KTKGB planlamasının oluşturacağı çekim gücünün bölge genelinde olası etkileri

İzmir Çeşme KTKGB'nin sadece planlama alanında değil oluşturacağı çekim gücü ile Çeşme'de mevcut İmar Planı projeksiyonlarının üzerinde bir nüfus artışı olabileceği sebebiyle, artan sosyal ve teknik altyapı maliyetleri oluşabilir.

Ek Trafik yükü

İzmir Çeşme KTKGB kapsamında, yürütülen plan ve proje çalışmalarına altlık teşkil etmek üzere, yapılması planlanan tesislerin İzmir-Çeşme Otoyolu (O-32) ve İzmir-Çeşme Devlet Yolu (D300-1) üzerindeki olası etkilerinin değerlendirilmesi konusunda detaylı bilimsel ve teknik görüşleri içeren üç ayrı ulaşım etüt raporu hazırlanmıştır.

ODTÜ tarafından yürütülen çalışmada, İzmir-Çeşme (78 km) ve İzmir Adnan Menderes Havalimanını – Çeşme (85 km) arası ulaşımı kapsayan koridor olarak belirlenen Proje Trafik Etki Alanında yer alan İzmir-Çeşme Otoyolu (O-32) ve İzmir-Çeşme Devlet Yolunun (D300-1) farklı kesimlerinde, mevcut durum, olağan büyüme senaryosu, en kötü durum senaryosu ve iyi durum senaryosu değerlendirmeleri yapılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; (Yaman & Melek, 2021): i) İzmir-Çeşme Otoyolu ve İzmir-Çeşme Devlet Yolu trafik projeksiyonları, doğrusal büyüme tahminlerinin dikkate alındığı olağan büyüme senaryosu değerlendirmesine göre özellikle İzmir-Çeşme Otoyolu (O-32) kesimlerinde giderek daha ciddi ve daha çok kesimi kapsayan kuyruklanmalar ve yoğunluklar olacağı beklenmektedir. Bu yoğunlukların uzun vadede özellikle yaz ayları boyunca daha ciddi seviyelere ulaşacağı

öngörülmektedir. Uzun vadede alt yapıda kapasite artırımı sağlanmadan sağlıklı Hizmet Seviyesi⁴⁸ değerleri (HS-C be HS-D) sağlanması mümkün olmadığından bu vadedeki analizler altyapı alternatiflerinin de değerlendirileceği bir kapsamda ele alınmak üzere raporun kapsamı dışında bırakıldığı belirtilmektedir.; ii) Mevcut karayolu ağı üzerinde beklenen trafik hacim ve hizmet seviyesi tahminlerine göre, İzmir Çeşme KTKGB planlaması kapsamında herhangi bir planlama yapılmadığı, önleyici tedbirler alınmadığı varsayımıyla en kötü durum senaryosu değerlendirmesine göre İzmir Çeşme KTKGB planlamasının olağan büyüme senaryosunda görülen yoğunluğa ek olarak ciddi bir talep hareketlilik getirmesi beklenmektedir. Diğer ulaşım talepleri ile birlikte aynı yol ağı kullanılacağı için yaşanabilecek sorunlar bölgesel erişilebilirlik açısından sıkıntılı seviyelere (HS-E ve HS-F) ulaşacağı ve hafta sonunun yanı sıra hafta içi de zirve saatte yoğunlukların görülmeye başlanacağı belirlenmiştir. Özellikle İzmir ve Çeşme bağlantı bölgelerinde katılımların otoyol üzerinde ciddi hizmet seviyesi düşüklüğü yaratacağı, uzun vadede (2040) alternatif rotalar ve yönetsel kapasite yaratılmadan bölge trafiğinin yönetilmesinin mümkün olmayacağı öngörüldüğü belirtilmektedir; iii) Havalimanı uçuş programlarının Cuma ve Pazar akşamları dışında, zirve saatlerde olmamasına dikkat edildiği, Adnan Menderes Havalimanı'ndan planlama alanına ulaşım için öngörülen ulaşım için servisler ve helikopter kullanılacağı, lojman kullanıcılarının izin günlerinin haftada 1 gün olacak şekilde yoğunluğun azaldığı hafta içi günlerinde düzenleneceği ve ortalama kalış süresi 1 ay olan konut kullanıcılarının yoğun saatlerde özel araçla ulaşımı tercih etmeyeceği gibi bir dizi yönetsel planlamaların yapıldığının göz önüne alındığı beklenen durum (iyimser senaryo) değerlendirmeleri göre belli kesimlerde hizmet seviyesinin kötü durum senaryosuna göre nispeten daha iyi olacağı beklense de İzmir-Çeşme Otoyolu Gazimir otoyolu kesimi ve Alaçatı-Çeşme kesimlerinde hizmet seviyelerinde (HS-F) sıkıntı olacağı değerlendirilmektedir.

Plana ek trafik yükünün etkisini azaltmak için; “alt ölçekli planlarda alternatif doğa dostu ve akıllı ulaşım sistemlerinin geliştirilmesi, ●Havayolu uçuş programlarının İzmir-Çeşme Otoyolunun en yoğun kullanıldığı Cuma ve Pazar akşamları ile diğer pik kullanım saatlerine ekstra yük getirmeyecek şekilde düzenlenmesi, ●Bölgede, yeni akıllı ulaşım hizmetlerinin (akıllı durak, akıllı toplu taşıma, akıllı servis hizmetleri, vb.) altyapısı kurulması,● Araç trafiğinin yavaşlatılması ve savunmasız yol kullanıcılarının (yaya, bisikletli, motosikletli vb.) güvenliğinin artırılması için “yol güvenliği teftişi yaptırılması” na yönelik planlama kararları geliştirilmiştir.

Buna ilave olarak, çekim gücünün, bölgeye getireceği ek trafik yükünü, trafik sıklığı ve hizmet seviyelerindeki düşmelerin en aza indirilebilmesi için ilgili etüd çalışmasında yer alan aşağıda önlemlerin alt ölçekli planlara yansıtılması önerilmektedir; (Yaman & Melek, 2021)

- D300-1 Devlet yolunda gerekli altyapı iyileştirmeleri yapılarak (bölünmemiş yol kesiminin 2x2 bölünmüş yol haline getirilmesi gibi), İzmir bölgesinden ve havalimanından üretilen yolculuklarda kullanımının artırılması amacıyla daha cazip hale getirilmesi ve Akıllı Ulaşım Sistemleri ile desteklenmesi.
- İzmir Çeşme KTKGB yol bağlantılarında kapasite yönetim yaklaşımlarının gerçekleştirilmesi; Trafik Tıkanıklığının Fiyatlandırılması (congestion pricing)”, havalimanından proje bölgesine direkt olarak erişim sağlayacak ve yolcu sayısı yüksek büyük ticari araçların (otobüs, minibüs, servis aracı) dolu olduklarında kullanabildikleri bir karayolu güzergahı yaratılması vb.
- Havalimanı ve Ana Cazibe Noktalarına Hizmet veren Akıllı Toplu/ Ara Toplu Taşıma Sistemleri oluşturulması:

Buna ilave olarak, Çeşme KTKGB ve Çeşme ilçe merkezi arasında, yerel cazibe alanlarını görmek isteyen turistlerin veya Çeşme KTKGB yerleşik olan bulunan nüfusun (çalışan personelin, konut sakinleri) günlük gidiş gelişleri gibi nedenlerle trafik artışları beklenebilir. Bu kapsamda aşağıdaki gibi bazı ek önlemlerin, ilgili idarelerce değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir;

- Çeşme KTKGB ve Alaçatı, Çeşme İlçe merkezi arasında kalan ulaşım yolunun uzmanlarca kapasitesinin değerlendirilmesi, gerekli durumda iyileştirmelerin yapılması
- Çeşme KTKGB ve Çeşme ilçe merkezi arasına ihtiyaç ve kapasite ile uyumlu toplu taşıma seferleri oluşturulması

⁴⁸ **Hizmet Seviyesi:** Bir trafik akımının genellikle hız ve seyahat süresi, manevra serbestliği, trafik kesintileri ile konfor ve uygunluğu açılarından işletme koşullarını tanımlayan bir kalite ölçüsü. Hizmet seviyesi A ile F arasında olmak üzere altı farklı seviyede tanımlanmaktadır. A hizmet seviyesi akış durumlarının en az yoğunluk gösterdiği işletme koşullarını gösterirken diğer uçta F seviyesi ise en kötü işletme (ya da işletilememe) koşullarını göstermektedir.

Atık Yönetimi kapsamındaki ilave altyapı ihtiyacı Bölüm 5.6.1 'de incelenmiştir.

Okul, hastane Öneri Plan Değişiklikleri kapsamında bölgeye gelmesi beklenen ilave nüfusun okul, hastane gibi sosyal altyapı ihtiyaçları KTKGB içinde yer alan kullanım kararları içinde karşılanacağı için planlama alanı dışında kapasite yetersizliği vb bir etki oluşturması beklenmemektedir.

6. PLANIN ALTERNATİFLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bölüm 1'de detaylı şekilde açıklandığı üzere, Öneri Plan Değişikliği kapsamında iki alternatif hazırlanmıştır. İki alternatif arasındaki temel farklılık planlanan maksimum kişi kapasiteleridir. Alternatif 1'de İzmir Çeşme KTKGB projesinin tamamlanması ve tam doluluk oranıyla hizmet vereceği maksimum kişi kapasitesi 40,436 kişisi turist, 40.334 kişisi yerleşik nüfus olmak üzere, toplam 80.770 kişi; Alternatif 2'de ise 31,965 kişisi turist, 25.000 kişisi yerleşik nüfus olmak üzere, toplam 60.509 kişidir.

Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinde, Mevcut Plan'da yer alan fonksiyonların şu şekilde değişmesi önerilmektedir: i) turizm alanlarının % 1,8'den Alternatif 1'de %18,85 Alternatif 2'de %12,17'ye; ii) kentsel çalışma alanlarının %0,35'den Alternatif 1'de %6,75'e, Alternatif 2'de %4,44'e; iii) yerleşim alanlarının %0,12'den her iki Alternatifte de %0,17'ye; iv) sosyal altyapı alanlarının %1,22'den Alternatif 1'de %5,71'e Alternatif 2'de %4,21'e; v) su, atıksu ve atık sistemlerinin %0'dan Alternatif 1'de %0,36'ya, Alternatif 2'de %0,43 çıkarılması.

İlgili kurum ve kuruluş görüşleri ile mera alanları, orman alanları ve tarım alanlarına ilişkin iletilen alansal dağılımdaki değişiklik ise şu şekildedir; i) mera alanları mevcut planda %4,95', her iki alternatifte de %4,24, ii) tarım alanları mevcut planda %41,43, Alternatif 1'de %14,17 Alternatif 2'de %32,20; iii) orman alanları mevcut planda %29,55 Alternatif 1'de %25,91, Alternatif 2'de %27,85, iv) doğal karakteri korunacak alan mevcut planda %0, Alternatif 1'de %24,89 ,Alternatif 2'de %9,20

Bunun yanı sıra mevcut plandan farklı olarak Alternatif 1 ve 2'de, arkeolojik sitler ve korunan alanların dağılımı değişmiş ve kesin korunacak hassas alan koruma statüsü ile Akdeniz Foku Yaşam Alanı koruma statüsü eklenmiştir.

7.1 HIÇBİRŞEY YAPMAMA ALTERNATİFİ

"Hiçbir şey yapmama alternatifi", yani kapsam belirlemede tanımlanan temel çevre ve sağlık konularının olası gelişimi Bölüm 2.2'de açıklanmaktadır. "Hiçbir şey yapmama alternatifi" planlama alanındaki Bölüm 2.1'de açıklanmış olan geçmiş eğilimlere ve mevcut duruma ve ayrıca mevcut spesifik çevre sorunlarına dayanmaktadır.

Bölüm 1'de açıklandığı gibi, Öneri Plan Değişikliği alternatifleri Mevcut Planda yer alan tarım alanı ve orman alanı kullanım kararlarının azaltılması, turizm alanları, kentsel çalışma alanları, yerleşim alanları, sosyal altyapı alanları fonksiyonların artırılmasını önermekle birlikte, arttırılan fonksiyonların çevresel etkilerinin azaltılmasına yönelik atıksu arıtma tesisi, deniz suyu arıtma tesisi ile su temini, sulama suyu arıtılmış atık suyun geri kazanımı ve kaptaj alanı oluşturulması gibi plan kararlarını da içermektedir. Öneri Plan Değişikliği uygulanmaz ise (hiçbir şey yapmama alternatifi) arttırılan fonksiyonlardan kaynaklanabilecek çevresel baskılar olmayacaktır. Öte yandan, hiçbir şey yapmama alternatifinde (Mevcut Planının uygulanmaya devam etmesi durumu) kullanım kararları içinde en büyük oranı oluşturan tarım alanlarının (%41,43) bulunduğu, öte yandan plan hükümleriyle maden, mezbaha, teknik altyapı tesisleri, enerji, atık tesisleri gibi çeşitli faaliyetlerin/ yapılaşmaların mekânsal olarak işli olmasa dahi ilgili izinleri almak kaydıyla bölgede gerçekleşmesine olanak tanındığı, arazinin mevcut durumunda da bu doğrultuda faaliyet halindeki maden ocakları, RES'ler, balık üretim çiftlikleri bulunduğu; ve bu itici güçler doğrultusunda bölge gelişiminin devam etme olasılığı düşünülürse, hassas türler üzerine (habitat kaybı, pestisit ve gübre kaynaklı toprak ve su kirliliği, maden faaliyetleri kaynaklı toz vb.) baskıların mevcudiyetini koruyacağı veya daha da artacağı düşünülebilir. Bu nedenle "hiçbir şey yapılmaması alternatifi" nin (Mevcut Plan), önerilen alternatif (Öneri Plan Değişikliği) göre çevresel faydasının önemli derecede yüksek olduğu söylenemez.

7.1 ÇEVRE DOSTU ALTERNATİF

Bu SÇD Raporunda açıklanan her iki alternatif için olası etkiler ve riskler göz önüne alındığında, Alternatif 2 de Alternatif 1'e göre maksimum kişi kapasitesinin daha az olması, Alaçatı Kutlu Aktaş barajı uzun mesafe koruma alanı içinde yer alan kentsel kullanım alanlarının daha az olması, ikinci derece yol kullanım kararının daha az oluşu, golf turizm bölgesi etrafında dere/dere yataklarına (Kurt Dere, Böğürtlen Deresi) olası kirliliğin karışmasını en aza indirmek için tampon görevi görebilecek orman alanı kullanım kararının bulunması, günübirlik turizm bölgesinin (aynı zamanda Mevcut Plana göre de) daha fazla yer kaplaması ile bölge halkına daha fazla erişim ve katılım fırsatı sunulmuş olması nedeni ile daha tercih edilebilir olduğu açıktır. Bununla birlikte, Alternatif 1'in sadece doğal karakteri korunacak alanların daha yüksek oranda (Alternatif 2 'de bu alanlarının büyük kısmında tarım alanı kararı bulunmaktadır) bulunması yönüyle, Alternatif 2'ye göre daha çevreci olduğu söylenebilir.

Bu Raporun Bölüm 5'i olası riskleri ele almayı ve risklerin azaltılması için SÇD tavsiyelerinin verilmesini amaçlamaktadır. Plan kararları kapsamında önerilen kullanım kararlarının etkilerinin, önerilen SÇD tavsiyeleri başarılı bir şekilde uygulanması, inşaat ve işletme döneminde sıkı bir izleme programı yürütölmesi ile azaltılabileceği düşünölmektedir.

7. İSTİŞARE TOPLANTISI

Bu kısım toplantıdan sonra hazırlanacaktır.

8. İZLEME TEDBİRLERİ

İzlemenin birincil amacı, uygulama aşamasında ortaya çıkan önemli çevresel etkileri plan hazırlama aşamasında öngörülenlere göre çapraz kontrol etmektir. Yani, öngörülemeyen herhangi bir olumsuz etkiyi erken bir aşamada tespit etmek ve uygun iyileştirici eylemi üstlenebilmek içindir.

SÇD Yönetmeliği (RG tarih 08.04.2017 sayı 30032) Madde 14 (2)'te göre; Yetkili Kurum (KTB); “*plan/programın uygulanması aşamasında ortaya çıkabilecek önemli olumsuz çevresel etkilerin en kısa sürede belirlenmesi ve bu etkilere karşı en kısa zamanda çözüm üretilmesi amacıyla, ÇŞİDB ile ortaklaşa kararlaştırılan süre ve kapsam doğrultusunda izleme programını hazırlar. Yetkili kurum, izleme programında açıklanan izleme faaliyetlerinin uygulanmasından, izleme sonuçlarını ve olası olumsuz çevresel etkilerin giderilmesine yönelik önlemleri ÇŞİDB’ye bildirmekten ve internet sitesinde yayınlayarak bilgilendirme yapmaktan sorumludur.*”

Bu nedenle KTB;

- İzleme programlarının tasarlanması,
- İlgili bütün bakanlıklardan alınacak izleme verilerinin zamanında toplanması için gerekli organizasyonu sağlamak ve
- İzleme sonuçlarını değerlendirmek veya değerlendirmelerin yapılmasını sağlamak konularından sorumludur.

Öneri Değişiklik Planı belirli çevresel etkilerinin izlenmesinde önemli olan çevresel göstergeler aşağıda Tablo 32’de verilmiştir. KTB’nin bu verileri ilgili bakanlıklar/kurum/kuruluşlar (Bkz. Tablo 32 Olası Veri Kaynakları) toplayarak ÇŞİDB ile birlikte belirlenecek periyotlarda ÇŞİDB’ye sunmakla yükümlüdür.

Tablo 32: İzleme Göstergeleri ve Olası Veri Kaynakları

Temel Sorunlar	Göstergeler	Birimler	Olası Veri Kaynakları
Su Kalitesi	Evsel Atıksu Arıtma Tesisi deşarj parametreleri	µg/l	Atıksu altyapı tesisleri yönetimi
	Deniz suyu arıtma tesisi deşarj parametreleri	µg/l	Atıksu altyapı tesisleri yönetimi
	Yat Limanında yağ, gres, kimyasal vb. kirlilik parametreleri	µg/l	KTB Çevre Sertifikası Uygunluk İzlemesi / Yat Limanı İşletmecileri
	Golf tesisleri yakınında derelerde (Kurt Dere, Böğürtlen Dere) ve tüm kıyı sularında pestisit varlığı	µg/l	KTB Çevre Sertifikası Uygunluk İzlemesi / Golf Tesisi Yatırımcıları
Toz ve gürültü	Ulaşım yolları yakınında		İzmir BB Mobil ölçüm cihazları
Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistemler	Hassas türlerin çeşitlilik ve sayısındaki değişim (ekte verilen mevcut durum ile karşılaştırması), Akdeniz Foku habitatlarındaki olası değişim	% artma /azalma	ÇŞİDB Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü
Sosyo-Ekonomik Etkiler	Çeşme ilçesi ve planlama alanındaki nüfus değişimi* (referans yılı: BKAP-ETK onaylanma yılı)	% artma /azalma	TÜİK & KTB

*TÜİK verilerine göre ek çalışma yapılması gerekmektedir.

9. SONUÇ

Öneri Plan Değişikliği için SÇD çalışması, önerilen kullanım kararı değişikliklerinin kapsam belirleme aşamasında belirlenen su miktarı, su kalitesi, biyoçeşitlilik, arazi bozulması, atık oluşumu, hava kalitesi, iklim değişikliği, gürültü ve ışık, insan sağlığı, görsel peyzaj, kültürel miras, sosyokültürel ve sosyoekonomik yönleri içeren potansiyel etkilerine odaklanmaktadır. Söz konusu çevresel boyutların değerlendirilmesi "hiçbir şey yapmama" alternatifinin (yani, eğer Öneri Plan Değişikliği uygulanmazsa, Mevcut Plan'ın uygulanmaya devam etmesi), iki Öneri Plan Değişikliği alternatiflerinin karşılaştırılmasına dayanmaktadır.

Hiçbir şey yapmama alternatifinde (Mevcut Plan'ının uygulanmaya devam etmesi durumu) kullanım kararları içinde en büyük oranı oluşturan tarım alanlarının (%41,43) bulunduğu, öte yandan plan hükümleriyle maden, mezbaha, teknik altyapı tesisleri, enerji, atık tesisleri gibi çeşitli faaliyetlerin/ yapılaşmaların mekânsal olarak işli olmasa dahi ilgili izinleri almak kaydıyla bölgede gerçekleşmesine olanak tanındığı, arazinin mevcut durumunda da bu doğrultuda faaliyet halindeki maden ocakları, RES'ler, balık üretim çiftlikleri bulunduğu; ve bu itici güçler doğrultusunda bölge gelişiminin devam etme olasılığı düşünülürse, bölgedeki en önemli çevresel değer olan hassas türler üzerine (habitat kaybı, pestisit ve gübre kaynaklı toprak ve su kirliliği, maden faaliyetleri kaynaklı toz vb.) baskıların mevcudiyetini koruyacağı veya daha da artacağı düşünülebilir. Bu nedenle "hiçbir şey yapılmaması alternatifi" nin (Mevcut Plan), önerilen alternatife (Öneri Plan Değişikliği) göre çevresel faydasının önemli derecede yüksek olduğu söylenemez.

SÇD Raporunda açıklanan her iki alternatif için olası etkiler ve riskler göz önüne alındığında Alternatif 2 de Alternatif 1'e göre maksimum kişi kapasitesinin daha az olması, Alaçatı Kutlu Aktaş barajı uzun mesafe koruma alanı içinde yer alan kentsel kullanım alanlarının daha az olması, ikinci derece yol kullanım kararının daha az oluşu, golf turizm bölgesi etrafında dere/dere yataklarına (Kurt Dere, Böğürtlen Deresi) olası kirliliğin karışmasını en aza indirmek için tampon görevi görebilecek orman alanı kullanım kararının bulunması, günübirlik turizm bölgesinin (aynı zamanda Mevcut Plana göre de) daha fazla yer kaplaması ile bölge halkına daha fazla erişim ve katılım fırsatı sunulmuş olması nedeni ile, inşaat ve işletme aşamasındaki olası etkilerinde istikrarlı ve sıkı bir izleme kontrol ve denetim mekanizması ile kontrol altına alınması şartıyla, daha tercih edilebilir olduğu söylenebilir.

Bu raporun Bölüm 5'inde açıklanan olası etkiler ve riskler, biyoçeşitlilik üzerine kentleşme, insan baskısı ve kirlilik kaynaklı etkileri öne çıkarmaktadır. Kapsam Belirleme aşamasında tartışılan diğer önemli bir konu olan mevcut yerüstü ve yeraltı su kaynakları miktarına baskı oluşması etkisi, planlanan deniz suyu arıtma tesisi ve sulama amaçlı arıtılmış suyun geri kazanımı planlamalarının uygulanması durumunda beklenmemektedir. Bu kapsamda, aşağıdaki bazı örnekleri verilen öneriler ile Bölüm 5'de belirlenen olası etkilerin azaltılabileceği düşünülmektedir; (Detaylar Bölüm 5'de verilmiştir)

- a) Çevresel hassas alana yakın olası baskı unsurları için lokasyonların uygunluğunun alt ölçekli planlarda yeniden değerlendirilmesi önerileri; Örn. Gölobası geçici sulak alanının yakınından geçen ana ulaşım aksının alt ölçekli planlarda eşikler dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi
- b) Baskı yaratan unsurlar için alt ölçekli planlarda kısıtlamalar getirilmesi; örn. Alaçatı Kutlu Aktaş barajı uzun mesafe koruma alanında yapılaşma koşullarının düşük tutulması, yoğunluk artışlarına izin verilmemesi, yat limanındaki yat sayısı için sınırlama getirilmesi
- c) Plan kararları kapsamında ileride yapılması planlanan yatırımların ÇED aşamasında dikkate alınması gereken öncelikli hususların eklenmesi; ÇED sürecinde konusuna ve ilgisine göre inşaat faaliyetlerini yürütenler tarafından uygulanmak üzere biyoçeşitlilik, erozyon ve kirlilik gibi konularda Yönetim Planlarının hazırlanması ve inşaat aşamasında yatırımcılar tarafından etkin şekilde uygulanmasının sağlanması

EKLER

EKLER	
EK I:	İSTİşARE TOPLANTISI TUTANAğI
EK II:	KRİTİL FLORA FAUNA LİSTESİ VE LOKASYONLARI
EK III:	KAYNAKÇA

EK I – İSTİşARE TOPLANTISI TUTANAğI

Toplantıdan sonra eklenecektir.

EK II – PLANMA ALANINDA YER ALAN KRİRİK FLORA VE FAUNA TÜRLERİ

Tablo 33: Planlama Alanında bulunan kritik flora türleri

No	Tür Adı	Tür Adı	X Koordinatı	Y Koordinatı	Endemik	Tehdit Durumu	Tehdit Durumu	Küresel	Ulusal
1	Carex illegitima	Yoz ayakotu	448898	4235123	-	EN	-	Dar	Dar
2	Carex illegitima	Yozayakotu	449492	4236121	-	EN	-	Dar	Dar
3	Pilularia minuta	Teltırfılı	450304	4235089	-	EN	-	Dar	Dar
4	Pilularia minuta	Teltırfılı	449722	4234903	-	EN	-	Dar	Dar
5	Cistus monspeliensis	Pamukluk	448190	4236965	-	-	VU	Dar	Dar
6	Cistus monspeliensis	Pamukluk	405405	4242676					
7	Iris unguicularis subsp. carica var. carica	Çalı navruzu	458100	4235950	Endemik				Dar
8	Iris unguicularis subsp. carica var. carica	Çalı navruzu	450867	4231272	Endemik				Dar
9	Narcissus serotinus	Delinergis	450458	4242266	-	-	-	-	Dar
10	Orchis lactea	Albenli	452709	4234039	-	-	-	-	Dar
11	Orchis lactea	Albenli	450138	4239501					Dar
12	Orchis lactea	Albenli	458470	4235342					Dar
13	Stachys cretica. subsp. anatolica	Yağlıkara	457886	4235848	Endemik	-	-	-	Geniş
14	Centaurea lydia	Peygamber Çiçeği	457807	4237032	Endemik	-	-	-	Dar
15	Centaurea polyclada	Yedidüğme	456583	4236331	Endemik	-	VU	-	Dar
16	Erodium absinthoides Willd. subsp. absinthoides	Yavşaniğneliği	443424	4233805	Endemik				Bölgesel
17	Ventenata subenervis	Tarlaventenotu	454653	4236149	Endemik	-	-	-	Dar
18	Sideritis sipylea	Sipil çayı	457203	4237627	Endemik	-	-	-	Bölgesel
19	Stachys cretica subsp. Smyrnaea	İzmir deliçayı	457428	4235447	Endemik	-	-	-	Bölgesel
20	Papaver argemone L. subsp. davisii Kadereit	Karagöbek	450185	4227730	Endemik		VU		Dar
21	Scrophularia floribunda Boiss. & Balansa	Ege Sıracaotu	457314	4234938	Endemik				Dar
22	Centaurea calolepis Boiss.	Şaladır	456373	4235046	Endemik				Bölgesel
23	Ferulago humilis Boiss.	Kilkuyruk	449736	4228381	Endemik				Bölgesel
24	Fritillaria fleischeriana Steud. & Hochst. ex Schult. & Schult.f.	Bozkır lalesi	453574	4236886	Endemik				Bölgesel
25	Linum tmoleum Boiss.	maviketen	455989	4237842	Endemik				Bölgesel
26	Verbascum lyidium Boiss. var. heterandrum Murb.	Akgömlek	454966	4245868	Endemik				Bölgesel
27	Nepeta cadmea Boiss.	honazpisikotu	455373	4240633	Endemik				Bölgesel
28	Phlomis nissolii L.	Öbek çalba	452114	4239964	Endemik				Bölgesel

Kaynak: (ÇŞB-TVK GM, 2021)

Tablo 34: Planlama Alanında bulunan kritik fauna türleri

No	Tür	Tür Adı	Tür Adı	X Koordinatı	Y Koordinatı	Endemik	Tehdit Durumu	Tehdit Durumu	Küresel	Ulusal
1	BALIK	Anguilla anguilla	Yılan Balığı	452233	4245018	-		CR	Geniş	Geniş
2	BALIK	Anguilla anguilla	Yılan Balığı	449224	4231215	-		CR	Geniş	Geniş
3	BALIK	Anguilla anguilla	Yılan Balığı	447788	4232661	-		CR	Geniş	Geniş
4	BALIK	Anguilla anguilla	Yılan Balığı	455296	4227808			CR	Geniş	Geniş
5	BALIK	Dentex dentex	Sinarit	452856	4226178	-		VU	Geniş	Geniş
6	BALIK	Dentex dentex	Sinarit	450609	4227762	-		VU	Geniş	Geniş
7	BALIK	Mustelus mustelus	Adi Köpek Balığı	450470	4223252	-		VU	Geniş	Geniş
8	BALIK	Pomatomus saltatrix	Lüfer	450723	4228730	-		VU	Geniş	Geniş
9	BALIK	Pomatomus saltatrix	Lüfer	452856	4226178			VU	Geniş	Geniş
10	BALIK	Thunnus thynnus	Orkinos	450470	4223252	-		EN	Geniş	Geniş
11	BALIK	Trachurus trachurus	İstavrit	450723	4228730	-		VU	Geniş	Geniş
12	BALIK	Trachurus trachurus	İstavrit	452856	4226178			VU	Geniş	Geniş
13	BALIK	Xiphias gladius	Kılıç Balığı	450470	4223252	-		EN	Geniş	Geniş
14	OMURGASIZ	Cerambyx cerdo	Büyük Teke Böceği	449099	4232762	-	VU		Geniş	Geniş
15	OMURGASIZ	Lycaena ottomana	Osmanlı Ateşi	457333	4237673	-	VU	VU	Geniş	Geniş
16	KUŞ	Falco eleonora (Gmelin, 1839)	Ada Doğanı	448697	4236605	-	-	CR	Geniş	Geniş
17	KUŞ	Larus audouinii (Payraudeau, 1826)	Ada Martısı	448261	4229144	-	VU	EN	Dar	Bölgesel
18	KUŞ	Anthus trivialis (Linnaeus, 1758)	Ağaç İncir Kuşu	456835	4235327	-	-	VU	Geniş	Geniş
19	KUŞ	Passer montanus (Linnaeus, 1758)	Ağaç Serçesi	456533	4235346	-	-	VU	Geniş	Geniş
20	KUŞ	Hippolais pallida (Ehrenberg, 1833)	Ak Mukallit	449909	4238309	-	-	EN	Geniş	Geniş
21	KUŞ	Sylvia communis (Latham, 1787)	Akgerdanlı Ötleğen	451969	4234343	-	-	VU	Geniş	Geniş
22	KUŞ	Sylvia hortensis (Gmelin, 1789)	Akgözlü Ötleğen	448445	4233425	-	-	VU	Geniş	Geniş
23	KUŞ	Chlidonias leucopterus (Temminck, 1815)	Akkanatlı sumru	454647	4227009	-	-	VU	Geniş	Geniş
24	KUŞ	Poecile lugubris (Temminck, 1820)	Akyanaklı Baştankara	456276	4227631	-	-	VU	Geniş	Geniş
25	KUŞ	Strix aluco (Linnaeus, 1758)	Alaca Baykuş	453089	4233125	-	-	EN	Geniş	Geniş
26	KUŞ	Pernis apivorus (Linnaeus, 1758)	Arı Şahini	454745	4231347	-	-	VU	Geniş	Geniş
27	KUŞ	Accipiter nisus (Linnaeus, 1758)	Atmaca	447605	4234865	-	-	VU	Geniş	Geniş
28	KUŞ	Certhia brachydactyla (C. L. Brehm, 1820)	Bahçe Tırnaşık Kuşu	449925	4237003	-	-	CR	Geniş	Geniş
29	KUŞ	Botaurus stellaris (Linnaeus, 1758)	Bayağı Balaban	447271	4234043	-	-	EN	Geniş	Geniş
30	KUŞ	Muscicapa striata (Pallas, 1764)	Benekli Sinekapan	449108	4230911	-	-	VU	Geniş	Geniş
31	KUŞ	Panurus biarmicus (Linnaeus, 1758)	Bıyıklı Baştankara	453834	4228730	-	-	VU	Geniş	Geniş
32	KUŞ	Acrocephalus melanopogon (Temminck, 1823)	Bıyıklı Kamışçın	447711	4232640	-	-	EN	Geniş	Bölgesel

33	KUŞ	Sylvia cantillans (Pallas, 1764)	Bıyıklı Ötleğen	456136	4235004	-	-	EN	Geniş	Geniş
34	KUŞ	Turdus torquatus (Linnaeus, 1758)	Boğmaklı Ardıç Kuşu	450417	4238505	-	-	CR	Geniş	Geniş
35	KUŞ	Jynx torquilla (Linnaeus, 1758)	Boyunburan	446885	4231615	-	-	CR	Geniş	Geniş
36	KUŞ	Rhodospiza obsoleta (Lichtenstein, 1823)	Boz Alamecek (AkĖYakrak)	447322	4230497	-	-	VU	Dar	Bölgesel
37	KUŞ	Oenanthe isabellina (Temminck, 1829)	Boz Kuyrukkakan	452681	4233561	-	-	VU	Geniş	Geniş
38	KUŞ	Sylvia borin (Boddaert, 1783)	Boz Ötleğen	453660	4233924	-	-	VU	Geniş	Geniş
39	KUŞ	Calonectris diomedea (Scopoli, 1769)	Boz Yelkovan	446686	4230770	-	-	VU	Geniş	Bölgesel
40	KUŞ	Circus macrourus (S. G. Gmelin, 1770)	Bozkır Delicesi	447499	4234740	-	-	CR	Geniş	Bölgesel
41	KUŞ	Calandrella brachydactyla (Leisler, 1814)	Bozkır Toygarı	452775	4229833	-	-	VU	Geniş	Geniş
42	KUŞ	Ardea alba (Linnaeus, 1758)	Büyük Ak Balıkçıl	447214	4234075	-	-	VU	Geniş	Geniş
43	KUŞ	Parus major (Linnaeus, 1758)	Büyük Baştankara	446139	4234960	-	-	VU	Geniş	Geniş
44	KUŞ	Clanga clanga (Pallas, 1811)	Büyük Orman Kartalı	447945	4232372	-	VU	-	Geniş	Geniş
45	KUŞ	Erythropygia galactotes (Temminck, 1820)	Çalı Bülbülü	453248	4233610	-	-	VU	Geniş	Geniş
46	KUŞ	Parus ater (Linnaeus, 1758)	Çam Baştankarası	452128	4232053	-	-	VU	Geniş	Geniş
47	KUŞ	Anthus pratensis (Linnaeus, 1758)	Çayır İncir Kuşu	451987	4231843	-	-	VU	Geniş	Geniş
48	KUŞ	Saxicola rubetra (Linnaeus, 1758)	Çayır Taşçalanı	449028	4232420	-	-	VU	Geniş	Geniş
49	KUŞ	Plegadis falcinellus (Linnaeus, 1766)	Bayağı Aynak	447326	4232557	-	-	-	Geniş	Geniş
50	KUŞ	Anas querquedula (Linnaeus, 1758)	Çıkrıkçın	446906	4234433	-	-	-	Geniş	Geniş
51	KUŞ	Acridotheres tristis (Linnaeus, 1766)	Çiğdeci	447840	4235866	-	-	EN	Geniş	Geniş
52	KUŞ	Troglodytes troglodytes (Linnaeus, 1758)	Bayağı Çit Kuşu	450485	4234981	-	-	CR	Geniş	Geniş
53	KUŞ	Alauda rufescens (Vieillot, 1820)	Çorak Toygarı	455800	4228932	-	-	VU	Geniş	Geniş
54	KUŞ	Remiz pendulinus (Linnaeus, 1758)	Çulha Kuşu	456121	4230152	-	-	EN	Geniş	Geniş
55	KUŞ	Anthus spinoletta (Linnaeus, 1758)	Dağ İncir Kuşu	457091	4229707	-	-	VU	Geniş	Geniş
56	KUŞ	Fringilla montifringilla (Linnaeus, 1758)	Dağ İspinozu	456659	4229200	-	-	VU	Geniş	Geniş
57	KUŞ	Motacilla cinerea (Tunstall, 1771)	Dağ Kuyruksallayan	455875	4226531	-	-	EN	Geniş	Geniş
58	KUŞ	Prunella modularis (Linnaeus, 1758)	Dağ Bülbülü	455569	4227290	-	-	CR	Geniş	Geniş
59	KUŞ	Actitis hypoleucos (Linnaeus, 1758)	Dere Düdükçünü	446180	4234598	-	-	VU	Geniş	Geniş
60	KUŞ	Aythya ferina (Linnaeus, 1758)	Elmabaş Patka	446370	4234551	-	VU	-	Geniş	Geniş
61	KUŞ	Ardea purpurea (Linnaeus, 1766)	Erguvani Balıkçıl	446609	4234561	-	-	EN	Geniş	Geniş
62	KUŞ	Delichon urbicum (Linnaeus, 1758)	Ev Kirlangıcı	447515	4233969	-	-	VU	Geniş	Geniş
63	KUŞ	Carduelis chloris (Linnaeus, 1758)	Florya	453747	4232181	-	-	VU	Geniş	Geniş
64	KUŞ	Falco peregrinus (Tunstall, 1771)	Gökdoğan	448427	4235178	-	-	CR	Geniş	Geniş
65	KUŞ	Monticola solitarius (Linnaeus, 1758)	Gökardıç Kuşu	448053	4235648	-	-	CR	Geniş	Geniş
66	KUŞ	Circus cyaneus (Linnaeus, 1766)	Gökçe Delice	457009	4232962	-	-	CR	Geniş	Geniş
67	KUŞ	Coracias garrulus (Linnaeus, 1758)	Gökkuzgun	454332	4227212	-	-	EN	Bölgesel	Geniş
68	KUŞ	Ardea cinerea (Linnaeus, 1758)	Gri Balıkçıl	447587	4232884	-	-	VU	Geniş	Geniş

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişiklik Teklifi

69	KUŞ	Cuculus canorus (Linnaeus, 1758)	Guguk	449045	4230337	-	-	EN	Geniş	Geniş
70	KUŞ	Larus michahellis (J. F. Naumann, 1840)	Gümüş Martı	449910	4229242	-	-	VU	Geniş	Geniş
71	KUŞ	Charadrius dubius (Scopoli, 1786)	Halkalı Küçük Cılibit	447480	4232528	-	-	VU	Geniş	Geniş
72	KUŞ	Ficedula albicollis (Temminck, 1815)	Halkalı Sinekkapan	450529	4230469	-	-	EN	Geniş	Geniş
73	KUŞ	Upupa epops (Linnaeus, 1758)	İbibik	451895	4229360	-	-	EN	Geniş	Geniş
74	KUŞ	Larus genei (Breme, 1839)	İncegagalı Martı	451926	4227727	-	-	VU	Geniş	Geniş
75	KUŞ	Otus scops (Linnaeus, 1758)	İshak Kuşu	455359	4227784	-	-	EN	Geniş	Geniş
76	KUŞ	Cettia cetti (Temminck, 1820)	Kamış Bülbülü	446118	4235059	-	-	EN	Geniş	Geniş
77	KUŞ	Milvus migrans (Boddaert, 1783)	Kara Çaylak	447057	4234784	-	-	VU	Geniş	Geniş
78	KUŞ	Phoenicurus ochruros (S.G. Gmelin, 1774)	Kara Kızılkuyruk	454538	4236324	-	-	EN	Geniş	Geniş
79	KUŞ	Ciconia nigra (Linnaeus, 1758)	Kara Leylek	451884	4238622	-	-	CR	Geniş	Geniş
80	KUŞ	Chlidonias niger (Linnaeus, 1758)	Kara Sumru	451370	4228979	-	-	VU	Geniş	Geniş
81	KUŞ	Lanius minor (Gmelin, 1788)	Kara alınlı örümcek kuşu	457361	4226334	-	-	VU	Geniş	Geniş
82	KUŞ	Larus ridibundus (Linnaeus, 1766)	Karabaş Martı	454924	4226367	-	-	EN	Geniş	Geniş
83	KUŞ	Spinus spinus (Linnaeus, 1758)	Karabaşlı İskete	455069	4227659	-	-	VU	Geniş	Geniş
84	KUŞ	Sylvia atricapilla (Linnaeus, 1758)	Karabaş Ötleğen	454026	4230580	-	-	EN	Geniş	Geniş
85	KUŞ	Sylvia ruppeli (Temminck, 1823)	Karaboğazlı Ötleğen	453446	4231231	-	-	EN	Geniş	Geniş
86	KUŞ	Thalasseus sandvicensis (Latham, 1787)	Karagagalı Sumru	447879	4229812	-	-	VU	Geniş	Geniş
87	KUŞ	Oenanthe hispanica (Linnaeus, 1758)	Karakulaklı Kuyrukkakan	448701	4231305	-	-	EN	Geniş	Geniş
88	KUŞ	Turdus merula (Linnaeus, 1758)	Karatavuk	447037	4231116	-	-	VU	Geniş	Geniş
89	KUŞ	Platalea leucorodia (Linnaeus, 1758)	Kaşıkcı	447232	4232268	-	-	VU	Geniş	Geniş
90	KUŞ	Emberiza cia (Linnaeus, 1766)	Kaya Kır Kuşu	457547	4226797	-	-	EN	Geniş	Geniş
91	KUŞ	Aquila chrysaetos (Linnaeus, 1758)	Kaya Kartalı	448919	4230200	-	-	CR	Geniş	Geniş
92	KUŞ	Petronia petronia (Linnaeus, 1766)	Kaya Serçesi	446156	4236256	-	-	VU	Geniş	Geniş
93	KUŞ	Sitta neumayer (Michahelles, 1830)	Kaya Sıvacı Kuşu	457517	4234919	-	-	EN	Geniş	Geniş
94	KUŞ	Falco tinnunculus (Linnaeus, 1758)	Kerkenez	455127	4237164	-	-	EN	Geniş	Geniş
95	KUŞ	Carduelis cannabina (Linnaeus, 1758)	Ketenkuşu	454138	4238323	-	-	VU	Geniş	Geniş
96	KUŞ	Alectoris chukar (J. E. Gray, 1830)	Kınlı Keklik	456351	4231680	-	-	VU	Geniş	Geniş
97	KUŞ	Acrocephalus schoenobaenus (Linnaeus 1758)	Kindıra Kamışcını	451521	4229858	-	-	EN	Geniş	Geniş
98	KUŞ	Anthus campestris (Linnaeus, 1758)	Kır İncir Kuşu	453530	4230728	-	-	EN	Geniş	Geniş
99	KUŞ	Limosa lapponica (Linnaeus, 1758)	Kıyı Çamur Çulluğu	447271	4233998	-	-	VU	Dar	Bölgesel
100	KUŞ	Lanius senator (Linnaeus, 1758)	Kızıl Başlı Örümcek Kuşu	451203	4231939	-	-	EN	Geniş	Geniş
101	KUŞ	Cecropis daurica (Linnaeus, 1771)	Kızıl Kırlangıç	445936	4235365	-	-	VU	Geniş	Geniş
102	KUŞ	Lanius collurio (Linnaeus, 1758)	Kızıl Sırtlı Örümcek Kuşu	446249	4235216	-	-	VU	Geniş	Geniş
103	KUŞ	Buteo rufinus (Cretzschmar, 1827)	Kızıl Şahin	447645	4231834	-	-	CR	Geniş	Geniş
104	KUŞ	Erithacus rubecula (Linnaeus, 1758)	Kızılgerdan	449954	4230737	-	-	VU	Geniş	Geniş

105	KUŞ	Anthus cervinus (Pallas, 1811)	Kızıl Gerdanlı İncir Kuşu	451459	4231069	-	-	EN	Geniş	Geniş
106	KUŞ	Phoenicurus phoenicurus (Linnaeus, 1758)	Kızılkuyruk	448718	4232552	-	-	VU	Geniş	Geniş
107	KUŞ	Coccothraustes coccothraustes (Linnaeus, 1758)	Kocabaş	455628	4227432	-	-	VU	Geniş	Geniş
108	KUŞ	Burhinus oedicnemus (Linnaeus, 1758)	Kocagöz	446777	4231045	-	-	EN	Geniş	Geniş
109	KUŞ	Athene noctua (Scopoli, 1769)	Kukumav	453012	4227878	-	-	EN	Geniş	Geniş
110	KUŞ	Sylvia curruca (Linnaeus, 1758)	Küçük Akgerdan Ötleğeni	453281	4231519	-	-	EN	Geniş	Geniş
111	KUŞ	Ixobrychus minutus (Linnaeus, 1766)	Küçük Balaban	446087	4234598	-	-	VU	Geniş	Geniş
112	KUŞ	Larus canus (Linnaeus, 1758)	Küçük Gümüş Martı	448230	4229401	-	-	EN	Geniş	Geniş
113	KUŞ	Serinus serinus (Linnaeus, 1766)	Küçük İskete	448884	4230585	-	-	VU	Geniş	Geniş
114	KUŞ	Microcarbo pygmaeus (Pallas, 1773)	Küçük Karabatak	446011	4234666	-	-	VU	Geniş	Geniş
115	KUŞ	Falco naumanni (Fleischer, 1818)	Küçük Kerkenez	448810	4235518	-	-	EN	Geniş	Geniş
116	KUŞ	Vanellus spinosus (Linnaeus, 1758)	Mahmuzlu Kız Kuşu	447336	4233872	-	-	VU	Geniş	Geniş
117	KUŞ	Lanius nubicus (Lichtenstein, 1823)	Maskeli Alaca Örümcek Kuşu	447838	4233214	-	-	EN	Geniş	Geniş
118	KUŞ	Sylvia melanocephala (Gmelin, 1789)	Maskeli Ötleğeni	452229	4229557	-	-	EN	Geniş	Geniş
119	KUŞ	Cyanistes caeruleus (Linnaeus, 1758)	Mavi Baştankara	445833	4235445	-	-	EN	Geniş	Geniş
120	KUŞ	Tringa glareola (Linnaeus, 1758)	Orman Döğükünü	456842	4237493	-	-	VU	Geniş	Geniş
121	KUŞ	Lullula arborea (Linnaeus, 1758)	Orman Toygarı	454951	4236871	-	-	VU	Geniş	Geniş
122	KUŞ	Turdus viscivorus (Linnaeus, 1758)	Ökse Ardiç Kuşu	454238	4236726	-	-	EN	Geniş	Geniş
123	KUŞ	Turdus philomelos (Brehm, 1831)	Öter Ardiç Kuşu	453905	4236308	-	-	EN	Geniş	Geniş
124	KUŞ	Haematopus ostralegus (Linnaeus, 1758)	Poyraz Kuşu	446680	4231509	-	-	VU	Geniş	Geniş
125	KUŞ	Motacilla flava (Linnaeus, 1758)	Sarı Kuyruksallayan	457019	4235414	-	-	VU	Geniş	Geniş
126	KUŞ	Oriolus oriolus (Linnaeus, 1758)	Sarı Asma	456893	4235586	-	-	EN	Geniş	Geniş
127	KUŞ	Circus aeruginosus (Linnaeus, 1758)	Saz Delicesi	452298	4234449	-	-	VU	Geniş	Geniş
128	KUŞ	Acrocephalus scirpaceus (Hermann, 1804)	Saz Kamışını	451062	4242959	-	-	EN	Geniş	Geniş
129	KUŞ	Bubulcus ibis (Linnaeus, 1758)	Siğir Balıkcılı	447486	4233646	-	-	EN	Geniş	Geniş
130	KUŞ	Sturnus vulgaris (Linnaeus, 1758)	Siğircık	446979	4236446	-	-	CR	Geniş	Geniş
131	KUŞ	Sitta europaea (Linnaeus, 1758)	Sıvacı Kuşu	447789	4237539	-	-	VU	Geniş	Geniş
132	KUŞ	Phylloscopus trochilus (Linnaeus, 1758)	Söğütbulbülü	449252	4238773	-	-	CR	Geniş	Geniş
133	KUŞ	Passer hispaniolensis (Temminck, 1820)	Söğüt Serçesi	449784	4240661	-	-	VU	Geniş	Geniş
134	KUŞ	Sterna hirundo (Linnaeus, 1759)	Sumru	453723	4226746	-	-	VU	Geniş	Geniş
135	KUŞ	Buteo buteo (Linnaeus, 1758)	Şahin	450960	4242918	-	-	EN	Geniş	Geniş
136	KUŞ	Saxicola torquatus (Linnaeus, 1766)	Taş Kuşu	453290	4240144	-	-	VU	Geniş	Geniş
137	KUŞ	Clamator glandarius (Linnaeus, 1758)	Tepeli Guguk	452383	4240850	-	-	CR	Geniş	Geniş
138	KUŞ	Gulosus aristotelis (Linnaeus, 1761)	Tepeli karabatak	447190	4234089	-	-	VU	Geniş	Geniş
139	KUŞ	Pelecanus crispus (Bruch, 1832)	Tepeli pelikan	451764	4228858	-	-	VU	Geniş	Geniş
140	KUŞ	Galerida cristata (Linnaeus, 1758)	Tepeli Toygar	453799	4239886	-	-	VU	Geniş	Geniş

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişiklik Teklifi

141	KUŞ	Alcedo atthis (Linnaeus, 1758)	Yalıçapkını	454506	4239304	-	-	EN	Geniş	Geniş
142	KUŞ	Himantopus himantopus (Linnaeus, 1758)	Uzunbacak	447190	4234128	-	-	VU	Geniş	Geniş
143	KUŞ	Streptopelia turtur (Linnaeus, 1758)	Üveyik	449107	4236812	-	VU	-	Geniş	Geniş
144	KUŞ	Puffinus yelkouan (Acerbi, 1827)	Yelkovan	447075	4230178	-	VU	-	Geniş	Geniş
145	KUŞ	Cisticola juncidis (Rafinesque, 1810)	Yelpazekuyruk	445900	4235132	-	-	EN	Geniş	Geniş
146	KUŞ	Tringa ochropus (Linnaeus, 1758)	Yeşil düdükçün	446308	4234977	-	-	EN	Geniş	Geniş
147	KUŞ	Psittacula krameri (Scopoli, 1769)	Yeşil papağan	447162	4236941	-	-	EN	Geniş	Geniş
148	KUŞ	Anas platyrhynchos (Linnaeus, 1758)	Yeşilbaş	447640	4232835	-	-	-	Geniş	Geniş
149	KUŞ	Hippolais olivetorum (Strickland, 1837)	Zeytin mukallidi	456473	4233006	-	-	EN	Dar	Bölgesel
150	MEMELİ	Monachus monachus	Akdeniz foku	450955	4228324	-	EN	CR	Bölgesel	Bölgesel
151	MEMELİ	Rhinolophus euryale	Akdeniz nalburunlu yarasası	450234	4233440	-	VU	VU	Bölgesel	Bölgesel
152	MEMELİ	Rhinolophus mehelyi	Mehely nalburunlu yarasası	449190	4232874	-	VU	VU	Bölgesel	Bölgesel
153	MEMELİ	Myotis capaccinii	Uzun ayaklı yarasa	449379	4236560	-	VU	VU	Bölgesel	Bölgesel
154	MEMELİ	Miniopterus schreibersii	Uzun kanatlı yarasa	450208	4234852	-	VU	VU	Bölgesel	Geniş
155	MEMELİ	Caracal caracal	Karakulak	457721	4236374	-	-	CR	Geniş	Bölgesel
156	MEMELİ	Myomimus roachi	Fare benzeri yedi uyur	456974	4237497		VU	VU	Dar	Dar
157	SÜRÜNGEN	Testudo graeca Linnaeus, 1758	Tosbağa	450201	4234387		VU	LC	Geniş	Geniş

Kaynak: (ÇŞB-TVK GM, 2021)

EK III – KAYNAKÇA

Planlama Çalışmaları Kapsamında Hazırlanan Araştırma Raporları

- ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü, İzmir Çeşme KTKGB Ulaşım Etüt Rapor, Ağustos 2021
- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Çeşme KTKGB Yeni Yatırım Kararlarının Bölgenin Ulaşım Altyapısı Üzerine Olası Etkileri, 2021
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, İzmir Çeşme KTKGB Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu, Temmuz 2021
- Biosphere Çevre Danışmanlık, İzmir Çeşme KTKGB Proje Alanı Akdeniz Foku (*Monachus monachus*) Türüne Yönelik Araştırma Faaliyeti ve Ekolojik Değerlendirme Raporu, 2021
- Eptisa, İzmir Çeşme KTKGB Proje Alanı Su Planı, Şubat 2022
- ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü, İzmir Çeşme KTKGB Proje Alanı Konsantre Tuzlu Suyun Derin Deşarj İle Denize Geri Verilmesinin Etkilerine İlişkin ön İnceleme Raporu, Aralık 2021
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, İzmir Çeşme KTKGB Proje Alanı İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu, Ocak 2021

Uluslararası, Ulusal ve Bölgesel Belgeler ve Mevzuat

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İzmir Sıfır Atık Yönetim Planı, 2020
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İzmir İl Çevre Durum Raporu, 2019
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planları, 2020
- İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir yeşil Eylem Planı, 2020
- İzmir Kalkınma Ajansı, İzmir Bölge Planı 2014-2023, 2014
- İzmir Kalkınma Ajansı, Yarımada Sürdürülebilirlik Stratejisi, 2014
- İZSU, İzmir İçme Suyu Master Plan Raporu, 2017
- İZSU, Stratejik Planı 2020-2024
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, İzmir İli Ekonomik Gelişim Raporu, 2019
- Tarım ve Orman Bakanlığı, Küçük Menderes Havza Yönetim Planı, 2019
- TEMA, WWF, İklim Değişikliğinin Yerel Etkileri Raporu, 2015
- Bölüm 3’de verilen ulusal planlar, mevzuat ve uluslararası belgeler

Diğer Raporlar ve Literatür Araştırması

- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Çeşme Yarımadası Su Durumu, 2020
- Bartın Üniversitesi, orman Yangınları ve SPEİ İzmir Orman Bölge Müdürlüğü Örneği, 2019
- Bayraktar, Sema Özen; Çiçek, İhsan, Uluslararası Coğrafya Kongresi Bildiriler Kitabı, 2019
- Bekken, Michael, Estimated energy use and greenhouse gas emissions associated with golf course turfgrass maintenance in the Northern USA, International Turfgrass Society Research Journal, 2021
- Bozyel, Duygu, Çeşme Yarımadası Akdeniz Geçici Sulak Alanlarının Florası ve Ekolojik Özellikleri Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı, 2019
- Dokuz Eylül Üniversitesi, Mekânsal Yapı Özellikleri Açısından İklim Değişikliğine Karşı Risk Taşıyan Bölgelerin Sağlanması, 2017

İnternet Siteleri

- <https://www.afad.gov.tr/ulke-genelinde-devam-eden-orman-yanginlari-hk>
- <http://ankusam.ankara.edu.tr/erythrai/>
- <http://www.cesme.gov.tr/ekonomik-durumu>
- https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/birds/major_threats.htm

- <https://www.eea.europa.eu/signals/signals-2013/infographics/sources-of-air-pollution-in-europe/view>
- <https://www.iucnredlist.org/species/13653/117647375#assessment-information>
- <https://www.iucnredlist.org/resources/threat-classification-scheme>
- <https://izmir.ktb.gov.tr/>
- <https://yuzme.saglik.gov.tr>